

๗๒.๑๐๖

1543ก

๗.๖

ลักษณะจิตสังคัมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ
ของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ปริญญาโท

ของ

วิชัย เอียดบัว

27 ต.ค. 2534

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดำเนินการ

ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

มีนาคม 2534

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

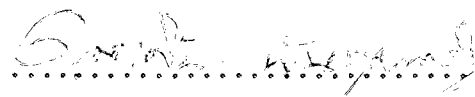
173341

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรม
ศาสตร์ประยุกต์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ศ.ดร.ตวง เตือน พันธุมนาวิน)
..... กรรมการ
(อ.ดร.ดุขฎิ โยเหลา)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ศ.ดร.ตวง เตือน พันธุมนาวิน)
..... กรรมการ
(อ.ดร.ดุขฎิ โยเหลา)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.ดร.ศักดิ์ชัย นิรัฐทวี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ. ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่ ๒๒ เดือน กุย. พ.ศ. ๒๕๓๔

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจาก ท่านศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน พันธุมนาวิน อาจารย์ ดร.คุณหญิง โยเพลลา ที่ได้รับเป็นคณะกรรมการควบคุม ปริญญาโท และการให้คำแนะนำอันมีค่ายิ่ง พร้อมกับตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในการทำ ปริญญาโทนี้จนมีคุณภาพมากขึ้น และขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศีกดิ์ชัย นิรัฐทวิ ที่กรุณาเสียสละเวลามาเป็นกรรมการร่วมในการสอบปากเปล่า คำแนะนำต่างๆ ที่ผู้วิจัย ได้รับ จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สืบต่อไป

ขอขอบคุณอาจารย์ณรงค์ มะกล้าทอง อาจารย์สมบัติ ชะบาทอง และอาจารย์ไพโรจน์ ไชยานุพงศ์ ที่มีความเอื้อเฟื้อให้ความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการทำปริญญาโท และขอขอบคุณ อาจารย์รวีวรรณ เกษมทรัพย์ อาจารย์สมฤดี อินทสุวรรณ อาจารย์นิภภ แจ่มจันทร์ อาจารย์สมศักดิ์ ชาตีสุขศิริเดช ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า ช่วยจัดทำแบบสอบถามและพิมพ์ ต้นฉบับปริญญาโท

ขอขอบคุณอาจารย์โรงเรียนวัดลาดพร้าวทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการรับภาระหน้าที่ การสอนแทนผู้วิจัยในขณะที่ศึกษาต่อ โดยเฉพาะอาจารย์เกรียงศักดิ์ วิชาลัย อาจารย์สมบูรณ์ มะอาจเลิศ และอาจารย์นันทนา สุทธศิริ อาจารย์อัจฉรา วัชรานันท์กุล อาจารย์ชวลี สุธศิริ และอาจารย์ศรีวิภา เพ็ชรเสื่อ และขอบคุณเพื่อนๆ ทุกคน โดยเฉพาะคุณเกษม เกษมณุกิจกุล คุณสำราญ วรเดชะคงคา ที่ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล คุณสุรพงษ์ ชูเดช ที่ช่วยในการ ประสานงานและช่วยเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร และอาจารย์พรพรรณ จันทร์อยู่เย็น ที่ กรุณาให้ทุนอุดหนุนการวิจัย

สุดท้ายขอขอบคุณอาจารย์วราภรณ์ เอียดบัว และน้องๆ ทุกคน ที่ช่วยรับภาระทางบ้าน แทนผู้วิจัยในขณะที่ศึกษาต่อและทำปริญญาโท

วิชัย เอียดบัว

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุน 2 ทุน คือ

1. ทุนสนับสนุนงานวิจัยจาก สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. ทุนส่งเสริมพัฒนาครู "อาจารย์พรพรรณ จันทรอยู่เย็น" ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางเตย เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญ และประโยชน์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
การยอมรับนวัตกรรม	5
ประเภทของผู้ยอมรับนวัตกรรม	8
นวัตกรรมทางการศึกษา	11
นวัตกรรมทางวิชาการของครู	12
พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู	12
การวัดการยอมรับนวัตกรรม	14
ลักษณะของผู้ยอมรับนวัตกรรม	17
ลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลังของครู	18
จิตลักษณะของผู้ยอมรับนวัตกรรม	21
ลักษณะโรงเรียนของครูผู้ยอมรับนวัตกรรม	23
พฤติกรรมการรับข่าวสาร ความรู้ และการนำความรู้ไปใช้	24
สภาพทางสังคมในโรงเรียนกับการยอมรับนวัตกรรม	27
การบริการ และการส่งเสริม	27
การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ	29
บรรยากาศที่ดีทางสังคมในโรงเรียน	30
จิตวิทยาการยอมรับนวัตกรรม	32
พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมกับทัศนคติ	34

พฤติกรรมกรยอมรับนวัตกรรมกับการมุ่งอนาคต	40
พฤติกรรมกรยอมรับนวัตกรรมกับความเชื่ออำนาจภายในตน	43
พฤติกรรมกรยอมรับนวัตกรรมกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	46
นิยามปฏิบัติการของตัวแปร	49
สมมติฐานของการวิจัย	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
ประชากร	57
กลุ่มตัวอย่าง	59
วิธีสุ่มตัวอย่าง	59
เครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปร	62
การหาคุณภาพของแบบวัด	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	73
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง	75
ลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลัง และสภาพของโรงเรียนกับพฤติกรรม	
การยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู	79
ปริมาณความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ของครู	
ที่มีลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลัง และสภาพทางชีวสังคมภายใน	
โรงเรียนต่างกัน	79
ปริมาณการแสวงหาความรู้ของครูที่มีลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลัง และ	
สภาพทางสังคมภายในโรงเรียนต่างกัน	99

ปริมาณการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูที่มีลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลัง สภาพทางสังคมภายในโรงเรียน และลักษณะของโรงเรียนต่างกัน	121
ปริมาณการทํานายความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ ของครูที่มีสุขภาพจิตต่างกัน	140
ปริมาณการทํานายคะแนนการแสวงหาความรู้ของครูที่มีระดับสุขภาพจิต ต่างกัน	143
ปริมาณการทํานายคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูที่มีระดับของ สุขภาพจิตต่างกัน	146
สภาพทางสังคมภายในโรงเรียนและจิตลักษณะบางประการกับพฤติกรรม	
การยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู	150
ปริมาณการทํานายคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของ ความรู้ โดยใช้สภาพสังคมภายในโรงเรียนและจิตลักษณะบางประการ เป็นตัวทำนาย	150
ปริมาณการทํานายคะแนนการแสวงหาความรู้ของครูโดยใช้สภาพสังคม ภายในโรงเรียนและจิตลักษณะเป็นตัวทำนาย	153
ปริมาณการทํานายคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูโดยใช้ สภาพสังคมภายในโรงเรียนและจิตลักษณะเป็นตัวทำนาย	156
ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม	
ทางวิชาการของครู	160
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทาง วิชาการทั้ง 3 ด้าน	160
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจิตลักษณะทั้ง 5 ด้าน	162
ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน 3 ตัวแปร	165

ความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ 5 ด้าน กับสภาพทางสังคมภายใน โรงเรียน 3 ด้านที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม ทางวิชาการของครู	165
5 สรุปและอภิปรายผล	169
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน	169
ความสำคัญของความเชื่ออำนาจภายในตนที่มีต่อพฤติกรรมการยอมรับ นวัตกรรมทางวิชาการของครู	183
ลักษณะของครูและลักษณะของโรงเรียนกับพฤติกรรมการยอมรับ นวัตกรรมทางวิชาการของครู	185
ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัยนี้	193
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป	195
ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ	196
บรรณานุกรม	198
ภาคผนวก ก.	216
ภาคผนวก ข.	253
ภาคผนวก ค.	344
ประวัติผู้วิจัย	349

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนโรงเรียนทั้งหมดแยกตามเขตและขนาดของโรงเรียน	58
2	แสดงเขตที่ได้จากการลุ่มและจำนวนโรงเรียนในเขตต่าง ๆ แบ่งตามขนาด ของโรงเรียน	60
3	แสดงจำนวนโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียนในเมืองและชานเมือง	61
4	แสดงจำนวนโรงเรียนที่ต้องใช้เป็นตัวแทนจากเขตต่าง ๆ	62
5	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และ ความสำคัญของความรู้เมื่อพิจารณาตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศ ที่ดีทางสังคม ภายในโรงเรียน พร้อมกันของครูในกลุ่มรวม	81
6	ค่าของในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และ ความสำคัญของความรู้เมื่อพิจารณาตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศ ที่ดีทางสังคม ภายในโรงเรียน	83
7	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และ ความสำคัญของความรู้ เมื่อพิจารณาตามเพศ การบริหารและการส่งเสริม และการมีแบบอย่างของการปฏิบัติร่วมกันของครูในกลุ่มรวม	85
8	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้ เมื่อพิจารณาตามเพศ การได้รับบริหารและ การส่งเสริม และการมีแบบอย่างของการปฏิบัติร่วมกัน ในกลุ่มรวมและ กลุ่มย่อยที่สำคัญ	88
9	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และ ความสำคัญของความรู้ เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาทำการสอน ขนาด ของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน พร้อมกันในกลุ่มรวม	91

10	ค่าเอฟไอในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน พร้อมกันในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยที่สำคัญ	92
11	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พร้อมกันของครูในกลุ่มรวม	95
12	ค่าเอฟไอในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พร้อมกันในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน พร้อมกันในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยที่สำคัญ	96
13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน พร้อมกันของครูในกลุ่มรวม	100
14	ค่าเอฟไอในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนพร้อมกันในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยที่สำคัญ	101
15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามเพศ การได้รับบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างปฏิบัติ พร้อมกันของครูในกลุ่มรวม	105
16	ค่าเอฟไอในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามเพศ การได้รับบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างปฏิบัติ พร้อมกันในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยที่สำคัญ	106

17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน พร้อมกันของครูในกลุ่มรวม	111
18	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน พร้อมกันในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยที่สำคัญ	112
19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พร้อมกันของครูในกลุ่มรวม	114
20	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พร้อมกันในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยที่สำคัญ	116
21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคม ภายในโรงเรียน	122
22	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู เมื่อพิจารณาตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ	124
23	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตามเพศ การได้รับบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างปฏิบัติ พร้อมกันของครูในกลุ่มรวม	127
24	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูเมื่อพิจารณาตามเพศ การได้รับบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างปฏิบัติ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ	128

25	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาทำการสอน ขนาดของ โรงเรียน และ ลักษณะที่ตั้งของ โรงเรียน พร้อมกันของครูในกลุ่มรวม	131
26	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการการนำความรู้ ไปใช้ปฏิบัติของครู เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาทำการสอน ขนาด ของ โรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของ โรงเรียนในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ที่สำคัญ	132
27	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พร้อมกันของครูในกลุ่มรวม	136
28	ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการการนำความรู้ไป ใช้ปฏิบัติของครู เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พร้อมกันในกลุ่มรวมและกลุ่ม ย่อยสำคัญ	137
29	ปริมาณการทำงาน และลำดับความสำคัญของตัวทำนาย ความตระหนักถึง ประโยชน์และความสำคัญต่อความรู้ เมื่อพิจารณาตามระดับสุขภาพจิต ของครูในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม	141
30	ปริมาณการทำงาน และลำดับความสำคัญของตัวทำนาย การแสวงหา ความรู้เมื่อพิจารณาตามระดับสุขภาพจิตของครูในกลุ่มรวม และ กลุ่มย่อย 17 กลุ่ม	144
31	ปริมาณการทำงาน และลำดับความสำคัญของตัวทำนาย ในการนำความรู้ ไปใช้ปฏิบัติเมื่อพิจารณาตามระดับสุขภาพจิตของครูในกลุ่มรวม และ กลุ่มย่อย 17 กลุ่ม	147

32	ปริมาณการทำนายนาย ความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้ โดยมีสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน 3 ตัวแปร และจิตลักษณะ 5 ตัวแปร เป็นตัวทำนายนาย ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม	151
33	ปริมาณการทำนายนาย การแสวงหาความรู้ของครู โดยมีสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน 3 ตัวแปร และจิตลักษณะ 5 ตัวแปร เป็นตัวทำนายนาย ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม	154
34	ปริมาณการทำนายนาย การนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู โดยมีสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน 3 ตัวแปร และจิตลักษณะ 5 ตัวแปร เป็นตัวทำนายนาย ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม	158
35	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของวิชาการของครูในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม	161
36	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรจิตลักษณะของพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย	163
37	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรด้านสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน 3 ด้าน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม	166
38	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของจิตลักษณะ 5 ด้าน กับสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน 3 ด้าน ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม	168

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

- 1 การแบ่งประเภทของผู้ยอมรับนวัตกรรมตามเวลา หรือความไวของการ
ยอมรับนวัตกรรม 10
- 2 แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปร 56
- 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนของครู กับตัวแปร
ที่อาจจะเป็นสาเหตุและผลในการวิจัยนี้ 185

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าครูประถมศึกษา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากองค์ประกอบหนึ่ง ในระบบการศึกษาของชาติ เยาวชนจะมีคุณภาพและพัฒนาไปได้มากน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของครูประถมศึกษาเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะครูประถมศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทในการสอนทักษะและกระบวนการต่างๆ ในการดำรงชีวิตในสังคมโดยการปลูกฝังทัศนคติ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม กับทั้งให้ความรู้และสิ่งอื่นๆ ที่เป็นพื้นฐานอันจำเป็นในการพัฒนาตนเองแก่เยาวชนเพื่อให้เยาวชนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพผลสูงตามที่สังคมต้องการ (สวัสดี สุวรรณอักษร. 2525 : 1)

ด้วยเหตุที่ครูประถมศึกษา มีภาระหน้าที่เป็นกลไกอันสำคัญในการพัฒนาเยาวชนของชาติให้บรรลุเป้าหมายในระดับหนึ่ง ครูจึงจำเป็นต้องเป็นบุคคลที่พัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาและกระทำตนให้เป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่การสอนอยู่เสมอโดยการศึกษาต่อเพิ่มเติม อ่านตำรา วารสาร สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ เข้ารับการฝึกอบรมหรือสัมมนาเป็นประจำ ทั้งนี้เพื่อครูจะได้นำเอาความรู้ ทักษะ ความชำนาญ และสิ่งใหม่ ๆ มาใช้ปรับปรุงการทำงานของตนให้เจริญก้าวหน้าทันต่อสภาวะการณที่ได้เปลี่ยนไป การพัฒนาตนเองของครูจึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอันดับแรกไม่ว่าวิชาครูและองค์การครูจะเป็นอย่างไรก็ตาม ถ้าตัวครูเป็นคนดีมีคุณภาพแล้ว เชื่อได้ว่าจะสามารถนำพาการศึกษาของชาติไปได้ด้วยดี กล่าวคือ การพัฒนาการศึกษาของชาติที่แท้จริงนั้น อยู่ที่ครูแต่ละคนจะรับผิดชอบในการพัฒนาตนเอง โดยไม่ต้องรอคอยให้ผู้อื่นหยิบยื่นการพัฒนามามอบให้และการพัฒนาตนเองของครูนั้นจะเป็นการช่วยสร้างเสริมคุณสมบัติและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งได้แก่ ความรู้ ความสามารถ ความคิด คุณธรรม และค่านิยมรวมทั้งจริยธรรมศีลธรรมที่ดี อันเป็นแบบอย่างที่น่าประสงค์ของสังคม (คำพานัน คนใจ. 2532 : 9) จะเห็นได้ว่าการพัฒนาตนเองของครูนั้นย่อมจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาเยาวชน และการศึกษาของชาติเป็นอย่างยิ่ง

การพัฒนาตนเองของครูนั้น ส่วนใหญ่เป็นลักษณะที่เกิดขึ้นมาจากกระบวนการทางจิตใจ

ของครูเอง ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรม การเสาะแสวงหาความรู้ทั้งในด้านวิชาการ และความรู้รอบตัว โดยการเป็นผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน ใฝ่ใจในการรับรู้ข่าวสารต่าง ๆ รักที่จะศึกษาค้นคว้ากับทั้งเป็นผู้ที่มีความตระหนักถึงความสำคัญ และประโยชน์ของความรู้และวิธีการใหม่ๆ ที่ได้รับ ตลอดจนมุ่งที่จะนำความรู้วิธีการใหม่ ๆ นั้น ไปประยุกต์ใช้ในการสอนตามที่ตนรับผิดชอบอยู่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพผลสูง (คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา. 2518 : 142-144) จากผลการวิจัยของเจสสิว บุรีภักดี และคนอื่นๆ (2520 : 192) พบว่าคนส่วนใหญ่เห็นว่าครูที่ดีควรจะมีลักษณะของการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ คือ หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม โดยวิธีการต่างๆ รู้จักนำแนวคิดและวิธีการใหม่ๆ มาปรับปรุงการทำงาน และเพิ่มความสามารถในการสอนให้ดียิ่งขึ้น การพัฒนาตนเองของครูดังกล่าวนี้ จะส่งผลให้ครูเป็นผู้ที่มีความทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งยังช่วยให้ครูได้รับรู้และมองเห็นช่องทางของการใช้นวัตกรรมต่างๆ ได้อย่างกว้างขวางเป็นอย่างดีด้วย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรของพฤติกรรมดังกล่าวนี้

การศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูนั้นยังมีการวิจัยกันน้อยในประเทศไทย โดยเฉพาะการศึกษาตัวแปร ทางด้านลักษณะทางจิตใจ และสภาพทางสังคมใน โรงเรียนที่จะกระตุ้นและเอื้อต่อการเกิดพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของครูในปริมาณและคุณภาพสูง (ทวีป อภิลิทธิ. 2521; สุวรรณ เอี่ยมสุขวัฒน์. 2522)

การวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู ในครั้งนี้แตกต่างจากการวิจัยอื่น ๆ คือ (1) เป็นการศึกษาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ ของครู ซึ่งจัดเป็นพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางด้านที่เป็นการพัฒนาตนเองของครู มิใช่การใช้เครื่องมือหรือวัสดุช่วยสอนทาง สไลด์ทัศนูปกรณ์อย่างที่มีการศึกษาวิจัยกันมากแล้ว (2) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่อาจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู ซึ่งเป็นลักษณะทางจิตใจและสภาพทางสังคมใน โรงเรียนอันเป็นลักษณะของสถานการณ์ซึ่งจะมีส่วนผลักดันพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งเป็นสิ่งที่มีการศึกษากันน้อยมากเกี่ยวกับครู แต่ได้มีการศึกษาอยู่บ้างเกี่ยวกับเยาวชน นิสิตนักศึกษา วิทยุสมัครสมัคร ผู้ป่วยในโรงพยาบาล และเกษตรกรในประเทศไทย เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงควรจะได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่อาจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมนี้ ทั้งทางด้านจิตลักษณะและสภาวะเชิงสังคมใน โรงเรียนที่มีผลต่อการเกิดพฤติกรรม การยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู เพื่อที่จะได้นำข้อมูลและผลการศึกษาไปส่งเสริมพฤติกรรม การทำงานการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพ และพัฒนาการศึกษาของชาติให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษา ท้ายประการดังนี้

1. เพื่อศึกษาว่าครูที่มีลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังต่างกันจะมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการแตกต่างกันหรือไม่
2. เพื่อศึกษาว่าสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน จะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูหรือไม่
3. เพื่อศึกษาว่า จิตลักษณะบางประการของครูจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูหรือไม่
4. เพื่อศึกษาว่า จิตลักษณะบางประการและสภาพทางสังคมในโรงเรียนของครูจะสามารถทำนายพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูประเภทต่าง ๆ ได้หรือไม่

ความสำคัญ และประโยชน์ของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาตัวแปรจากหลายสาขาวิชา เช่น จิตวิทยา ศีษาศาสตร์และสังคมวิทยา ซึ่งรวมกันเรียกว่าพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งจะมีผลให้เห็นเด่นชัดและใช้ทำนายสภาพการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูได้ละเอียดมากขึ้น
2. ผลการวิจัยครั้งนี้จะช่วยให้ทราบว่าตัวแปรด้านใดบ้างที่มีความสำคัญต่อการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยนี้จะเป็นหลักในการกำหนดข้อเสนอแนะ และแนวทางปฏิบัติแก่ผู้บริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานครและบุคคลากรฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการปรับปรุงและส่งเสริมสภาพการณ์ต่าง ๆ ในโรงเรียนและการส่งเสริมคุณลักษณะบางประการของครู
4. เพื่อเป็นรากฐานในการศึกษาค้นคว้าทางด้านการยอมรับนวัตกรรมของครู และนักพฤติกรรมศาสตร์ ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจากประชากรที่เป็นครูประถมศึกษาลังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งเพศชายและหญิง ที่อยู่ในสายงานผู้ปฏิบัติการสอนเท่านั้น มิได้รวมเอาครูผู้ปฏิบัติงานในสายผู้บริหารด้วย

2. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการที่ครูยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ เพื่อต้องการนำไปใช้อธิบายถึงการยอมรับนวัตกรรมในเชิงความคิดและการปฏิบัติเท่านั้น

3. การวิจัยครั้งนี้วัดและศึกษาปรากฏการณ์จากครูโดยตรง มิได้วัดตัวแปรจากแหล่งอื่นๆ หรือด้วยวิธีอื่นๆ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาตัวแปรที่สำคัญทั้งทางด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในการเสนอการประมวลเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการวิจัยนี้จะได้แยกกล่าวเกี่ยวกับความหมายและวิธีการวัดการยอมรับนวัตกรรม ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมประเภทนี้ ตลอดจนสภาพทางสังคมและลักษณะทางจิตใจที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

การยอมรับนวัตกรรม

นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง ความคิด วิธีการ การกระทำหรือสิ่งใหม่ ๆ ที่นำมาทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคม หรือนำมาเพื่อปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพดีกว่าเดิม แม้ว่าความคิด วิธีการ การกระทำหรือสิ่งใหม่ ๆ นั้นจะเคยใช้ในสังคมอื่นได้ผลดีมาแล้วก็ตาม แต่ถ้านำมาใช้ให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสังคมอีกแห่งหนึ่งก็จัดว่าเป็นนวัตกรรม ดังนั้นความเป็นนวัตกรรมจะถูกจำกัดเวลาและสถานที่ และมีจุดเริ่มต้นที่ความพยายามในการแก้ปัญหาหรือความพยายามที่จะเสาะแสวงหาความรู้ความจริงที่ยังไม่ปรากฏชัดแจ้งมาก่อน (Rogers. 1962:13; Presser. 1969:510-511; อารง บัวศรี. 2527:44) แต่โดยที่นวัตกรรมนี้เกิดขึ้นในสังคมก็เพราะเป็นความพยายามของมนุษย์ที่จะแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานหรือการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ดังนั้นการยอมรับนวัตกรรมจึงหมายถึงการที่บุคคลได้นำเอาความรู้ ความคิด วิธีการหรือสิ่งใหม่ ๆ มาใช้ปรับปรุงการประกอบอาชีพหรือการดำรงชีวิตให้ดียิ่งขึ้น

การยอมรับนวัตกรรมของบุคคลนั้น เป็นกระบวนการทางจิตใจอย่างหนึ่ง โรเจอร์ (Rogers. 1962 : 76-120) ได้เคยเสนอไว้ว่ากระบวนการยอมรับนวัตกรรมนี้ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอนคือ (1) ขั้นการตระหนัก (2) ขั้นสนใจ (3) ขั้นประเมิน (4) ขั้นทดลอง และ (5) ขั้นยอมรับ ซึ่งบุคคลจะยอมรับนวัตกรรมได้ต้องผ่านขั้นตอนเหล่านี้ ต่อมาโรเจอร์และชูเมคเกอร์ (Rogers and Shoemaker. 1971 : 101-108) ได้เสนอขั้นตอนของ

กระบวนการยอมรับนวัตกรรมใหม่ขึ้นมาเรียกว่า กระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรม (Innovation-Decision Process) กระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับนวัตกรรมที่ โรเจอร์และชูเมคเกอร์ ได้เสนอขึ้นใหม่นี้ประกอบด้วยชั้นต่างๆ 4 ชั้นคือ (1) ชั้นความรู้ (2) ชั้นความรู้ลึก (3) ชั้นการตัดสินใจ (4) ชั้นยืนยัน แต่ในการวิจัยครั้งนี้จะใช้ขั้นตอนของกระบวนการยอมรับนวัตกรรมที่สำคัญ 3 ส่วน เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้แนวคิดเชิงทฤษฎีมาจากการศึกษาวิจัยของ โรเจอร์ (Rogers. 1962) โรเจอร์และชูเมคเกอร์ (Rogers and Shoemaker. 1971) และ คลองกลันและโคเวิร์ต (Klonglan and Coward. 1970) คือส่วนที่เป็นความรู้ (Knowledge) หรือชั้นการตระหนัก (Awareness) ส่วนที่เป็นการยอมรับ (Adoption) และส่วนของการนำไปใช้ (Usage) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ชั้นความรู้ (Knowledge) เป็นขั้นที่บุคคลรับรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมแล้วได้แสวงหาความรู้ในรายละเอียดของข้อมูลของนวัตกรรมนั้น ๆ ในขั้นของความรู้นี้ โรเจอร์ และชูเมคเกอร์ (Rogers and Shoemaker. 1971 : 101-108) ได้แบ่งความรู้เป็น 3 ลักษณะคือ (1) ลักษณะที่บุคคลตระหนักว่ามีนวัตกรรมแต่ความรู้ในขั้นนี้ยังไม่ลึกซึ้งมากนัก ความรู้ในรายละเอียดของวิธีปฏิบัติ และรายละเอียดอื่น ๆ ยังมีไม่เพียงพอ (2) ความรู้เกี่ยวกับวิธีทำ (How - to - Knowledge) คือ รู้ถึงวิธีการที่จะปฏิบัติหรือจะใช้นวัตกรรมนั้นให้เหมาะสมได้อย่างไร โดยที่รู้วิธีการในแต่ละขั้นอย่างดีพอสมควรที่ดำเนินการได้ เช่น มีความรู้ความเข้าใจถึงวิธีการใช้ยาปราบศัตรูพืช การใช้ปุ๋ยเคมีให้ถูกต้องและปลอดภัยกับให้ได้ประโยชน์สูงสุด นวัตกรรมยังมีความซับซ้อนมากเท่าใดความรู้เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติต่อด้านนวัตกรรมนั้น ๆ ก็ยังมีความจำเป็นมากขึ้นด้วยเพราะการยอมรับนวัตกรรมหรือไม่มักจะขึ้นอยู่กับความรู้ด้านวิธีการนี้ (3) ความรู้เกี่ยวกับหลักการหรือกฎเกณฑ์ (Principle Knowledge) ความรู้ในลักษณะที่ 3 นี้เป็นความรู้เกี่ยวกับหลักการทฤษฎีและข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่อยู่เบื้องหลังของการปฏิบัติของนวัตกรรมนั้น ๆ ได้แก่ การใส่จุลินทรีย์ไรโซเบียมในการปลูกพืชต่าง ๆ เช่นการปลูกถั่วต่าง ๆ เพื่อเพิ่มจำนวนแบคทีเรียในรากถั่ว หรือ ปัญหาเกี่ยวกับการเพิ่มประชากรทำให้มีความจำเป็นต้องมีการวางแผนครอบครัว เป็นต้น

นอกจากนี้ ในขั้นของความรู้ที่บุคคลยังต้องมีความรู้เกี่ยวกับความสำคัญหรือประโยชน์และโทษของนวัตกรรมด้วย ซึ่งจะส่งผลให้บุคคลยอมรับนวัตกรรมหรือไม่ จากการวิจัยของ จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ (2529:93, 134-135) ซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับการยอมรับวิทยาการเกษตรแผน

ใหม่ของเกษตรกรชาวนาเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ผลปรากฏว่าเกษตรกรที่ทำการปลูกยาสูบ จะเสาะแสวงหาความรู้และวิธีการใช้ปุ๋ยเคมี ยาปราบศัตรูพืชและนำสิ่งเหล่านั้นมาใช้ในการเพิ่มผลผลิต เพราะเชื่อมั่นว่าสามารถที่จะทำให้ผลิตผลในการปลูกยาสูบมีคุณภาพ และเพิ่มรายได้ให้แก่เขาอย่างแน่นอน ทำให้เขามีฐานะดีขึ้นและในทำนองเดียวกันถ้าเกษตรกรทราบดีว่าการใช้ปุ๋ยเคมีในนาข้าว นั้น มักจะไม่ประสบผลสำเร็จหรือผลผลิตที่เพิ่มขึ้น ไม่คุ้มค่ากับการลงทุนและแรงงานที่ลงทุนไป จึงทำให้มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการใช้ปุ๋ยเคมีไม่เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของนวัตกรรม ในทางด้านการศึกษาที่เช่นเดียวกัน ภารดี ศิริบุรี (2525:34) ได้อธิบายถึงการยอมรับนวัตกรรมของครูเพราะรู้ถึงประโยชน์ของนวัตกรรมนั้น ๆ เช่นกรณีที่ครูทราบว่ามัลติมีเดีย นวัตกรรมทางการสอนชนิดต่างๆ มาใช้ในการเรียนการสอน และช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ครูก็จะศึกษาหาความรู้เพื่อให้เกิดความเข้าใจในนวัตกรรมนั้น แล้วนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นด้วย

สรุปได้ว่า การยอมรับนวัตกรรมของบุคคลในขั้นนี้เป็นระยะที่บุคคลรับรู้ และสนใจเกี่ยวกับนวัตกรรมว่านวัตกรรมใดเกิดขึ้นบ้างมีวิธีการใช้อย่างไร มีหลักเกณฑ์ทฤษฎีข้อเท็จจริงอย่างไรและที่สำคัญคือ นวัตกรรมนั้น ๆ มีโทษและให้ประโยชน์อย่างไร ซึ่งมีผลให้บุคคลได้เกิดความตระหนักต่อนวัตกรรมที่มีขึ้นนั้นมากขึ้น

ขั้นการยอมรับ (Adoption) ขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลรับเอาความรู้ ความคิด และวิธีการใหม่ มาเป็นสิ่งที่ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนาตนเองและการประกอบอาชีพ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เช่น การศึกษาต่อเพิ่มเติมฝึกอบรมสัมมนาหรือการไปดูงานนวัตกรรมการอ่านตำราเอกสารต่าง ๆ การติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชน เป็นต้น การยอมรับนวัตกรรมในขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลมุ่งมั่นที่จะเสาะแสวงหาความรู้ ความคิด วิธีการใหม่ ๆ เท่านั้น ยังไม่ถึงขั้นที่จะนำไปใช้ปฏิบัติ หรือนำไปปรับปรุงการทำงานของตนให้ดีขึ้น

ขั้นการนำไปใช้ (Usage) เป็นขั้นที่บุคคลได้นำเอาความรู้ ความคิด วิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ปรับปรุงการประกอบอาชีพการงานของตนให้ได้รับผลอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ขั้นการนำไปใช้ นี้เป็นขั้นการยอมรับนวัตกรรม (Adoption) ตอนปลาย ซึ่งขั้นการยอมรับและขั้นการนำไปใช้ นี้ คลองแกลันและโคเวอร์ด (Klonglan and Coward, 1970:77-83) ได้อธิบายไว้ว่าเป็นขั้นตอนของกระบวนการยอมรับที่สำคัญมากและมักจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกัน ซึ่งถ้ามองในภาพรวมแล้ว ทั้งสองขั้นตอนจะเป็นขั้นตอนเดียวกัน แต่โดยที่ลักษณะของการเกิดเหตุการณ์การยอมรับ

ดังกล่าวนี้ ขั้นตอนการยอมรับและการนำไปใช้ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกัน เขาจึงได้แบ่งกระบวนการยอมรับออกเป็นสองส่วน คือ (1) ขั้นตอนการยอมรับ (Adoption Stage) ซึ่งเขาเรียกขั้นนี้ว่าการยอมรับในระดับความคิด (Symbolic Adoption) ได้แก่ การที่บุคคลเกิดการยอมรับและมุ่งที่จะทำความเข้าใจ โดยการศึกษาค้นคว้ารายละเอียดของนวัตกรรมนั้น ๆ โดยวิธีการต่าง ๆ เพื่อที่จะได้นำความรู้ความคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ นั้นมาเป็นปัจจัยเบื้องต้นที่จะไปประยุกต์ใช้ (2) ขั้นตอนการนำไปใช้ (Usage) คลองแกลีนและโคเวิร์ตเรียกขั้นการยอมรับนี้ว่าขั้นการยอมรับในเชิงปฏิบัติคือนำนวัตกรรมไปใช้ปฏิบัติจริง (Use of Innovation) สรุปได้ว่าขั้นการยอมรับข่าวสารความรู้ความคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมและขั้นการนำนวัตกรรมไปใช้นั้น เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยอมรับ แต่ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ๆ ของบุคคลนั้นขั้นการยอมรับเป็นเพียงการยอมรับทางด้านความคิดเท่านั้น คือมีพฤติกรรมการมุ่งแสวงหาความรู้ข่าวสารรายละเอียดของนวัตกรรม ส่วนขั้นการนำไปใช้นั้นเป็นขั้นตอนการยอมรับตอนปลาย กล่าวคือบุคคลได้นำความรู้ ความคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ปรับปรุงหรือแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานของตนให้เกิดผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น การยอมรับในขั้นการรับรู้ข่าวสาร หรือขั้นความคิดนี้มีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อการยอมรับในขั้นการนำไปใช้ในเวลาต่อมา และบุคคลอาจยอมรับเพียงขั้นการยอมรับ ในขั้นระดับความคิดก็เป็นได้โดยไม่นำไปใช้ปฏิบัติ

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าการยอมรับนวัตกรรมทางการแสวงหาความรู้ของครุ นั้นจะมีกระบวนการยอมรับที่สำคัญอยู่สามขั้นตอน คือขั้นความรู้ คือรู้ว่ามีนวัตกรรมขึ้นในสังคม รู้ว่ามีวิธีการใช้หรือนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างไรกับรู้ว่ามีหลักการกฎเกณฑ์ ข้อเท็จจริงที่อยู่เบื้องหลังของการปฏิบัติอย่างไร และรู้ว่านวัตกรรมนั้นมีโทษหรือประโยชน์อย่างไร ขั้นยอมรับนวัตกรรมโดยการเสาะแสวงหาความรู้และขั้นนำความรู้ หรือนวัตกรรมไปใช้ปฏิบัติ เป็นขั้นสุดท้าย

ประเภทของผู้ยอมรับนวัตกรรม เมื่อมีนวัตกรรมเข้าสู่สังคมใดสังคมหนึ่ง ถ้าพิจารณาตามระยะเวลาของการยอมรับหรือความไวในการยอมรับ (Innovativeness) แล้วจะพบว่าบุคคลทุกคนไม่ได้ยอมรับนวัตกรรมพร้อม ๆ กันในช่วงเวลาเดียวกันทั้งหมด ย่อมจะมีบุคคลอยู่จำนวนหนึ่งที่ค่อนข้างจะทันสมัยยอมรับการเปลี่ยนแปลง และกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขวิธีการในการประกอบอาชีพของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และในทางตรงกันข้ามก็มีบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งที่ยอมรับนวัตกรรมช้า ซึ่งความแตกต่างของการยอมรับนวัตกรรมของบุคคลนี้ โรเจอร์ และชูเมกเกอร์ (Rogers and Shoemaker, 1971:183-191) ได้แบ่งผู้ยอมรับ

นวัตกรรมออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามความไวในการยอมรับนวัตกรรมเป็น 5 พวกคือ (1) กลุ่มผู้บุกเบิก (2) กลุ่มผู้นำในการยอมรับ (3) กลุ่มผู้ยอมรับก่อนส่วนใหญ่ (4) กลุ่มบุคคลส่วนใหญ่ที่ยอมรับทีหลัง (5) กลุ่มพวกกล้าหลัง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มผู้บุกเบิก (Innovators : Venturesome) บุคคลในกลุ่มนี้มีลักษณะเด่นชัดคือ ความเป็นผู้กล้าเสี่ยงชอบทดลองสิ่งใหม่ ๆ ชอบเดินทางไปในที่ต่าง ๆ และมีการพบปะหรือติดต่อกับบุคคลอื่นนอกท้องถิ่นของตน มีความคล่องตัวสูง มีความกล้าหาญในการตัดสินใจซึ่งจะทำการใดที่มีความเสี่ยง ลักษณะเหล่านี้ทำให้บุคคลในกลุ่มนี้แตกต่างไปจากบุคคลอื่น ๆ ในสังคมเดียวกัน ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะพบในบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีมีทุนทรัพย์พอที่จะกล้าเสี่ยงในการนำนวัตกรรมมาทดลองใช้ และกล้าที่จะยอมรับความล้มเหลวในอันที่จะเกิดขึ้นได้ กลุ่มผู้บุกเบิกนี้มีประมาณร้อยละ 2.5 ของประชากรในสังคม

กลุ่มผู้นำในการยอมรับ (Early Adopter : Respectable) บุคคลในกลุ่มนี้เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในกิจการของสังคมมากกว่ากลุ่มผู้บุกเบิก เป็นกลุ่มผู้นำทางความคิดของสังคมมากกว่าบุคคลในกลุ่มอื่น ๆ พวกเขาจะเป็นผู้แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จหรือล้มเหลวของความคิดใหม่เป็นตัวอย่างที่ดีของผู้อื่น ในด้านการยอมรับนวัตกรรมคนพวกนี้มักจะมีฐานะทางสังคมค่อนข้างสูง เป็นที่ยอมรับนับถือของคนในสังคม บุคคลในกลุ่มนี้มีประมาณร้อยละ 13.5 ของคนในสังคม

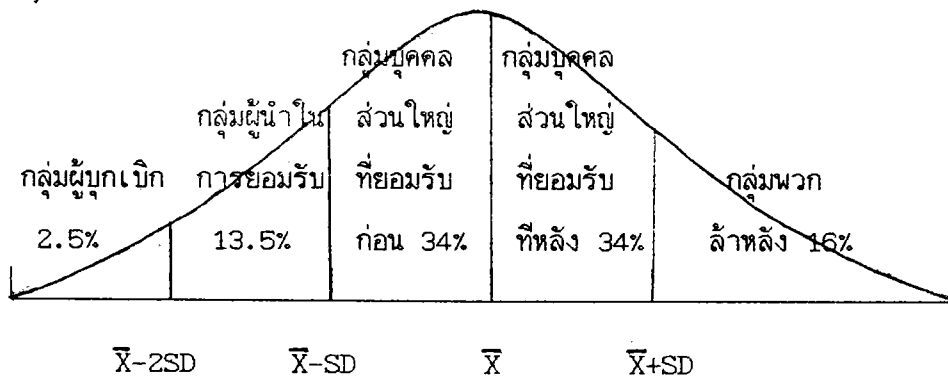
กลุ่มบุคคลส่วนใหญ่ที่ยอมรับก่อน (Early Majority : Deliberate) คือ กลุ่มบุคคลที่ยอมรับนวัตกรรมก่อนคนทั่ว ๆ ไปเพียงระยะหนึ่งเท่านั้น การตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมของคนในกลุ่มนี้จะใช้เวลายาวนานกว่าสองกลุ่มแรกแท้ที่จริงแล้ว บุคคลในกลุ่มนี้ก็เริ่มมองเห็นความสำคัญและคล้อยตามนวัตกรรมนั้น ๆ บ้างแล้ว แต่ยังไม่มั่นใจว่าจะยอมรับนวัตกรรมนั้นอย่างแท้จริงต้องใช้เวลานานออกไปอีกระยะหนึ่งจึงจะเกิดความพอใจและเต็มใจที่จะใช้นวัตกรรมนั้น ๆ บุคคลในกลุ่มนี้จะมีความสัมพันธ์อย่างดีกับคนในสังคม แต่มิใช่เป็นผู้นำในการใช้นวัตกรรมของสังคม บุคคลในกลุ่มนี้มีประมาณร้อยละ 34 ของคนในสังคม

กลุ่มบุคคลส่วนใหญ่ที่ยอมรับทีหลัง (Late Majority : Skeptical) บุคคลในกลุ่มนี้จะตกงใจยอมรับนวัตกรรมช้ากว่าคนอื่น ๆ การยอมรับนวัตกรรมของเขาเกิดจากปัญหาหรือแรงผลักดันจากสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เขาจะยอมรับนวัตกรรมก็ต่อเมื่อคนส่วนใหญ่ของสังคมบอกว่าดี ดังนั้นการตกงใจยอมรับนวัตกรรมของคนในกลุ่มนี้เต็มไปด้วยความไม่ไว้วางใจมีความระแวงสงสัย และขาดความมั่นใจในการยอมรับ ส่วนใหญ่บุคคลในกลุ่มนี้จะมีอายุมากมีการศึกษา

น้อยไม่ค่อยมีความกระตือรือร้น การที่จะให้บุคคลในกลุ่มนี้ยอมรับนวัตกรรมอย่างจริงจังนั้นต้องมีการกระตุ้นและโน้มน้าว โดยคนในสังคมและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลในกลุ่มนี้มีอยู่ประมาณร้อยละ 34 ของคนทั้งหมดในสังคม

กลุ่มพวกล่าหลัง (Laggards : Traditional) กลุ่มบุคคลในพวกล่าหลังนี้จะยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิมของสังคม ไม่ค่อยจะได้ติดต่อกับโลกภายนอก มีความสนใจแต่เรื่องในอดีตชอบปฏิบัติตนหรือกระทำการใด ๆ ตามที่เคยปฏิบัติมาแต่ก่อน ถ้าพวกล่าหลังนี้จะยอมรับที่จะใช้นวัตกรรมก็ต้องอาศัยเวลาที่ยาวนานมาก นวัตกรรมนั้นๆ ได้มีผู้อื่นนำมาใช้นานแล้วจนกลายเป็นวิถีชีวิตอย่างหนึ่งของคนในสังคมแล้ว บุคคลในกลุ่มนี้มีอยู่ประมาณร้อยละ 16 ของคนทั้งหมดในสังคม

จากการแบ่งผู้ยอมรับนวัตกรรมของบุคคลในสังคมหนึ่งๆ เป็น 5 ประเภทดังกล่าวนี้ โดยใช้มาตราส่วนความไวในการยอมรับนวัตกรรมมาจำแนกนั้น โรเจอร์ (Rogers 1958 : 349-352) ได้พบว่าจำนวนผู้ยอมรับนวัตกรรม ในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ นั้น มีการกระจายเป็นรูปโค้งปกติ โดยอาศัยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ในการแบ่งประเภทของผู้ยอมรับนวัตกรรม ซึ่งโค้งปกติจะมีรายละเอียดดังรูปที่ 1

ภาพประกอบ 1 การแบ่งประเภทของผู้ยอมรับนวัตกรรมตามเวลา หรือความไวของการยอมรับนวัตกรรม

จากรูปข้างต้นจะเห็นได้ว่า ผู้รับนวัตกรรมก่อนหลังตามลำดับดังที่ได้กล่าวมานี้จะมีลักษณะทางจิตของบุคคลที่แตกต่างกัน ซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

นวัตกรรมในชีวิตประจำวันของคนเราเกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ ทั้งนี้ก็เพราะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้ามากขึ้น ซึ่งมีผลให้เศรษฐกิจและสังคมเจริญตามไปด้วย จากผลการ

เปลี่ยนแปลงไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้คนต้องมีการรับสิ่งใหม่ ๆ หรือ รับนวัตกรรมข้ามกลุ่มและประเทศอยู่เสมอ เช่น ทางด้านการแพทย์ การสื่อสารโทรคมนาคม การศึกษาภาคบังคับ ส่วนนวัตกรรมในแต่ละอาชีพก็มี เช่น ทางการเกษตร การอุตสาหกรรม และทางการศึกษา เป็นต้น

นวัตกรรมทางการศึกษา

นวัตกรรมทางการศึกษา หมายถึง การนำเอาแนวความคิด วิธีการ หรือสิ่งใหม่ ๆ มาใช้ปรับปรุงหรือแก้ปัญหาทางการศึกษา เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษามีความเจริญก้าวหน้า และการเรียนการสอนในโรงเรียนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น (ถาวร บัวศรี. 2527 : 44; นวีวรรณ กীরติกร. 2527 : 22-23) นวัตกรรมทางการศึกษานี้ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้แล้วหลายครั้ง แต่ส่วนใหญ่จะทำการศึกษาในส่วนที่สำคัญ ได้แก่ (1) นวัตกรรมทางด้านหลักสูตร เช่น การศึกษาเกี่ยวกับความยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูและทัศนคติของครูที่มีต่อหลักสูตร (น้อมศรี แดงหาญ. 2521 : 80-85) การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูมัธยมศึกษา (สุวรรณ เอี่ยมสุข วัฒน. 2522) ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาครูประจำการและนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (บุญนิตย์ ไวลัฐิก. 2522) และการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของนวัตกรรมและลักษณะทางสังคมของครูกับการยอมรับหลักสูตรใหม่ (Lawlor. 1978 : 5887-A) เป็นต้น (2) นวัตกรรมทางการสอน เช่น การศึกษาเกี่ยวกับการสำรวจจนวัตกรรมการศึกษา ในคณะวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย (เอื้อจิตต์ ล้อบุรณะ. 2519) การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี (ชูชาติ บุญชู. 2525) และองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้นวัตกรรมทางการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครูในกลุ่มนครหลวง (ภารดี คิริบุรี. 2525) เป็นต้น (3) นวัตกรรมทางการใช้วัสดุอุปกรณ์ช่วยสอน ได้แก่ การศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ปีการศึกษา 2520 (เพิ่มเกียรติ ช่มวัฒนา. 2521) การศึกษาสมรรถภาพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้วัสดุทัศนูปกรณ์ของครูผู้สอนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ (บุญทัศน์ ทุนคำ. 2517) (4) นวัตกรรมด้านการบริหารโรงเรียน เช่น งานวิจัยของ สุวิธ แก้วเกษ (2517); พรศรี ทองสมจิตร (2518) เป็นต้น (5) นวัตกรรมทางวิชา

การของครู นวัตกรรมการศึกษาในด้านนี้ ได้มีการศึกษาวิจัยไว้น้อยกว่าด้านอื่นๆ ตามที่กล่าวมาแล้ว ได้แก่ งานวิจัยของ เอื้อจิตต์ ล้อบุรณะ (2519), มนูญ ปิยะวรานนท์ (2516) เป็นต้น (6) นวัตกรรมด้านการจัดและประเมินผลการศึกษา ได้แก่ งานวิจัยของ ธิรวลัย ศิลารัตน์ (2522) และ เอื้อจิตต์ ล้อบุรณะ (2519) เป็นต้น

สรุปได้ว่านวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้แล้วมีอยู่ 6 ด้าน คือ นวัตกรรมด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ช่วยสอน ด้านการบริหารโรงเรียนหรือการบริหารการศึกษา ด้านวิชาการ และด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา

อย่างไรก็ตามนวัตกรรมทางการศึกษาทั้งหมดตามที่กล่าวมานี้ นั้น นวัตกรรมทางวิชาการของครูนับได้ว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่สำคัญอย่างหนึ่ง ทั้งนี้ เป็นเพราะครูเป็นผู้สอนและนำหลักสูตรไปประยุกต์ใช้ในการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างเต็มความสามารถ

นวัตกรรมทางวิชาการของครู หมายถึง ความรู้ใหม่ที่มีประโยชน์ต่อการสอนของครู โดยเน้นเนื้อหาในวิชาการต่างๆ และเนื้อหาในวิชาที่สอน ซึ่งครูสามารถนำมาถ่ายทอดให้นักเรียนได้ หรือเอามาใช้เป็นหลักปฏิบัติในสภาพการเรียนการสอน

พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู ในที่นี้หมายถึง การที่ครูมีความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของความรู้ วิธีการ และสิ่งใหม่ๆ แล้วแสวงหามาใช้เพื่อพัฒนาการสอนของตนให้ดีขึ้น การแสวงหาความรู้ของครูนั้นสามารถที่จะกระทำได้หลายวิธี เช่น การอ่านตำรา วารสารหนังสือพิมพ์ต่างๆ การเข้ารับการอบรมสัมมนาหรือการศึกษาต่อเพิ่มเติม เป็นต้น แล้วนำความรู้หรือสิ่งใหม่ๆ จากการเสาะแสวงหามาใช้พัฒนางานของตนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เฮดจ์และแมกโดกอล (Hedge and MacDogall. 1964:59-64) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของครูวิทยาศาสตร์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากครูประถมศึกษาในรัฐเวอร์จิเนียจำนวน 151 คนจาก 25 โรงเรียน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลพบว่าครูผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีความตระหนักถึงความสำคัญ และประโยชน์ของวิธีการและการปฏิบัติใหม่ๆ ทางการเรียนการสอน ส่วนมากมีความต้องการที่จะเข้าร่วมในการเข้าอบรมสัมมนาทางวิชาการ ทั้งนี้เพราะเขาเชื่อว่าการเข้าอบรมสัมมนาจะช่วยให้เขาได้รับความรู้หรือสิ่งใหม่ๆ มาใช้พัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้ว เอื้อจิตต์ ล้อบุรณะ (2519:129-137) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนของอาจารย์ในคณะวิทยาศาสตร์ของ

มหาวิทยาลัยในประเทศไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัยอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย 8 แห่งผลการวิจัยปรากฏว่าอาจารย์ที่มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ นั้น มีการตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของสิ่งใหม่ๆ หรือนวัตกรรมทางการศึกษาอยู่เสมอ โดยการเสาะแสวงหาความรู้วิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการสอนจนมีผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูง ส่วน ออเกรน (Orgren. 1974:28-30) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการสอนของครูวิทยาศาสตร์ที่สอนตามหลักสูตรใหม่ โดยทำการคัดเลือกจากครูวิทยาศาสตร์ที่สอนนักเรียน ได้ผลสัมฤทธิ์สูง ในช่วงปี ค.ศ. 1971-1972 จำนวน 28 คน ผลปรากฏว่าครูที่มีความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของหลักสูตรใหม่จะพยายามแสวงหาวิธีสอนและกิจกรรมต่างๆ มาใช้ในการสอนอยู่เสมอ ทั้งมีการใช้วัสดุอุปกรณ์ช่วยสอนหลายชนิดเพิ่มมากขึ้นในทางตรงกันข้ามครูที่ไม่มีการพัฒนาตนเองก็ จะไม่มีความตระหนักถึงความสำคัญของนวัตกรรมทำให้นำนวัตกรรมต่างๆ ไปใช้ในการทำงานน้อย จากการศึกษาวิจัยของ ทวีป อภิลิทธิ์ (2521 : 75-78) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการนำผลการวิจัยไปใช้ของผู้บริหารวิทยาลัยครู ผลปรากฏว่าผู้บริหารของวิทยาลัยครูส่วนมากยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของผลการวิจัยต่างๆ กล่าวคือ ผู้บริหารวิทยาลัยครูไม่เสาะแสวงหาผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนางานของตนเท่าที่ควร โดยที่ผู้บริหารวิทยาลัยครูในกลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าแหล่งที่จะได้ผลการวิจัยที่ต้องการมาใช้อยู่ที่ใด กับทั้งไม่สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับการงานที่ทำอยู่ได้ แนวคิดและสิ่งใหม่ๆ จึงถูกนำไปใช้น้อย นอกจากนี้แล้ว นิมพวรรณ ณ นัทลุง (2514:73-81) ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการสอนวิชาชีววิทยา ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญของครูในโรงเรียนจังหวัดภาคใต้ ปีการศึกษา 2513 ปรากฏว่าพฤติกรรมการนำแนวคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ในการพัฒนาการสอนของครูยังมีน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูมีการตื่นตัวในการเสาะแสวงหาความรู้ เช่น การเข้าร่วมการประชุมการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับงานด้านการสอนน้อย

จากที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่านวัตกรรมทางการศึกษาจะเกิดขึ้นในสถาบันการศึกษาหรือโรงเรียนได้นั้น ก็ต่อเมื่อครูมีความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของนวัตกรรมนั้น ๆ โดยการเสาะแสวงหาด้วยการอ่าน อบรมสัมมนา หรือกระทำโดยวิธีการอื่น ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้วิธีการและการปฏิบัติใหม่ ๆ กับทั้งนำความรู้และสิ่งใหม่เหล่านั้นมาใช้ปฏิบัติหรือใช้แก้ปัญหาในการเรียนการสอนหรือการปฏิบัติงานอื่น ๆ ของครูในการพัฒนาเยาวชนตามที่ครูรับผิดชอบอยู่ ดังนั้นเราจึงสรุปได้ว่านวัตกรรมทางการศึกษาก็คือ พฤติกรรมของครูที่มีความตระหนักถึงความสำคัญและ

ประโยชน์ของความรู้ของวิธีการหรือการปฏิบัติใหม่ ๆ โดยการมุ่งที่จะเสาะแสวงหาและนำสิ่งใหม่ ๆ เหล่านั้นมาใช้ปฏิบัติและแก้ปัญหาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

สรุปภายใต้หัวข้อนวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้ประมวลเอกสารมานี้ ทำให้สรุปได้ว่าการตระหนักถึงความสำคัญ และประโยชน์ของความรู้ แนวคิด และวิธีการใหม่ ๆ ของครูแล้วมุ่งที่จะเสาะแสวงหาสิ่งใหม่ ๆ เหล่านั้นมาใช้พัฒนาการทำงานตนเองให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นการพัฒนาตนเองของครูนั้นเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างหนึ่ง และเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด แต่นวัตกรรมทางด้านนี้มีการศึกษากันน้อย

การวัดการยอมรับนวัตกรรม การวัดการยอมรับนวัตกรรมของบุคคลดังที่ได้แบ่งผู้ยอมรับนวัตกรรมออกเป็น 5 ประเภท ตามความไวของการยอมรับโดยเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมเดียวกัน ตามรูปแบบที่ โรเจอร์ (Rogers. 1958) โรเจอร์ และชูเมกเกอร์ (Rogers and Shoemaker. 1971) ได้กำหนดไว้จนถึงแม้ว่าจะได้รับความนิยมน้อยอย่างกว้างขวางในวงการนักวิจัยด้านการยอมรับนวัตกรรมก็ตาม แต่ก็ยังมีนักวิชาการเป็นจำนวนมากที่ได้ทำการวัดการยอมรับนวัตกรรมในลักษณะหรือวิธีการอื่น ๆ ตามที่เขาสนใจ และมีความเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายและข้อจำกัดของการวิจัยในแต่ละครั้ง การวัดการยอมรับนวัตกรรมจึงมีลักษณะและวิธีการอยู่หลายแบบ ได้แก่ (1) มาตรฐานส่วนความไวในการยอมรับนวัตกรรม (2) ศักยภาพในการยอมรับนวัตกรรม (3) อัตราการยอมรับนวัตกรรม (4) มาตรฐานการยอมรับนวัตกรรม ในแต่ละแบบของการวัดดังกล่าวนี้มีทั้งผลดี และผลเสียต่าง ๆ กันไป ทั้งนี้เป็นเพราะการวัดการยอมรับแต่ละแบบมีข้อจำกัดอยู่ทุกประเภท

มาตรฐานส่วนความไวในการยอมรับนวัตกรรม (Innovativeness Scale) การวัดความไวในการยอมรับนวัตกรรมนี้จะวัดในเชิงปริมาณ คือ มีความไวมากหรือน้อยในการยอมรับนวัตกรรม บุคคลจะมีความไวในการยอมรับนวัตกรรมมากหรือน้อยเพียงใดนั้น เราสามารถที่จะสังเกตได้โดยการที่เขายอมรับนวัตกรรมก่อนหรือหลังคนอื่น ๆ ในสังคมเดียวกัน โรเจอร์ (Rogers. 1958 : 349-352) ได้ใช้มาตรฐานส่วนความไวในการยอมรับนวัตกรรมนี้ จำแนกผู้ยอมรับนวัตกรรมออกเป็นประเภทต่าง ๆ 5 ประเภท ทั้งนี้เพราะเขาได้พบว่าจำนวนผู้ยอมรับนวัตกรรมในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ นั้นมีการกระจายเป็นรูปโค้งปกติ (ตามภาพที่ 1) จากวิธีการวัดความไวในการยอมรับนวัตกรรมของโรเจอร์นี้ จำนวนผู้ที่อยู่ปลายโค้งปกติ 2.5 % คือกลุ่มของผู้บุกเบิก อีก 13.5 % ถัดเข้ามาเรียกว่ากลุ่มผู้ยอมรับก่อน ส่วน 34 % ที่ถัดเข้ามาเรียกว่า

ผู้ยอมรับก่อนส่วนใหญ่คือส่วนที่เป็น $\bar{X}-SD$ อีก 34 % ที่อยู่ระหว่าง \bar{X} ถึง $\bar{X}+SD$ เรียกว่าผู้ยอมรับที่หลังส่วนใหญ่ และในพวกสุดท้ายที่อยู่ปลายโค้งปกติเรียกว่ากลุ่มผู้ล่าหลัง ซึ่งมีอยู่ 16 % การวัดความไวในการยอมรับตามมาตรฐานส่วนดังกล่าวนี้ หน่วยของความไวในการยอมรับนวัตกรรมอาจเป็นจำนวนปีหรือคะแนนตามจำนวนปี ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความไวในการยอมรับนวัตกรรมแบบนี้ จะเป็นการวัดความโน้มเอียงของบุคคลที่จะยอมรับนวัตกรรมก่อนหรือหลังบุคคลอื่น ๆ ในสังคมเดียวกัน

การวัดการยอมรับนวัตกรรมวิธีนี้มีข้อดี คือ บอกค่าได้ด้วยคะแนนมาตรฐาน ทั้งนี้เป็นเพราะหน่วยของการวัดมีค่าเป็นอิสระจากจุดกำเนิด ทำให้สามารถนำเอาการยอมรับนวัตกรรมหลาย ๆ อย่างมาเปรียบเทียบกันได้ ส่วนข้อเสียของวิธีวัดแบบนี้คือ ไม่สามารถที่จะศึกษาหรือวัดการยอมรับนวัตกรรมได้ครอบคลุมประชากรครูทั้งหมด ทั้งนี้เป็นเพราะว่ากระบวนการยอมรับนวัตกรรมยังไม่สิ้นสุดในขณะที่เราดำเนินการศึกษาอยู่ การวัดดังกล่าวจึงกระทำเฉพาะผู้ที่ยอมรับนวัตกรรมแล้วเท่านั้น บุคคลที่อยู่ในกระบวนการยอมรับ หรืออยู่ในระยะของการตัดสินใจจึงยังไม่ได้จัดเข้ามาหรือไม่ได้ถูกทำการวัดด้วยเลย ข้อเสียประการที่ 2 ของการวัดแบบนี้คือ ความไม่สมดุลในการแบ่งผู้ยอมรับนวัตกรรมในโค้งปกติ (ตามรูปที่ 1) กล่าวคือ โค้งปกติข้างหนึ่งแบ่งบุคคลเป็น 3 ประเภท แต่ส่วนอีกข้างหนึ่งแบ่งบุคคลเป็น 2 ประเภทเท่านั้น

ถึงแม้ว่าการวัดการยอมรับนวัตกรรมโดยใช้มาตรฐานความไวในการยอมรับนี้ จะมีข้อบกพร่องอยู่บ้าง แต่ก็ได้มีผู้นำวิธีการวัดนี้ไปใช้กันอย่างแพร่หลาย และได้พยายามปรับปรุงวิธีการวัดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น เพรสเซอร์ (Presser, 1969) สแตนฟิลด์และไวติง (Stanfield and Whiting, 1972) แอมเพลและแวนเอส (Pampel and Van Es, 1977) เป็นต้น

ศักยภาพในการยอมรับนวัตกรรม (Adoption Quotient) การวัดการยอมรับนวัตกรรมแบบนี้เป็นการวัดโดยพิจารณาจำนวนนวัตกรรมที่บุคคลสามารถจะรับได้ และจำนวนนวัตกรรมที่เขารับจริง ๆ ในแต่ละปีตั้งแต่ต้นนวัตกรรมนั้น ๆ แพร่หลายเข้ามาในสังคมเป็นครั้งแรก และยังสามารถพิจารณาให้นำหนักความสำคัญของนวัตกรรมที่มีความซับซ้อนมากกว่าอีกด้วย ผู้ที่วัดการยอมรับนวัตกรรมด้วย วิธีนี้ได้แก่ ชัทโทพาทัย และปารเรค (Chattopadhyay and Parreek, 1967)

อัตราส่วนการยอมรับนวัตกรรม การวัดการยอมรับนวัตกรรมแบบนี้ กระทำได้โดยการสอบถามผู้ยอมรับนวัตกรรมถึงจำนวนปีที่ได้ยอมรับนวัตกรรมชนิดต่าง ๆ มาแล้ว แล้วนำข้อมูลจากการสอบถามนั้นไปคำนวณหาค่าเฉลี่ย ซึ่งบอกหน่วยของค่าเฉลี่ยที่ได้เป็นเปอร์เซ็นต์หรือเปอร์เซ็นต์

เจลีเยนเอง วิธีการวัดแบบนี้จะทำให้เราทราบว่า มีผู้ยอมรับนวัตกรรมปีละกี่เปอร์เซ็นต์ เช่น การศึกษาวิจัยของ คิบลิน (Kivlin. 1967) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างในการรับรู้นวัตกรรม และการยอมรับนวัตกรรมของเกษตรกร

มาตราส่วนการยอมรับนวัตกรรม (Adoption Scale) การจัดการยอมรับนวัตกรรมวิธีนี้จะพิจารณาถึงจำนวนนวัตกรรมที่บุคคลคนหนึ่งยอมรับนวัตกรรมในช่วงเวลาหนึ่งได้มากน้อยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคมเดียวกัน การวัดการยอมรับวิธีนี้ไม่ได้ให้ความสำคัญหรือยึดถือเกณฑ์การรับก่อนหลังเหมือนกับการวัดความไวในการยอมรับนวัตกรรม ผู้ที่นำวิธีการยอมรับนวัตกรรมแบบนี้ไปใช้ได้แก่ การ์เตอร์ล วิลเคนนิ่งและเพรสเซอร์ (Gatrell, Wilkening and Presser. 1973) บุญธรรม คำพอ (2520)

วิธีการวัดการยอมรับนวัตกรรมต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า ยังไม่มีการวัดการยอมรับชนิดใดที่เหมาะสม ที่จะสามารถวัดการยอมรับนวัตกรรมได้ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้ จึงจำเป็นต้องสร้างแบบวัดการยอมรับนวัตกรรมขึ้นใหม่ โดยยึดหลักการสร้างแบบวัดการยอมรับดังนี้

ประการที่หนึ่ง การวิจัยนี้ยึดเอาพฤติกรรมและการแสวงหาความรู้ทางวิชาการของครูเป็นนวัตกรรม โดยมีข้อจำกัดว่าครูผู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้นต้อง เป็นครูประถมศึกษาสายงานผู้ปฏิบัติการสอน สังกัดกรุงเทพมหานคร

ประการที่สอง การวัดการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูครั้งนี้แบ่งออกเป็นสามลักษณะหรือสามตัวแปร แต่ละลักษณะมีคะแนนเท่ากัน คือลักษณะแรกเป็นการวัดการยอมรับทางด้านจิตใจ ลักษณะที่สองเป็นการวัดการยอมรับที่แสดงออกเป็นพฤติกรรมของการแสวงหาความรู้ใหม่ โดยวิธีการต่าง ๆ และลักษณะที่สาม เป็นการวัดพฤติกรรมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานการสอน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลักษณะแรก เป็นการวัดว่าครูได้มีการตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของความรู้แนวคิดหรือสิ่งใหม่ ๆ หรือไม่มีความสนใจที่จะรับนวัตกรรมนั้นหรือไม่ เพียงใด ซึ่งจะทำการวัดในลักษณะ (1) เป็นการวัดดูว่าครูมีความรู้ในวิธีการและสิ่งใหม่ ๆ มากหรือน้อย เพียงใด (2) เป็นการวัดว่าครูรู้หรือมีความรู้หรือสิ่งใหม่ ๆ มีประโยชน์ต่อตนเองและงานครูของตนเพียงใด (3) ครูรู้ว่าถ้าขาดความรู้และสิ่งใหม่ ๆ งานครูจะด้อยไม่เจริญก้าวหน้า (4) เป็นการวัดดูว่าครูได้มองเห็นถึงประโยชน์ของความรู้หรือสิ่งใหม่ ๆ ที่จะได้รับว่าสำคัญมากหรือน้อยเพียงไร และรู้ถึง

โทษของการขาดความรู้หรือสิ่งใหม่ ๆ ว่ามีความสำคัญมาก-น้อยเพียงไร ทั้งนี้เพราะว่าก่อนที่ครูจะตัดสินใจยอมรับหรือไม่ยอมรับนั้น ครูจะต้องผ่านขั้นตอนเหล่านี้มาก่อน

ลักษณะที่สอง เป็นการวัดพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของครู โดยวัดดูว่าครูได้มีพฤติกรรมการแสวงหาความรู้หรือสิ่งใหม่ ๆ มาพัฒนาตนเอง และงานของตนเพียงใด ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมการแสวงหาที่สำคัญคือ (1) พฤติกรรมการอ่านตำราและสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ (2) พฤติกรรมการแสวงหาความรู้โดยการเข้ารับการอบรมและสัมมนา (3) พฤติกรรมการติดต่อกับโลกภายนอก เช่น การศึกษาดูงานและพบปะกับนักวิชาการหรือศึกษานิเทศ การไปชมนิทรรศการด้านวิชาการ การรับฟังวิทยุหรือดูโทรทัศน์ การไปฟังการอภิปราย หรือการบรรยายทางวิชาการ เป็นต้น

ลักษณะที่สาม เป็นการวัดดูว่าครูได้นำความรู้วิธีการใหม่ ๆ ที่ได้แสวงหามาใช้ปฏิบัติหรือนำไปประยุกต์ใช้มากน้อยเพียงใด พฤติกรรมการนำความรู้ไปใช้ที่ต้องการวัดในการวิจัยนี้ ได้แก่ (1) การนำเอาความรู้มาใช้เป็นเนื้อหาในการสอน (2) การนำเอาความรู้มายกตัวอย่างในการสอน (3) การนำเอาความรู้มาเผยแพร่หรือสนทนากับเพื่อนครูในโรงเรียน (4) การนำความรู้และวิธีการใหม่ ๆ มาสร้างเป็นผลงานทางวิชาการ เช่น การเขียนบทความ การจัดทำเอกสารประกอบการสอน การจัดนิทรรศการภายในโรงเรียนหรือห้องเรียน การจัดทำชุดการสอนหรือใบงานประกอบการสอน (5) การสนับสนุนให้นักเรียนแสวงหาความรู้และนำมาเผยแพร่

สรุปได้ว่าการวัดการยอมรับนวัตกรรมในการศึกษาคั้งนี้ เป็นการวัดการยอมรับนวัตกรรมอย่างเดียวคือ พฤติกรรมการแสวงหาความรู้ทางวิชาการ โดยวัดตั้งแต่ขั้นการตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของความรู้ จนถึงขั้นการนำไปใช้ปฏิบัติ ซึ่งเป็นการวัดที่ครอบคลุมกระบวนการยอมรับนวัตกรรม ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยนี้

ลักษณะของผู้ยอมรับนวัตกรรม

ลักษณะของผู้ยอมรับนวัตกรรมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 3 ลักษณะที่สำคัญคือ

- (1) ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของครู (2) จิตลักษณะของครู (3) สภาพโรงเรียนของครู

ลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลังของครู

อายุกับการยอมรับนวัตกรรม อายุของบุคคลสามารถนำมาใช้อธิบายและทำนายปรากฏการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลได้ นักวิชาการจึงได้นำเอาอายุมาใช้เป็นตัวแปรในการวิจัย เพื่อศึกษาพฤติกรรมพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์อยู่เสมอ (Wohlwill, 1970 : 49-50) ทั้งนี้เพราะองค์ประกอบทางด้านอายุนั้นเป็นตัวกำหนดหรือเป็นตัวชี้วัดพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล

ได้หลายประการ ได้แก่ (1) บทบาททางสังคมของประชากร (2) อัตราระยะและทิศทางของการเคลื่อนไหวทั้งในแนวราบและแนวตั้ง (3) การปรับตัวต่อสภาวะแวดล้อมใหม่ ๆ ตลอดจนลักษณะการมีส่วนร่วมทางสังคมของบุคคล (เสาวคนธ์ สุตสวัสดิ์. 2526 : 52 อ้างอิงมาจาก Landis and Hatt. 1954)

ในด้านการยอมรับนวัตกรรมของเกษตรกร ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนต่าง ๆ ของชาวนาในประเทศไทยโคลัมเบีย ปรากฏว่าชาวนาที่มีอายุน้อยกว่ามีความตระหนักต่อการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนต่าง ๆ มากกว่าชาวนาที่มีอายุมาก (Rogers. 1965-1966 : 619) ส่วนการยอมรับนวัตกรรมด้านการคุมกำเนิดและการวางแผนครอบครัวนั้น จิรา เจือศิริภักดี (2524 : 71-72) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการคุมกำเนิดของสตรีหลังคลอดบุตรและคู่สมรสในโรงพยาบาลนครเชียงใหม่ ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหญิงวัยเจริญพันธุ์หลังคลอดบุตร 463 คน และชายที่เป็นคู่สมรส 338 คน โดยวิธีการสัมภาษณ์ผลปรากฏว่าสตรีวัยเจริญพันธุ์ในกลุ่มอายุ 30-34 ปี เคยทำการคุมกำเนิดมาก่อนเป็นส่วนมาก แต่สตรีที่มีอายุมากกว่านี้จะคุมกำเนิดน้อย โดยเฉพาะกลุ่มสตรีที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป พบว่าไม่มีผู้ใดเคยคุมกำเนิดเลย ส่วน ทองคุณ หงส์พันธ์ (2522 : 130) ได้วิจัยเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อจัดรูปแบบยุทธวิธีการฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้าน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยปรากฏว่า การยอมรับวิทยาการแผนใหม่ของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับอายุในทางลบ กล่าวคือ บุคคลที่มีอายุมากมีแนวโน้มที่จะไม่ยอมรับวิทยาการแผนใหม่อย่างมาก ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับการยอมรับนวัตกรรมของครูนั้น ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมแสวงหาความรู้ทางวิชาการและนำหลักการวิธีการของหลักสูตรใหม่ไปใช้ของครูประถมศึกษา ปรากฏว่าครูที่อยู่ในวัยหนุ่มสาวอายุต่ำกว่า 25 ปี ถึงอายุ 30 ปี มีความตระหนักถึงความรู้ และวิธีการใหม่ ๆ กับทั้งมีการเสาะแสวงหาความรู้ แล้วนำไปใช้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอมากกว่าครูที่มีอายุมาก (บุญนิตย์ ไวลูกิจ. 2522 : 173-174 และ กษมา สารสมุทร. 2524 : 80-81)

สรุป จากการประมวลแนวคิดและผลการวิจัยมานี้ทำให้คาดได้ว่าอายุของครูน่าจะมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรม และครูที่มีอายุน้อยกว่ายอมรับนวัตกรรมทางวิชาการมากกว่าครูที่มีอายุมาก

เพศกับการยอมรับนวัตกรรม

เพศเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ แตกต่างกันไป ในด้านการยอมรับการควบคุมยุงพาหะนำเชื้อมาเลเรีย สมคึกดี กระจายกลิ่น (2527 : 38) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและปฏิเสธการพ่น ดี.ดี.ที. เพื่อควบคุมยุงพาหะนำเชื้อมาเลเรีย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในจังหวัดราชบุรี ผลปรากฏว่าประชาชนที่เป็นเพศชายให้ความร่วมมือ และยอมรับการพ่น ดี.ดี.ที. เพื่อควบคุมยุงพาหะนำเชื้อมาเลเรียมากกว่าเพศหญิง ส่วนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์นั้น วรชัย เขาวป่าดี (2522 : 153) ได้ศึกษาเกี่ยวกับยุทธวิธีในการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์การเกษตร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ผลปรากฏว่าเกษตรกรที่เข้าเป็นสมาชิกของสหกรณ์นั้น เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

ในด้านพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของครูนั้น จารึก ชุกิตติกุล (2524 : 176-178) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวิเคราะห์พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครู และสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาครูที่ศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครู ผลปรากฏว่านักศึกษาเพศชายมีลักษณะมุ่งไม่หาความรู้ และยอมรับสิ่งใหม่ ๆ มากกว่านักศึกษาเพศหญิง ส่วน สุทธศรี ศรี (2524 : 92 - 93) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการสื่อการสอนของครูประถมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และสมุทรปราการ ปรากฏว่าครูเพศหญิงตระหนักถึงการนำวัสดุอุปกรณ์ช่วยสอนมาใช้ น้อยกว่าครูเพศชาย

สรุป แนวคิดและผลการวิจัยตามที่กล่าวมานี้ ทำให้คาดได้ว่าเพศน่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมของครู และครูเพศชายจะมีการยอมรับนวัตกรรมมากกว่าเพศหญิง

ระดับการศึกษากับการยอมรับนวัตกรรม ได้มีผู้ทำการศึกษาไว้ เช่น วรชัย เขาวป่าดี (2522 : 163) ได้วิจัยเกี่ยวกับยุทธวิธีในการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์การเกษตร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรของอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ผลปรากฏว่าสมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับการศึกษาสูง มีการเสาะแสวงหาความรู้ข่าวสารต่าง ๆ ด้วยตนเองสูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ ในด้านพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางด้านการเกษตรนั้น ได้มีผู้วิจัยพบว่า จำนวนปีที่ศึกษาของเกษตรกรนั้นมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมไปใช้ปรับปรุงการประกอบอาชีพค่อนข้างสูง (Rogers and Shoemaker. 1971 : 185 - 189; Salvi. 1972 : 5525-A - 5526-A; นิสันย กระแสอินทร์. 2518 : 119 และ สัทส นิลพันธ์. 2519 : 122-

130) นอกจากนี้แล้วยังได้มีการศึกษาวิจัย พบว่าจำนวนปีที่ศึกษา หรือระดับการศึกษาของบุคคล สามารถใช้ทำนายพฤติกรรมการเสาะแสวงหาความรู้ข้อมูลใหม่ ๆ และการติดตามข่าวสารจากสื่อมวลชนต่าง ๆ ได้ดีอีกด้วย (Rogers. 1965-1966 : 614 and Ebnat. 1978 : 6343-A)

ในด้านการศึกษา ภารตี คิริบุรี (2525 : 88-89) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้นวัตกรรมทางการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครู ผลปรากฏว่าอาจารย์ที่มีวุฒิสูงกว่าเป็นบุคคลที่มีการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษามากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่า โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนต่าง ๆ แม้อาจารย์ที่มีวุฒิสอง ๆ เหล่านั้นไม่ได้ศึกษามาโดยตรง แต่ก็รู้จักวิธีการเสาะแสวงหาและค้นคว้าวิทยาการใหม่ ๆ ได้ดี และกว้างขวางกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิต่ำกว่า นอกจากนี้แล้ว วรณวิไล พูลสวัสดิ์ (2523 : 197-198) ได้วิจัยเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนว สสวท. ของครูโรงเรียนราษฎร์ในเขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยปรากฏว่าครูที่มีวุฒิสองมีความตระหนัก ถึงความสำคัญ และประโยชน์ของวัสดุอุปกรณ์ช่วยสอน ตลอดจนคุณค่าของความรู้ที่เกี่ยวกับการบำรุงรักษา วัสดุอุปกรณ์ช่วยสอนมากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำ

จากการประมวลผลการศึกษาวิจัยและแนวความคิดดังกล่าวมานี้ทำให้สรุปได้ว่า วุฒิของครูหรือระดับการศึกษานี้ มีความเกี่ยวข้องกับการยอมรับสิ่งใหม่ ๆ โดยที่ผู้ที่มีวุฒิสองกว่าน่าจะยอมรับสิ่งใหม่ ๆ ได้มากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำ

นอกจากนี้แล้วภูมิหลังของครูอีกประการหนึ่งที่จะมีความเกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมของครู คือ ระยะเวลาที่ทำการสอนของครู

ระยะเวลาที่ทำการสอน หมายถึง ระยะเวลาที่ครูเข้ามาทำการสอนตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน ซึ่งครูแต่ละคนมักจะมีระยะเวลาที่เข้ามาทำการสอนไม่เท่ากัน การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระยะเวลาที่ทำการสอนของครู กับการยอมรับนวัตกรรมนั้น เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2521 : 3-19) ได้วิจัยเกี่ยวกับปัญหาของครู นวัตกรรมทางการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดต่ออาชีพครูกับแบบแผนพฤติกรรม โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูหรือเจ้าหน้าที่ทางการศึกษาในเขตการศึกษาที่เจ็ด จำนวน 281 คน ผลปรากฏว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมานานจะเป็นครูที่ยอมรับนวัตกรรมน้อยและเป็นบุคคลที่มีอุปสรรคมากที่สุดในการนำนวัตกรรมมาใช้ในโรงเรียน นอกจากนี้แล้ว บุญนิตย์ ไวลูตติก (2522 : 147-148) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสนใจของครูประถมศึกษาในการนำนวัตกรรมทางการศึกษาเข้ามาใช้ในการสอน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน

ครูผู้ปฏิบัติการสอนและนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่าครูที่เพิ่งเข้ารับราชการเป็นครูผู้สอน ซึ่งมีระยะเวลาทำการสอนน้อย มีความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของนวัตกรรมมากกว่าครูที่ทำการสอนมานาน

จากผลการวิจัยที่ได้ประมวลมานี้ทำให้คาดได้ว่า ระยะเวลาทำการสอนของครูน่าจะมี ความเกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูด้วย โดยที่ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย จะยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการมากกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมานาน

สรุป ภายใต้หัวข้อลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังตามที่ได้ประมวลมานี้ สรุปได้ว่าบุคคล ที่เป็นเพศชาย มีอายุน้อย มีระดับการศึกษาสูง และมีระยะเวลาทำการสอนน้อยด้วย เป็นบุคคล ที่พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการมากกว่าผู้ที่มีลักษณะของภูมิหลังที่ตรงข้ามดังกล่าวนี้

จิตลักษณะของผู้ยอมรับนวัตกรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528:21-31) ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับพฤติกรรมของข้าราชการ ในการพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองดี และมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานหน้าที่ราชการให้ เกิดผลสำเร็จนั้น ได้กล่าวว่าจิตลักษณะที่เป็นแกนกลางของพฤติกรรมประเภทต่าง ๆ และมีความ สำคัญเด่นชัดอย่างน้อย 8 ลักษณะ คือ (1) เหตุผลเชิงจริยธรรม (เห็นแก่ตัวเห็นแก่พวกพ้องหรือ เห็นแก่ส่วนรวม ประเทศชาติ หรือมนุษยชาติ) (2) ความเชื่ออำนาจภายในตน (เชื่อว่าผลที่ เกิดกับตนส่วนใหญ่เป็นเพราะการกระทำของตนเองมากกว่าจะเกิดจากความบังเอิญ โชคเคราะห์ หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์บันดาล) (3) ความมุ่งมั่นอนาคตมากกว่ามุ่งปัจจุบัน (รู้จักคาดการณ์ไกล สามารถ อดได้รอได้ มีจิตแกร่ง) (4)ทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมที่สังคมปรารถนาและต่อคุณธรรมค่านิยมต่าง ๆ ต่อการทำงานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพสูง (การมองเห็นคุณประโยชน์ของพฤติกรรม หรือ คุณธรรมนั้น เกิดความพอใจและความพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมหรือยึดคุณธรรมนั้นเป็นหลัก) (5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง (ยอมรับที่จะแก้ปัญหา มุมานะบากบั่น ฝ่าฟันอุปสรรคทำงาน หรือแก้ ปัญหา จนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตน) (6) สติปัญญาดี (มีความเฉลียวฉลาดรับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นได้ถูกต้องแม่นยำ รู้จักคิดแบบนามธรรมนอก เหนือจากการคิดแบบรูปธรรม สามารถคิดแบบเอกนัยและแบบอนนัยด้วย) (7) ประสบการณ์ ทางสังคมสูง (ได้รู้ได้เห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินชีวิตอุปสรรคและปัญหาความอยาก ความต้อง- การของคนประเภทต่าง ๆ ในสังคม ตลอดจนสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและทางสังคมของคน

เหล่านี้ เพื่อให้ทราบว่าผลกระทบของงานจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางดีและทางไม่ดีแก่ผู้อื่นได้อย่างไรบ้าง) (8) สุขภาพจิตดี (มีความกังวลแต่เพียงน้อยหรือมีอยู่ในปริมาณที่เหมาะสมกับเหตุการณ์) จิตลักษณะเหล่านี้มีหลายด้านที่ตรงกับผลการวิจัยต่าง ๆ ดังจะได้กล่าวต่อไป

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจิตลักษณะของบุคคล กับการยอมรับนวัตกรรมนี้ ได้มีผู้ทำการศึกษา กับบุคคลหลายประเภท เช่น พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมด้านการเกษตร ได้แก่ การยอมรับพันธุ์พืชชนิดใหม่ การใช้ปุ๋ย การใช้ยาปราบศัตรูพืช การใช้เครื่องทุ่นแรงและอื่น ๆ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีลักษณะการยอมรับนวัตกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวนี้ เป็นผู้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและมีทัศนคติที่ดีต่อนวัตกรรมเหล่านี้ด้วย (นาถ พันธุมนาวิน และคนอื่น ๆ. 2521:30-431; นพนธ์ สัมมา. 2523 :109-121; จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. 2529; Ramsey. 1959 : 35-47; Rogers. 1969)

ส่วนในเรื่องของพฤติกรรมการคุมกำเนิดและการวางแผนครอบครัวนั้น ก็มีนักวิจัยหลายท่านที่ได้ศึกษาพบว่าพฤติกรรมประเภทนี้ขึ้นอยู่กับจิตลักษณะของผู้ปฏิบัติ เช่น ทัศนคติที่มีต่อการคุมกำเนิด และความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน (จิรา เจือศิริภักดี. 2524, Srinita and Hemasilpin. 1974 ; McDonald. 1970) ในด้านพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการเข้ากลุ่มอาสาพัฒนานั้น วิเชียร รักการ (2522 : 77-90) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบจิตลักษณะของนิสิตและนิสิตอาสาพัฒนาในโครงการอาสาพัฒนาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่านิสิตที่มีพฤติกรรมอาสาพัฒนานั้นเป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง และมีทัศนคติที่ดีต่อการอาสาพัฒนามากกว่านิสิตที่ไม่อาสาสมัคร นอกจากนี้แล้วยังได้มีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะของครูที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมได้แก่ ลอร์เลอร์ (Lawlor. 1978 : 5887-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมด้านหลักสูตรใหม่ของครูประถมศึกษา ในมลรัฐแมริแลนด์ จำนวน 525 คน และนอมศรี แดงหาญ (2521 : 80-85) ได้ศึกษาเรื่องความยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครู และทัศนคติของครูที่มีต่อหลักสูตร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ในมลรัฐทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ ของสหรัฐอเมริกา จำนวน 251 คน ต่างก็ได้ข้อสรุปที่ตรงกันว่าครูที่ยอมรับนวัตกรรมเกี่ยวกับหลักสูตรนั้น เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อหลักสูตร

ภายใต้หัวข้อจิตลักษณะของผู้ยอมรับนวัตกรรมนี้ได้ประมวลแนวคิดและผลการวิจัยจนทำให้สรุปได้ว่าจิตลักษณะหลายด้านมีความสำคัญต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมได้แก่ จิตลักษณะที่เป็นแกนกลางของพฤติกรรม ประเภทต่าง ๆ เช่น (1) ทัศนคติที่ดีต่อนวัตกรรม (2) สุขภาพจิต

(3) การมุ่งอนาคต (4) ความเชื่ออำนาจภายในตน (5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งทำให้คาดได้ว่าครูที่มีจิตลักษณะดังกล่าวนี้สูง จะเป็นผู้ที่ยอมรับนวัตกรรมด้านการพัฒนาตนเองมากกว่าครูที่มีจิตลักษณะดังกล่าวนี้ต่ำ และเนื่องด้วยการวิจัยนี้ทำการศึกษาที่เน้นด้านจิตลักษณะของผู้ยอมรับนวัตกรรม จึงได้มีการประมวลเอกสารอย่างละเอียดทางด้านนี้ในหัวข้อ "จิตวิทยาของการยอมรับนวัตกรรม" ต่อไป

ลักษณะ โรงเรียนของครูผู้ยอมรับนวัตกรรม

ลักษณะ โรงเรียนเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับการทำงานของครู เกี่ยวกับสภาพโรงเรียนของครูกับการยอมรับนวัตกรรมนี้ ได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยและได้พบข้อเท็จจริงต่างๆ หลายประการ เช่น การศึกษาเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียนที่ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองของครู ได้มีผู้วิจัยพบว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่กว่ามีการรับรู้ความรู้ใหม่ ๆ และนำนวัตกรรมไปใช้ในการสอนมากกว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดเล็กกว่า (Bregeth. 1971 : 6293-A; Bender. 1973 : 3984-A; อุดม นวลดี. 2524 : 110-114; อุษา ข้าประยูร. 2524 : 142-144)

ในด้านสภาพที่ตั้งของโรงเรียนซึ่งเป็นลักษณะทางสังคมอย่างหนึ่งของครูนั้น ไมลส์ (Miles. 1964 : 314) ได้อธิบายว่าสภาพที่ตั้งของโรงเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่เอื้อต่อการยอมรับ หรือไม่ยอมรับนวัตกรรมด้านต่าง ๆ ของครู และครูที่รับนวัตกรรมทางการศึกษาได้เร็วขึ้นจะเป็นครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง เพราะโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเมืองมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนให้ครูกระตือรือร้นในการรับนวัตกรรมได้สูง ส่วนอุดม นวลดี (2524 : 111-112) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูที่มีต่อการดำเนินงานด้านการส่งเสริมครูประจำการ สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก ปรากฏว่าครูที่ทำการสอนในห้องถิ่นกันดาร หรือตามชนบท มีการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งวิชาการต่าง ๆ น้อยกว่าครูที่ทำการสอนในโรงเรียนเขตชุมชนเมืองหรือเทศบาล

จากการประมวลผลการวิจัยและแนวความคิด ในด้านสภาพสังคมของครูตามที่กล่าวมานี้ ทำให้สามารถคาดได้ว่าสภาพโรงเรียน คือ ขนาดของโรงเรียนและสภาพที่ตั้งของโรงเรียนมีความเกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมของครูด้วยประการหนึ่ง โดยครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่กว่าจะยอมรับนวัตกรรมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และครูที่ทำการสอนอยู่ในโรง

เรียนเขตชุมชนเมืองจะยอมรับนวัตกรรมมากกว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนเขตชนบท ทั้งนี้ เป็นเพราะโรงเรียนขนาดใหญ่หรือโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชุมชนเมืองมีความพร้อมในด้านต่างๆ และการคมนาคมสะดวกมากกว่า ซึ่งเป็นส่วนที่จะเอื้อให้ครูยอมรับนวัตกรรมได้มากกว่าครูที่ทำการสอน อยู่ในเขตชนบทหรือมีขนาดเล็ก

สรุปภายใต้หัวข้อลักษณะของผู้ยอมรับนวัตกรรมนี้ ได้ประมวลลักษณะของผู้ยอมรับนวัตกรรม ไว้ 3 ประการ คือ ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง จิตลักษณะ และสภาพโรงเรียนของครู จาก ผลการวิจัยและแนวความคิดที่ได้ประมวลมานี้ ทำให้คาดได้ว่าครูเพศชาย ครูที่มีระดับการศึกษาสูง ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อยกว่า ครูที่ทำการสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูที่สอนอยู่ในเขต ชุมชนเมือง และครูที่มีจิตลักษณะที่เป็นแกนกลางของพฤติกรรมต่าง ๆ สูง คือ มีทัศนคติที่ดีต่อ นวัตกรรม มีลักษณะมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นผู้ที่มี พฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมมากกว่าครูที่มีลักษณะต่างๆตรงกันข้ามตามที่กล่าวมานี้

พฤติกรรมการรับข่าวสาร ความรู้ และการนำความรู้ไปใช้

การรับรู้ข่าวสาร และนำความรู้ไปใช้เป็นปัจจัยที่สำคัญของบุคคลในทุกสาขาอาชีพ ทั้งนี้ เป็นเพราะความรู้เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความเชื่อ ทัศนคติของบุคคล ในด้านพฤติกรรมการ รับรู้ข่าวสารของบุคคลที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ได้มีผู้วิจัยพบว่าคนงานในโรงงานที่มีความ ทันสมัยจะมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ โดยการอ่านสิ่งตีพิมพ์ หรือรับรู้ข่าวสารจาก สื่อมวลชนอยู่เสมอ (Kahl, 1968: 18-37) ส่วนทางด้านการศึกษาได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยว กับพฤติกรรมการรับข่าวสารและนำความรู้ไปใช้ของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรที่มีความเจริญก้าวหน้า ในอาชีพของตนนั้น เป็นบุคคลที่มุ่งมั่นและสนใจที่จะแสวงหาความรู้โดยวิธีการต่างๆ เช่น การ ติดต่อบปะกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร การไปดูงานหรือไปเยี่ยมสถานที่ทดลองการเกษตร การอ่านข่าวสารการเกษตร การเข้าร่วมประชุมสัมมนา และการรับฟังวิทยุเกี่ยวกับเรื่องการ เกษตร เป็นต้น (Rogers, 1969; คณิต มาณพวงศ์, 2518; บุญธรรม คำพอ, 2520; พงษ์ศักดิ์ อังกลสิทธิ์, 2526-2527 และ จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์, 2529) ส่วน เอนก นิคมภักดี (2520) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับข่าวสารของเกษตรกรในนิคมสร้างตนเอง อำเภอโพธิ์ นิลัย จังหวัดหนองคาย พบว่าเกษตรกรที่ครอบครัวมีฐานะดี จะมีพฤติกรรมการรับข่าวสารจากสื่อ

มวลชนมากกว่า และส่งผลให้มีการรับวิทยาการแผนใหม่เข้ามาใช้ในการเกษตรมากกว่าผู้ที่มีฐานะต่ำ ซึ่งได้รับข่าวสารจากสื่อมวลชนต่าง ๆ น้อยกว่า นอกจากนี้แล้ว ไพโรจน์ ราชพรทมนินทร์ (2520) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการยอมรับเทคนิคใหม่ทางการเกษตรของชาวเขาเผ่าแม้ว ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ปรากฏว่าเกษตรกรชาวเขาเผ่าแม้ว ที่มีพฤติกรรมใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีการรับรู้ข่าวสารวิทยาการแผนใหม่จากบุตรหลานที่ไปศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา และจากพ่อค้า แม่ค้า ที่เข้าไปทำการค้าขายในหมู่บ้านของเขา ส่งผลให้เขาได้นำความรู้วิธีใหม่ ๆ ไปใช้ในการทำการเกษตรจนได้รับผลดีมากขึ้น

ส่วนด้านพฤติกรรมการรับข่าวสาร และการนำความรู้ไปใช้ของครูนั้น ครูสามารถที่จะรับข่าวสารความรู้ และนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาการสอนได้หลายลักษณะ ในด้านการรับข่าวสารครูสามารถที่จะรับข่าวสาร ความรู้ใหม่ ๆ ได้โดยการศึกษาต่อเพิ่มเติม การฝึกอบรมสัมมนา การอ่านตำราหรือสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ เป็นต้น

การรับข่าวสารของครูโดยการศึกษาต่อเพิ่มเติม การศึกษาต่อเพิ่มเติมของครู เป็นการแสวงหาความรู้อย่างหนึ่ง อุดม นวลดี (2524:105) ได้อธิบายว่า การที่ครูประจำการได้เข้าศึกษาต่อเพิ่มเติมในระดับสูงขึ้นจากวิทยาลัยครูย่อมทำให้ครูได้รับแนวคิดและความรู้ใหม่ๆ ทางการศึกษา ซึ่งส่งผลให้ครูสามารถนำมาใช้ปรับปรุงด้านการพัฒนาตนเอง และงานด้านการสอนของตนให้ก้าวหน้าได้ ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารของครู โดยการศึกษาต่อเพิ่มเติมนี้ ได้มีผู้วิจัยและได้ข้อค้นพบต่างๆ เช่น ผดุง มิสะ โสภะ (2516:146) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพของครูวิทยาศาสตร์และการใช้ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปรากฏว่าครูมีความต้องการที่จะศึกษาต่อในระหว่างประจำการเป็นส่วนใหญ่ เพื่อที่จะรับความรู้และสิ่งใหม่ ๆ จากการไปศึกษาต่อเพิ่มเติมมาพัฒนาการสอน ความรู้และสิ่งใหม่ ๆ จากการไปศึกษาต่อเพิ่มเติมมาพัฒนาการสอนของตน

การอบรมสัมมนาของครูในระหว่างประจำการ ก็จัดได้ว่าเป็นการแสวงหาวัฒนธรรมทางวิชาการเองของครูประการหนึ่ง ทั้งนี้เป็นเพราะการเข้ารับการอบรมสัมมนาเป็นวิธีการหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างให้ครูได้เพิ่มพูนความรู้ทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้เกิดผลดี (ชวลิต รวยอาจิน. 2518:51) จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการอบรมสัมมนากับการเพิ่มสมรรถภาพในการทำงานของครูประจำการในวิทยาลัยครูเชียงใหม่ (สมาน พูแสง. 2524) การอบรมสัมมนาวิชาคณิตศาสตร์แผนใหม่กับการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ของครูระดับประถมศึกษา (ประสิทธิ์ กิจจวนศิริ. 2520)

ปัญหาการสอนวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนว สสวท. ของครูโรงเรียนราษฎร์ ใน เขตการศึกษา 6 (วรรณวิไล พูลสวัสดิ์. 2523) ต่างก็ได้ข้อสรุปที่ตรงกันว่า ครูที่ได้เข้ารับการอบรมมีความสามารถในการนำความรู้ วิธีการใหม่มาใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนมากขึ้น

ในด้านพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสาร โดยการอ่านตำราหรือสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ ของครูนั้น ได้ มีผู้ศึกษาวิจัยและได้ข้อค้นพบดังนี้คือ มนูญ ปิยาวรานนท์ (2516:126) ได้วิจัยพบว่าครูมีพฤติกรรมการอ่านตำราและสิ่งตีพิมพ์ด้านวิชาการน้อยมาก กล่าวคือ มีครูอยู่ประมาณร้อยละ 40 เท่านั้นที่ ติดตามอ่านข่าวสารความรู้ทางวิชาการอยู่เสมอ ส่วนแดง มิสะ โสภะ (2516) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพของครูวิทยาศาสตร์และการใช้ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสาย สามัญแผนกวิทยาศาสตร์ของโรงเรียนในจังหวัดพระนครและธนบุรีปี 2513 พบว่า ครูวิทยาศาสตร์ ส่วนมากมีความสนใจเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารความรู้ใหม่ ๆ และมีความสนใจในการอ่านตำรา วารสารที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และตำราที่เป็นภาษาต่างประเทศเป็นอันมาก จากที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่า มีความหลากหลายในความตระหนักถึงประโยชน์และพฤติกรรมการอ่านข่าวสารของครู ประเภทต่าง ๆ จึงสมควรจะได้มีการวิจัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้นต่อไป

ส่วนพฤติกรรมการนำความรู้ไปใช้ของครูนั้น จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านการนำความรู้วิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ของครูอาจารย์ในคณะวิทยาศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของไทย พบว่า อาจารย์ในคณะวิทยาศาสตร์จะนำความรู้ด้านวัสดุอุปกรณ์ช่วยสอนและด้านวิธีการสอนใหม่ ๆ ไปใช้ใน ระดับสูง แต่ความรู้และวิธีการใหม่ ๆ ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ อาจารย์ผู้สอนนำมาใช้น้อยมาก (เอื้อจิตต์ ล้อบุรณะ. 2519:134) นอกจากนี้แล้วยังได้มีผู้นำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการนำความรู้และวิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ในการเรียนการสอนของครูวิทยาศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษา พบว่าครูวิทยาศาสตร์ในระดับมัศึกษามีการนำความรู้และวิธีการใหม่ ๆ ไปพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับต่ำ ทั้งนี้ครูได้รายงานว่าเป็นการยุ่งยากซับซ้อนมากที่ต้องนำความรู้หรือวิธีการใหม่ ๆ มาสอน และไม่สามารถที่จะคาดหวังผลการสอนได้ (นิมพวรรณ ณ พัทลุง. 2514: 73-80; มนูญ ปิยาวรานนท์. 2516:123-130) ส่วนพฤติกรรมการนำความรู้ไปใช้ของครูประถมศึกษา นั้น ได้มีผู้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการนำความรู้วิธีการใหม่ ๆ ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา พบว่าครูในโรงเรียนประถมศึกษายังไม่ตระหนักถึงการนำความรู้หรือวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ปรับปรุงงานการสอนของตนเท่าที่ควรคือครูประถมศึกษานำความรู้ใหม่ ๆ ทั้งทางด้านเนื้อหา วิชาทางด้านการสอนหรือนวัตกรรมอื่น ๆ มาใช้ใน ระดับต่ำ (กรมวิชาการ.

2524; บุญนิตย์ ไวสุตติก. 2522; สมจิต ชิวปรีชา. 2529:28-32)

สรุป ภายใต้วัยข้อพฤติกรรมกรรมการรับข่าวสารและการนำความรู้ไปใช้ จากการประมวลผลการวิจัยและแนวคิดต่างๆ ดังกล่าวมา ทำให้สรุปได้ว่าบุคคลที่มีการพัฒนาตนเองจะเป็นบุคคลที่กระตือรือร้นในการมุ่งเสาะแสวงหาความรู้ข่าวสารต่างๆ หรือสิ่งใหม่ๆ มาพัฒนาการประกอบอาชีพของตนอยู่เสมอและพฤติกรรมกรรมการรับข่าวสารนั้นจะกระทำได้หลายลักษณะ (1) รับข่าวสารจากบุคคลในหมู่บ้าน เช่น เพื่อน บุตรหลานหรือญาติพี่น้อง (2) การติดต่อกับโลกภายนอก เช่น การไปดูงานจากที่ต่างๆ (3) การรับรู้จากบุคคลภายนอก เช่น นักวิชาการ การเข้าร่วมการอบรมสัมมนา การรับรู้ข่าวสารจากพ่อค้าแม่ค้า หรือการพบปะกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริม (4) การรับข่าวสารจากสื่อมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์และสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ เป็นต้น ส่วนพฤติกรรมกรรมการรับรู้ข่าวสารของครูนั้น ครูส่วนใหญ่มีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของข่าวสารความรู้สูง โดยมีความต้องการที่จะเข้าศึกษาต่อเพิ่มเติม อบรมสัมมนาสูง แต่มีพฤติกรรมการแสวงหาความรู้ โดยการอ่านและพฤติกรรมกรรมการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำในครูหลายประเภท แต่อาจคาดได้ว่า ครูที่มีความตระหนักกว่ามีการเผยแพร่ข่าวสารและเห็นคุณค่าของข่าวสารมากจะมีพฤติกรรมกรรมการรับรู้ข่าวสารสูง

สภาพทางสังคมในโรงเรียนกับการยอมรับนวัตกรรม

สภาพสังคมที่บุคคลจะประกอบอาชีพหรือปฏิบัติงานด้านนั้น เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างให้บุคคลยอมรับนวัตกรรมมาใช้ปฏิบัติได้ ในการประมวลแนวคิดและผลการวิจัยเกี่ยวกับเรื่องนี้ จะแยกกล่าวเป็นส่วนๆ ไปคือ (1) การบริการและการส่งเสริม (2) การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ และ (3) บรรยากาศทางสังคมในโรงเรียน

การบริการและการส่งเสริม การยอมรับนวัตกรรมต่างๆ ของครูนั้นส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการได้รับการบริการและการส่งเสริมจากหน่วยงานหรือผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนผู้ร่วมงานของเขา ไวด์เนอร์ และไมเออร์ (Weidner and Maier. 1975:69-75) ได้อธิบายว่าสิ่งที่สำคัญที่ช่วยเสริมสร้างให้ครูนำนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนางานที่เกี่ยวกับการสอนของเขานั้น ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถาบันและผู้บริหารให้การสนับสนุนในการใช้นวัตกรรม (2) ความตระหนักและการกระตือรือร้นของครูอาจารย์ ที่จะปรับปรุงแก้ไขปัญหาด้านการเรียน

การสอน (3) ระบบการบริหารภายในหน่วยงาน โครงสร้างของหน่วยงาน ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ ที่ดำเนินการอยู่ในหน่วยงาน จะต้องเอื้ออำนวยให้ครูอาจารย์สามารถนำนวัตกรรมมาใช้ได้อย่างสะดวก

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมบริการ และส่งเสริมให้ครูรับนวัตกรรมมาใช้พัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียนนั้น ได้มีนักวิจัยหลายท่านได้ศึกษาพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่า สิ่งที่สำคัญที่มีส่วนเอื้ออำนวยให้อาจารย์ผู้สอนยอมรับนวัตกรรมไปใช้ ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนหรือการส่งเสริม ตลอดจนการให้ความสะดวกและการมีส่วนร่วมของคณาจารย์และคณะผู้บริหารของสถาบัน ทั้งในด้านวิชาการ การเงินและวัสดุอุปกรณ์ช่วยสอน (Purdy. 1974:7000A-7007A; Gommon. 1974:4250A; Eraut. 1975:13-26) ส่วนในประเทศไทยนั้น เอื้อจิตต์ ล้อบุรณะ (2519) และภาวดี ศิริบุรี (2525) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของอาจารย์ที่สอนในระดับอุดมศึกษาของไทย ก็ได้ข้อค้นพบที่ตรงกันว่า ปัจจัยที่สำคัญที่ช่วยเอื้ออำนวยให้อาจารย์ยอมรับนวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนนั้น ได้แก่ การได้รับการบริการและการส่งเสริมอย่างดีจากผู้บริหารของสถาบัน ตลอดจนการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการนำนวัตกรรมมาใช้จากคณาจารย์กันด้วย นอกจากนี้แล้ว ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของครูที่ทำการสอนอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมด้านการสอนและการใช้สื่อสารการสอนของครูมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร (สุวรรณ เี่ยมสุขวัฒน์. 2522) พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมด้านการสอน และการใช้วัสดุอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ของครูวิทยาศาสตร์ในเขตการศึกษาที่ 6 (วรรณวิไล พูลสวัสดิ์. 2523) และพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมด้านหลักสูตรใหม่และด้านการสอนของครูมัธยมศึกษา ในจังหวัดสระบุรี (ธเรศ ชำเกิด. 2524) ต่างก็ได้ข้อสรุปอย่างตรงกันว่า การยอมรับนวัตกรรมในด้านต่างๆ ของครูนั้น มีผลมาจากการได้รับการบริการและการสนับสนุนส่งเสริมของคณะผู้บริหารโรงเรียน กล่าวคือ โรงเรียนที่มีผู้บริหารมีความรับผิดชอบเอาใจใส่ในการช่วยเหลือสนับสนุนและให้กำลังใจในการทำงานของครูเป็นอย่างดี ครูก็จะกระตือรือร้นในการนำนวัตกรรมต่างๆ มาใช้มากกว่าโรงเรียนที่มีผู้บริหารเอาใจใส่ช่วยเหลือหรือสนับสนุนน้อย

ส่วนในระดับประถมศึกษาานั้น ได้มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของครูไว้เช่นเดียวกัน ได้แก่ การศึกษาวิจัยของ วิโรจน์ มุกข์กันท์ (2516:37-39) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับ

ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูที่มีวุฒิทางพลศึกษาและครูไม่มีวุฒิทางพลศึกษา จำนวน 150 คน ปรากฏว่าครูที่ไม่ยอมรับนวัตกรรมทางพลศึกษามาใช้ปรับปรุงการสอนของตน เป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาพลศึกษา และไม่ให้การสนับสนุนส่งเสริมทางพลศึกษาเท่าที่ควร ส่วน/ชชาติ บุญชู (2525) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 408 คน พบว่าการยอมรับนวัตกรรมทางด้านการสอนของครูนั้นขึ้นอยู่กับ การได้รับการบริการและการส่งเสริมจากผู้บริหารโรงเรียน และเพื่อนครูด้วยกัน และในทำนองเดียวกัน ถ้าผู้บริหารไม่มองเห็นถึงความสำคัญในการจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก และไม่ได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนครูด้วยกันแล้ว ครูจะยอมรับนวัตกรรมด้านต่างๆน้อยลง

สรุป จากการประมวลผลการวิจัยและแนวคิดต่างๆดังกล่าวมานี้ทำให้คาดได้ว่า การได้รับการบริการและการส่งเสริมที่ดีจากผู้บริหารโรงเรียนและการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน จะส่งผลให้ครูยอมรับนวัตกรรมด้านวิชาการมากขึ้น

✓ การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ การมีแบบอย่างในการนำนวัตกรรมมาใช้ก็เป็นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งส่งผลต่อการยอมรับนวัตกรรมของบุคคล จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ (2529:75) ได้อธิบายว่าการที่บุคคลได้ไปพบเห็นและได้สอบถามกับผู้ที่น่านวัตกรรมมาใช้ปฏิบัติจนเกิดผลสำเร็จมาแล้ว จะมีผลให้บุคคลเกิดความเชื่อมั่นและกล้าที่จะนำมาทดลองปฏิบัติได้ และในการวิจัยเดียวกันนี้ยังได้พบว่า เกษตรกรในหมู่บ้านสันอ้อมมีการตื่นตัวกับการนำวิทยาการเกษตรแผนใหม่มาใช้กันอย่าง มาก ทั้งนี้เป็นเพราะเกษตรกรได้พบว่าผลผลิตของข้าวในนาสาธิตได้ผลสูงกว่าข้าวที่เกษตรกรเคยปลูก และถั่วเหลืองที่กำลังปลูกด้วยวิธีการใหม่ๆ กำลังเจริญงอกงามดี ทำให้เกษตรกรยอมรับวิทยาการเกษตรแผนใหม่กันมากขึ้น การวิจัยเกี่ยวกับการมีแบบอย่างซึ่งส่งผลต่อการยอมรับนวัตกรรมของบุคคลนี้ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2529:49-82) ได้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมด้านการใช้เวลาว่างในการรับข่าวสารที่มีประโยชน์ของเด็กวัยรุ่น พบว่าผู้ปกครองเป็นแบบอย่างแก่เด็กเกี่ยวกับการรับข่าวสารต่างๆ โดยไม่ได้ตั้งใจและไม่รู้ตัวได้มาก กล่าวคือ ในการวิจัยนี้พบว่าถ้าผู้ปกครองชมรายการโทรทัศน์ที่มีประโยชน์กับเด็กมาก เด็กในปกครองจะชอบอ่านสิ่งตีพิมพ์และรับเนื้อหาจากโทรทัศน์ที่มีประโยชน์มากด้วย ส่วนทางด้านการศึกษาหรือการยอมรับนวัตกรรมในโรงเรียนนั้น เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2521:3-11) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครู โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูและ

เจ้าหน้าที่ทางการศึกษาในเขตการศึกษา 7 พบว่าครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่เป็นแบบอย่างที่สำคัญที่สุดในการนำนวัตกรรมทางการศึกษามาใช้ในโรงเรียน

จากการประมวลผลงานวิจัยและแนวคิดดังกล่าวนี้ทำให้คาดได้ว่า การที่ครูได้พบเห็นแบบอย่างหรือมีแบบอย่างที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้าและเพื่อนครูด้วยกัน จะส่งผลให้ครูยอมรับนวัตกรรมด้านการพัฒนาตนเองได้มากขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะการมีแบบอย่างจะช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่นและคาดหวังว่าจะประสบผลสำเร็จในการยอมรับนวัตกรรมได้มากขึ้น

บรรยากาศที่ดีทางสังคมในโรงเรียน เกี่ยวกับบรรยากาศของโรงเรียน ฮาลปิน (Halpin, 1966: 131-134) ได้อธิบายว่า หมายถึงบรรยากาศในการปฏิบัติงานที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างครูใหญ่และสมาชิกในโรงเรียน ซึ่งได้แก่ครูและนักเรียนที่พยายามร่วมกันดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นบรรยากาศทางสังคมในโรงเรียนจึงเป็นลักษณะของความสัมพันธ์ทางสังคมทุกด้านของสมาชิกทุกคนในองค์การของโรงเรียน

ในส่วนของความสัมพันธ์ของสมาชิกในหน่วยงาน ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานนั้น ฟีดเลอร์ (Fiedler, 1967: 4-9) อธิบายว่า ถ้าความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในหน่วยงานดี กล่าวคือ หัวหน้าหน่วยงานกับสมาชิกภายในกลุ่ม และสมาชิกกับสมาชิกในกลุ่มมีความสัมพันธ์กันดี หรือช่วยเหลือส่งเสริมกันดี จะส่งผลให้สมาชิกในหน่วยงานนั้นๆปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สูงทำให้การดำเนินงานของหน่วยงานประสบผลสำเร็จได้ตามเป้าหมาย ทั้งนี้เป็นเพราะการปรับปรุงหรือการพัฒนาการทำงานของสมาชิกในหน่วยงานนั้นขึ้นอยู่กับ การได้รับการจูงใจ และการสนับสนุนส่งเสริมจากหัวหน้ากับสมาชิกในหน่วยงาน

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าบรรยากาศทางสังคมในโรงเรียนนั้น เป็นเรื่องของมนุษยสัมพันธ์ในโรงเรียนระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครู และระหว่างครูกับครูในโรงเรียนด้วยกัน ลักษณะของความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ จากการวิจัยตามทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของความเป็นผู้นำของฟีดเลอร์ (Fiedler, 1967) ซึ่งได้ศึกษาทั้งพฤติกรรมผู้นำและปฏิสัมพันธ์ ตลอดจนลักษณะของการทำงานระหว่างสมาชิกในหน่วยงานด้วยกัน ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาการทำงานของสมาชิกในหน่วยงานนั้น ซึ่งการวิจัยตามทฤษฎีดังกล่าวนี้ ฟีดเลอร์ได้เสนอแนะแนวคิดในการสร้างแบบวัดบรรยากาศกลุ่มไว้สองประการคือ ประการแรกลักษณะของความสัมพันธ์มี 2 ลักษณะ ได้แก่ ผู้เ้าหรือหัวหน้ากับสมาชิกในกลุ่ม กับความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกกับสมาชิกภายในกลุ่มเดียวกัน ประ

การที่สองคือทิศทางของความสัมพันธ์ ซึ่งมีอยู่ 2 ลักษณะเช่นเดียวกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางบวก เช่น (1) การมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน (2) การไว้วางใจกัน (3) การเชื่อใจกัน (4) การช่วยเหลือกัน (5) การมีความใกล้ชิดกัน ความสัมพันธ์ทางลบ เช่น (1) มีสัมพันธ์ภาพที่ไม่ดีต่อกัน (2) ไม่ไว้วางใจกัน (3) มีความขัดแย้งกัน (4) ไม่ช่วยเหลือกัน (5) มีความห่างเหินกัน ซึ่งในการวิจัยนี้ได้สร้างแบบวัดบรรยากาศทางสังคมในโรงเรียนตามแนวคิดนี้

ส่วนบรรยากาศทางสังคมในโรงเรียนกับสุขภาพจิตในการทำงานของครูที่ส่งผลต่อการยอมรับนวัตกรรมนั้น ได้มีการศึกษาและได้ข้อค้นพบต่างๆ เช่น การศึกษาวิจัยของ สตรีกลแลนด์ (Strickland, 1963:4598A-4599A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในรัฐคาโรไลนาเหนือ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 2,799 คน ปรากฏว่า สิ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานของครูมีประสิทธิภาพน้อยลง ไม่ได้ใจในการปรับปรุงงานของตนให้ดีขึ้นนั้น เป็นเพราะครูมีสุขภาพจิตไม่ดี ซึ่งมีผลมาจากสาเหตุที่สำคัญคือ ไม่ได้ได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากครูใหญ่ ขาดการประสานงานที่ดีต่อกันในระหว่างเพื่อนร่วมงาน นอกจากนี้แล้วคลาร์ก (Clark, 1981:4224-A) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตในการประกอบอาชีพของครูโรงเรียนรัฐบาล ในรัฐอลาบามา จำนวน 400 คน ปรากฏว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตและการทำงานของครู คือ บรรยากาศของโรงเรียน ซึ่งได้แก่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูใหญ่กับครูในโรงเรียน และระหว่างครูกับครูในโรงเรียนด้วยกัน กล่าวคือ การวิจัยนี้ได้พบว่าสิ่งที่ทำให้ครูมีความวิตกกังวลสูง ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูใหญ่กับครู และระหว่างครูกับครูด้วยกัน ซึ่งส่งผลให้ครูไม่มุ่งที่จะพัฒนาการสอนของตน ส่วน กรอส โจแอนแอคควินตา และเบิร์นสไตน์ (Gross, Giacquinta and Bernstein, 1971:149-180) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการนำนวัตกรรมมาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาแคมโบร์ ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสายปฏิบัติการสอน พบว่าอุปสรรคที่ทำให้ครูนำนวัตกรรมมาใช้มีน้อยนั้น สิ่งที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในหน่วยงานไม่เอื้ออำนวยซึ่งได้แก่ ความขัดแย้งและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อกันในระหว่างครูด้วยกัน และการไม่เอาใจใส่ของผู้บริหารในโรงเรียนซึ่งส่งผลให้ครูหมดหวังต่อทั้งขาดความกระตือรือร้นที่นำนวัตกรรมมาใช้ นอกจากนี้ คักดีลิตซ์ ชัตติยาสุวรรณ (2526:107-108) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการนำแนวคิด และหลักการของหลักสูตรพุทธศักราช 2521 ไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาของครูสายปฏิบัติการสอน พบว่าครูที่มีความสัมพันธ์ภายในโรงเรียนดีมีการยอมรับแนวคิดและหลักการตามหลักสูตร ไปใช้ปฏิบัติมากกว่ากลุ่มครูที่มีความสัมพันธ์ภายในโรงเรียนไม่ดี

สรุป จากการประมวลแนวคิดและผลการวิจัยดังกล่าวมานี้ ทำให้คาดได้ว่าบรรยากาศของโรงเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งที่อาจส่งผลต่อสุขภาพจิต และการยอมรับนวัตกรรมของครูในโรงเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและระหว่างครูด้วยกันดี จะส่งผลให้ครูมีสุขภาพจิตดี และครูที่มีสุขภาพจิตดีจะเป็นครูที่มุ่งแสวงหาข่าวสาร ความรู้ และสิ่งใหม่ๆ มาใช้พัฒนาตน และงานของตนให้ดีขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครู และระหว่างครูด้วยกันไม่ดี จะทำให้ครูมีสุขภาพจิตเสื่อมมีสภาพที่หมดหวังท้อแท้ มีความวิตกกังวลสูง จนไม่มีความตระหนักที่จะนำนวัตกรรมมาใช้

ภายใต้หัวข้อ สภาพทางสังคมในโรงเรียนกับการยอมรับนวัตกรรม ตามที่ได้ประมวลมานี้ สรุปได้ว่า การได้รับบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างและบรรยากาศทางสังคมในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมของครู และคาดได้ว่าสภาพทางสังคมในโรงเรียนดังกล่าวนี้ น่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูด้วย จึงควรที่จะศึกษาให้ได้นับผลที่ชัดเจน

จิตวิทยาของการยอมรับนวัตกรรม

การยอมรับนวัตกรรมของบุคคล ตามที่ได้ศึกษากันมาแล้วนั้นเมื่ออยู่หลายด้านด้วยกัน เช่น ด้านการเกษตร ด้านอุตสาหกรรม ด้านการวางแผนครอบครัวและการคุมกำเนิด ด้านการอบรมเลี้ยงดู และด้านการศึกษา เป็นต้น ส่วนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของบุคคลในด้านต่างๆ เหล่านี้ ได้มีผู้ทำการศึกษาในหลายลักษณะตามที่บุคคลผู้ทำการศึกษาเหล่านี้สนใจ ได้แก่ การกล้าเสี่ยง ลักษณะทันสมัย และพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ เป็นต้น (Rogers. 1962; Rogers and Shoemaker. 1971; แพนธ์ สัมมา. 2523; นาง พันธุมนาวิน. 2518, 2521; ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ. 2528, 2529; และจิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. 2529) แต่ที่ใกล้เคียง และสามารถเสริมสร้างให้ครูมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการได้มากที่สุด คือ พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศของบุคคล ซึ่งมีจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ 4 ชนิด คือทัศนคติที่ดีต่อนวัตกรรม ความมุ่งมั่นอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทั้งนี้เพราะได้มีผลการวิจัยต่างๆ ชี้ว่าจิตลักษณะทั้ง 4 ชนิดนี้เป็นแกนกลางของพฤติกรรมประเภทต่างๆ ของบุคคลในด้านของการยอมรับนวัตกรรม ได้แก่พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของ

เกษตรกร ซึ่งได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับปุ๋ยเคมีของชาวนา พบว่าชาวนากลุ่มที่มีทัศนคติที่ดีต่อปุ๋ยเคมีสูง เป็นกลุ่มชาวนาที่แสวงหาและนำไปใช้ในการปลูกข้าวมากด้วย (Moulik. 1966:467-477; จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. 2529:135) นอกจากนี้แล้ว ในพฤติกรรมด้านการยอมรับนวัตกรรมเกี่ยวกับนำพันธุ์พืชใหม่ๆ มาปลูกของเกษตรกรที่ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการนำมันฝรั่งและข้าวโพดพันธุ์ใหม่มาปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิตให้กับเกษตรกร ปรากฏว่าเกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดีต่อพันธุ์พืชใหม่ๆ และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นบุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับพันธุ์พืชใหม่ๆ และนำพันธุ์ใหม่ไปปลูกมากกว่าผู้ที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพันธุ์พืชใหม่ และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ (พนธ์ สันมา. 2523; นาง พันธมนาวิน. 2521)

ส่วนในด้านการยอมรับนวัตกรรมด้านการรักษาสุขภาพอนามัยของบุคคลนั้น ได้มีผู้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการให้ภูมิคุ้มกันโรคแก่บุตรของมารดา ปรากฏว่ามารดาที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเอง จะนำบุตรหลานของตนไปรับภูมิคุ้มกันตามกำหนดมากกว่ามารดาในกลุ่มที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองต่ำ (วัลภา วัฒน. 2527) และนอกจากนี้แล้ว เกียสซิวสกี (Gierszewski. 1983:41-48) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการควบคุมน้ำหนักของตนเองของผู้ป่วยในโรงพยาบาลปรากฏว่า ผู้ป่วยที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองสูงจะเป็นผู้ที่มุ่งมั่นในการปฏิบัติตนควบคุมน้ำหนักด้วยตนเองได้มากกว่ากลุ่มผู้ป่วยที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองต่ำ

ส่วนพฤติกรรมการแสวงหาความรู้หรือข่าวสารที่เป็นประโยชน์ของบุคคลนั้น (นาง พันธมนาวิน. 2518) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ของผู้นำและผู้ที่มีใช้ผู้นำทางการเกษตร ปรากฏว่าผู้นำทางการเกษตรเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนี้เป็นผู้ที่ชอบแสวงหาความรู้ติดตามอ่านข่าวสารที่เป็นประโยชน์ และมักจะออกไปติดต่อพบปะกับบุคคลนอกหมู่บ้านเสมอ ทำให้ได้รับความรู้และสิ่งใหม่ๆ มาปรับปรุงตนเอง งานของตนและชุมชนมากกว่าผู้ที่ไม่ใช่เป็นผู้นำทางการเกษตรซึ่งมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และนอกจากนี้แล้ว ดวงเดือน พันธมนาวิน และคนอื่นๆ (2529:49-82) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมในครอบครัวกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนวัยรุ่น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวน 1,600 คน และผู้ปกครองของนักเรียนเหล่านี้จำนวน 1,600 คน ที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑล ผลปรากฏว่านักเรียนที่ยอมรับนวัตกรรมด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์นั้น มักจะเลือกอ่านหนังสือที่มีประโยชน์ และนักเรียนเหล่านี้เป็นบุคคลที่มีความมุ่งมั่นอนาคตและมีความเชื่ออำนาจภายในตนเองสูง

ในด้านนวัตกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้น ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2528) ได้ศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะบางประการที่มีความเกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบิดามารดาและผู้ปกครองประเภทอื่นๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 662 คน ปรากฏว่าบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่ยอมรับนวัตกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เช่น แบบรักสันนับสนุน และแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์นั้น เป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี มีความมุ่งมั่นอนาคตสูง การเชื่ออำนาจภายในตนเอง และมีทัศนคติที่ดีด้วย

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า จิตลักษณะต่างๆคือ ทัศนคติ สุขภาพจิต การมุ่งมั่นอนาคต การเชื่ออำนาจภายในตนเอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความเกี่ยวข้องกันพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมการหลายประเภท เช่น การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การอบรมเลี้ยงดูเด็ก การรักษาสุขภาพอนามัยของบุคคล เป็นต้น การยอมรับนวัตกรรมการทางวิชาการของครูก็เป็นพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมการอย่างหนึ่งเช่นเดียวกับการยอมรับนวัตกรรมการอื่นๆ จึงทำให้คาดได้ว่า พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมการทางวิชาการของครูมีความเกี่ยวข้องกับจิตลักษณะดังกล่าวนี้ด้วย

พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมการกับทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude) หมายถึง การที่บุคคลประเมินสิ่งหนึ่งสิ่งใดในลักษณะของความชอบหรือไม่ชอบ ทัศนคติจะรวมเอาความรู้สึกนึกคิดหรือความเชื่อว่าเป็นสิ่งนั้น มีประโยชน์หรือมีโทษไว้ด้วย (Krech, Crutchfield and Ballachy. 1962: 137-143)

ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นจะประกอบด้วย 3 องค์ประกอบด้วยกัน (Krech, Crutchfield and Ballachy. 1962: 140) คือ (1) ความรู้เชิงประเมินค่า (Cognitive Component) หมายถึงการที่บุคคลรับรู้เกี่ยวกับวัตถุสิ่งของหรือเหตุการณ์ต่างๆ รวมทั้งความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นๆ ว่าดีหรือเลว มีประโยชน์หรือมีโทษมากน้อยเพียงใด และความรู้เชิงประเมินค่านี้ จะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลด้วย

(2) ความรู้สึก (Affective Component) หมายถึงความรู้สึกของบุคคลในลักษณะชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจต่อสิ่งนั้นๆ การที่บุคคลรู้ว่าสิ่งใดดีมีประโยชน์ บุคคลจะเกิดความรู้สึกชอบสิ่งนั้น และในทางตรงกันข้ามถ้าบุคคลรู้ว่าสิ่งใดมีโทษบุคคลก็จะรู้สึกไม่ชอบหรือเกลียดสิ่งนั้น ส่วนมากแล้วความรู้สึกพอใจของบุคคลต่อสิ่งใดๆ มักจะเกิดขึ้นเอง โดยอัตโนมัติ และเกิดขึ้นสอดคล้องกับ

ความรู้เชิงประเมินค่าต่อสิ่งนั้นๆ ด้วย (3) ความพร้อมที่จะกระทำ (Behavioral Intention Component or Action Tendency Component) หมายถึงความพร้อมที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับความรู้สึกรู้สึกของตน ซึ่งความพร้อมที่จะกระทำนี้จะแสดงออกมาในรูปการช่วยเหลือ ให้การสนับสนุน หรือยอมรับต่อสิ่งที่ตนพอใจหรือเห็นว่ามีประโยชน์ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลมีความรู้สึกรู้สึกว่าสิ่งนั้นมีโทษเขาก็จะปฏิเสธ และไม่สนับสนุนส่งเสริมสิ่งนั้น

นอกจากนี้ องค์ประกอบทั้ง 3 ประการที่เป็นตัวเนื้อหาแล้ว ทักษะก็ยังมีส่วนอีก 2 ประการคือ (1) มีทิศทาง (Direction) หมายถึง ทักษะของบุคคลที่มีทิศทางไปในทางบวกหรือลบ ดีหรือเลว พอใจหรือไม่พอใจ ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใด (2) ทักษะที่มีปริมาณ (Magnitude) หมายถึง ความเข้มหรือความรุนแรง กล่าวคือ บุคคลมีทักษะต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดรุนแรงมาก และทักษะต่ออีกสิ่งหนึ่งไม่รุนแรง หรือเบาบาง ปริมาณเหล่านี้ขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งของ หรือสถานการณ์นั้นๆ หรือความผูกพันของบุคคลเจ้าของทักษะต่อสิ่งนั้น หรือสถานการณ์นั้น ๆ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524:5-9) ดังนั้นจึงควรที่จะวัดทักษะคิดตามองค์ประกอบ และคะแนนแสดงทิศทางตลอดจนความรุนแรงของทักษะต่อสิ่งหนึ่งๆ ด้วย

กระบวนการเกิด และการเปลี่ยนแปลงทักษะคิด

ทักษะคิดนี้ไม่มีผู้เชื่อว่าเป็นจิตลักษณะที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ทางสังคม (Krech and Crutchfield. 1948) ตั้งแต่วัยเยาว์ที่บุคคลได้กระทำพฤติกรรมใดแล้วได้ผลตอบแทน ต่อมาบุคคลนั้นก็คาดหวังและเชื่อว่าจะได้รับผลตอบแทนในลักษณะเดียวกันนั้น ถ้าเขากระทำพฤติกรรมนั้นหรือพฤติกรรมประเภทเดียวกันนั้นอีก แต่ถ้าบุคคลกระทำพฤติกรรมใดแล้วไม่ได้ผลตอบแทน หรือได้รับผลตอบแทนโดยที่เขาไม่ได้กระทำพฤติกรรมใดเลย ก็จะทำให้เขาเรียนรู้ว่าพฤติกรรมใดหรือสิ่งใดให้ประโยชน์และอะไรให้โทษซึ่งมีผลให้ เขามีทักษะที่ดีและไม่ดีต่อสิ่งนั้น

การเกิดและการเปลี่ยนแปลงทักษะคิดของบุคคลนี้ แมกไกว (McGuire. 1968:1130-1187) ได้อธิบายว่ามีขั้นตอนของการเกิดและการเปลี่ยนแปลงทักษะคิดอยู่ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่หนึ่ง เป็นขั้นตั้งใจรับทราบ (Attention) ขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลมีความสนใจรับรู้เกี่ยวกับข่าวสารต่างๆ แต่บุคคลจะสนใจมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับลักษณะของการสื่อสารและตัวบุคคลที่เป็นตัวสื่อด้วย

ขั้นที่สอง เป็นขั้นของการเข้าใจ (Comprehension) ขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลมีความเข้าใจในข่าวสารที่รับรู้มา แต่การที่บุคคลจะเข้าใจข่าวสารได้มากน้อยเพียงใดนั้น ก็ต้องขึ้นอยู่กับตัว

บุคคลผู้รับข่าวสาร และปัจจัยอื่นๆ ด้วย

ขั้นที่สาม เป็นขั้นการยอมรับหรือการคล้อยตาม (Acceptance) ขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลได้ผ่านขั้นที่หนึ่ง และขั้นที่สองมาแล้ว แต่บุคคลยังต้องการสิ่งจูงใจ (Incentive) อีกเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นที่จะเปลี่ยนตาม ในขั้นนี้บุคคลได้เกิดทัศนคติใหม่ขึ้นแล้ว ดังนั้นบุคคลจะเปลี่ยนแปลงตามหรือคล้อยตามเร็วหรือช้า ก็ขึ้นอยู่กับผู้ที่มาทำการเปลี่ยนแปลงทัศนคติด้วย

ขั้นที่สี่ เป็นขั้นเก็บจำ (Retention) ขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลเก็บจำทัศนคติที่เกิดขึ้นใหม่เอาไว้เป็นลักษณะประจำตัวของตน

ขั้นที่ห้า เป็นขั้นของการกระทำ (Action) ในขั้นนี้เป็นขั้นที่บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ ไปตามทัศนคติที่เกิดขึ้นใหม่ หรือที่เปลี่ยนไป

สรุป ขั้นตอนของการเกิด และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ตามที่กล่าวมานี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ อยู่เสมอ เมื่อมีสิ่งใหม่เกิดขึ้นในสังคม บุคคลจะยอมรับหรือปฏิเสธสิ่งใหม่ๆ นั้น จึงน่าจะคาดได้ว่าทัศนคติมีส่วนเกี่ยวข้องกับอยู่ด้วยอย่างสำคัญประการหนึ่ง

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมกับทัศนคติ ในส่วนของการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวกับทัศนคติที่อาจเป็นสาเหตุของการยอมรับนวัตกรรมนั้น ได้มีผู้วิจัยและได้ข้อค้นพบหลายประการ เช่น เพคและมอริสัน (Peak and Morrison, 1958: 127-135) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการยอมรับข่าวสารจากสื่อสารมวลชนของนิสิตภาควิชาจิตวิทยาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 69 คน ปรากฏว่า กลุ่มนิสิตที่มีทัศนคติที่ดีต่อข่าวสารหรือความรู้ใหม่ๆ เป็นกลุ่มที่รับข่าวสารต่างๆ มากกว่านิสิตกลุ่มอื่นที่มีทัศนคติต่อข่าวสารไม่ดี ส่วน นาด พันธมนาวิน และคนอื่นๆ (Bhathumnavin and others, 1975) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการปลุกแถวเหลืองของเกษตรกรที่อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ปรากฏว่าทัศนคติต่อการปลุกแถวเหลือง มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับพฤติกรรมการปลุกแถวเหลืองของเกษตรกร กล่าวคือ เกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดีต่อการปลุกแถวเหลืองจะเข้าร่วมในโครงการปลุกแถวเหลืองที่ทางราชการส่งเสริมให้มีขึ้น และเกษตรกรเหล่านี้เป็นผู้ที่ทำการปลุกแถวเหลืองอย่างจริงจังด้วย นอกจากนี้แล้ว นพนธ์ สัมมา (2523) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการปลุกมันฝรั่งพันธุ์ใหม่ของเกษตรกรในตำบลช่อแล จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 162 คน ปรากฏว่า ทัศนคติต่อมันฝรั่งพันธุ์ใหม่มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับพฤติกรรมการนำมันฝรั่งพันธุ์ใหม่มาปลูก กล่าวคือ เกษตรกรที่มีความรู้เกี่ยวกับมันฝรั่งพันธุ์ใหม่ดีและเชื่อมั่นว่ามันฝรั่งพันธุ์ใหม่ให้ผลผลิตสูง เป็นเกษตรกรที่ปลุกมันฝรั่งพันธุ์ใหม่สูงด้วย และจาก

การวิจัยของ จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ (2529) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของเกษตรกรที่มีต่อการใช้ปุ๋ยเคมีในการปลูกข้าว โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรชาวนาเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ทัศนคติที่ดีต่อการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับการนำปุ๋ยเคมีไปใช้อย่างมีความเชื่อมั่นได้ ในระดับ .01 กล่าวคือ เกษตรกรที่มีความรู้เรื่องปุ๋ยเคมีดีและมีความเชื่อว่าปุ๋ยเคมีจะช่วยเพิ่มผลผลิตที่คุ้มกับการลงทุนลงแรงหากรู้จักใช้ให้ถูกวิธี และเชื่อว่าที่นาของเขาจำเป็นต้องให้ปุ๋ยเคมีเข้าช่วยจึงจะได้ผลผลิตสูง เกษตรกรเหล่านี้จึงซื้อปุ๋ยเคมีมาใช้

แต่ในกรณีสภาพที่เป็นจริง โดยทั่วไปแล้ว ทัศนคติของบุคคลในบางกรณีก็ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เขากระทำเสมอไป จรรยา สุวรรณพิศ และคนอื่นๆ (2525) ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของข้าราชการไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการ ทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด รวม 973 คน พบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในเชิงลบ กล่าวคือ แม้ว่าข้าราชการไทยจะมีการตระหนักและยอมรับในการเปลี่ยนแปลงก็จริง แต่ความรู้สึกรู้สึกหรือทำที่แสดงออกต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นไปในทางลบ คือไม่แสดงพฤติกรรมไปตามทัศนคติที่ตนมีอยู่ แต่ถ้าจะให้การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ผลอย่างแท้จริง คณะผู้วิจัยแนะนำว่าควรนำจิตลักษณะอื่นๆ เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มาทำการศึกษาร่วมด้วย นอกจากนี้แล้วยังได้มีผู้ศึกษาวิจัยในพฤติกรรมด้านอื่นๆ แต่ไม่ได้ผลที่สอดคล้องกัน เช่น งานวิจัยของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และบุญยิ่ง เจริญยิ่ง (2518) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเจตคติของสตรีมีครรภ์กับการควบคุมการเกิดและการบริบาลทารก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสตรีมีครรภ์จำนวน 235 คน ปรากฏว่าทัศนคติกับพฤติกรรมคุมกำเนิดมีความสัมพันธ์กันน้อยมาก กล่าวคือ การวิจัยนี้ได้พบว่าพฤติกรรมคุมกำเนิดของประชากรไทยในกลุ่มตัวอย่างนี้ทัศนคติที่ดีต่อการคุมกำเนิด แต่มีเพียงร้อยละ 25 เท่านั้นที่ได้ปฏิบัติจริง ส่วนสุกานดา นันทิตยารักษ์ (2524:34-99) ได้ทำการศึกษา โดยตั้งสมมติฐานไว้ว่า นักศึกษายาบาลที่มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานอนามัยชุมชนในชนบท จะเลือกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนในชนบทมากกว่าผู้ที่มีทัศนคติไม่ดี โดยทำการทดสอบสมมติฐานกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษายาบาลของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหิดล และขอนแก่น ผลปรากฏว่านักศึกษายาบาลส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานอนามัยชุมชน แต่มีความสมัครใจที่จะไปปฏิบัติงานอนามัยชุมชนในชนบทจริงน้อย คือมีเพียงร้อยละ 13.67 เท่านั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมของบุคคลนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ

กับความรู้หรือทัศนคติแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น ดังนั้นการใช้ทัศนคติทำนายพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของบุคคล จึงควรต้องใช้จิตลักษณะอื่นๆควบคู่ไปด้วย

ทัศนคติกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม ในคนที่มีสุขภาพจิตดี จากผลของการศึกษาวิจัยตามที่กล่าวมาแล้วได้พบว่า พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของบุคคลนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับทัศนคติแต่เพียงอย่างเดียว อาจมีสาเหตุหรือมีจิตลักษณะอื่นที่มีผลด้วยก็ได้ ในกรณีที่ทัศนคติมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมในคนที่มีสุขภาพจิตดีนี้ ได้มีผู้ศึกษาวิจัยและได้ข้อค้นพบคือ ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมใหม่ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดีต่อนวัตกรรมเป็นผู้ใช้ที่มีความวิตกกังวลต่ำด้วย (เนนธ์ สัมมา. 2523) ในด้านพฤติกรรมการทำงานอนามัยในชนบท สุกานดา นันทิตยารักษ์ (2524) ได้วิจัยเรื่องทัศนคติของนักศึกษายาบาลต่อการปฏิบัติงานอนามัยในชนบท โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษายาบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล เชียงใหม่ และขอนแก่น จำนวน 225 คน พบว่า นักศึกษายาบาลที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการอาสาไปปฏิบัติงานอนามัยในชนบทนั้น จะเป็นบุคคลที่มีความวิตกกังวลสูง มีความท้อแท้กลัวว่าแห้ว จึงไม่สมัครไปทำงานในชนบท

ส่วน ดวงเดือน พันธุมนาวัน และคนอื่นๆ (2528) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย พบว่ามารดาไทยที่มีสุขภาพจิตดีและมีทัศนคติที่ดีต่อเด็ก มีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสม คือ มีการอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบรักสนับสุนนมากและแบบใช้เหตุผล มากกว่ามารดาที่มีทัศนคติที่ไม่ดีและมีสุขภาพจิตเสื่อม

สรุป จากที่กล่าวมาทำให้ทราบได้ว่าทัศนคติจะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมนั้น ต้องเป็นทัศนคติที่มีอยู่ในบุคคลที่มีสุขภาพจิตดีด้วย

ส่วนทัศนคติกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมในบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงนั้น แมกคอดแนล (McDonald. 1970:206) ได้วิจัยเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตนกับพฤติกรรมการคุมกำเนิดและการวางแผนครอบครัวของนักศึกษาหญิงในวิทยาลัยแห่งหนึ่ง พบว่านักศึกษาร้อยละ 62 ของผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนจะทำการป้องกันการตั้งครรภ์ ในขณะที่ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตนจะทำการป้องกันการตั้งครรภ์เพียงร้อยละ 37 ส่วนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมด้านการอาสาพัฒนานั้น วิเชียร รักการ (2522) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบจิตลักษณะของนิสิตและนิสิตอาสาสมัคร : ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตที่มีพฤติกรรมการยอมรับการอาสาพัฒนานั้นเป็นบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อการอาสาพัฒนาและ

เป็นบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงด้วย และนอกจากนี้ในพฤติกรรมการยอมรับวัตรกรรมด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ดวงเดือน พันธุมนาวิ และคนอื่นๆ (2528) ก็ได้พบว่า การยอมรับวัตรกรรมในด้านนี้ขึ้นอยู่กับทัศนคติ และความเชื่ออำนาจภายในตนด้วย

สรุป จากผลงานการวิจัยที่ได้ประมวลมานี้ทำให้คาดได้ว่า บุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อวัตรกรรม และยอมรับวัตรกรรมไปใช้ปฏิบัติจริงนั้น ต้องเป็นบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงด้วย

ในด้านทัศนคติกับพฤติกรรมการยอมรับวัตรกรรม ในบุคคลที่มีการมุ่งอนาคตสูงนั้น วิรุฒ ศิริสวัสดิบุตร (2526) ได้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับการย้ายถิ่นเข้าสู่เมืองหลวงของชาวชนบทไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวชนบทจำนวน 293 คน พบว่า ชาวชนบทที่มีการย้ายถิ่นเข้าสู่เมืองหลวงนั้น เป็นบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อการย้ายถิ่น และเป็นบุคคลที่มีการมุ่งอนาคตสูงด้วย นอกจากนี้แล้วยังได้มีผู้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการยอมรับวัตรกรรมด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์จากการอ่านสิ่งตีพิมพ์ของวัยรุ่น ดวงเดือน พันธุมนาวิ และคนอื่นๆ (2529:49-82) ได้วิจัยพบว่าเด็กวัยรุ่นที่มีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านสิ่งตีพิมพ์ที่มีประโยชน์ มักจะมีลักษณะการมุ่งอนาคตสูงด้วย

สรุป จากผลการวิจัยดังกล่าวนี้ทำให้เห็นว่าบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อวัตรกรรม และได้นำวัตรกรรมนั้นไปใช้ปฏิบัติจริงนั้น เป็นบุคคลที่มีการมุ่งอนาคตสูงด้วย

นอกจากนี้แล้วในด้านของทัศนคติกับพฤติกรรมการยอมรับวัตรกรรมในคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้น ได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการยอมรับวัตรกรรมในการนำพินิจพันธุ์ใหม่ไปปลูกของเกษตรกร เช่น การวิจัยเกี่ยวกับการยอมรับพันธุ์ข้าวโพดสุวรรณ 1 (นาถ พันธุมนาวิ และคนอื่นๆ. 2521) การยอมรับพันธุ์ใหม่ของเกษตรกรตำบลช่อแล (พนธ์ สัมมา. 2523) ต่างก็ได้ข้อสรุปที่ตรงกันว่า เกษตรกรที่ยอมรับพินิจพันธุ์ใหม่ไปปลูกนั้นเป็นบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อพินิจพันธุ์ใหม่ๆ และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงด้วย

สรุป ภายใต้หัวข้อพฤติกรรมการยอมรับวัตรกรรมกับทัศนคติ ตามที่ได้ประมวลผลการวิจัยมานี้ ทำให้สามารถสรุปได้ว่า ทัศนคติเป็นจิตลักษณะที่สำคัญต่อพฤติกรรมการยอมรับวัตรกรรมของบุคคล แต่การใช้ทัศนคติเพื่อทำนายพฤติกรรมการยอมรับวัตรกรรมเพียงอย่างเดียวจะไม่เพียงพอ และไม่สามารถที่จะอธิบายได้อย่างแม่นยำ จึงจำเป็นต้องใช้จิตลักษณะอื่นๆมาประกอบด้วย เช่น การมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และสุขภาพจิต

พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมกับการมุ่งอนาคต

การมุ่งอนาคต (Future Orientation) หมายถึง ความสามารถที่จะคาดการณ์ไกล และเห็นความสำคัญของผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถที่จะวางแผนการปฏิบัติเพื่อรับผลดีและป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ (Mischel. 1974:287) การมุ่งอนาคตมีผู้เชื่อว่า เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม (Mischel. 1966; Kastenbaum. 1961 and Meade. 1971) ของบุคคลตั้งแต่วัยเยาว์ เมื่อบุคคลเคยประสบความสำเร็จต่างๆในชีวิตหรือกระทำพฤติกรรมใดแล้วได้รับผลตอบแทน ต่อมาบุคคลนั้นก็คาดหวังที่จะได้ผลตอบแทนหรือความสำเร็จประเภทเดียวกันนั้นถ้าเขาทำพฤติกรรมใหม่ที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกันกับพฤติกรรมเดิม การที่บุคคลประสบความสำเร็จหรือได้ผลตอบแทนต่างๆตามที่เคยประสบมาจะช่วยให้บุคคลมีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ทำให้บุคคลเกิดความพยายามในการกระทำสิ่งต่างๆ เพราะมีความหวังว่าจะได้รับผลสำเร็จดังที่เคยได้ประสบมาแล้ว

ความสำคัญของการมุ่งอนาคตที่มีต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมนั้น ไฮม์เบอร์ก และ โรบินสัน (Helmborg. 1963:1686-1687 and Robinson. 1971:1225B) ได้อธิบายว่า บุคคลที่มุ่งอนาคตสูง เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการควบคุมตนเอง และมีความเพียรพยายามในปัจจุบัน เพื่อให้ได้ประสบผลสำเร็จในอนาคต บุคคลที่มีการมุ่งอนาคตสูงจะสามารถวางแผนการทำงาน และควบคุมพฤติกรรมของตนไปสู่แนวทางนั้นกับทั้งมองเห็นความเป็นไปได้ในอนาคต โดยอาศัยสภาพการณ์ปัจจุบันเป็นพื้นฐาน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการที่บุคคลมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะส่งผลให้บุคคลทำงานอย่างขยันขันแข็ง ในปัจจุบันเพื่อที่จะรอรับผลดีในอนาคต

ผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมกับการมุ่งอนาคต การศึกษาค้นคว้าที่เกี่ยวกับการมุ่งอนาคตที่อาจเป็นสาเหตุของพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมนั้น ได้มีการศึกษา และได้ข้อค้นพบหลายประการดังนี้ คือ ในด้านพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตรของเกษตรกร โรเจอร์ (Rogers. 1969 : 112) ได้ศึกษาพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของชาวนาในประเทศโคลัมเบีย พบว่าชาวนาที่ไม่เห็นความสำคัญของการวางแผนการทำงาน และไม่คอยคำนึงถึงผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จะยอมรับนวัตกรรมด้านการเกษตรและแสวงหาข่าวสารความรู้ต่าง ๆ น้อย และยังได้มีผู้วิจัยเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคตกับพฤติกรรมการป้องกันและรักษาอนามัยของตน ได้แก่ รัตนา ประเสริฐสม (2526:86-88) ได้วิจัยเกี่ยวกับการเสริม

สร้างจิตลักษณะ เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยของนักเรียนประถมศึกษา พบว่านักเรียนในกลุ่มที่มีการมุ่งอนาคตสูง เป็นกลุ่มบุคคลที่มีการมุ่งกระทำพฤติกรรมอนามัยสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ

สรุป จากที่กล่าวมานี้ทำให้คาดได้ว่า ความมุ่งอนาคตน่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของบุคคล และการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูด้วย แต่อย่างไรก็ตามได้มีผู้วิจัย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจิติก. 2520) พบว่าการมุ่งอนาคตแต่เพียงอย่างเดียวนั้นไม่สามารถใช้ทำนายพฤติกรรมบางอย่างบางกรณีหรือในคนบางประเภทได้ ในพฤติกรรมอาสาพัฒนาชนบทของนิสิตในมหาวิทยาลัยนั้น ได้มีผู้ศึกษาวิจัย โดยใช้กลุ่มนิสิตของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยตั้งสมมติฐานว่านิสิตอาสาสมัครมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่านิสิตที่ไม่อาสาสมัคร ผลการทดสอบสมมติฐานปรากฏว่า นิสิตที่อาสาสมัครกับนิสิตที่ไม่อาสาสมัครมีลักษณะมุ่งอนาคตไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ลักษณะมุ่งอนาคตนี้ไม่สามารถที่จะใช้ทำนายพฤติกรรมอาสาสมัครพัฒนาของบุคคลได้ (วิเชียร รักการ. 2522) นอกจากนี้แล้วยัง ได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการแสวงหาและนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการทำงาน เช่น ทวีป อภิลักษณ์ (2521) ได้วิจัยเกี่ยวกับลักษณะและปริมาณการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารวิทยาลัยครูที่เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี 17 แห่ง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารวิทยาลัยครู 17 แห่ง ผลปรากฏว่าความมุ่งอนาคตไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการนำผลการวิจัยไปใช้ของผู้บริหารวิทยาลัยครู จากที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่าความมุ่งอนาคตไม่สามารถที่จะมีอิทธิพลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมบางประการได้ในบางกรณี

การมุ่งอนาคตกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมในบุคคลที่มีสุขภาพดี จากการศึกษาวิจัยของ ไฮม์เบอร์ก (Heimberg. 1963:1686) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับเรื่องการวัดการมุ่งอนาคต พบว่า การมุ่งอนาคตกับสุขภาพจิตไม่มีความสัมพันธ์กันทางลบ กล่าวคือบุคคลที่มีความวิตกกังวลสูงจะมีการมุ่งอนาคตต่ำ ส่วน เดวิด และ พาเรนตี (David and Parenti. 1958:299-306) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมมุ่งอนาคตของเด็กที่มีอารมณ์ผิดปกติกับเด็กปกติ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชายที่มีอายุ 7 ปี 5 เดือน ถึงอายุ 13 ปี 4 เดือน ในเมืองโรดไอแลนด์ พบว่า ความมุ่งอนาคตสูงจะเกิดขึ้นในเด็กที่มีสุขภาพจิตดี

สรุป จากผลการวิจัยดังกล่าวมานี้ ทำให้คาดได้ว่าพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของบุคคลนั้นน่าจะ เกิดในคนที่มีการมุ่งอนาคตสูงและมีสุขภาพจิตดี

การมุ่งอนาคตกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมในบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเอง ได้มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมด้านต่างๆ ของบุคคล จนได้พบข้อค้นพบที่คล้ายๆกันคือ พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของบุคคลนั้นจะเกิดขึ้นในบุคคลที่มีการมุ่งอนาคตและมีความเชื่ออำนาจภายในตนเอง เช่นงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการเลือกอ่านสิ่งตีพิมพ์ที่เป็นประโยชน์ของวัยรุ่น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ. 2529:49-82) พฤติกรรมการมุ่งกระทำพฤติกรรมอนามัยของเด็กประถมศึกษา (รัตนา ประเสริฐสุข. 2526) นอกจากนี้แล้วยัง ได้มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมด้านการวางแผนการปฏิบัติงานของเลขานุการในโรงงาน ธอร์ตันตัน (Thornton, III. 1978:471-476) ได้ศึกษาเรื่องความแตกต่างของการวางแผนการทำงานในบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในและภายนอกตน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเลขานุการในโรงงานอุตสาหกรรมจำนวน 97 คน ของสมาคมเลขานุการแถบเทือกเขาร็อกกี พบว่า เลขานุการของโรงงานที่ประสบความสำเร็จเป็นบุคคลที่ได้มีการวางแผนการทำงานและมุ่งแสวงหาข่าวสารความรู้ต่างๆ มาดำเนินการเพื่อควบคุมการปฏิบัติงานในโรงงาน ให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในอนาคตด้วยความเพียรพยายามอย่างสูง และเลขานุการที่มีลักษณะดังกล่าวนี้เป็นบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน (Beliefs of Internal Control) สูงด้วย

สรุป จากการประมวลผลงานการวิจัยดังกล่าวมานี้ ทำให้คาดได้ว่าพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมนั้นน่าจะเกิดขึ้นในบุคคลที่มีการมุ่งอนาคต และมีความเชื่ออำนาจภายในตนเอง

การมุ่งอนาคต กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมในบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ทีฮาน (Teahan. 1958:379-380) ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคต การมองโลกในแง่ดี และการมุ่งสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาในสหรัฐอเมริกา โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน ปรากฏว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมมุ่งสัมฤทธิ์ผลทางวิชาการสูงเป็นบุคคลที่มีการมุ่งอนาคต และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงด้วย นอกจากนี้แล้วยัง ได้มีผู้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการยอมรับเทคโนโลยีใหม่ๆทางการเกษตรของเกษตรกร วรณา จารุทัศน์ (2519) ได้ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะการดำรงชีพของครอบครัวที่ใช้เทคนิคใหม่ในการทำนา กับครอบครัวที่ทำนาแบบดั้งเดิม ในเขตตำบลเลม็ด และตะกรบ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าชาวนาที่ยอมรับเทคโนโลยีใหม่ๆไปใช้นั้น เป็นชาวนาที่มองเห็นคุณค่าของเวลา ได้มีการวางแผนการที่จะทำงาน เพื่อให้มีงานทำได้ตลอดปี กับมีลักษณะเป็นผู้ที่มีความเพียรพยายามบากบั่นในการประกอบ

อาชีพสูง

สรุป จากผลการประมวลผลการวิจัยดังกล่าวนี้ทำให้ทราบว่าพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมนั้น เกิดขึ้นในบุคคลที่มีลักษณะมุ่งอนาคตและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง

ภายใต้หัวข้อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมกับการมุ่งอนาคตนี้ จากการประมวลผลการวิจัยดังกล่าวทำให้สรุปได้ว่า การมุ่งอนาคตเป็นสิ่งจำเป็นต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม แต่ก็ไม่ใช่เพียงพอที่จะมีอิทธิพลให้บุคคลหรือครูมีพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมได้เสมอไป และไม่สามารถที่จะใช้ทำนายพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูได้ จึงจำเป็นต้องใช้จิตลักษณะอื่นๆ เป็นตัวแปรควบคู่ไปด้วย

พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมกับความเชื่ออำนาจภายในตน

ความเชื่ออำนาจภายในตน หมายถึง การที่บุคคลรับรู้ว่ามีผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้นกับตนเองนั้น เป็นผลมาจากการกระทำของตน โดยเชื่อว่าถ้ากระทำดีก็จะได้รับผลดี ถ้าทำชั่วก็จะได้รับผลร้ายตอบแทน และตนสามารถที่จะทำนายหรือควบคุมผลที่เกิดขึ้นนั้นได้ ส่วนความเชื่ออำนาจภายนอกตนนั้น หมายถึง การรับรู้หรือการคาดหวังของบุคคลว่า ผลดีและผลเสียหรือสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นกับตนนั้น ไม่ได้เกิดจากการกระทำของตน แต่เกิดจากการกระทำหรือการบันดาลของสิ่งแวดล้อมภายนอก เช่น ความบังเอิญ โชคชะตา พรหมลิขิต เคราะห์กรรม หรือบุคคลอื่นที่มีอำนาจเหนือกว่า (Rotter, 1966:1)

ลักษณะความเชื่ออำนาจภายในหรือภายนอกตนนี้ มีผู้เชื่อว่าเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมของบุคคล (Rotter, 1966; Strickland, 1977) ตั้งแต่วัยเยาว์ เมื่อบุคคลกระทำพฤติกรรมใดแล้วได้รับผลตอบแทน ต่อมาบุคคลนั้นก็คาดหวังที่จะได้รับผลตอบแทนในลักษณะเดียวกันนั้น ถ้าเขากระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก หรือกระทำพฤติกรรมใหม่ที่จัดอยู่ในประเภทเดียวกันกับพฤติกรรมเดิมนั้น แต่ถ้าพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกไปแล้วไม่ได้ผลตอบแทน หรือได้รับผลตอบแทนโดยที่ไม่ได้ทำอะไรเลยก็จะทำให้บุคคลเรียนรู้ว่าตนอยู่ภายใต้การควบคุมจากภายนอก ทำให้เกิดความรู้สึกหมดกำลังใจที่จะพยายามทำอะไรๆ กลายเป็นคนเฉื่อยชา ท้อแท้ สิ้นหวังไปในที่สุด ลักษณะความเชื่ออำนาจภายในหรือภายนอกตนนี้ ส่วนใหญ่เกิดจากการได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากบิดามารดา (Katzovsky; Crandall and Good, 1967 and Strickland, 1977) และ

Katzovsky

นอกจากนี้แล้วยัง เกิดจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมที่ส่งผลให้การกระทำ และผลที่เกิดขึ้น ไม่สัมพันธ์กันและมีปริมาณไม่สมดุลงัน (Rotter. 1966, Strickland. 1977)

ผลการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรม กับความเชื่ออำนาจภายในตน

จากผลการศึกษาวิจัยของนักวิจัยหลายคนที่เกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจภายในตน ที่อาจเป็นสาเหตุของพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรม เช่น โปรคิวก และบรีน (Prociuk and Breen. 1977: 309-310) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกตน กับพฤติกรรมกรรมการแสวงหาข่าวสารความรู้ทางด้านวิชาการของนิสิต ภาควิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยมานิโตบาจำนวน 76 คนพบว่า นิสิตที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง เป็นผู้ที่เพียรพยายามแสวงหาความรู้ และข่าวสารเชิงวิชาการ มากกว่านิสิตที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน นอกจากนี้แล้วยัง ได้มีผู้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการแสวงหาความรู้ที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองในการควบคุมสภาพการณ์ต่างๆ ให้ได้ผลตามที่ตนต้องการ เช่น สตรีคแลนด์ (Strickland. 1977:232-233) ได้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการแสวงหาความรู้ของคนป่วยที่เพิ่ง เข้ามาอยู่ในโรงพยาบาล พบว่าผู้ป่วยที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง เป็นบุคคลที่ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการบริการต่างๆ ในโรงพยาบาลที่ตนพัก มากกว่าผู้ป่วยที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน ซีแมน และอีแวน (Seeman and Evans. 1962: 772-738) ได้ทำการศึกษาโดยตั้งข้อสมมติฐานในการวิจัยไว้ว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน เป็นบุคคลที่มุ่งแสวงหาความรู้มาใช้ ในการปฏิบัติตนเพื่อควบคุมสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ในชีวิตของตนได้ดีกว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน เขาได้ทดสอบสมมติฐาน โดยทำการศึกษาในกลุ่มผู้ป่วยทั้งที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน และผู้ป่วยที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน พบว่าผู้ป่วยที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงจะเป็นบุคคลที่พยายามศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับอาการของโรคที่ตนประสบอยู่ และแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการใช้ยา การปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับโรค โดยการสอบถามแพทย์ และพยาบาลอยู่เสมอมากกว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน ส่วน วัลภา ฉิวทน (2527) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อภายในตน-ภายนอกตน กับพฤติกรรมการให้ความร่วมมือของมารดาในการนำเด็กวัยก่อนเรียนมารับภูมิคุ้มกันโรค โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นมารดาวัยก่อนเรียน ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน พบว่า มารดาที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง เป็นบุคคลที่ให้ความร่วมมือในการนำบุตรวัยก่อนเรียนมารับภูมิคุ้มกันโรค มากกว่ามารดาที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน และที่เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมด้านการรักษาสุขภาพ อนามัยของหญิงมีครรภ์นั้น กรรณิการ์ กันธะรักษา (2527) ได้วิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ

อำนาจภายในตน-ภายนอกตนกับพฤติกรรมการปฏิบัติตน เพื่อดำรงไว้ซึ่งมีสภาวะสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์ พบว่าความเชื่ออำนาจภายในตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการปฏิบัติตนเพื่อดำรงไว้ซึ่งมีสภาวะสุขภาพในหญิงตั้งครรภ์

จากการประมวลผลการวิจัยมานี้ ทำให้สรุปได้ว่าความเชื่ออำนาจภายในตนมีความสัมพันธ์โดยเป็นสาเหตุของการมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของบุคคล แต่ในบางกรณีหรือในบุคคลบางประเภท ความเชื่ออำนาจภายในตนแต่เพียงอย่างเดียวก็ไม้อาจมีอิทธิพลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมได้ ที่เป็นเช่นนั้นเพราะได้มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการย้ายถิ่นของชาวชนบทไทย (วิรุฒม์ ศิริสวัสดิบุตร. 2526) โดยตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง มีพฤติกรรมการย้ายถิ่นมากกว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ และทำการทดสอบสมมติฐาน โดยการให้ชาวชนบทที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 293 คน ตอบแบบสอบถามปรากฏว่าชาวชนบทที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง เป็นผู้ที่ไม่มีความคิดที่จะย้ายถิ่น ส่วนชาวชนบทที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ กลับเป็นผู้ที่มีความคิดจะย้ายถิ่นเข้าเมืองหลวงมากกว่า

ความเชื่ออำนาจภายในตนกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมในบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี การศึกษาวิจัยที่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของความเชื่ออำนาจภายในตนกับสุขภาพจิตที่ดี ที่อาจเป็นสาเหตุของการยอมรับนวัตกรรมนั้น ได้มีผลการวิจัยหลายเรื่องแสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมนั้น เป็นบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง และมีสุขภาพจิตดี เช่น บิตามารดาที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงและมีสุขภาพจิตดี จะเป็นบุคคลที่ยอมรับวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่เหมาะสมมาใช้ปฏิบัติมากกว่าผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำและมีสุขภาพจิตไม่ดี (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ. 2529) ส่วนการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการยอมรับมันฝรั่งพันธุ์ใหม่นั้น ได้มีผู้วิจัยพบว่าการยอมรับมันฝรั่งพันธุ์ใหม่ไปปลูก เป็นบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงและมีความวิตกกังวลน้อย หรือมีความกลัวความล้มเหลวต่ำ (นพนธ์ สัมมา. 2523)

สรุปได้ว่า พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของบุคคลนั้น น่าจะเกิดขึ้นในผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง และมีสุขภาพจิตดีด้วย

ความเชื่ออำนาจภายในตนกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมในบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจภายในตนในผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงหลายเรื่องด้วยกัน ต่างก็ได้ข้อสรุปที่คล้ายๆกันว่า บุคคลที่มีลักษณะเหล่านี้ เป็นผู้ที่มีความมานะบากบั่นอดทนต่องานหนัก รู้จักแสวงหาความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง เพื่อนำมาปฏิบัติให้สามารถควบคุม

ตนเองและสถานการณ์ต่างๆให้เป็นไปตามที่ตนต้องการได้ และเมื่อประสบความสำเร็จแล้วจะเชื่อว่าเป็นเพราะตนได้ใช้ความสามารถและความพยายามในการทำงานน้อยไป และมีแนวโน้มว่าเขาจะใช้ความพยายามเพิ่มมากขึ้นเพื่อให้การทำงานนั้นประสบผลสำเร็จ เช่นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการยอมรับมันฝรั่งพันธุ์ใหม่ไปปลูกของเกษตรกร (นพนธ์ สัมมา. 2523) และพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมเกษตรแผนใหม่ของเกษตรกรในนิคมสร้างตนเอง จังหวัดหนองคาย (เอเนก นิคมภักดิ์. 2520) นอกจากนี้แล้ว ปรีชา สะตะ (2520) ได้วิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรเขตโครงการชลประทานหนองหลาย อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่าเกษตรกรที่ยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตรใหม่นั้นเป็นผู้ที่มีความเชื่อเรื่องโชคกลางน้อย และมีความมานะบากบั่นในการประกอบอาชีพมากกว่าเกษตรกรที่ไม่ยอมรับนวัตกรรมหรือยอมรับน้อยกว่า

สรุป จากการประมวลผลการวิจัยดังกล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั้น เป็นผู้ที่ยอมรับนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการประกอบอาชีพสูงด้วย

ภายใต้หัวข้อการยอมรับนวัตกรรมกับความเชื่ออำนาจภายในตนของบุคคลที่ได้ประมวลผลการวิจัยมานี้ทำให้สรุปได้ว่า ความเชื่ออำนาจภายในตนนั้นมีความจำเป็นต่อการยอมรับนวัตกรรมของบุคคล แต่ก็ไม่ใช่เพียงพอที่จะทำนายพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมของบุคคลได้อย่างเต็มที่ จะต้องนำเอาจิตลักษณะอื่นๆที่เป็นแกนกลางของพฤติกรรมมาประกอบควบคู่กันไปด้วย

พฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) หมายถึงความปรารถนาที่จะกระทำการใดสิ่งหนึ่งให้สำเร็จไปได้ด้วยดี ทั้งในด้านการแข่งขันกับมาตรฐานอันดีเลิศ หรือการแข่งขันกับผู้อื่นโดยการกำหนดเป้าหมายให้เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง และมีความมานะบากบั่นในการต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆที่มาขวางกั้น เมื่อประสบผลสำเร็จก็จะเกิดความสบายใจ และมีความวิตกกังวลเมื่อประสบกับความล้มเหลว (McClelland. 1953: 110-111)

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้น แอทกินสัน (Atkinson 1964) และแม็กเคลแลนด์ (McClelland. 1966) เชื่อว่าเป็นจิตลักษณะที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ทางสังคมของบุคคลตั้งแต่

วัยเริ่มแรกของชีวิต เมื่อบุคคลได้กระทำพฤติกรรมใดแล้ว ได้รับผลตอบแทนหรือได้รับความพึงพอใจ บุคคลก็จะแสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก หรือกระทำพฤติกรรมที่คล้ายกับพฤติกรรมเดิมนั้น ทั้งนี้เพราะเขาคาดหวังว่า จะได้รับผลตอบแทนเช่นเดียวกัน ถ้าความคาดหวังนั้นเป็นไปได้จริง เมื่อเขาแสดงพฤติกรรมออกมาจะทำให้ความคาดหวัง และความเชื่อเกี่ยวกับการได้รับผลตอบแทนหรือความพึงพอใจต่อการที่จะกระทำพฤติกรรมในทำนองเดียวกันสะสมมากขึ้น ส่งผลให้บุคคลต้องการกระทำพฤติกรรมลักษณะนั้นๆอีก แต่ถ้าบุคคลกระทำพฤติกรรมแล้วไม่ได้รับผลตอบแทนหรือไม่เกิดความพึงพอใจ เขาก็ไม่อยากจะกระทำพฤติกรรมนั้นอีก แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นี้ส่วนใหญ่จะเกิดจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา (McClelland, 1966:1971) และเกิดจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคม ที่มีผลกระทบต่อกรกระทำและผลที่ได้รับของบุคคล (Atkinson, 1964)

ผลการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกรยอมรับนวัตกรรมกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ที่อาจเป็นสาเหตุของการยอมรับนวัตกรรมของบุคคลนี้ ได้มีนักวิจัยหลายคนได้ศึกษาและได้ข้อค้นพบต่างๆ เช่น การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของเกษตรกร โรเจอร์ (Rogers, 1965-1966:614-625) ได้วิจัยเกี่ยวกับการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและความทันสมัยของชาวนาในประเทศโคลัมเบีย พบว่าการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนของชาวนามีความสัมพันธ์ทางบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนการยอมรับข้อมูลย้อนกลับ (Feed Back) ไปใช้ในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการนั้น ไฮน์ (Hines, 1973:313-317) ได้ศึกษาเรื่อง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การประกอบอาชีพ และการเปลี่ยนแปลงการใช้แรงงานในประเทศนิวซีแลนด์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการ วิศวกร พนักงานบัญชีและผู้จัดการระดับกลาง จำนวน 315 คน ปรากฏว่า บุคคลที่มีการยอมรับเอาข้อมูลย้อนกลับมาใช้ในการพัฒนาธุรกิจของตนอยู่เสมอเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และมีการตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของข้อมูลย้อนกลับอย่างดีด้วย นอกจากนี้แล้ว นาด พันธุมนาวิน (2518) ได้วิจัยเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างผู้นำทางการเกษตร และผู้มิใช่ผู้นำในเรื่องแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พฤติกรรมกล้าเสี่ยง และพฤติกรรมแพร่ขยาย พบว่าผู้นำทางการเกษตรเป็นบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเหล่านี้ เป็นผู้ที่มีความสนใจในการรับฟังข่าวสารจากสื่อมวลชนต่างๆ มีการออกไปติดต่อกับบุคคลภายนอกหมู่บ้าน และมีการนำเอกสารทางการเกษตรไปเผยแพร่มากกว่าผู้มิใช่ผู้นำซึ่งมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ นอกจากนี้แล้วยังได้มีการวิจัยเกี่ยวกับ

พฤติกรรมกรรมการยอมรับพืชพันธุ์ใหม่ไปปลูกของเกษตรกร ซึ่งได้พบว่าเกษตรกรที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะยอมรับพืชพันธุ์ใหม่ไปปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิตของตน มากกว่าเกษตรกรที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ (นพนธ์ สัมมา. 2523; นาท พันธมนาวิน และคนอื่นๆ. 2521)

สรุป จากการประมวลผลการวิจัยดังกล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคคลมีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมด้านต่างๆ เป็นอย่างสูง แต่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เพียงอย่างเดียวก็ไม้อาจที่จะมีอิทธิพลให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่างๆ ได้ เพราะในบางกรณีหรือวัตกรรมการบางชนิดไม่มีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ที่กล่าวเช่นนี้ก็เพราะ ได้มีผู้ศึกษาวิจัยโดยตั้งสมมติฐานของการวิจัยว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นผู้ที่จะย้ายถิ่นเข้าสู่เมืองหลวงมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และได้ทำการทดสอบสมมติฐาน โดยการให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวชนบทไทยจำนวน 293 คน ตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มผู้คิดจะย้ายถิ่นและกลุ่มผู้ไม่คิดจะย้ายถิ่นแต่อย่างใด (วิรุณม์ ศิริสวัสดิบุตร. 2526) กล่าวคือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการย้ายถิ่นของบุคคลนั่นเอง

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมในผู้ที่มีสุขภาพจิตดี จากผลการวิจัยทางด้านพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของเกษตรกร ได้พบข้อค้นพบโดยสรุปว่า เกษตรกรที่มีการยอมรับนวัตกรรมทางด้านการเกษตรนั้น เป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและมีความวิตกกังวลต่ำ (นพนธ์ สัมมา. 2523) นอกจากนี้แล้ว สุภาณี สนธิรัตน์; ศิริภา จามามาน และทิพย์วัลย์ สุรินยา (2529: 75-85) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลต่อการยอมรับนวัตกรรมทางด้านการเกษตรกรรมของชาวไทยภูเขาเผ่ากระเหรี่ยง มูเซอ จีนฮ่อ และแม้ว จำนวน 355 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวไทยภูเขาเหล่านี้ไม่ยอมรับวิทยาการเกษตรแผนใหม่และมีการยอมรับความเปลี่ยนแปลงทางการเกษตรน้อยกว่า ทั้งนี้เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และกลัวความล้มเหลวสูง เป็นต้น

สรุป จากการประมวลผลการวิจัยดังกล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่า การยอมรับนวัตกรรมนั้นเกิดขึ้นในบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และมีสุขภาพจิตดีมีความวิตกกังวลน้อย

จากที่กล่าวมานี้ทำให้สามารถสรุปได้ว่า จิตลักษณะที่สำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนาตนเองและประเทศนั้น ได้แก่ จิตลักษณะที่เป็นแกนกลางของพฤติกรรมมนุษย์อย่างน้อย 4 ชนิด คือ ทศนคติต่อนวัตกรรม การมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมในด้านต่างๆของบุคคล และทำให้คาดได้ว่าจิตลักษณะทั้ง 4 ชนิด

ดังกล่าวนี้ อาจเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูด้วย

นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

ตัวแปรทั้งหมดในการวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ (1) ลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลัง (2) ลักษณะของโรงเรียน (3) สภาพทางสังคมภายในโรงเรียน (4) จิตลักษณะของครู (5) พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู ซึ่งมีความหมายและวิธีการวัดดังต่อไปนี้

ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง ในการวิจัยนี้มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลังของครูผู้ตอบที่สำคัญ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาทำการสอนของครู ซึ่งมีนิยามปฏิบัติการดังนี้

อายุ หมายถึง จำนวนปีเกิดของครูผู้ตอบแบบสอบถาม วัดได้โดยการรายงานของครูผู้ตอบ ในกรณีที่แบ่งครูผู้ตอบออกเป็นสองประเภทตามอายุคือ อายุมากและอายุน้อย จะใช้อายุเฉลี่ยของครูประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี, 2532; กรุงเทพมหานคร, 2531) เป็นเกณฑ์แบ่ง ครูที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป แสดงว่าเป็นครูที่มีอายุมาก ครูที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี ลงมาแสดงว่าเป็นครูที่มีอายุน้อย

ระดับการศึกษา หมายถึง ปริมาณการศึกษาในระบบโรงเรียนที่ครูผู้ตอบได้รับ วัดได้โดยให้ครูผู้ตอบเลือกระดับการศึกษาตามคำตอบที่กำหนดให้ ซึ่งมีอยู่ 3 ระดับ คือ "ต่ำกว่าอนุปริญญา" "อนุปริญญา" และ "ปริญญาตรีหรือสูงกว่า" ในกรณีที่ต้องแบ่งผู้ตอบออกเป็นสองระดับตามระดับการศึกษา ผู้ที่มีการศึกษาในระดับต่ำคือ ครูผู้ตอบว่าตนมีการศึกษาในระดับ "ต่ำกว่าอนุปริญญา" และ "อนุปริญญา" ส่วนผู้ตอบที่มีระดับการศึกษาสูงคือครูผู้ตอบว่าตนมีการศึกษาในระดับ "ปริญญาตรีหรือสูงกว่า"

ระยะเวลาทำการสอนของครู หมายถึง การรายงานของครูผู้ตอบว่าตนได้เข้าเป็นครูประจำทำการสอนในขณะที่ตอบแบบสอบถามมาเป็นระยะเวลาานเท่าใด โดยคิดระยะเวลาทำการสอนเป็นจำนวนปี วัดได้โดยการรายงานของครูผู้ตอบแบบสอบถาม ในกรณีที่แบ่งครูผู้ตอบออกเป็นสองประเภทคือ ระยะเวลาที่การสอนมากและน้อยตามระยะเวลาทำการสอนนั้น ใช้ค่าเฉลี่ยของระยะเวลาทำการสอนของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก คือครูที่มี

ระยะเวลาทำการสอนสูงกว่าค่าเฉลี่ย ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อยคือครูที่มีระยะเวลาทำการสอนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของผู้ตอบนี้ ส่วนใหญ่จะใช้เป็นตัวแปรสำหรับแบ่งประเภทของผู้ตอบให้เป็นกลุ่มย่อยๆ เพื่อที่จะได้สามารถศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่เป็นหลักกับตัวแปรตามได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนมากขึ้น

ลักษณะของโรงเรียน หมายถึง สภาพทางกายภาพของโรงเรียนที่ครูผู้ตอบทำการสอนอยู่ในพื้นที่มีสองตัวแปร คือ ขนาดของโรงเรียน และ ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ซึ่งมีนิยามปฏิบัติการดังนี้

ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ปริมาณจำนวนนักเรียนของโรงเรียนที่ครูผู้ตอบทำการสอนอยู่วัดได้โดยการให้ครูผู้ตอบเลือกตอบตามคำตอบที่กำหนดให้ ซึ่งมีอยู่สามระดับคือ "ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 400 คน" "ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 401 คนถึง 800 คน" และ "ขนาดใหญ่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 801 คนขึ้นไป" (สำนักการศึกษา. 2531)

ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน หมายถึง สถานภาพทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียนที่ครูผู้ตอบตั้งอยู่ วัดได้โดยให้ผู้ตอบเลือกตามคำตอบที่กำหนดให้ ซึ่งมีอยู่สองประการคือ "เขตเมือง" และ "เขตชานเมือง"

เขตเมือง หมายถึง เขตชั้นในที่เป็นบริเวณศูนย์กลางของความเจริญ เช่น เขตพระนคร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตสัมพันธวงศ์ เขตปทุมวัน เขตบางรัก เขตดุสิต เขตพญาไท เขตยานนาวา เขตห้วยขวาง เขตบางกอกใหญ่ เขตบางกอกน้อย เขตธนบุรี เขตคลองสาน เป็นต้น ส่วนเขตชานเมืองนั้น หมายถึง เขตชั้นนอกที่มีประชากรอาศัยอยู่ไม่หนาแน่น เช่น เขตราชบุรี-บูรณะ เขตบางขุนเทียน เขตภาษีเจริญ เขตตลิ่งชัน เขตหนองแขม เขตพระโขนง เขตบางกะปิ เขตบางเขน เขตลาดกระบัง เขตหนองจอก เป็นต้น (สำนักการศึกษา. 2530)

ลักษณะของโรงเรียนนี้ส่วนใหญ่จะใช้เป็นตัวแปรสำหรับแบ่งประเภทของครูผู้ตอบให้เป็นกลุ่มย่อยๆ เพื่อให้สามารถที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่เป็นหลักกับตัวแปรตามได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนมากขึ้น

ตัวแปรทางสภาพสังคมในโรงเรียน ในการวิจัยนี้มี 3 ตัวแปร คือ การบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่าง และบรรยากาศทางสังคมในโรงเรียน ซึ่งมีนิยามปฏิบัติการดังนี้

(1) การบริการและการส่งเสริม หมายถึง ปริมาณการได้รับความสนับสนุนจากผู้

บริหารโรงเรียนและคณะครูในโรงเรียนของครูผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการได้รับการและส่งเสริมในการแสวงหาความรู้ เช่น การได้รับการที่ดีจากห้องสมุด การได้รับการบริการด้านเอกสาร การเสนอสิ่งซื้อสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ การทำหนังสือเวียนแจ้งเรื่องราวให้ทราบ การส่งเสริมให้ครูไปร่วมฟังการอภิปรายทางวิชาการ หรือการอบรมสัมมนา การทัศนศึกษาและดูงาน การสนับสนุนงบประมาณ การนำสิ่งแปลกใหม่เข้ามาสู่โรงเรียนและครู เป็นต้น วัดได้โดยแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีประโยค 20 ประโยค มีมาตร 6 หน่วยประกอบ คะแนนของครูผู้ตอบแต่ละคนจะอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน ในกรณีที่ต้องแบ่งครูผู้ตอบออกเป็น 2 ประเภท คือ ได้รับการบริการและการส่งเสริมมากและน้อย จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง

(2) การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ หมายถึง ปริมาณการที่ครูผู้ตอบได้เห็นตัวแบบหรือตัวอย่างในการมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ จากผู้บริหารโรงเรียนหรือครูอื่นๆ ภายในโรงเรียนมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนจนได้รับประสิทธิผล เช่น แบบอย่างในการอ่านตำรา วารสารหรือสิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการต่างๆ การเข้าอบรมสัมมนา การไปศึกษาดูงาน การไปฟังการอภิปรายทางวิชาการ ตลอดจนการได้รับแบบอย่างในการนำความรู้มาใช้ เช่น การนำความรู้มาจัดทำเป็นเอกสารประกอบการเรียนการสอน การจัดทำใบงาน การจัดป้ายข่าวสารหรือป้ายนิเทศ และการนำความรู้ไปเป็นเนื้อหาในการสอน เป็นต้น วัดได้โดยใช้ประโยค 20 ประโยค มีมาตร 6 หน่วยประกอบ ผู้ตอบจะได้คะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน ซึ่งเป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ในกรณีที่ต้องแบ่งครูผู้ตอบออกเป็น 2 ประเภท คือ ได้รับการบริการและการส่งเสริมมากกับน้อย จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง

(3) บรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน หมายถึง ปริมาณการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครูและระหว่างครูกับครูภายในโรงเรียนด้วยกัน ในลักษณะของการมีความสัมพันธ์ มีความไว้วางใจกัน เชื่อใจกัน ช่วยเหลือกัน และมีความใกล้ชิดกัน วัดได้โดยใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง มีประโยค 20 ประโยค มีมาตร 6 หน่วยประกอบ ให้ครูเป็นผู้รายงาน ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน ในกรณีที่ต้องแบ่งผู้ตอบออกเป็น 2 ประเภทคือ ครูที่อยู่ในโรงเรียนบรรยากาศทางสังคมในโรงเรียนดีกับไม่ดี จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง

ตัวแปรทางด้านจิตลักษณะของครู ในการวิจัยนี้หมายถึง จิตลักษณะท่าประการของครู คือ สุขภาพจิต ทัศนคติต่อนวัตกรรมทางวิชาการ การมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน และแรง

จงใจไฝ่ล้มฤทธิ์ ซึ่งมีนิยามปฏิบัติการดังต่อไปนี้

(1) สุขภาพจิต หมายถึง ระดับความวิตกกังวลของครูผู้ตอบ ซึ่งประกอบด้วย ความกลัวในเรื่องต่างๆโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร การมีอารมณ์ที่รุนแรง ขาดสมาธิ ขาดความกล้าหาญ กลัวผิด ขาดความอดทน มีความโกรธง่าย ตื่นเต้นง่าย ตัวแปรนี้วัดได้โดยแบบวัดสุขภาพจิตของจินตนา บิลมาศ และคนอื่นๆ (2529) ที่ใช้วัดข้าราชการพลเรือน มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่หนึ่งเป็นข้อความประกอบด้วยมาตร 6 หน่วย และตอนที่สองเป็นข้อความประกอบด้วยมาตร 4 หน่วย พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 20-480 คะแนน ในกรณีที่ต้องแบ่งผู้ตอบออกเป็น 2 ประเภทตามคะแนนสุขภาพจิตออกเป็นผู้มีสุขภาพจิตดีและสุขภาพจิตดีน้อย จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง

(2)ทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู หมายถึง ปริมาณความรู้เกี่ยวกับคุณประโยชน์และโทษของการประกอบอาชีพครู ความรู้ลักษณะและความพอใจ ตลอดจนความพร้อมที่จะประกอบอาชีพครู ด้วยความมานะบากบั่น ซื่อสัตย์ มุ่งมั่นที่จะทำงานเพื่อส่วนรวมและประเทศชาติ ตัวแปรนี้วัดได้โดยใช้แบบวัดทัศนคติของคณาจารย์ที่ต่อการทำงานในโรงเรียนของ ศักดิ์ชัย นิรัฐทวี (2532) มีจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วย ประโยคและมาตร 6 หน่วย พิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน ผู้ที่ตอบได้คะแนนสูง แสดงว่า เป็นบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครูมาก ผู้ที่ตอบได้คะแนนต่ำ แสดงว่า เป็นบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครูน้อย

(3) การมุ่งอนาคต หมายถึง ปริมาณความสามารถของครูผู้ตอบที่จะคาดการณ์ไกลและวางแผนเพื่อรองรับผลดีหรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตลอดจนการควบคุมตนเองให้รู้จักอดได้รอได้อย่างเหมาะสม ไม่ต้องพึ่งการควบคุมจากผู้อื่น และสามารถกระทำพฤติกรรมที่ต้องใช้ความเสียสละหรืออดทนเป็นเวลานานเพื่อที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ วัดได้โดยแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและแบบวัดการควบคุมตนเองของ นุญรับ ศักดิ์มณี (2532) ที่ใช้วัดข้าราชการพลเรือน มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยประโยคและมาตร 6 หน่วย มีทั้งหมด 20 ข้อ ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน ในกรณีที่ต้องแบ่งผู้ตอบเป็น 2 ประเภทคือ ผู้ที่มีการมุ่งอนาคตสูงและต่ำ จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง

(4) ความเชื่ออำนาจภายในตน หมายถึง ปริมาณความเชื่อของครูผู้ตอบที่เชื่อว่าตนสามารถที่จะทำให้เกิดผลดีหรือผลเสียแก่ตน และงานของตนได้ตามที่ตนปรารถนาและมุ่งหวัง

ครูผู้ที่เชื่อเช่นนี้เรียกว่า เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน ส่วนครูที่เชื่อว่า โชคชะตา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ บุญกรรมหรืออำนาจลึกลับ และความบังเอิญเป็นผู้กำหนดแนวทางและความสำเร็จในชีวิตของตน ครูประเภทนี้เรียกว่า เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตน วัดได้โดยแบบวัดความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกของ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) ที่ใช้วัดครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยประโยค 15 ประโยค มีมาตร 6 หน่วยประกอบ ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 15-90 คะแนน ในกรณีที่ต้องแบ่งผู้ตอบเป็น 2 ประเภทคือ ผู้มีความเชื่ออำนาจภายในและภายนอกตนจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์

(5) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง ปริมาณการเพียรพยายามของครูผู้ตอบที่จะพัฒนาตนเองและงานของตนให้ประสบผลสำเร็จ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและความล้มเหลว รู้จักกำหนดเป้าหมายให้เหมาะสมกับความสามารถของตน อดทนทำงานที่ยากได้เป็นเวลานาน และมุ่งแสวงหาความรู้ สิ่งใหม่ ๆ มาใช้แก้ปัญหาในการทำงานอยู่เสมอ ตลอดจนชอบเลือกเพื่อนร่วมงานที่มีความสามารถเป็นอันดับแรก ตัวแปรนี้วัดได้โดยใช้แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ บุญรับ ศักดิ์มณี (2532) ที่ใช้วัดกับข้าราชการพลเรือน มีจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยประโยค 20 ประโยค และมาตร 6 หน่วย ผู้ตอบแต่ละคนจะได้คะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน ผู้ที่ได้คะแนนรวมสูงแสดงว่าเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำแสดงว่าเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ในกรณีที่ต้องแบ่งผู้ตอบออกเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงและต่ำ จะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง

ตัวแปรเกี่ยวกับจิตลักษณะของครูนี้ มีบทบาทเป็นตัวแปรหลักที่สำคัญประการหนึ่ง และเป็นตัวแปรเชื่อมโยงในการวิจัยนี้ ดังนั้นในการวิเคราะห์ข้อมูลบางครั้งตัวแปรเหล่านี้จะถูกใช้เป็นตัวแปรอิสระหรือตัวทำนาย ส่วนในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งอื่นๆ อาจจะถูกใช้เป็นตัวแปรตามหรือตัวแปรที่ถูกทำนายด้วย

พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ หมายถึง กระบวนการรับความรู้ใหม่ที่จำเป็นและมีประโยชน์ต่อการสอนของครู ซึ่งมีอยู่ 3 ลักษณะ คือ (1) การตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ (2) การแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ (3) การนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ ซึ่งมีนิยามพฤติกรรมการของแต่ละลักษณะดังต่อไปนี้

(1) การตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของความรู้ หมายถึง การรายงานของครูผู้ตอบว่า ตนได้มองเห็นว่าความรู้หรือวิทยาการใหม่นั้นมีประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและงานของ

ตนให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นและถ้าขาดความรู้หรือวิทยาการใหม่ๆแล้ว การพัฒนาตนเองและงานของตน จะต้องประสิทธิภาพลง วัดได้โดยใช้ประโยค 15 ประโยค มีมาตร 6 หน่วยประกอบ คะแนนรวมของครูผู้ตอบแต่ละคนของแบบวัดนี้อยู่ในพิสัยระหว่าง 15-90 คะแนน ครูผู้ตอบที่ได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวม แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของ ความรู้น้อย ส่วนครูผู้ตอบที่ได้คะแนนรวมสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่มีความตระหนักถึงความ สำคัญและประโยชน์ของความรู้มาก

(2) การแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการต่างๆ หมายถึง การรายงานของครูผู้ตอบว่า ตนมีความกระตือรือร้นในการเฝ้าหาความรู้หรือวิทยาการใหม่ๆมาพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้ของนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นด้วยวิธีการอ่านสิ่งตีพิมพ์ เช่น ตำรา วารสารต่างๆ การเข้ารับการฝึกอบรม สัมมนา และการไปดูงาน เป็นต้น วัดได้โดยการให้ครูผู้ตอบรายงานโดยตอบแบบวัด 15 ข้อ แต่ละข้อมีมาตร 6 หน่วยประกอบ คะแนนรวมของครูผู้ตอบแบบวัดนี้ แต่ละคนอยู่ในพิสัยระหว่าง 15-90 คะแนน ผู้ที่ตอบได้คะแนนรวมต่ำแสดงว่าเป็นผู้ที่หาความรู้หรือวิทยาการใหม่ๆน้อย ส่วนผู้ที่ตอบได้คะแนนรวมสูงแสดงว่าเป็นผู้ที่แสวงหาความรู้หรือวิทยาการใหม่ๆในปริมาณมาก

(3) การนำความรู้หรือวิทยาการใหม่ๆไปใช้ปฏิบัติ หมายถึง การรายงานของครูผู้ตอบ ว่า ตนได้นำความรู้หรือวิทยาการใหม่ๆมาใช้ปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และงานของตนให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น วัดได้โดยให้ครูตอบแบบวัดจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อมีมาตร 6 หน่วยประกอบ คะแนนรวมของครูผู้ตอบแต่ละคนอยู่ในพิสัยระหว่าง 20-120 คะแนน ครูที่ได้คะแนนรวมต่ำแสดงว่าเป็น ผู้ที่ได้นำความรู้ วิทยาการใหม่ๆไปใช้ในปริมาณน้อย ส่วนผู้ที่ตอบได้คะแนนรวมสูงแสดงว่าเป็น บุคคลที่ได้นำความรู้ วิทยาการใหม่ๆไปใช้ปฏิบัติในปริมาณมาก ตัวแปรทั้งสามนี้เป็นตัวแปรตามในการวิจัยนี้

สมมติฐานของการวิจัย

จากการประมวลแนวคิดผลการวิจัยและทฤษฎีต่างดังกล่าวมานี้ ทำให้ได้ข้อสรุปในแต่ละ ตอน ซึ่งสามารถจะใช้เป็นรากฐานในการทำนายและสร้างเป็นสมมติฐานในการวิจัยนี้ สมมติฐาน หลักและที่สำคัญของการวิจัยมี 6 ข้อด้วยกัน ดังนี้

1. ครูที่มีอายุน้อย มีระดับการศึกษาสูง และมีบรรยากาศที่ดีทางสังคมในโรงเรียนมาก

เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการมากกว่าครูในกลุ่มอื่นอีก 7 กลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มครูที่มีอายุมาก มีระดับการศึกษาต่ำ และบรรยากาศที่ดีทางสังคมอยู่ในโรงเรียนไม่ดี

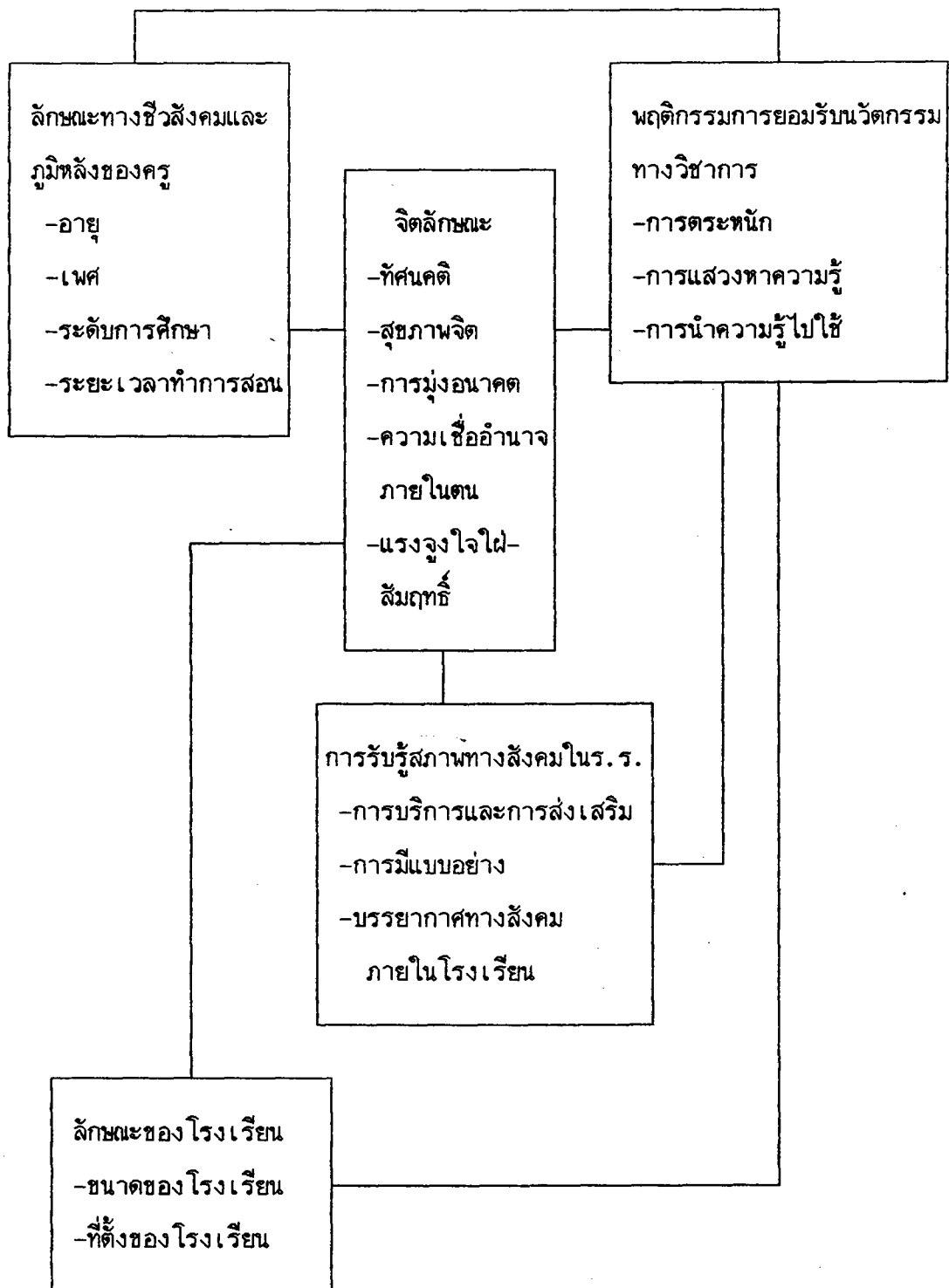
2. ครูเพศชาย ได้รับการและการส่งเสริมที่ดี และมีแบบอย่างที่ดี เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการสูงกว่าครูในกลุ่มอื่นอีก 7 กลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มครูที่เป็นเพศหญิง ได้รับการบริการและการส่งเสริมน้อย และมีแบบอย่างที่ดีน้อยหรือไม่มีเลย

3. ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมือง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการสูงกว่าครูในกลุ่มอื่นอีก 7 กลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดเล็กและโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชนเมือง

4. ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู มีการมุ่งอนาคตสูงและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการสูงกว่าครูในกลุ่มเปรียบเทียบกับอื่นอีก 7 กลุ่ม

5. จิตลักษณะทั้งสามด้านของครู คือ ทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และความเชื่ออำนาจภายในตนสูง สามารถทำนายพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูที่มีสุขภาพจิตดีได้สูงกว่าการทำนายในกลุ่มครูที่มีสุขภาพจิตไม่ดี

6. สภาพทางสังคมภายในโรงเรียนทั้งสามด้าน (การได้รับการบริการและการส่งเสริมการมีแบบอย่าง และบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียน) สามารถเพิ่มอำนาจในการทำนายพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูได้ จากเดิมซึ่งมีจิตลักษณะทั้งห้าด้าน (ทัศนคติ ต่อนวัตกรรมทางวิชาการ สุขภาพจิต การมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน และแรงจูงใจ-ใฝ่สัมฤทธิ์) เป็นตัวทำนาย

ภาพประกอบ 2 แผนภูมิแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาจิตลักษณะที่อาจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยวิธีการหาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมกับลักษณะทางจิตบางประการ โดยทำการสร้างแบบวัดบางเรื่องที่เหมาะสมเฉพาะเหตุการณ์ขึ้นใช้ร่วมกับแบบวัดที่มีอยู่เดิมและเข้ามาตรฐาน มีการสุ่มตัวอย่างจากครูในสายงานผู้ปฏิบัติการสอนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร และให้ครูที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดทั้งหมด ภายใต้การควบคุมของผู้วิจัยเองแล้วนำคะแนนจากแบบวัดต่างๆ ไปวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในบทนี้จะได้กล่าวถึงลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง วิธีสุ่มตัวอย่าง วิธีสร้างแบบวัดต่างๆ วิธีการหาคุณภาพของแบบวัดและการดำเนินการเก็บข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้การวิจัยครั้งนี้คือ ครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครที่อยู่ในสายงานผู้ปฏิบัติการสอนจากสำนักงานเขตต่างๆ ทั้งหมด 36 สำนักงานเขต ซึ่งแบ่งออกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ 95 โรงเรียน ขนาดกลาง 123 โรงเรียน และขนาดเล็ก 209 โรงเรียน รวม 427 โรงเรียน และมีประชากรทั้งหมดประมาณ 11,150 คน ตามตาราง 1

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย ครู ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสายงานผู้สอนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งเพศชาย และเพศหญิง ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนในเมือง โรงเรียนขนาดเล็ก 5 โรงเรียน ขนาดกลาง 7 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 6 โรงเรียน และในพื้นที่ชานเมือง โรงเรียนขนาดใหญ่ 6 โรงเรียน ขนาดกลาง 9 โรงเรียน และขนาดเล็ก

21 โรงเรียน รวมทั้งหมด 54 โรงเรียน รวมทั้งหมด 468 คน

ตาราง 1 จำนวนโรงเรียนทั้งหมดแยกตามเขตและขนาดของโรงเรียน

ชื่อเขต	เมือง			รวม	ชื่อเขต	ชานเมือง			รวม
	ขนาดใหญ่	กลาง	เล็ก			ขนาดใหญ่	กลาง	เล็ก	
1.พระนคร	-	3	8	11	1.บางกะปิ	4	5	4	13
2.ป้อมปราบ ศัตรูพ่าย	-	3	1	4	2.บางเขน	3	3	6	12
3.สัมพันธวงศ์	-	2	1	3	3.ดอนเมือง	3	4	5	12
4.ดุสิต	4	3	2	19	4.จตุจักร	3	4	-	7
5.บางซื่อ	1	5	1	7	5.พระโขนง	5	6	-	11
6.พญาไท	1	-	-	1	6.หนองจอก	-	2	35	27
7.ราชเทวี	2	2	-	4	7.ลาดพร้าว	2	3	2	7
8.ยานนาวา	3	1	2	6	8.บึงกุ่ม	3	3	6	12
9.สาทร	1	1	-	2	9.หนองแขม	4	2	3	9
10.บางคอแหลม	2	3	2	7	10.พระโขนง	5	6	-	11
11.คลองเตย	5	6	2	13	11.ประเวศ	5	6	13	24
12.บางกอกน้อย	2	2	9	13	12.บางขุนเทียน	3	6	15	24
13.บางพลัด	2	7	3	12	13.จอมทอง	5	4	2	11
14.คลองสาน	3	1	3	7	14.ภาษีเจริญ	5	9	8	22

ตาราง 1 (ต่อ)

ชื่อเขต	เมือง			รวม	ชื่อเขต	ชานเมือง			รวม
	ขนาดใหญ่	กลาง	เล็ก			ขนาดใหญ่	กลาง	เล็ก	
15. บางกอกใหญ่	2	1	3	6	15. ราษฎร์บูรณะ	7	3	3	13
16. ปทุมวัน	2	4	3	9	16. คลิ่งชัน	-	5	17	22
17. ห้วยขวาง	4	-	-	4	17. มีนบุรี	2	4	25	31
18. บางรัก	-	2	3	5					
19. ธนบุรี	5	6	6	17					
รวม	39	52	49	140	รวม	56	71	160	287

(สำนักการศึกษา. 2530, 2531, 2532)

วิธีสุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาจิตลักษณะที่อาจเป็นตัวแปรของพฤติกรรมการยอมรับวัฒนธรรมของครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จากครูที่มีความแตกต่างกันในด้านลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง โดยมีตัวแปร อายุ เพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาทำการสอน และลักษณะของโรงเรียน คือ ขนาดและที่ตั้งของโรงเรียนเป็นตัวแปรหลัก กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวนี้ได้มาโดยวิธีการดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างเขตในเมืองและชานเมือง อย่างละ 50 % ได้เขตที่ตั้งอยู่ในเมือง 10 เขต และเขตที่ตั้งอยู่ในชานเมือง 9 เขต ตามตาราง 2

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียนทั้งในเมืองและชานเมืองเพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้สัดส่วนร้อยละ 20 ของแต่ละขนาด ได้โรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 54 โรงเรียน ตามตาราง 3

ตาราง 2 แสดงเขตที่ได้จากการสุ่ม และจำนวนโรงเรียนในเขตต่าง ๆ แบ่งตามขนาดของโรงเรียน

ชื่อเขต	เมือง			รวม	ชื่อเขต	ชานเมือง			รวม
	ขนาดใหญ่	กลาง	เล็ก			ขนาดใหญ่	กลาง	เล็ก	
1. ดุสิต	4	3	2	9	1. ลาดพร้าว	2	3	2	7
2. ยานนาวา	3	1	2	6	2. จตุจักร	3	4	-	7
3. คลองเตย	5	6	2	13	3. ลาดกระบัง	2	2	16	20
4. ธนบุรี	5	6	6	17	4. พระโขนง	5	6	-	11
5. บางคอแหลม	2	3	2	7	5. ราชบุรีบูรณะ	7	3	3	13
6. ปทุมวัน	2	4	3	9	6. มีนบุรี	2	4	25	31
7. คลองสาน	3	1	3	7	7. บางขุนเทียน	3	6	15	24
8. บางกอกใหญ่	2	1	3	6	8. ทนงจอก	-	2	35	37
9. บางพลัด	2	7	3	12	9. ภาษีเจริญ	5	9	8	22
10. ราชเทวี	2	2	-	14					
รวม	30	34	26	90	รวม	29	39	104	172

ตาราง 3 แสดงจำนวนโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียน ในเมืองและชานเมือง

ที่ตั้ง	ขนาดของโรงเรียน			
	ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม
เมือง	6	7	5	18
ชานเมือง	6	9	21	35
รวม	12	16	26	54

ขั้นที่ 3 ทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อเลือกจำนวนโรงเรียนในเขตต่างๆ จากตาราง 2 โดยการจับสลากชื่อเขต ตามขนาดของโรงเรียน ได้ผลตามตาราง 4

ขั้นที่ 4 ทำการสุ่มอย่างง่าย เพื่อเลือกชื่อโรงเรียนตามจำนวนโรงเรียนในตาราง 4

ในการเลือกจำนวนครูผู้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามโรงเรียนที่สุ่มมาได้ในขั้น 4 เนื่องจากประชากรครู สายงานผู้ปฏิบัติการสอน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 111,156 คน (สำนักงานการศึกษา. 2531) และการเลือกขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ ให้มีความคลาดเคลื่อน 5 เปอร์เซ็นต์ ตามวิธีการของ เครสซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970) ประชากร 10,000 คน ใช้ตัวอย่างจำนวน 385 คน ดังนั้นจากโรงเรียนที่สุ่มมาได้ตามการวิจัยครั้งนี้ 53 โรงเรียน ได้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 468 คน

ตาราง 4 แสดงจำนวนโรงเรียนที่ต้องใช้เป็นตัวแทนจากเขตต่าง ๆ

ชื่อเขต	เมือง			รวม	ชื่อเขต	ชานเมือง			รวม
	ขนาดใหญ่	กลาง	เล็ก			ขนาดใหญ่	กลาง	เล็ก	
1. ดุสิต	1	1	-	2	1. ลาดพร้าว	1	1	1	3
2. ยานนาวา	1	-	-	1	2. จตุจักร	1	1	-	2
3. คลองเตย	1	1	-	2	3. ลาดกระบัง	-	-	4	4
4. ธนบุรี	-	1	1	2	4. พระโขนง	1	1	-	2
5. บางคอแหลม	1	-	1	2	5. ราชบุรีบูรณะ	1	1	1	3
6. ปทุมวัน	-	1	1	2	6. มีนบุรี	-	1	4	5
7. คลองสาน	1	1	-	2	7. บางขุนเทียน	1	1	3	5
8. บางกอกใหญ่	-	1	1	2	8. ทนองจอก	-	1	7	8
9. บางพลัด	-	1	1	2	9. ภาษีเจริญ	1	2	1	4
10. ราชเทวี	1	-	-	1					
รวม	6	7	5	18	รวม	6	9	21	36

เครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยนี้มี 4 ประเภท ได้แก่ (1) ตัวแปรทางด้านพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ (2) ตัวแปรจิตลักษณะมี 5 ตัวแปร คือทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู สุขภาพจิต การมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (3) ตัวแปรทางด้านสภาพสังคมและกลุ่มในโรงเรียน ซึ่งมีอยู่ 3 ตัวแปร คือการบริการและการ

ส่งเสริม การมีแบบอย่างในการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ และบรรยากาศที่ดีทางสังคมในโรงเรียน (4) ตัวแปรทางด้านชีวสังคม ภูมิหลังและลักษณะของโรงเรียน คือ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาทำการสอน ขนาดและที่ตั้งของโรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดของแบบวัดชนิดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

แบบวัดทางด้านพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ แบบวัดทางด้านพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการนี้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยพฤติกรรม 3 ลักษณะ คือ (1) การตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ (2) การแสวงหาความรู้ (3) การนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ ซึ่งมีรายละเอียดของแบบวัด ดังนี้

(1) แบบวัดความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคและมาตร 6 หน่วย ตั้งแต่จริงที่สุดถึงไม่จริงเลย มีทั้งหมด 15 ข้อ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยการวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลในอาชีพต่าง ๆ ที่มีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ และแนวคิดทฤษฎีตามที่ได้ประมวลมา แบบวัดนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการได้รับความรู้ใหม่ การรับรู้ว่าคุณสมบัติใหม่มีประโยชน์ต่อตนเองและงานของตน การรับรู้ว่าการขาดความรู้ใหม่จะทำให้งานการสอนของคุณด้วยประสิทธิภาพและรับรู้ว่าคุณสมบัติที่ได้รับจากความรู้ใหม่มีความสำคัญมากหรือน้อย กับทั้งรับรู้ว่าการขาดความรู้ใหม่มีโทษมากหรือน้อยด้วย ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 15-90 คะแนน แบบวัดนี้มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.09-5.65 มีค่าแอลฟา เท่ากับ .75 ตัวอย่างเช่น

* (0) ข้าพเจ้าทราบดีว่า หลักการเรียนรู้เพื่อรอบรู้ (Mastery Learning) นั้นช่วยให้นักเรียน เรียนรู้ได้ประสพผลสำเร็จมากขึ้น

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

** (00) ข้าพเจ้าไม่เชื่อว่าการนำแนวคิด หรือความรู้ใหม่มาใช้ในการเรียนการสอนจะช่วยให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาได้

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การให้คะแนนจะให้คะแนนกลับทางกัน คือ สำหรับข้อที่มีเครื่องหมาย * จะให้คะแนนจริงที่สุด = 6 จนถึง ไม่จริงเลย = 1 คะแนน ส่วนข้อที่มีเครื่องหมาย ** จะให้คะแนนเรียงลำดับดังนี้ คือ จริงที่สุด = 1 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลย = 6 คะแนน

(2) แบบวัดด้านการแสวงหาความรู้ใหม่ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประกอบด้วยประโยคและมาตรา 6 หน่วยตั้งแต่จริงที่สุด จนถึงไม่จริงเลย มีทั้งหมด 15 ข้อ แบบวัดนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยแนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ กับทั้งการวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลในอาชีพต่างๆ ที่มีพฤติกรรมการแสวงหาความรู้มาพัฒนาและงานของตนตามที่ได้ประมวลมา แบบวัดนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ของครู เช่น โดยการอ่าน การเข้ารับการอบรมสัมมนา การพบปะกับนักวิชาการฯ ผู้ตอบจะได้คะแนน 15-90 คะแนน แบบวัดนี้มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 3.52-14.25 มีค่าแอลฟา เท่ากับ .79 ตัวอย่างเช่น

(0) ข้าพเจ้าได้ศึกษาหาความรู้ จากวารสารพัฒนาหลักสูตร เพื่อนำมาประกอบการสอน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

(00) ข้าพเจ้าเคยไปสอบถามหรือสนทนาเกี่ยวกับความรู้หรือวิชาการใหม่ จากศึกษานิเทศหรือนักวิชาการอื่นๆ เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การให้คะแนน จะให้เรียงลำดับดังนี้ คือ จริงที่สุด = 6 จนถึงไม่จริงเลย = 1 คะแนน

(3) แบบวัดการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แต่ละข้อประกอบด้วยประโยค และมาตรา 6 หน่วย ตั้งแต่จริงที่สุดถึงไม่จริงเลย มีทั้งหมด 15 ข้อ แบบวัดนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ การนำความรู้ไปเป็นเนื้อหาในการสอน การนำความรู้มาเขียนบทความ เอกสารประกอบการสอน การนำความรู้มาเผยแพร่กับเพื่อนครูด้วยกัน การสนับสนุนให้นักเรียนไปแสวงหาค้นคว้าเอามาเผยแพร่กันในชั้นเรียน การเขียนรายงานส่ง และการที่ครูได้นำความรู้จากการค้นคว้าของนักเรียนมาใช้ประกอบการสอน เป็นต้น ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 15-90 คะแนน แบบวัดนี้มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง

6.61-9.37 มีค่าแอลฟา เท่ากับ .78 ตัวอย่างเช่น

- (0) ข้าพเจ้าได้นำเอาเนื้อเรื่องของข่าวสารจากวารสาร หนังสือพิมพ์รายวัน หรือสิ่งตีพิมพ์อื่น ๆ มาใช้ยกตัวอย่างในการสนทนาเพื่อนำเข้าสู่บทเรียน หรือสรุปบทเรียน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การให้คะแนน จะให้เรียงลำดับดังนี้ คือ จริงที่สุด = 6 จนถึง ไม่จริงเลย = 1 คะแนน

แบบวัดจิตลักษณะ ในการวิจัยนี้มีจิตลักษณะที่ใช้เป็นตัวแปร 5 ชนิดด้วยกัน คือ ทศคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู สุขภาพจิต การมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน และแรงจูงใจ-ใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งมีรายละเอียดของแบบวัดแต่ละชนิด ดังต่อไปนี้

(1) แบบวัดทศคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มีจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วยประโยคและมาตร 6 หน่วย จาก จริงที่สุด จนถึง ไม่จริงเลย เช่นเดียวกับแบบวัดอื่น ๆ ซึ่งมีเนื้อความเกี่ยวกับการรู้คุณค่า และพอใจหรือไม่พอใจในการประกอบอาชีพครู ตลอดจนความพร้อมและมุ่งมั่นในการที่จะประกอบอาชีพครู ด้วยความมานะ บากบั่น ซื่อสัตย์ ผู้ตอบจะได้คะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน แบบวัดทศคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครูนี้ ผู้วิจัยได้นำเอาแบบวัดทศคติต่อสภาพการทำงานในโรงเรียน และแบบวัดการมุ่งกระทำหน้าที่ครู ที่ใช้กับข้าราชการครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในงานวิจัยของ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) มาปรับปรุงใช้รวมเป็นอันเดียวกัน ซึ่งแต่ละฉบับมีจำนวน 10 ข้อ รวมเป็น 20 ข้อ แบบวัดทศคติต่อสภาพการทำงานในโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.83-6.11 และมีค่าแอลฟา เท่ากับ .56 ส่วนแบบวัดการมุ่งกระทำหน้าที่ครู มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.73-5.29 และมีค่าแอลฟา เท่ากับ .58 ตัวอย่างเช่น

- * (0) เมื่อเป็นครูมากขึ้น ข้าพเจ้าจึงทราบว่าข้าพเจ้าเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

** (00) งานครูเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบมาก แต่ได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่า

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

การให้คะแนนจะให้คะแนนกลับทางกัน คือ ในข้อที่มีเครื่องหมาย * จะให้คะแนนเรียงลำดับดังนี้คือ จริงที่สุด = 6 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลย = 1 คะแนน ส่วนในข้อที่มีเครื่องหมาย ** จะให้คะแนนเรียงตามลำดับดังนี้ คือ จริงที่สุด = 1 คะแนน จนถึง ไม่จริงเลย = 6 คะแนน

(2) แบบวัดสุขภาพจิต มีลักษณะเป็นแบบสอบถามถึงสภาพอารมณ์ จิตใจ และสภาพการปรับตัวของครูผู้ตอบแบบสอบถาม มีทั้งหมด 20 ข้อ แบ่งเป็น 2 ตอน สำหรับตอนที่ 1 เนื้อหาของข้อความจะแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกของผู้ตอบเกี่ยวกับสภาพการทำงานที่เบี่ยงเบนไปจากปกติ เช่นหมดกำลังใจ ไร้ค่า มีความเครียด มีความวิตกกังวล หงุดหงิด ในตอนที่ 1 นี้ แบบสอบถามแต่ละข้อจะประกอบด้วย ข้อความและมาตร 6 หน่วย ตั้งแต่จริงที่สุดถึง ไม่จริงเลย ส่วนตอนที่ 2 จะถามถึงความถี่ของการเกิดความรู้สึกเช่นนั้นในตัวผู้ตอบ ในตอนที่ 2 นี้แบบสอบถามจะมีลักษณะที่มีข้อความและมาตร 4 หน่วย จากการเกิดเสมอ จนถึงไม่เกิดเลย ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 20-480 คะแนน

แบบวัดสุขภาพจิตนี้เคยใช้กับข้าราชการพลเรือนมาแล้วทั้ง 20 ข้อในงานวิจัยของ จินตนา บิลมาศ และคนอื่นๆ (2529) มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 2.5-7.6 ต่อมา บุญริบ ศักดิ์มณี (2532) นำมาหาความเชื่อมั่น พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .78 ตัวอย่างเช่น

(0) ข้าพเจ้าจะรู้สึกลุ่มใจมากเมื่อผู้บริหารโรงเรียนไม่ยอมรับฟังความคิดของครูในโรงเรียน

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นกับข้าพเจ้า

เกิดเสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย
----------	----------	----------	------------

การให้คะแนนสำหรับตอนที่ 1 จะให้คะแนนเรียงลำดับดังนี้คือ จริงที่สุด = 1 จนถึงไม่จริงเลย = 6 ส่วนตอนที่ 2 ให้คะแนนเช่นเดียวกับตอนที่ 1 คือ เกิดเสมอ = 1 และไม่เกิดเลย = 4 นำคะแนนของทั้ง 2 ตอนในแต่ละข้อมาคูณกัน แล้วนำคะแนนมารวมกันเป็นคะแนนของผู้ตอบแต่ละคน ถ้าต้องการจัดเป็นกลุ่มสูงและต่ำ ใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง ครูที่ตอบได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยแสดงว่าเป็นผู้มีสุขภาพจิตดีมาก ส่วนครูที่ตอบได้คะแนนรวมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้มีสุขภาพจิตดีน้อย

(3) แบบวัดการมุ่งอนาคต มีลักษณะเป็นแบบสอบถามประกอบด้วย ข้อความและมาตร 6 หน่วย ตั้งแต่จริงที่สุด จนถึงไม่จริงเลย มีทั้งหมด 20 ข้อ โดยมีเนื้อหาพาดพิงถึงนิสัยส่วนตัวของผู้ตอบเกี่ยวกับผลงาน และอนาคต การวางแผนการทำงาน การควบคุมตนเองให้สามารถในการอดได้รอได้ และการดำเนินการตามแผนไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ เป็นต้น ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน

แบบวัดการมุ่งอนาคตนี้ ผู้วิจัยจะได้นำเอาแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตและแบบวัดการควบคุมตนเอง ที่ใช้กับข้าราชการพลเรือนในงานวิจัยของ บุญริบ ศักดิ์มณี (2532) ทั้งนี้เพราะการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในปรากฏการณ์เดียวกัน คือบุคคลจะมีความต้องการผลในอนาคตมากกว่าผลในปัจจุบัน แล้วจึงดำเนินการปฏิบัติตนไปสู่เป้าหมายในอนาคตนั้น (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2526) ซึ่งแต่ละฉบับมีจำนวน 10 ข้อ รวม 20 ข้อ แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .78 และแบบวัดการควบคุมตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .81 มาใช้ ตัวอย่างเช่น

* (0) การวางแผนล่วงหน้าเป็นการกระทำที่ไร้ประโยชน์ เพราะมักไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย

การให้คะแนน จะให้คะแนนเรียงตามลำดับดังนี้คือ จริงที่สุด = 1 จนกระทั่งถึงไม่จริงเลย = 6 คะแนน

(4) แบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตน มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม โดยแต่ละข้อประกอบด้วย ประโยคและมาตร 6 หน่วยให้ผู้ตอบเลือกตอบตามระดับที่ตรงกับลักษณะความเชื่อของตน ตั้งแต่ระดับจริงที่สุด จนถึงไม่จริงเลย แบบสอบถามชุดนี้มี 15 ข้อ เนื้อหาของข้อคำถามทั้งหมด อยู่ในรูปของการรายงานความรู้สึกนึกคิดของตน เกี่ยวกับผลตอบแทนที่ตนปรารถนาในการทำงาน ว่าผลเหล่านั้นเกิดขึ้นจากความรู้ ความสามารถของตนหรือเกิดขึ้น จากปัจจัยอื่น ๆ นอกเหนือจาก ความสามารถของตนเองมากน้อยเพียงใด ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 15-90 คะแนน

แบบวัดนี้เคยใช้วัดความเชื่ออำนาจภายในตนของครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ในการวิจัยของ ศักดิ์ชัย นิรัญทวี (2532) โดยใช้ข้อคำถาม 15 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 4.17-7.31 และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .90 ตัวอย่างเช่น

- (0) ข้าพเจ้าไม่กระตือรือร้นในการทำงาน เพราะไม่แน่ใจว่าผู้บังคับบัญชาจะใช้ความ ตั้งใจในการทำงาน และผลงานเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา ความสำเร็จความชอบ

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การให้คะแนนจะให้คะแนนดังนี้คือ จริงที่สุด = 1 คะแนน จนถึงไม่จริงเลย = 6 คะแนน

(5) แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมีจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อประกอบด้วย ข้อความ และมาตราส่วนประเมินค่า 6 หน่วย ตั้งแต่จริงที่สุด จนถึงไม่จริงเลย ข้อความในแต่ละข้อมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะใฝ่สัมฤทธิ์ของครู ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับความมุ่งมั่นในการทำงาน ความสามารถของคนในการอดทนทำงานให้สำเร็จ การเลือกเพื่อนร่วมงาน การรู้จัก กำหนดเป้าหมายในการทำงาน เป็นต้น ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน

แบบวัดนี้เคยใช้กับข้าราชการพลเรือน ในการวิจัยของ บุญรับ ศักดิ์มณี (2532) มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง 2.75-7.45 และมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .84 ตัวอย่างเช่น

- * (0) ข้าพเจ้าสามารถทำงานได้อย่างใดอย่างหนึ่ง ได้ติดต่อกันเป็นเวลานาน โดยไม่ เบื่อหน่าย

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

** (00) เมื่อข้าพเจ้าพบว่างานที่กำลังทำอยู่นั้นยาก ข้าพเจ้ามักจะเลิกทำทันที

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การให้คะแนนจะให้คะแนนเรียงลำดับดังนี้ คือ ในข้อที่มีเครื่องหมาย * จะให้คะแนนเรียงลำดับดังนี้ จริงที่สุด = 6 คะแนน จนถึงไม่จริงเลย = 1 คะแนน ส่วนข้อที่มีเครื่องหมาย ** จะให้คะแนนจริงที่สุด = 1 คะแนน จนถึงไม่จริงเลย = 6 คะแนน

แบบวัดตัวแปรทางด้านสภาพทางสังคมในโรงเรียน ในการวิจัยนี้ตัวแปรที่ทำการวัด 3 ตัวแปร คือ (1) การบริการและการส่งเสริมในโรงเรียน (2) การมีแบบอย่างในการยอมรับนวัตกรรม (3) บรรยากาศที่ดีทางสังคมในโรงเรียน ซึ่งมีรายละเอียดของแบบวัดแต่ละชนิดดังนี้

(1) แบบวัดการบริการและการส่งเสริมในโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ โดยแต่ละข้อประกอบด้วยประโยคและมาตร 6 หน่วย ตั้งแต่จริงที่สุด ถึงไม่จริงเลย มีจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 20 ข้อ แบบสอบถามฉบับนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จากแนวคิดและผลการวิจัยตามที่ได้ประมวลมา มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการบริการห้องสมุด เอกสาร การเสนอสิ่งซื้อสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ การทำหนังสือเวียนแจ้งเรื่องราวให้รับทราบ การนำครูไปฟังการอภิปรายทางวิชาการหรือสัมมนาฝึกอบรมทัศนศึกษา และดูงานการสนับสนุนให้งบประมาณ และการนำสิ่งแปลกใหม่เข้ามาสู่โรงเรียน และครู เป็นต้น ครูผู้ตอบจะได้คะแนนอยู่ระหว่าง 20-120 คะแนน แบบวัดนี้มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 6.48-17.05 มีค่าแอลฟา เท่ากับ .72 ตัวอย่างเช่น

(0) ผู้บริหารโรงเรียนได้จัดหาตำรา หรือหนังสือที่เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียน การสอน และการจัดกิจกรรม หรือตำราวิชาการด้านอื่น ๆ ไว้ในห้องสมุดโรงเรียนเพียงพอที่ข้าพเจ้าและครูอื่น ๆ สามารถที่จะค้นคว้าได้

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

- (00) ครูในโรงเรียนของข้าพเจ้าเคยได้แนะนำและให้ความช่วยเหลือในการจัดทำสื่อ
การเรียนการสอนแก่ข้าพเจ้า

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การให้คะแนนจะให้เรียงลำดับดังนี้ คือ จริงที่สุด = 6 คะแนน จนถึงไม่จริงเลย = 1
คะแนน นำคะแนนของผู้ตอบแต่ละคนมารวม ในกรณีที่ต้องการแบ่งครูผู้ตอบเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ
ใช้ค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นครูที่ได้รับการ
บริการและส่งเสริมปริมาณมาก ส่วนครูที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการ
บริการ และส่งเสริมในปริมาณน้อย

(2) แบบวัดการมีแบบอย่างของการปฏิบัติ มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม โดยแต่ละข้อ
ประกอบด้วยประโยคและมาตร 6 หน่วย ตั้งแต่จริงที่สุด จนถึงไม่จริงเลย มีจำนวน 20 ข้อ
เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยอาศัยแนวคิดเชิงทฤษฎีและผลการวิจัยอื่นๆ เนื้อหาของแบบวัด
แต่ละข้อเกี่ยวข้องกับกรมีแบบอย่างทางด้านการอ่านเอกสาร ตำรา วิชาการ หรือสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ
การพัฒนาตนเองในการแสวงหาความรู้การไต่ถามหรือสนทนากับผู้อื่น และการนำความรู้ไปปฏิบัติจาก
ผู้บริหาร และเพื่อนครูในโรงเรียน เป็นต้น ครูผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน
แบบวัดนี้มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 5.81-12.69 มีค่าแอลฟา เท่ากับ .71 ตัวอย่างเช่น

- (0) ข้าพเจ้าได้แบบอย่างวิธีอ่านและเลือกวารสารทางวิชาการที่มีประโยชน์จากผู้บริหาร
โรงเรียน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

- (00) ข้าพเจ้าได้แบบอย่างในการนำเนื้อเรื่อง หรือข่าวสารต่าง ๆ จากสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ
มาจัดทำเป็นเอกสารประกอบการสอน หรือนำมาจัดนิทรรศการจากเพื่อนครูใน
โรงเรียน

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

การให้คะแนน จะให้คะแนนเรียงลำดับดังนี้ คือ จริงที่สุด = 6 คะแนน จนถึงไม่จริงเลย = 1 คะแนน คะแนนของผู้ตอบแต่ละคนเป็นคะแนนของตัวแปรนี้ ในกรณีที่ต้องแบ่งผู้ตอบเป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำจะใช้คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง ครูผู้ตอบที่ได้คะแนนสูง แสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับแบบอย่างในปริมาณมาก ส่วนครูที่ตกได้คะแนนต่ำ แสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับแบบอย่างในปริมาณน้อย

(3) แบบวัดบรรยากาศทางสังคมในโรงเรียน มีลักษณะเก็บแบบสอบถามโดยแต่ละข้อประกอบด้วยประโยค และมาตร 6 หน่วย ตั้งแต่จริงที่สุด จนถึงไม่จริงเลย มีทั้งหมด 20 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบวัดบรรยากาศของกลุ่มของ ฟีดเลอร์ (Fiedler, 1967) ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดผู้นำในหน่วยงาน โดยปรับเนื้อหาให้เกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับครู และครูกับครูในโรงเรียนด้วยกัน ครูผู้ตอบแต่ละคนจะได้คะแนนระหว่าง 20-120 คะแนน แบบวัดนี้มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 5.39-10.90 มีค่าแอลฟา เท่ากับ .81 ตัวอย่างเช่น

* (0) ในโรงเรียนของข้าพเจ้านั้น ผู้บริหารโรงเรียนกับครูในโรงเรียนมีความใกล้ชิดเป็นกันเอง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

** (00) ในโรงเรียนของข้าพเจ้า ครูในโรงเรียน มีความขัดแย้งและแบ่งพรรคแบ่งพวกอยู่เสมอ

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
------------	------	--------------	-----------------	---------	------------

การให้คะแนน จะให้คะแนนกลับทางกัน คือ เฉพาะข้อที่มีเครื่องหมาย * จะให้คะแนนเรียงตามลำดับดังนี้คือ จริงที่สุด = 6 จริง = 5 จนถึงไม่จริงที่สุด = 1 ส่วนข้อที่มีเครื่องหมาย ** จะให้คะแนนเรียงตามลำดับดังนี้คือ จริงที่สุด = 1 จริง = 2 จนถึงไม่จริงที่สุด = 6 นำคะแนนรวมของแต่ละคนมาเรียงลำดับจากสูงถึงต่ำ แล้วแบ่งเป็นกลุ่มสูงและต่ำ โดยอาศัยค่าเฉลี่ยของกลุ่มรวมเป็นเกณฑ์แบ่ง ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีบรรยากาศที่ดีของโรงเรียนมาก ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย แสดงว่าเป็นผู้ที่ทำ

การสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีบรรยากาศที่ดีภายในโรงเรียนน้อย

แบบวัดลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลัง และลักษณะของโรงเรียน เป็นแบบสอบถามที่ถามเกี่ยวกับลักษณะต่าง ๆ ของครู และลักษณะของโรงเรียน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน มีลักษณะเป็นข้อความให้เลือกตอบและเติมข้อความ หรือตัวเลขลงในช่องว่างที่กำหนดให้แล้วแต่กรณี

การหาคุณภาพของแบบวัด

การวิจัยนี้ผู้วิจัยจะสร้างเครื่องมือซึ่งเป็นแบบวัดขึ้นเอง 6 ฉบับ คือ (1) แบบวัดการตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ (2) แบบวัดการแสวงหาความรู้ (3) แบบวัดการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ (4) แบบวัดทัศนคติต่อการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ (5) แบบวัดการมีแบบอย่างในการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ (6) แบบวัดบรรยากาศที่ดีทางสังคมในโรงเรียน แบบวัดทั้ง 6 ฉบับนี้มีลักษณะและวิธีตอบ ตลอดจนการให้คะแนนที่คล้าย ๆ กัน ดังนั้นการหาคุณภาพของแบบวัดทั้ง 6 ฉบับนี้ จึงกระทำในลักษณะเดียวกันคือ

การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยสร้างแบบวัดขึ้นแล้วหาความเที่ยงตรง โดยวิธีให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ ตรวจสอบแก้ไข (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวได้แก่ บุคคลที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญทางการสร้างเครื่องมือวัด

การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ผู้วิจัยได้นำแบบวัดต่าง ๆ ทั้ง 6 ฉบับไปทดสอบกับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จากนั้นนำคะแนนของกลุ่มที่ไปทดลองสอบมาหาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สถิติ t-test การวิเคราะห์กระทำโดยใช้เทคนิค 27 % แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง ๆ มาใช้ (t มากกว่าหรือเท่ากับ 1.75)

การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบวัดทั้ง 7 ฉบับที่ไปทดลองสอบดังกล่าวแล้ว มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient alpha) (Cronbach. 1970 : 161)

ส่วนแบบวัดที่ผู้วิจัยคนอื่น ๆ สร้างขึ้นแต่ได้นำมาใช้ในงานวิจัยนี้ด้วยนั้น จะนำมาหาค่าความเชื่อมั่น และค่าอำนาจจำแนกตามวิธีการเหล่านี้ด้วย คือ (1) แบบวัดสุขภาพจิต (2) แบบวัดการมุ่งอนาคต (3) แบบวัดความเชื่ออำนาจภายในตน (4) แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (5) แบบวัดทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้สร้างเครื่องมือวัด และจัดพิมพ์เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการขออนุญาต จากสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามที่ได้เตรียมไว้ โดยผู้วิจัยไปดำเนินการด้วยตนเอง เมื่อดำเนินการให้ครูตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว จะนำแบบสอบถามมาตรวจความสมบูรณ์ แล้วนำคะแนนจากแบบสอบถามไปวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้กระทำโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X (Statistical Package for the Social Science) ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญมีดังนี้คือ

1. การวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three-way Analysis of Variance) (Myers. 1971) ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1,2,3 และ 4 โดยจะพิจารณาจำนวนคนในแต่ละกลุ่ม (Cell) ถ้าพบว่ามีค่าต่างกันหรือไม่เป็นสัดส่วนกันก็จะคำนวณโดยใช้ The Method of Weighted Means (Winer. 1971)

2. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) (Kerlinger and Pedhazur. 1973) ใช้ทดสอบสมมติฐาน ข้อ 5 และ 6 โดยใช้เกณฑ์แตกต่างของเปอร์เซ็นต์ทำนายที่ 5 % (Cohen. 1977:413-414)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาตัวแปรทางด้านจิตใจและสังคมที่อาจเป็นสาเหตุของพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู โดยมีการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ในการวิจัยนี้ได้ศึกษาตัวแปร 4 ประการที่อาจเป็นสาเหตุของพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู คือ (1) ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง (2) สภาพทางสังคมภายในโรงเรียน (3) ลักษณะของโรงเรียน และ (4) จิตลักษณะบางประการ ส่วนพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูนั้น มี 3 ตัวแปรคือ (1) ความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ (2) การแสวงหาความรู้ (3) การนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ นอกจากนี้แล้วยังมีตัวแปรอิสระชั้นรองอีก เช่น การศึกษาต่อเพิ่มเติม จำนวนปีหลังจบการศึกษา เป็นต้น เพื่อใช้จำแนกครูเป็นกลุ่มย่อยต่าง ๆ

ในบทนี้จะได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยจะพิจารณาผลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามตัวแปรอิสระต่าง ๆ นอกจากนั้นยังจะได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลบางประการเพื่อสำรวจความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษา ในอันที่จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาวิจัยต่อไป

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ จะได้กำหนดหัวข้อการนำเสนอตามลำดับประเภทของตัวแปร ตามที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล หัวข้อในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้มีดังนี้ (1) ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (2) ลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลังและสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน กับพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู (3) ภูมิหลังและลักษณะของโรงเรียนกับพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู (4) จิตลักษณะบางประการกับพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู และ (5) จิตลักษณะบางประการและสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน กับพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู

การวิจัยนี้ มีจุดประสงค์ที่จะศึกษาปริมาณความสัมพันธ์ของตัวแปรตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นกับตัวแปรอิสระต่าง ๆ ที่ละหนึ่งตัว สองตัว สามตัว หรือหลายตัวแปรพร้อมกัน ตัวแปรตามทั้งหมดในการวิจัยนี้มีลักษณะ เป็นคะแนน จึงสามารถใช้วิธีการทางสถิติ แบบพาราเมตริกได้

และได้ใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลหลายวิธี คือ (1) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ละสองตัว (Inter correlation Matrices) (2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปร แบบสามทาง (Three-Way Analysis of Variance) (3) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเป็นขั้น (Multiple Regression Analysis, Stepwise) โดยได้มีการวิเคราะห์ตัวแปรตามด้วยวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้ ทั้งในกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมด และในกลุ่มตัวอย่างที่แยกย่อยตามตัวแปรอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ทางสถิตินั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาผลการวิจัยนี้ให้ละเอียดมากที่สุด เท่าที่จะกระทำได้จากตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

ลักษณะเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ก่อนที่จะเริ่มเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับที่กล่าวมาแล้ว จะได้เสนอข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ เพื่อเป็นพื้นฐานของการเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ ซึ่งจะเป็นการแสดงความเหมาะสมในการศึกษาเรื่อง ลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อันจะเป็นแนวทางในการแบ่งกลุ่มย่อย เพื่อวิเคราะห์ทางสถิติและเป็นประโยชน์ในการตีความผลการวิจัย กับการกำหนดขอบเขต การนำผลการวิจัยไปใช้ต่อไป

การวิจัยนี้มีครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 468 คน ซึ่งจำแนกออกตาม ลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลังต่าง ๆ โดยจะใช้เกณฑ์ที่แสดงความแตกต่าง 10 เปอร์เซนต์ขึ้นไป เป็นปริมาณที่ยอมรับได้ ตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

เพศ ครูเพศชาย จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 ครูหญิง จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 ของครูทั้งหมดที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อจำแนกครูตามเพศ กับระดับของตัวแปรอิสระอื่น ๆ ไปพร้อมกัน ปรากฏผล ตามตาราง 1 ในภาคผนวก ข. ดังนี้

จากเกณฑ์ความแตกต่าง 10 เปอร์เซนต์นี้ ผลในตาราง 1 (ภาคผนวก ข.) แสดงว่าครูที่จบการศึกษามานาน 6-10 ปี เป็นครูชายมากกว่าครูหญิง (44.50 % และ 29.70 % ตามลำดับ) ส่วนในช่วงอายุอื่น ๆ ครูมีจำนวนใกล้เคียงกัน นอกจากนั้นยังพบว่าครูหญิงในโรงเรียนขนาดเล็กคือโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 400 คน นั้น มีจำนวนมากกว่าครูชาย (42.70 % และ 82.20 % ตามลำดับ) ส่วนการจำแนกครูตามเพศ กับตัวแปรอื่น ๆ ที่ละตัวแปร

คือ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาทำการสอน การศึกษาต่อเพิ่มเติม และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ไปพร้อมกัน พบว่าครูชายกับครูหญิง มีจำนวนไม่แตกต่างกันมากนักในแต่ละระดับของตัวแปรที่นำมาใช้ประกอบกับเพศของครู

อายุ ครูในกลุ่มตัวอย่าง ครูอายุน้อย คือ อายุ 18 ปี ถึง 39 ปี มีจำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 52.57 ครูอายุมาก คือ อายุ 40 ปี ถึง 60 ปี มีจำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 47.43 โดยครูในกลุ่มตัวอย่างนี้มีอายุตั้งแต่ 24 ปี ถึงอายุ 56 ปี เมื่อจำแนกจำนวนครูตามอายุและลักษณะภูมิหลังอื่น ๆ ไปพร้อมกัน โดยแบ่งระดับของอายุเป็นสี่ระดับ คือ 20-29 ปี 30-39 ปี 40-49 ปี และ 50-59 ปี ปรากฏผล (ตาราง 2 ภาคผนวก ข.) ดังนี้คือ

อายุกับระดับการศึกษา จากการวิเคราะห์พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา ส่วนใหญ่มีอายุ 50-59 ปี (49.30 %) ระดับอนุปริญญา ส่วนใหญ่มีอายุ 20-29 ปี (55.0 %) ระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีอายุ 30-39 ปี (77.70 %) ระดับปริญญาโท ส่วนใหญ่มีอายุ 30-39 ปี (7.10 %)

อายุกับระยะเวลาทำการสอน จากการวิเคราะห์พบว่า ครูที่มีระยะเวลาทำการสอน 1-5 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 20-29 ปี (75.0 %) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอน 6-10 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 30-39 ปี (45.10 %) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอน 11-15 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 30-39 ปี (45.10 %) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอน 16-20 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 40-49 ปี (45.80 %) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอน 21-25 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 40-49 ปี (40.50 %) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอน 26-30 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 50-59 ปี (60.60 %)

อายุกับจำนวนปีหลังจบการศึกษา ครูที่จบการศึกษามานาน 1-5 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 20-29 ปี (41.70 %) ครูที่จบการศึกษามานาน 6-10 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 20-29 ปี (58.30 %) ครูที่จบการศึกษามานาน 11-15 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 30-39 ปี (26.10 %) ครูที่จบการศึกษามานาน 16-20 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 40-49 ปี (30.10 %) ครูที่จบการศึกษามานาน 21-25 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 50-59 ปี (43.70 %) และครูที่จบการศึกษามานาน 26-30 ปี ส่วนใหญ่มีอายุ 50-59 ปี (36.60 %)

อายุกับการศึกษาต่อเพิ่มเติม จากการศึกษานพบว่า ครูอายุระดับกลางคือ 30-49 ปี ได้ศึกษาต่อ มากกว่าที่ไม่ได้ศึกษาต่อ แต่ครูอายุน้อยหรือมากกว่า ครูกลุ่มนี้ ไม่ได้ศึกษาต่อมากกว่าที่ได้ศึกษาต่อ

ส่วนการจำแนกครูตามอายุและตัวแปรอื่น ๆ ที่ละตัว คือขนาดของโรงเรียนและลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า ครูทุกระดับอายุ มีจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก ในแต่ละระดับของตัวแปรที่นำมาใช้ประกอบกับระดับอายุของครูผู้ตอบ

ระดับการศึกษา จำนวนครูในกลุ่มตัวอย่าง เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าระดับต่ำกว่าอนุปริญญา มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 13 อนุปริญญา จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 28 ปริญญาตรี จำนวน 260 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 และปริญญาโท จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 เมื่อจำแนกจำนวนครูตามระดับการศึกษา และลักษณะภูมิหลังอื่น ๆ ร่วมกัน (ดูตาราง 3 ภาคผนวก ข.) ปรากฏผล ดังนี้

ระดับการศึกษากับระยะเวลาทำการสอน จากการศึกษาพบว่า ครูที่มีระยะเวลาทำการสอน 1-5 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับอนุปริญญา (20.60 %) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอน 6-10 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี (28.50 %) ระยะเวลาทำการสอน 11-15 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาโท (68.70 %) ระยะเวลาทำการสอน 21-25 ปี ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับอนุปริญญา (25.90 %) และครูที่มีระยะเวลาทำการสอน 26-30 ปี ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าอนุปริญญา (41.0 %) ส่วนระยะเวลาทำการสอนอื่น ๆ มีจำนวนใกล้เคียงกัน

ระดับการศึกษากับขนาดของโรงเรียน จากการศึกษาพบว่า ครูที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรืออยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก (40.80 %) มากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง (30.80 %) และโรงเรียนขนาดใหญ่ (28.40 %) ส่วนครูที่มีการศึกษาในระดับปริญญาโทนั้น ส่วนใหญ่จะทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง (34.80 %) และโรงเรียนขนาดใหญ่ (43.80 %) มากกว่าทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก (12.40 %)

ระดับการศึกษากับที่ตั้งของโรงเรียน จากการศึกษาพบว่า ครูที่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา และปริญญาตรี ในการวิจัยนี้ ส่วนใหญ่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนชานเมือง ครูที่มีการศึกษาในระดับปริญญาโท ส่วนใหญ่ทำการสอนอยู่ในเขตเมืองที่แออัดมาก ส่วนในเขตเมืองที่มีความแออัดปานกลาง และแออัดน้อย มีจำนวนครูที่มีระดับการศึกษาต่าง ๆ ในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน

ขนาดของโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็กคือโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 400 คน มีครูกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 37.40 โรงเรียนขนาดกลางคือโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 401 คน ถึง 800 คน มีครูกลุ่มตัวอย่าง 145 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 และโรงเรียนขนาดใหญ่ คือโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 501 คนขึ้นไป มีครูกลุ่มตัวอย่าง 148 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60 เมื่อจำแนกครูตามขนาดของโรงเรียนกับตัวแปรภูมิหลังอื่น ๆ (ดูตาราง 4 ภาคผนวก ข.) ปรากฏผลดังนี้

ขนาดของโรงเรียนกับลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน จากการศึกษาพบว่า โรงเรียนที่ตั้งในเขตชานเมือง ครูส่วนใหญ่ (65.70 %) ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนโรงเรียนในลักษณะที่ตั้งอื่น ๆ มีจำนวนครูใกล้เคียงกันในทุกขนาดของโรงเรียน

สรุป จากการวิเคราะห์ลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยการจำแนกจำนวนครูตามตัวแปร ลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลังต่าง ๆ กรณีที่หนึ่งเมื่อพิจารณาตาม เพศ และตัวแปรทางชีวสังคม ตลอดจนภูมิหลังอื่น ๆ พบว่า ครูชาย มักจะเป็นผู้ที่จบการศึกษามานาน 6-10 ปี ส่วนครูหญิง จากการศึกษาพบว่า มาจากโรงเรียนขนาดเล็กมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางหรือขนาดใหญ่ ในขณะที่ครูชายมาจากโรงเรียนทั้งสามขนาดในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน กรณีที่สอง เมื่อพิจารณาระดับของอายุตามตัวแปรภูมิหลังอื่น ๆ พบว่า ครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและโท ส่วนใหญ่มีอายุ 30-39 ปี และครูที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือต่ำกว่านี้ มีอายุ 20-29 ปี และ 40-59 ปี ครูที่มีอายุมากมักจะมีระยะเวลาทำการสอนมากกว่าครูที่มีอายุน้อย ครูที่จบการศึกษามานาน ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีอายุมาก และครูที่มีอายุ 30-49 ปี เป็นกลุ่มครูที่ได้มีการศึกษาต่อเพิ่มเติมมากกว่าครูในกลุ่มอายุอื่น ๆ กรณีที่สาม เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาและตัวแปรภูมิหลังอื่น ๆ พบว่า ครูที่จบต่ำกว่าระดับอนุปริญญา มักเป็นครูที่ทำการสอนมานานมาก คือ 26-30 ปี ส่วนครูที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโทนั้น มักเป็นครูที่ทำงานมานาน 11-15 ปี กรณีที่สี่ พบว่า ครูที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูระดับปริญญาโทส่วนใหญ่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และครูที่มีระดับการศึกษาต่ำมักจะทำการสอนอยู่ในโรงเรียนชานเมือง ครูระดับปริญญาโทส่วนใหญ่ ทำการสอนอยู่ในเขตเมืองที่แออัดมาก กรณีที่ห้า พบว่าในเขตชานเมืองครูส่วนใหญ่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก

ลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลัง และสภาพของโรงเรียนกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู

วัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งของการวิจัยนี้ คือต้องการศึกษาพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูประถมศึกษาสามด้าน จะแตกต่างกันในครูที่มีลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลัง สภาพทางสังคมภายในโรงเรียนและลักษณะของโรงเรียนต่างกัน ตัวแปรอิสระที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางชีวสังคม คือ อายุและเพศ ตัวแปรด้านภูมิหลัง ได้แก่ ระดับการศึกษาและระยะเวลาทำการสอน ตัวแปรทางด้านสภาพสังคมภายในโรงเรียน ได้แก่ การสนับสนุนและการส่งเสริมการมีแบบอย่างของการปฏิบัติ และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน ส่วนตัวแปรที่เกี่ยวกับลักษณะของโรงเรียนนั้น ได้แก่ ตัวแปรด้านขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ส่วนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู เป็นสิ่งกำปรวม ซึ่งประกอบด้วย ตัวแปรที่สำคัญ คือ (1) ความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ (2) การแสวงหาความรู้ และ (3) การนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ นอกจากนั้นแล้ว ยังได้ใช้ตัวแปรลักษณะภูมิหลังอื่น ๆ เป็นตัวแบ่งกลุ่มย่อยของกลุ่มตัวอย่างอีกด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้กระทำโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของคะแนนตัวแปรตามทีละตัว และใช้ตัวแปรอิสระครึ่งละสามตัวแปร (Three-way Analysis of Variance) การนำเสนอข้อมูลกระทำ โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อตามตัวแปรตามย่อยทั้งสามตัว และตัวแปรตามรวม

ปริมาณความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ของครู ที่มีลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลัง และสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน

ความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้ในการวิจัยนี้ ใช้เป็นตัวแปรที่หนึ่งของพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู ปริมาณความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ หมายถึง การรายงานของครูผู้ตอบว่าตนได้มองเห็นว่าความรู้ หรือวิทยาการใหม่นั้นมีประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของตนมาก และถ้าขาดความรู้หรือวิทยาการใหม่แล้ว จะทำให้การพัฒนาการเรียนการสอนที่ตนรับผิดชอบอยู่ด้วยประสิทธิภาพลงมากหรือน้อยในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้แบบวัดความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ มีมาตรา 6 หน่วย จำนวน 15 ข้อ ครูผู้ตอบแต่ละคนได้คะแนนอยู่ระหว่าง 42-83 คะแนน จากการวิเคราะห์ผลในกลุ่มตัวอย่างรวม พบว่า ความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้

มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 64.49 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.16

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของ
ของความรู้ของครู ในการวิจัยนี้ จะเสนอผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางในสี่กรณี
ด้วยกัน โดยมีตัวแปรทางด้านลักษณะชีวสังคม ภูมิหลัง สภาพทางสังคมภายในโรงเรียน ลักษณะ
ของโรงเรียนและจิตลักษณะของผู้ตอบ เป็นตัวแปรอิสระ ซึ่งจะเสนอผลการวิเคราะห์แต่ละกรณี
ตามลำดับดังต่อไปนี้

กรณีที่หนึ่ง อายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน กับ
ความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้

กรณีที่สอง เพศ การได้รับบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติกับ
ความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้

กรณีที่สาม ระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน
กับความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้

กรณีที่สี่ ทักษะที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับ
ความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้ โดยจะเสนอผลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักฯ แบบสามทาง โดยใช้
ตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน เป็นตัวแปรอิสระใน
กลุ่มรวม ปรากฏว่า คะแนนความตระหนักฯ แปรปรวนไปตาม ปฏิสัมพันธ์ของระดับการศึกษา
และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนในระดับที่เชื่อมั่นได้ (ดูตาราง 5)

เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครู ที่แบ่งตามระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคม
ภายในโรงเรียนพร้อมกันเป็นสี่กลุ่ม ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ นพลักษณะ
ความแตกต่างดังนี้ คือ ครูที่มีระดับการศึกษาสูงและมีบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน
มาก มีคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ สูงที่สุด แตกต่างจากครูใน
กลุ่มเปรียบเทียบอีกสามกลุ่ม อย่างมีความเชื่อมั่นได้ (ดูตาราง 6 ภาคผนวก ข.) นอกจากนี้
จากการวิเคราะห์ยังพบว่า (1) คะแนนความตระหนักฯ มีความแปรปรวนไปตามระดับของอายุ
คือ ครูอายุน้อย มีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูที่มีอายุมาก ($\bar{X} = 67.65$, S.D. = 8.20
และ $\bar{X} = 61.00$, S.D. = 6.56 ตามลำดับ) (2) แปรปรวนไปตามระดับการศึกษา คือ
ครูที่มีระดับการศึกษาสูง มีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ ($\bar{X} = 67.06$,

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้ เมื่อพิจารณาตาม อายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน พร้อมกันของครูในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ค่าดีเอฟ	ค่าเอ็มเอส	ค่าเอฟ
อายุ (ก)	1	2174.36	50.98***
ระดับการศึกษา (ข)	1	737.66	17.29***
บรรยากาศที่ดี (ค)	1	3250.62	76.21***
ก x ข	1	19.97	<1
ก x ค	1	53.76	1.26
ข x ค	1	781.62	18.32***
ก x ข x ค	1	4.41	<1
ส่วนที่เหลือ	460	42.65	
รวม	467	66.69	

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

รวมทำนายได้ 33.30 %

S.D. = 8.46) และ $X = 60.81$, S.D. = 6.05 ตามลำดับ) และ (3) แปรปรวนไปตามบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน คือ ครูที่รับรู้ว่ามีบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนมาก มีคะแนนความตระหนัก สูงกว่า ครูที่รับรู้ว่ามีบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนน้อย ($X = 70.38$, S.D. = 7.12 และ $X = 61.55$, S.D. = 7.61 ตามลำดับ)

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญ ของความรู้ของครูในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มรวม จากกลุ่มย่อยที่แบ่งตามตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลัง 5 ตัว คือ เพศ ระยะเวลาทำการสอน การศึกษาต่อเพิ่มเติม ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ตัวแปรละ 2-3 ระดับ รวม 11 กลุ่ม พบลักษณะความแปรปรวน ตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละสองตัวแปรในสองกรณี คือ กรณีแรก คะแนนความตระหนักฯ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของอายุ และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน ในกลุ่มย่อยสอง กลุ่มคือ กลุ่มครูหญิง และกลุ่มครูโรงเรียนขนาดเล็ก (ดูตาราง 6) เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่ แบ่งตามระดับของอายุและบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน เป็น 4 กลุ่ม ไปเปรียบเทียบ เป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในหมู่ครูหญิง คือ ครูหญิงที่มีอายุน้อยและมีบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนมาก มีคะแนนความตระหนักฯ สูงที่สุด แตกต่าง จากครูในกลุ่มเปรียบเทียบเดียวกันอีกสามกลุ่ม (ดูตาราง 7 ภาคผนวก ข.) ส่วนกลุ่มครูใน โรงเรียนขนาดเล็ก พบความแตกต่างเช่นเดียวกับในกลุ่มครูหญิง กรณีที่สอง คะแนนความ-ตระหนักฯ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายใน โรงเรียน พบในกลุ่มย่อย 9 กลุ่ม (ดูตาราง 6) โดยพบว่า มีลักษณะความแตกต่างเช่นเดียวกัน กับกลุ่มรวมในครู 8 กลุ่ม คือ กลุ่มครูชาย กลุ่มครูหญิง ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ครูที่ไม่ ได้ศึกษาต่อเพิ่มเติม ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูในโรงเรียนขนาดกลาง ครูโรงเรียนในเมือง และครูโรงเรียนชานเมือง ส่วนในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อยนั้น พบความแตกต่างใน สองลักษณะคือ (1) ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำและมีบรรยากาศที่ดีทางสังคมมาก มีคะแนนความ-ตระหนักฯ สูงสุดคือสูงกว่าครูในกลุ่มเปรียบเทียบอีกสามกลุ่ม (2) ในหมู่ครูที่รับรู้บรรยากาศที่ดี ทางสังคมภายในโรงเรียนน้อยด้วยกันนั้น ถ้าเป็นครูที่มีระดับการศึกษาต่ำจะเป็นผู้ที่มีคะแนนความ-ตระหนักฯ มากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาสูง (ดูตาราง 8 ภาคผนวก ข.)

นอกจากนั้น การวิเคราะห์นี้ยังพบว่าคะแนนความตระหนักฯ แปรปรวนไปตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน เมื่อพิจารณาแยกกัน จากครู 11 กลุ่ม (ดูตาราง 6) คือ คะแนนความตระหนักฯ แปรปรวนไปตามระดับอายุของครู 10 กลุ่ม แต่ ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่หนึ่งกลุ่ม คือ ในหมู่ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อยนั้น ครูที่มีอายุน้อยมี คะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูที่มีอายุมาก แต่ไม่พบความแตกต่างเช่นนี้ในหมู่ครูที่มีระยะเวลา ทำการสอนมาก กรณีที่สอง คะแนนความตระหนักฯ แปรปรวนไปตามระดับการศึกษา ซึ่งพบในครู

ตาราง 6 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่ลำค้ำญ

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเอสดี	อายุ			ระดับการศึกษา			บรรยากาศ			ปฏิสัมพันธ์ 2 ทาง			ปฏิสัมพันธ์ 3 ทาง		
				(ก)	(ข)	(ค)	(ด)	(ค)	(ค)	(ค)	(ค)	(ค)	(ค)	(ค)	(ค)	(ค)	(ค)	(ค)
กลุ่มรวม	468	64.49	8.16	50.98***	17.29***	76.21***	<1	1.26	18.32***	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	
เพศชาย	236	65.84	7.82	22.81***	15.15***	27.80***	1.19	<1	6.30*	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	
เพศหญิง	232	63.12	8.29	27.16***	3.52	46.83***	<1	4.82*	9.04**	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	
เวลาทำการสอนน้อย	243	67.59	8.42	11.95***	12.36***	43.24***	1.03	<1	5.78**	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	
เวลาทำการสอนมาก	225	61.15	6.37	1.53	7.29**	22.62***	<1	<1	11.99**	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	
ไม่ได้ศึกษาต่อ	340	63.23	7.93	35.67***	2.77	40.66***	2.81	1.36	9.35**	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	
ได้ศึกษาต่อ	128	67.85	7.83	32.20***	<1	37.78***	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	
โรงเรียนขนาดเล็ก	175	64.39	7.98	10.09**	8.57**	36.34***	<1	5.63*	4.63*	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	
โรงเรียนขนาดกลาง	145	63.50	7.73	19.46***	16.31***	30.49***	<1	<1	13.98***	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	
โรงเรียนขนาดใหญ่	148	63.49	7.76	19.14***	<1	13.46***	3.06	<1	1.15	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	
โรงเรียนในเมือง	217	65.02	8.71	42.04***	5.01*	31.63***	<1	2.43	9.27**	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	
โรงเรียนชนานเมือง	251	66.39	7.65	13.68***	12.48***	43.02***	<1	<1	9.25**	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	

*. ***. *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

7 กลุ่ม แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึง มีอยู่สามกลุ่ม คือ (1) ในหมู่ครูชายนั้นครูที่มีระดับการศึกษาสูง มีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ แต่ไม่พบความแตกต่าง เช่นนี้ในหมู่ครูหญิง (2) ในด้านขนาดของโรงเรียน ปรากฏว่า คะแนนความตระหนักฯ แปรปรวนไปตามระดับ การศึกษาของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง แต่ไม่พบความแตกต่าง เช่นนี้ในหมู่ครู โรงเรียนขนาดใหญ่ กรณีที่สาม คะแนนความตระหนักฯ แปรปรวนไปตามบรรยากาศที่ดีทาง สังคมภายในโรงเรียนจากครูทั้ง 11 กลุ่ม (ดูค่าเฉลี่ยในตาราง 9 ภาคผนวก ข.)

สรุป จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้ของครู โดยใช้ อายุ ระดับการศึกษาและบรรยากาศที่ดีทางสังคม ภายในโรงเรียนเป็นตัวแปรอิสระดังกล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่า ครูกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ โดยทั่วไป ถ้าเป็นครูที่มีอายุน้อยจะตระหนักในประโยชน์และความสำคัญของความรู้ มากกว่าครู อายุมาก ครูที่มีระดับการศึกษาสูง จะตระหนักในประโยชน์และความสำคัญของความรู้มากกว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ ครูที่รับรู้บรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนมาก จะมีความตระหนัก ในประโยชน์ และความสำคัญของความรู้มากกว่าครูที่รับรู้บรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน น้อย ส่วนครูที่รับรู้บรรยากาศที่ดีทางสังคม ๓ มาก ในขณะที่เดียวกัน ก็เป็นผู้ที่มีการศึกษาสูง หรือ อายุน้อยเป็นผู้ที่ตระหนักในประโยชน์และความสำคัญของความรู้ มากกว่าครูประเภทอื่น ๆ ที่ เปรียบเทียบกับ ผลเช่นนี้ปรากฏชัดเจนในครูทั่วไป และ โดยเฉพาะในกลุ่มครูหญิงและครูจาก โรงเรียนขนาดเล็ก

ต่อจากนั้น ได้วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และ ความสำคัญของความรู้ของครู แบบสามทาง โดยใช้ตัวแปรเพศ การได้รับการบริการและ การส่งเสริม และการมีแบบอย่างของการปฏิบัติ เป็นตัวแปรอิสระในกลุ่มรวม ปรากฏว่า คะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้ของครู ไม่ได้แปรปรวนไป ตาม ปฏิสัมพันธ์ ของตัวแปรทั้งสามพร้อมกัน (ดูตาราง 7) แต่พบว่ามีค่าแปรปรวนไปตาม เพศ คือ ครูชายมีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูหญิง ($\bar{X} = 65.84$, S.D. = 7.82 และ $\bar{X} = 63.32$, S.D. = 8.29 ตามลำดับ) และแปรปรวนไปตามการได้รับการบริการและ การส่งเสริม คือ ครูที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก มีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่า ครูที่ได้รับการบริการ และการส่งเสริม น้อย ($\bar{X} = 66.13$, S.D. = 7.82 และ $\bar{X} = 63.11$, S.D. = 8.21 ตามลำดับ)

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้ เมื่อพิจารณาตาม เพศ การได้รับบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติพร้อมกันของครูในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน		ค่าดีเอฟ	ค่าเอ็มเอส	ค่าเอฟ
เพศ	(ก)	1	673.35	10.72***
การบริการและการส่งเสริม	(ข)	1	653.40	10.40***
การมีแบบอย่าง	(ค)	1	15.12	<1
ก x ข		1	8.02	<1
ก x ค		1	202.42	3.22
ข x ค		1	45.69	2.48
ก x ข x ค		1	156.15	<1
ส่วนที่เหลือ		460	62.77	
รวม		467	66.69	

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

รวมทำนายได้ 5.70 %

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้ของครู แบบสามทาง โดยใช้ตัวแปรอิสระชุดเดียวกันกับกลุ่มรวม จากกลุ่มย่อยที่แบ่งตามตัวแปร ลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลัง 7 ตัว คือ อายุ ระยะเวลาทำการสอน ระยะเวลาหลังจากจบการศึกษา ระดับการศึกษา การศึกษาต่อเพิ่มเติม ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ตัวแปรละ 2-3 ระดับ รวม 15 กลุ่ม พบว่าคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้ของครูแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของ เพศ การได้รับการบริการ และส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติในระดับที่เชื่อมั่นได้ในกลุ่มครูชานเมืองเพียงกลุ่มเดียว

(ดูตาราง 8) เมื่อนำค่าเฉลี่ยที่แบ่งตาม เพศ การได้รับการบริการ และการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ เป็น 8 ลักษณะไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (ดูตาราง 10 ภาคผนวก ข.) พบลักษณะความแตกต่างใน 4 กรณี คือ กรณีแรก ในหมู่ครูหญิงที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก ถ้ามีแบบอย่างของการปฏิบัติมากด้วย จะมีความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้มากกว่า ครูที่มีแบบอย่างของการปฏิบัติน้อย กรณีที่สอง ในหมู่ครูชายที่มีแบบอย่างของการปฏิบัติน้อย ถ้าได้รับการบริการและการส่งเสริมมากจะมีคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้สูงกว่าครูที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมน้อย กรณีที่สาม ในหมู่ครูชายที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก แม้จะมีแบบอย่างของการปฏิบัติน้อย จะมีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้มากกว่าครูหญิง ทั้งสี่ลักษณะในกลุ่มเปรียบเทียบเดียวกัน กรณีที่สี่ ในหมู่ครูที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมน้อย และมีแบบอย่างของการปฏิบัติน้อย ถ้าเป็นครูเพศชายจะมีคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้มากกว่าครูเพศหญิง แต่ไม่พบผลเช่นนี้จากกลุ่มครูในเมือง

ส่วนในกลุ่มย่อยอื่น ๆ จากการวิเคราะห์นี้ พบว่า คะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ ของตัวแปรสองตัว คือ เพศ และการได้รับการบริการและการส่งเสริม ในกลุ่มครูโรงเรียนขนาดเล็กเพียงกลุ่มเดียว เมื่อนำค่าเฉลี่ยที่แบ่งตามเพศ และการได้รับการบริการและการส่งเสริม เป็นสี่ลักษณะไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ พบว่าครูหญิงที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมมีคะแนนความตระหนักฯ น้อยที่สุด แตกต่างจากครูในกลุ่มเปรียบเทียบ อีกสามลักษณะ (ดูตาราง 11 ภาคผนวก ข.)

นอกจากนั้น ในการวิเคราะห์นี้ ยังพบว่า คะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ มีความแปรปรวนไปตามเพศ การได้รับการบริการและการส่งเสริม เมื่อพิจารณาแยกกัน จากกลุ่มครู 15 กลุ่ม (ดูตาราง 8) กรณีที่หนึ่ง คะแนนความตระหนักฯ แปรปรวนไปตามเพศของครู มี 9 กลุ่ม แต่ที่สำคัญ ที่ควรกล่าวถึง มี 6 กลุ่ม คือ (1) ในกลุ่มครูอายุมาก ถ้าเป็นครูชาย จะมีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูหญิง แต่ไม่พบผลความแตกต่างเช่นนี้ในกลุ่มครูอายุน้อย (2) ในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ถ้าเป็นครูชาย จะมีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูหญิง แต่ไม่พบความแตกต่างเช่นนี้ ในกลุ่มครูที่มีระยะเวลา

ทำการสอนน้อย (3) ในกลุ่มครูที่เพิ่งจบการศึกษา ถ้าเป็นครูชาย จะมีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูหญิง แต่ไม่พบความแตกต่าง เช่นนี้ในกลุ่มครูที่จบการศึกษามานาน (4) ในกลุ่มครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ถ้าเป็นครูชายจะมีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูหญิง แต่ไม่พบผลความแตกต่าง เช่นนี้ ในกลุ่มครูที่ได้ศึกษาต่อ (5) ในกลุ่มครูโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดใหญ่ ถ้าเป็นครูชาย จะมีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูหญิง แต่ไม่พบความแตกต่าง เช่นนี้ ในกลุ่มครูโรงเรียนขนาดกลาง (6) ในกลุ่มครูโรงเรียนชานเมือง ถ้าเป็นครูชาย จะมีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูหญิง แต่ไม่พบผลความแตกต่าง เช่นนี้จากกลุ่มครูโรงเรียนในเมือง กรณีที่สอง คะแนนความตระหนักฯ แปรปรวนไปตาม การได้รับการบริการและการส่งเสริมจากครู 10 กลุ่ม แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึง มีอยู่ 5 กลุ่ม คือ (1) ในกลุ่มครูอายุน้อย ถ้าได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก จะมีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่า ครูที่ได้รับการบริการฯ น้อย แต่ไม่พบความแตกต่าง เช่นนี้ ในกลุ่มครูที่มีอายุมาก (2) ในกลุ่มครูที่เพิ่งจบการศึกษา ถ้าได้รับการบริการฯ มาก จะมีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่า ครูที่ได้รับการบริการฯ น้อย แต่ไม่พบผล เช่นนี้ในกลุ่มครูที่จบการศึกษามานาน (3) ในกลุ่มครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ถ้าครูได้รับการบริการฯ มาก จะมีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูที่ได้รับการบริการฯ น้อย แต่ไม่พบผลความแตกต่าง เช่นนี้ในกลุ่มครูที่ได้ศึกษาต่อ (4) ในกลุ่มครูที่มีระดับการศึกษาสูง ถ้าครูได้รับการบริการฯ มาก จะมีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่า ครูที่ได้รับการบริการฯ น้อย แต่ไม่พบผลความแตกต่าง เช่นนี้ในกลุ่มครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (5) ในกลุ่มครูโรงเรียนในเมือง ถ้าครูได้รับการบริการฯ มาก จะมีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูที่ได้รับการบริการฯ น้อย แต่ไม่พบผลความแตกต่าง เช่นนี้ในกลุ่มครูโรงเรียนชานเมือง ส่วนความแปรปรวนตามการมีแบบอย่างของการปฏิบัตินั้น จากการวิเคราะห์นี้ไม่พบผลความแตกต่างในทุกกลุ่มครู (ดูตารางค่าเฉลี่ย 12 ภาคผนวก ข.)

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้ของครูโดยใช้ เพศ การได้รับการบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ เป็นตัวแปรอิสระดังกล่าวมาแล้วนั้น สรุปผลได้เป็นสองกรณี คือ กรณีแรกเมื่อพิจารณาตามเพศพบว่า ครูชาย มีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้มากกว่าครูหญิง โดยเฉพาะ ครูในโรงเรียนขนาดเล็กและครูในโรงเรียนชานเมือง ส่วนใหญ่ครูชายที่ได้รับแบบอย่างของการปฏิบัติน้อย ถ้าได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก จะมีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้มากกว่าครูที่ได้รับการบริการฯ น้อย โดยเฉพาะครูใน

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของครู เมื่อพิจารณาตาม เพศ การให้บริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	เพศ			การบริการ			การมีแบบอย่าง			ปฏิสัมพันธ์ 2 ทาง			ปฏิสัมพันธ์ 3 ทาง						
				(ก)	(ข)	(ค)	(ง)	(จ)	(ฉ)	(ช)	(ช)	(ช)	(ช)	(ช)	(ช)	(ช)	(ช)	(ช)				
กลุ่มรวม	468	64.49	8.16	10.72***	10.40***	<1	<1	<1	<1	3.22	<1	2.48	<1	<1	3.22	<1	2.48	<1	<1	3.22	<1	2.48
อายุน้อย	246	67.65	8.20	1.85	4.39*	<1	<1	<1	<1	1.33	3.04	<1	<1	<1	1.33	3.04	<1	<1	<1	1.33	3.04	<1
อายุมาก	222	61.00	6.38	9.72**	3.67	<1	<1	<1	<1	1.20	1.02	2.61	<1	<1	1.20	1.02	2.61	<1	<1	1.20	1.02	2.61
ระยะเวลาทำการสอนน้อย	243	67.59	8.42	1.68	4.58*	<1	<1	<1	<1	<1	<1	1.18	<1	<1	<1	<1	1.18	<1	<1	<1	<1	1.18
ระยะเวลาทำการสอนมาก	225	61.15	6.37	7.43**	4.60*	<1	<1	<1	<1	<1	<1	1.24	<1	<1	<1	<1	1.24	<1	<1	<1	<1	1.24
เพิ่งจบการศึกษา	349	66.08	8.41	6.33*	6.58*	<1	<1	<1	<1	<1	1.23	1.38	<1	<1	<1	1.23	1.38	<1	<1	<1	<1	1.38
จบการศึกษามานาน	119	59.84	5.08	1.82	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
การศึกษาต่ำ	192	60.81	6.05	4.08*	<1	1.05	<1	<1	<1	1.60	<1	<1	<1	<1	1.60	<1	<1	<1	<1	1.60	<1	<1
การศึกษาสูง	276	67.06	8.46	6.01*	5.64*	<1	<1	<1	<1	<1	1.52	2.52	<1	<1	<1	1.52	2.52	<1	<1	<1	<1	2.52
ไม่ได้ศึกษาต่อ	340	63.23	7.93	14.85***	7.07**	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
ได้ศึกษาต่อ	128	67.85	7.83	<1	1.05	<1	<1	<1	<1	2.29	3.57	<1	<1	<1	2.29	3.57	<1	<1	<1	2.29	3.57	<1
โรงเรียนขนาดเล็ก	175	64.39	7.98	8.99**	7.54**	<1	<1	<1	<1	4.72*	1.01	1.73	<1	<1	4.72*	1.01	1.73	<1	<1	4.72*	1.01	1.73
โรงเรียนขนาดกลาง	145	65.70	7.73	2.34	7.09**	<1	<1	<1	<1	1.53	<1	1.39	<1	<1	1.53	<1	1.39	<1	<1	1.53	<1	1.39
โรงเรียนขนาดใหญ่	148	63.45	7.64	11.07***	8.31**	<1	<1	<1	<1	1.35	2.40	3.10	<1	<1	1.35	2.40	3.10	<1	<1	1.35	2.40	3.10

ตาราง 8 (ต่อ)

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	เขต					
				การบริการ	การมีแบบอย่าง	ปฏิสัมพันธ์ 2 ทาง	ปฏิสัมพันธ์ 3 ทาง	กขค	กขค
				(ข)	(ค)	กขค	กขค	กขค	กขค
โรงเรียนในเมือง	217	65.02	8.71	1.55	<1	<1	<1	<1	<1
โรงเรียนชนบท	251	64.03	7.65	12.38***	2.83	<1	2.56	1.30	5.38*

*, **, *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

โรงเรียนชานเมือง ส่วนครูหญิงที่ได้รับการบริการฯ มาก ถ้ามีแบบอย่างของการปฏิบัติมาก จะมีความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้มากกว่าครูหญิงที่มีแบบอย่างของการปฏิบัติน้อย โดยเฉพาะครูในโรงเรียนชานเมือง นอกจากนี้แล้ว ครูหญิงที่ได้รับการบริการฯ มาก มีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ มากกว่าครูหญิงที่ได้รับการบริการฯ น้อย โดยเฉพาะครูหญิงในโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีที่สอง โดยทั่วไปแล้ว ครูที่ได้รับการบริการฯ มาก จะมีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้มากกว่าครูที่ได้รับการบริการฯ น้อย

ต่อจากนั้น ได้ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้ ของครู แบบสามทาง โดยใช้ระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน เป็นตัวแปรอิสระในกลุ่มรวม ปรากฏว่า คะแนนความตระหนักฯ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละสองตัว คือระยะเวลาทำการสอน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน (ดูตาราง 9) เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามระยะเวลาทำการสอน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนพร้อมกันเป็นสี่กลุ่มไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบว่า (1) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนในเมือง มีความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้มากที่สุด คือ มากกว่าครูอีกสามกลุ่มในการเปรียบเทียบเดียวกัน (2) ในหมู่ครูที่ทำการสอนอยู่ในเขตชานเมือง ถ้าเป็นครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย จะมีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้มากกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก (3) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย และทำการสอนอยู่ในชานเมือง มีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้มากกว่า ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก และทำการสอนอยู่ในเขตเมืองอย่างเชื่อมั่นได้ (ดูตาราง 13 ภาคผนวก ข.)

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวน ในลักษณะเดียวกันจากกลุ่มย่อย ที่แบ่งตามตัวแปรภูมิหลัง 5 ตัว คือ เพศ อายุ ระยะเวลาหลังจากจบการศึกษา ระดับการศึกษา และการศึกษาต่อเพิ่มเติม ตัวแปรละ 2 ระดับ รวม 10 กลุ่ม พบลักษณะความแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ ที่ละสองตัวแปรในสองกรณี คือ กรณีแรกคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ของครู แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของ ระยะเวลาทำการสอนและลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ในกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม คือ กลุ่มครูหญิง และกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาต่อ (ดูตาราง 10) เมื่อนำค่าเฉลี่ยที่แบ่งตามระยะเวลาทำการสอนและลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน พร้อมกันเป็นสี่กลุ่มไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบผลความแตกต่างเช่นเดียวกันกับกลุ่มรวม 1 กลุ่ม

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้ เมื่อพิจารณาตาม ระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนพร้อมกันในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน		ค่าดีเอฟ	ค่าเอมเอส	ค่าเอฟ
ระยะเวลาทำการสอน	(ก)	1	2809.65	53.26 ^{***}
ขนาดของโรงเรียน	(ข)	1	98.69	1.87
ที่ตั้งของโรงเรียน	(ค)	1	49.03	<1
ก x ข		1	34.65	<1
ก x ค		1	335.17	6.35 [*]
ข x ค		1	65.73	1.24
ก x ข x ค		1	17.36	<1
ส่วนที่เหลือ		460	52.74	
รวม		467	62.00	

*. *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .001 ตามลำดับ
รวมทำนายได้ 14.70%

คือ กลุ่มครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ส่วนในกลุ่มครูหญิงนั้น พบว่า (1) ในหมู่ครูที่ทำการสอนอยู่ในเขตชานเมืองถ้ามีระยะเวลาทำการสอนน้อย จะมีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้มากกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก (2) ในหมู่ครูที่ทำการสอนอยู่ในเขตเมืองถ้ามีระยะเวลาทำการสอนน้อย มีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้มากกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก (3) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อยและสอนอยู่ในเขตเมืองมีความตระหนักมากกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก และสอนอยู่ในเขตชานเมือง อย่างเชื่อมั่นได้ (ดูตาราง 14 ภาคผนวก ข.) กรณีที่สอง คะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญ

ตาราง 10 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเอสดี	ระยะเวลาดำเนินการของโรงเรียน			ที่ตั้งของโรงเรียน			ปฏิสัมพันธ์		
				(ก)	(ข)	(ค)	(กข)	(กค)	(ขค)	2 ทาง	3 ทาง	
กลุ่มรวม	468	63.98	7.87	53.26***	1.87	<1	<1	6.35*	1.24	<1	<1	
เพศชาย	236	65.51	7.68	24.60***	3.01	<1	<1	<1	5.08*	<1	<1	
เพศหญิง	232	62.52	7.79	23.70***	<1	2.04	3.02	13.33***	<1	<1	<1	
อายุน้อย	246	66.86	8.28	11.22***	2.25	5.76*	<1	<1	<1	<1	<1	
อายุมาก	222	60.98	6.14	1.69	<1	1.56	<1	<1	2.94	<1	<1	
เพิ่งจบการศึกษา	349	65.20	8.27	24.68***	1.95	1.93	<1	2.96	<1	<1	<1	
จบการศึกษามานาน	119	60.35	5.04	1.52	<1	1.75	<1	<1	<1	<1	<1	
การศึกษาดำ	192	61.02	6.03	4.39*	<1	<1	<1	<1	9.29**	2.62	<1	
การศึกษาสู	276	66.08	8.35	29.14***	1.73	<1	<1	2.33	<1	<1	<1	
ไม่ได้ศึกษาค	340	63.10	7.81	38.96***	<1	<1	1.35	4.58*	3.29	<1	<1	
ได้ศึกษาค	128	66.62	7.50	27.17***	<1	<1	<1	2.44	2.01	<1	<1	

*, **, *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

ของความรู้ของครู แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ในกลุ่มย่อยสองกลุ่ม คือ กลุ่มครูชาย และกลุ่มครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (ดูตาราง 10) เมื่อนำค่าเฉลี่ยที่แบ่งตามขนาดของโรงเรียนและลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน พร้อมกันเป็นสี่กลุ่มไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ พบว่า ในกลุ่มครูชายนั้นครูมีลักษณะแตกต่างกันเพียงคู่เดียวคือ ในหมู่ครูที่ทำการสอนในโรงเรียนชานเมือง ถ้าสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กจะมีความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้มากกว่าครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ (ดูตาราง 16 ภาคผนวก ข.)

นอกจากนั้น จากการวิเคราะห์ก็ยังพบว่า คะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ของครู แปรปรวนไปตามระยะเวลาทำการสอน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน เมื่อพิจารณาแยกกันจากครู 8 กลุ่ม (ดูตารางค่าเฉลี่ย 18 ภาคผนวก ข.) คือ คะแนนความตระหนักฯ แปรปรวนไปตามระยะเวลาทำการสอน 8 กลุ่ม แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่ สองกลุ่มคือ (1) กลุ่มครูอายุน้อย ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย มีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก แต่ไม่พบผลแตกต่างเช่นนี้ในกลุ่มครูอายุมาก (2) กลุ่มครูที่เพิ่งจบการศึกษา ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย มีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก แต่ไม่พบผลความแตกต่างเช่นนี้ในครูที่จบการศึกษามานาน กรณีที่สอง คะแนนความตระหนักฯ แปรปรวนไปตามลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากครูเพียงกลุ่มเดียว คือ ครูอายุน้อย โดยพบว่า ครูที่ทำการสอนอยู่ในเมืองมีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูในเขตชานเมือง แต่ไม่พบความแตกต่างเช่นนี้ในครูที่มีอายุมาก

สรุปได้ว่า ครูที่มีความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้สูงกว่าครูในลักษณะอื่น ๆ ในระดับที่เชื่อมั่นได้ทางสถิติ คือ (1) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย (2) ครูที่ทำการสอนอยู่ในเขตเมือง (3) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อยกับทำการสอนอยู่ในเขตเมืองเมื่อพิจารณาร่วมกัน (4) ครูที่ทำการสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก เขตชานเมือง และครูที่ทำการสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ เขตในเมือง ส่วนกลุ่มครูที่คะแนนความตระหนักฯ ไม่แปรปรวนไปตามระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียนเลย คือ ครูที่มีอายุมาก และครูที่จบการศึกษามานาน

ส่วนการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้แบบสามทาง โดยใช้ทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจ

ไฝ่ล้มฤทธิ์ เป็นตัวแปรอิสระในกลุ่มรวม ไม่พบว่าคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ แปรปรวนตามตัวแปรอิสระที่ละสามตัว และสองตัวแปร แต่พบว่ามีค่าความแปรปรวนตามทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจไฝ่ล้มฤทธิ์ เมื่อพิจารณาแยกกันตามลำดับในระดับที่เชื่อมั่นได้ (ดูตาราง 11) เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มรวมจากกลุ่มย่อยที่แบ่งตามตัวแปรทางชีวสังคมและภูมิหลัง 8 ตัว คือ ตัวแปรเพศ อายุ ระยะเวลาทำการสอน ระยะเวลาหลังจบการศึกษา ระดับการศึกษา การศึกษาต่อเพิ่มเติม ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ตัวแปรละ 2-3 ระดับ รวม 17 กลุ่ม พบลักษณะความแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจไฝ่ล้มฤทธิ์ จากกลุ่มครูที่ทำการสอนอยู่ในเขตเมืองเพียงกลุ่มเดียว (ดูตาราง 12) เมื่อนำค่าเฉลี่ยที่แบ่งตามทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจไฝ่ล้มฤทธิ์ พร้อมกัน เป็น 8 กลุ่ม ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบว่า (1) ในหมู่ครูที่มีทัศนคติต่อการประกอบอาชีพครูที่ดีมาก และมีแรงจูงใจไฝ่ล้มฤทธิ์ต่ำ ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง จะมีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้มากกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ (2) ในหมู่ครูที่มีทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครูน้อย และมีแรงจูงใจไฝ่ล้มฤทธิ์สูง ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง จะมีความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้มากกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ (3) ในหมู่ครูที่มีทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครูน้อย และมีการมุ่งอนาคตสูง ถ้ามีแรงจูงใจไฝ่ล้มฤทธิ์สูง จะมีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ มากกว่าครูที่มีแรงจูงใจไฝ่ล้มฤทธิ์ต่ำ (4) ในหมู่ครูที่มีทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครูมาก และมีแรงจูงใจไฝ่ล้มฤทธิ์สูง ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง จะมีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้มากกว่า ครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ (5) ในหมู่ครูที่มุ่งอนาคตสูง มีแรงจูงใจไฝ่ล้มฤทธิ์ต่ำ ถ้ามีทัศนคติที่ดี สูง จะมีความตระหนักมากกว่าครูที่มีทัศนคติที่ดี ต่ำ (ดูตาราง 19 ภาคผนวก ข.)

ในการวิจัยนี้ยังพบว่า คะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ฯ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละสองตัวอีกหนึ่งกรณีคือ คะแนนความตระหนักฯ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู และการมุ่งอนาคตในครู 3 กลุ่ม คือ ครูหญิง ครูที่จบการศึกษามานาน และครูที่ได้ศึกษาต่อเพิ่มเติม (ดูตาราง 12) เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู และการมุ่งอนาคตพร้อมกัน เป็นสี่กลุ่ม ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบลักษณะความแตกต่างเป็นสองกรณี คือ กรณีที่หนึ่ง ครูที่มีทัศนคติที่ต่อการ

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และ
 ความสำคัญของความรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต
 และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พร้อมกันของครูในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน		ค่าดีเอฟ	ค่าเอ็มเอส	ค่าเอฟ
ทัศนคติ	(ก)	1	789.66	19.30***
การมุ่งอนาคต	(ข)	1	3943.04	95.29***
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	(ค)	1	1643.40	39.71***
ก x ข		1	59.40	1.43
ก x ค		1	<1	<1
ข x ค		1	17.21	<1
ก x ข x ค		1	8.03	<1
ส่วนที่เหลือ		460	41.37	
รวม		467	66.69	

*** มีนัยสำคัญที่ระดับ .001

รวมทำนายได้ 38.50 %

ประกอบอาชีพครูมาก และมีการมุ่งอนาคตสูง มีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของ
 ความรู้มากที่สุด กรณีที่สอง ในหมู่ครูที่มีทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพน้อย ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง
 จะมีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ มากกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ (ดู
 ตาราง 22 ภาคผนวก ข.)

นอกจากนี้จากการวิเคราะห์นี้ ยังพบว่า คะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความ
 สำคัญของความรู้ของครู แปรปรวนไปตามทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และ
 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เมื่อพิจารณาแยกกัน (ดูตารางค่าเฉลี่ย 23 ภาคผนวก ข.) จากครู 17 กลุ่ม

ตาราง 12 ค่าเอฟในกรณีวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนน ความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของครู เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ทัศนคติ	มุ่งอนาคต	แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	ปฏิสัมพันธ์ 2 ทาง			ปฏิสัมพันธ์ 3 ทาง		
							(ก)	(ข)	(ค)	กxข	กxค	ขxค
กลุ่มรวม	468	64.49	8.16	19.30 ^{***}	95.29 ^{***}	39.71 ^{***}	1.43	<1	<1	<1	<1	<1
เพศชาย	236	65.84	7.82	4.65 [*]	39.24 ^{***}	22.91 ^{***}	<1	<1	<1	<1	<1	1.28
เพศหญิง	232	63.12	8.29	18.35 ^{***}	53.95 ^{***}	14.82 ^{***}	4.68 [*]	<1	<1	<1	<1	<1
อายุน้อย	246	67.65	8.20	9.89 ^{**}	50.21 ^{***}	12.27 ^{***}	<1	<1	<1	<1	<1	1.01
อายุมาก	222	61.00	6.56	7.41 ^{**}	12.71 ^{***}	21.67 ^{***}	<1	<1	<1	<1	<1	2.63
เวลาทำการสอนน้อย	243	67.59	8.42	9.62 ^{**}	49.07 ^{***}	11.76 ^{***}	<1	<1	<1	<1	<1	<1
เวลาทำการสอนมาก	225	61.15	6.37	7.82 ^{**}	16.29 ^{***}	19.77 ^{***}	2.18	<1	<1	<1	<1	1.64
เพิ่งจบการศึกษา	349	66.08	8.41	24.10 ^{***}	60.43 ^{***}	27.20 ^{***}	1.73	<1	<1	<1	<1	1.21
จบการศึกษามานาน	119	59.84	5.08	<1	4.60 [*]	4.84 [*]	9.95 ^{**}	2.13	<1	<1	<1	<1
การศึกษาค่ำ	192	60.81	6.05	1.20	20.17 ^{***}	11.89 ^{***}	<1	1.89	<1	<1	<1	<1
การศึกษาระดับสูง	276	67.06	8.46	17.80 ^{***}	41.86 ^{***}	20.62 ^{***}	<1	<1	<1	<1	<1	1.99
ไม่ได้ศึกษาค่ำ	340	63.23	7.93	7.11 ^{**}	60.71 ^{***}	28.91 ^{***}	<1	<1	<1	<1	<1	<1
ได้ศึกษาค่ำ	128	67.85	7.83	15.10 ^{***}	30.18 ^{***}	10.94 ^{***}	4.50 [*]	<1	<1	<1	<1	<1

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ทัศนคติ	มุ่งอนาคต			แรงจูงใจ			ปฏิสัมพันธ์		
					(ก)	(ข)	(ค)	(ค)	(ค)	กขช	กขค	ชขค	กขชคค
โรงเรียนขนาดใหญ่	175	64.39	7.98	2.22	32.72 ^{***}	19.47 ^{***}	1.09	<1	<1	1.36			
โรงเรียนขนาดกลาง	145	63.50	7.73	12.74 ^{***}	23.37 ^{***}	9.35 ^{**}	<1	1.46	<1	<1			
โรงเรียนขนาดใหญ่	148	63.67	7.91	12.47 ^{***}	27.43 ^{***}	10.09 ^{**}	<1	<1	<1	<1			
โรงเรียนในเมือง	217	65.02	8.71	7.45 ^{**}	53.91 ^{***}	17.56 ^{***}	1.34	<1	<1	7.03 ^{**}			
โรงเรียนชานเมือง	251	64.03	7.65	10.34 ^{***}	43.55 ^{***}	20.95 ^{***}	<1	<1	<1	2.51			

*. **. *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

คือคะแนนความตระหนักฯ แปรปรวนไปตามทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู 15 กลุ่ม แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่ 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มครูที่เพ็งจบการศึกษา ครูที่มีทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครูมาก มีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูที่มีทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพน้อย แต่ไม่พบผลความแตกต่างเช่นนี้ ในกลุ่มครูที่จบการศึกษามานาน (2) ครูที่มีการศึกษาสูง ครูที่มีทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครูมาก มีคะแนนความตระหนักสูงกว่าครูที่มีทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครูน้อยแต่ไม่พบผลความแตกต่างเช่นนี้ ในครูที่มีการศึกษาต่ำ กรณีที่สองคะแนนความตระหนักฯ แปรปรวนไปตามการมุ่งอนาคตจากครู 17 กลุ่ม และกรณีที่สาม คะแนนความตระหนักฯ แปรปรวนไปตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จากครู 17 กลุ่ม เช่นเดียวกัน

สรุปได้ว่า ครูที่มีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้สูงกว่าครูในลักษณะอื่น ๆ ในระดับที่เชื่อมั่นได้ทางสถิติ คือ (1) ครูที่มีทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครูมาก (2) ครูที่มีการมุ่งอนาคตสูง (3) ครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง (4) ครูที่มีทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครูมาก และมีการมุ่งอนาคตสูง เมื่อพิจารณาพร้อมกันในกลุ่มครูหญิงและครูที่ได้ศึกษาต่อ

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทางของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้ของครูทั้งสี่กรณี ดังกล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้เป็น 4 ประการคือ (1) ด้านลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลังของครู กับความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ พบว่าครูที่มีความตระหนักฯ มาก คือ ครูชาย ครูอายุน้อย ครูที่มีระดับการศึกษาสูง และครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย อายุข้อย่อย เพ็งจบการศึกษา (2) ด้านลักษณะและสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน กับการแสวงหาความรู้ของครู พบว่าครูที่รับรู้บรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนมาก ได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก ในครูทั่วไป และโดยเฉพาะครูในเมืองอายุน้อย มีระยะเวลาทำการสอนน้อย (3) ด้านจิตลักษณะบางประการกับความตระหนักฯ พบว่า ในครูทั่วไป ครูที่มีความตระหนักฯ มาก คือ ครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ มาก หรือมุ่งอนาคตสูง หรือมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยเฉพาะครูที่มีอายุน้อย และครูที่เพ็งจบการศึกษา ส่วนครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ และครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ ต้องมีจิตลักษณะสูงพร้อมกัน 2 ด้าน จึงจะมีความตระหนักมากกว่าครูที่มีจิตลักษณะต่ำ (4) ครูที่มีอายุมาก มีความตระหนักฯ น้อย และความตระหนักฯ ไม่สัมพันธ์กับลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลัง และลักษณะของโรงเรียน แต่มีความสัมพันธ์กับจิตลักษณะ 3 ด้าน ของครูเหล่านี้

ปริมาณการแสวงหาความรู้ของครูที่มีลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลัง และสถานทางสังคม
ภายในโรงเรียนต่างกัน

ปริมาณการแสวงหาความรู้ของครูในการวิจัยนี้ หมายถึง การที่ครูรายงานว่า ตนมีความกระตือรือร้นในการใฝ่หาความรู้ใหม่มาพัฒนาตน และงานการสอนของตน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยการอ่านตำรา วารสารหรือสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ การไปฟังการอภิปราย การเข้าร่วมประชุมสัมมนา การศึกษา ดูงาน มากถึงน้อย หรือไม่มีเลย วัดได้โดยใช้แบบวัดการแสวงหาความรู้มาตร 6 หน่วย จำนวน 15 ข้อ ครูผู้ตอบจะได้คะแนนอยู่ระหว่าง 36-75 คะแนน จากการวัดครูในกลุ่มตัวอย่างรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 52.39 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.69

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบสามทางของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครูในกลุ่มรวม โดยใช้อายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนเป็นตัวแปรอิสระ ปรากฏว่า คะแนนการแสวงหาความรู้ของครูแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ระหว่าง อายุ กับระดับการศึกษา และระดับการศึกษา กับบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน นอกจากนี้แล้วยังพบว่าคะแนนการแสวงหาความรู้ของครูแปรปรวนไปตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนเมื่อพิจารณาแยกกันตามลำดับด้วยในระดับที่เชื่อมั่นได้ (ดูตาราง 13)

เมื่อนำค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มที่แบ่งตามอายุกับระดับการศึกษา และระหว่างระดับการศึกษา กับบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน เป็น 4 ลักษณะ ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ พบว่า คะแนนการแสวงหาความรู้ของครูที่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของอายุ และระดับการศึกษานั้นมีลักษณะความแตกต่างในสี่กรณี คือ (1) ครูอายุน้อย มีระดับการศึกษาสูง มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงสุด คือ สูงกว่าครูลักษณะอื่น ๆ ในขณะที่ครูอายุมาก ระดับการศึกษาต่ำ มีคะแนนต่ำที่สุด (ดูตาราง 24 ภาคผนวก ข.) ส่วนที่พบว่าคะแนนการแสวงหาความรู้ของครูแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนนั้น จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบลักษณะความแตกต่างใน 5 กรณี แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่ 2 กรณีคือ (1) ครูที่มีระดับการศึกษาสูง และมีบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนมาก มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงสุด (2) ในหมู่ครูที่มีบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียนดีน้อย ถ้ามีระดับการศึกษาสูง จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (ดูตาราง 25 ภาคผนวก ข.)

ต่อมา ได้วิเคราะห์ความแปรปรวนในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มรวมของคะแนนการแสวง

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมในโรงเรียนพร้อมกันของครูในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ค่าดีเอฟ	ค่าเอมเอส	ค่าเอฟ
อายุ (ก)	1	4495.75	110.58***
ระดับการศึกษา (ข)	1	2593.87	63.80***
บรรยากาศที่ดี (ค)	1	1527.99	37.58***
ก x ข	1	275.38	6.77**
ก x ค	1	11.43	< 1
ข x ค	1	644.15	15.84***
ก x ข x ค	1	1.25	< 1
ส่วนที่เหลือ	460	40.65	
รวม	467	75.68	

** , *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .001

รวมทำนายได้ 32.10 %

หาความรู้ของครู จากกลุ่มย่อยที่แบ่งตามตัวแปรทางชีวสังคม และภูมิหลัง 5 ตัว คือ เพศ ระยะเวลาทำการสอน การศึกษาต่อเพิ่มเติม ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ตัวแปรละ 2 - 3 ระดับ รวม 11 กลุ่ม พบลักษณะความแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน ซึ่งพบในกลุ่มครูสองกลุ่มคือ กลุ่มครูหญิง และกลุ่มครูในโรงเรียนขนาดกลาง (ดูตาราง 14) เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนเป็น 8 กลุ่ม ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบลักษณะความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มครูหญิงหลายกรณี แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึง มีอยู่ 2 กรณี คือ (1) ครูอายุน้อยมีการศึกษาสูง

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเอสดี	อายุ			ระดับการศึกษา			บรรยากาศ			ปฏิสัมพันธ์		
				(ก)	(ข)	(ค)	(ง)	(จ)	(ฉ)	(ช)	(ซ)	(ด)	(ขค)	(ขคค)	(กขคค)
กลุ่มรวม	468	52.39	8.69	11.58***	63.50***	35.58***	6.77*	<1	15.84***	<1					
เพศชาย	236	53.53	8.32	74.31***	33.02***	16.78***	12.52***	<1	2.99	3.11					
เพศหญิง	232	51.23	8.93	37.79***	33.59***	21.91***	<1	3.12	13.14***	3.96*					
เวลาทำการสอนน้อย	243	56.64	8.17	8.74**	45.86***	23.94***	1.95	<1	3.71**	<1					
เวลาทำการสอนมาก	225	47.80	6.69	<1	22.49***	8.41**	<1	<1	11.00***	1.98					
ไม่ได้ศึกษาต่อ	340	51.13	8.03	62.16***	44.46***	22.35***	4.89*	1.10	10.18***	<1					
ได้ศึกษาต่อ	128	55.73	9.52	50.22**	1.94	12.17***	<1	<1	<1	<1					
โรงเรียนขนาดเล็ก	175	51.09	8.47	20.26**	19.63***	13.80***	3.48	<1	8.39**	<1					
โรงเรียนขนาดกลาง	145	60.83	8.54	50.81***	28.42***	30.31***	<1	<1	5.48*	4.48*					
โรงเรียนขนาดใหญ่	148	53.08	8.70	52.68***	25.31***	8.31**	10.17**	<1	1.10	<1					
โรงเรียนในเมือง	217	54.14	8.95	84.01***	28.95***	10.55**	4.44*	<1	4.41*	<1					
โรงเรียนชนบท	251	50.88	8.19	42.00***	31.26***	26.40***	2.17	<1	12.17***	<1					

*. ** . *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

และมีบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียนดีมาก มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงสุด คือ สูงกว่า ครูในลักษณะอื่น ๆ อีกเจ็ดลักษณะในกลุ่มเปรียบเทียบเดียวกัน (2) ในหมู่ครูที่มีอายุมาก และมีบรรยากาศฯ ดีมาก ถ้ามีระดับการศึกษาสูงจะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (ดูตาราง 26 ภาคผนวก ข.) ส่วนกลุ่มครูในโรงเรียนขนาดกลางนั้น พบลักษณะความแตกต่าง 15 กรณี แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมี 2 กรณี คือ (1) ครูอายุน้อย มีระดับการศึกษาสูง และมีบรรยากาศฯ ดีมาก มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงสุด คือ สูงกว่า ครูอีกเจ็ดลักษณะในกลุ่มเปรียบเทียบเดียวกัน (2) ในหมู่ครูอายุน้อย และมีบรรยากาศดีน้อย ถ้ามีระดับการศึกษาสูง จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (ดูตาราง 27 ภาคผนวก ข.)

ส่วนกลุ่มครูที่ไม่พบความแปรปรวนสามทาง จากการวิเคราะห์นี้ยังพบว่า คะแนนการแสวงหาความรู้ของครู แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละสองตัวในสองกรณี คือ กรณีที่หนึ่ง คะแนนการแสวงหาความรู้แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของอายุ และระดับการศึกษา จากครู 4 กลุ่ม คือ กลุ่มครูชาย ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ครูในโรงเรียนใหญ่ และครูในเมือง (ดูตาราง 14) เมื่อนำค่าเฉลี่ยที่แบ่งตามอายุ และระดับการศึกษาเป็นสี่ลักษณะไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบลักษณะความแตกต่างเช่นเดียวกับกลุ่มรวมในครูทั้งสี่กลุ่ม ดังกล่าว กรณีที่สอง คะแนนการแสวงหาความรู้ของครูแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของ ระดับการศึกษาและบรรยากาศที่ดีทางสังคมในโรงเรียน พบในครู 5 กลุ่ม คือ กลุ่มครูหญิง ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง (ดูตาราง 14) นำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามระดับการศึกษาและบรรยากาศที่ดี เป็นสี่กลุ่มไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบลักษณะความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญสามประการ คือ (1) มีลักษณะความแตกต่างเช่นเดียวกับกลุ่มรวมจากครู 2 กลุ่มคือ กลุ่มครูโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มครูชานเมือง (2) ครูที่มีระดับการศึกษาสูง และมีบรรยากาศฯ ดีมาก มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และในหมู่ครูที่มีบรรยากาศฯ ดีมาก ถ้ามีระดับการศึกษาสูง จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ ลักษณะความแตกต่างเช่นนี้ พบในกลุ่มครูหญิง โรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนชานเมือง (ดูตาราง 27, 28 และ 29 ภาคผนวก ข.) (3) ครูที่มีระดับการศึกษาสูง และมีบรรยากาศฯ ดีมาก มีคะแนนแสวงหาความรู้สูงกว่าครูลักษณะอื่น ๆ ทุกลักษณะในกลุ่มเปรียบเทียบเดียวกัน ลักษณะความแตกต่าง

เช่นนี้ พบในครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก และครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ (ดูตาราง 30 และ 31 ภาคผนวก ข.)

นอกจากนั้น การวิเคราะห์นี้ยังพบว่า คະแนนการแสวงหาความรู้ของครูแปรปรวนไปตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน เมื่อพิจารณาแยกกันจากครู 11 กลุ่ม (ดูตารางค่าเฉลี่ย 32 ภาคผนวก ข.) คือ คະแนนการแสวงหาความรู้ของครูแปรปรวนไปตามอายุ มี 10 กลุ่ม แต่ที่สำคัญมีอยู่ 1 กลุ่ม ที่ควรกล่าวถึงคือ ในหมู่ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ครูอายุน้อย มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูอายุมาก แต่ไม่พบผลความแตกต่างเช่นนี้ในหมู่ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก กรณีที่สอง คະแนนการแสวงหาความรู้ของครูแปรปรวนไปตามระดับการศึกษา มี 10 กลุ่ม แต่ที่สำคัญมีอยู่ 1 กลุ่ม คือ ในหมู่ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ครูที่มีระดับการศึกษาสูง มีคะแนนการแสวงหาความรู้ สูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ แต่ไม่พบความแตกต่างเช่นนี้ในหมู่ครูที่ได้ศึกษาต่อเพิ่มเติม กรณีที่สาม คະแนนการแสวงหาความรู้ของครู แปรปรวนไปตามบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน มี 11 กลุ่ม

สรุปได้ว่าครูที่มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูในลักษณะอื่น ๆ อย่างเชื่อมั่นได้ คือ (1) ครูอายุน้อย ครูที่มีระดับการศึกษาสูง และครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่มีบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียนดีมาก เมื่อพิจารณาแยกกัน (2) ครูที่มีอายุน้อย และมีระดับการศึกษาสูง เมื่อพิจารณาพร้อมกัน (3) ครูที่มีระดับการศึกษาสูง และมีบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียนดีมาก เมื่อพิจารณาพร้อมกัน (4) ครูอายุน้อย มีระดับการศึกษาสูงและมีบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียนดีมาก เมื่อพิจารณาพร้อมกันทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มครูในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง

ต่อมา ได้วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู ในกลุ่มรวมโดยใช้ตัวแปรเพศ การได้รับการบริการ และการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติเป็นตัวแปรอิสระ ปรากฏว่า คະแนนการแสวงหาความรู้ของครูแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของเพศ และการมีแบบอย่างของการปฏิบัติ นอกจากนี้แล้วยังพบว่าคะแนนการแสวงหาความรู้ของครูแปรปรวนไปตามตัวแปรเพศ การได้รับการบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ เมื่อพิจารณาแยกกันตามลำดับ ในระดับความเชื่อมั่นได้ (ดูตาราง 15)

เมื่อนำค่าเฉลี่ยที่แบ่งตามเพศ และการมีแบบอย่างของการปฏิบัติเป็นสัญลักษณ์ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบลักษณะความแตกต่างใน 2 กรณี แต่ที่สำคัญ

ที่ควรกล่าวถึงมี 2 กรณี คือ (1) ในหมู่ครูที่มีแบบอย่างของการปฏิบัติน้อย ถ้าเป็นครูชายจะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูหญิง (2) ในหมู่ครูหญิง ถ้ามีแบบอย่างของการปฏิบัติมาก จะมีคะแนน การแสวงหาความรู้มากกว่า ครูที่มีแบบอย่างของการปฏิบัติน้อย (ดูตาราง 33 ภาคผนวก ข.)

ต่อจากนั้น ได้วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครูแบบสามทางในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มรวม โดยใช้ตัวแปรอิสระชุดเดียวกันจากกลุ่มย่อยที่แบ่งตามตัวแปรชีวสังคม และภูมิหลัง 7 ตัว คือ อายุ ระยะเวลาทำการสอน ระยะเวลาหลังจบการศึกษา ระดับการศึกษา การศึกษาต่อเพิ่มเติม ขนาดของ โรงเรียนและลักษณะที่ตั้งของ โรงเรียนตัวแปรละ 2-3 ระดับ รวม 15 กลุ่ม ปรากฏว่าคะแนนการแสวงหาความรู้แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของเพศ การบริการและการส่งเสริมกับการมีแบบอย่างของการปฏิบัติ ซึ่งพบในกลุ่มครูชานเมืองเพียงกลุ่มเดียว (ดูตาราง 16) เมื่อนำค่าเฉลี่ยที่แบ่งตามเพศ การบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ เป็น 8 กลุ่ม ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบลักษณะความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญใน 15 กรณี แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่ 3 กรณี คือ (1) ในหมู่ครูหญิง ที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมน้อย ถ้ามีแบบอย่างของการปฏิบัติมาก จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีแบบอย่างของการปฏิบัติน้อย (2) ในหมู่ครูหญิง ที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก ถ้ามีแบบอย่างของการปฏิบัติมาก จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้มากกว่าครูที่มีแบบอย่างน้อย (3) ในหมู่ครูชายที่มีแบบอย่างของการปฏิบัติน้อย ถ้าได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมน้อย (ดูตาราง 34 ภาคผนวก ข.)

ในกลุ่มย่อยที่ไม่พบนัยสำคัญ ของความแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปร ที่ละสามตัวแปร ยังพบว่า มีคะแนนการแสวงหาความรู้ มีความแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละสองตัว ในสองกรณี คือ กรณีแรก คะแนนการแสวงหาความรู้แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของเพศ และการมีแบบอย่างของการปฏิบัติ จากครู 7 กลุ่ม คือ ครูอายุน้อย ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ครูที่เพิ่งจบการศึกษา ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ครูในโรงเรียนขนาดกลาง และครูในเขตชานเมือง (ดูตาราง 16) เมื่อนำค่าเฉลี่ยที่แบ่งตามเพศ และการมีแบบอย่าง เป็นสี่ลักษณะ ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบลักษณะความแตกต่างสามประการ คือ (1) พบความแตกต่างในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มรวม จากครู 4

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามเพศ การได้รับการบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติพร้อมกันของครูในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน		ค่าดีเอฟ	ค่าเอมเอส	ค่าเอฟ
เพศ	(ก)	1	374.24	5.45*
การบริการและการส่งเสริม	(ข)	1	1005.69	14.65***
การมีแบบอย่างปฏิบัติ	(ค)	1	287.50	4.14*
ก x ข		1	61.83	< 1
ก x ค		1	640.13	9.33**
ข x ค		1	18.54	< 1
ก x ข x ค		1	42.52	< 1
ส่วนที่เหลือ		460	68.61	
รวม		467	75.68	

*, **, *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ
รวมทำนายได้ 7.60 %

กลุ่ม คือ ครูอายุน้อย ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ครูที่เพิ่งจบการศึกษาในกลุ่มสถานเมือง (2) ในหมู่ครูที่มีแบบอย่างฯ น้อย ถ้าเป็นครูชาย จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้มากกว่าที่มีแบบอย่างฯ น้อย ลักษณะความแตกต่างเช่นนี้ พบในครู 2 กลุ่ม คือ ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และครูที่ไม่ได้รับการศึกษาต่อ (ดูตาราง 35 และ 36 ภาคผนวก ข.) (3) พบลักษณะความแตกต่างของครูเพียงคู่เดียว โดยพบว่าในหมู่ครูหญิง ถ้ามีแบบอย่างฯ มาก จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้มากกว่าครูที่มีแบบอย่างฯ น้อย ซึ่งพบในครูโรงเรียนขนาดกลางเพียงกลุ่มเดียว (ดูตาราง 37 ภาคผนวก ข.) กรณีที่สอง คะแนนการแสวงหาความรู้แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของการได้รับการบริการและการส่งเสริม กับการมีแบบอย่างของการปฏิบัติ ในครูเพียงกลุ่มเดียว

ตาราง 16 ค่าเอฟในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามเพศ การได้รับการบริการ และการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเอตดี	เพศ การบริการ การมีแบบอย่าง ปฏิสัมพันธ์ 2 ทาง ปฏิสัมพันธ์ 3 ทาง							
				(ก)	(ข)	(ค)	กxข	กxค	ขxค	กxขxค	
กลุ่มรวม	468	52.39	8.69	5.45*	14.65***	4.14*	<1	9.33**	<1	<1	<1
อายุน้อย	246	56.75	8.04	1.92	17.42***	<1	<1	5.52*	<1	1.10	1.10
อายุมาก	222	47.56	6.60	3.52	<1	2.95	<1	2.41	<1	1.06	1.06
เวลาทำการสอนน้อย	243	57.01	7.50	1.05	15.64***	<1	<1	3.94*	<1	<1	<1
เวลาทำการสอนมาก	225	47.80	6.69	3.07	1.25	2.69	<1	1.30	<1	<1	<1
เพิ่งจบการศึกษา	349	54.60	8.64	1.88	12.83	2.52	<1	4.63*	1.23	<1	<1
จบการศึกษามานาน	119	45.90	4.73	5.73*	<1	<1	<1	<1	<1	<1	<1
การศึกษาค่ำ	192	47.16	5.76	8.78**	<1	1.36	1.60	4.23*	1.18	<1	<1
การศึกษาลูก	276	56.03	8.54	1.12	8.78**	1.21	<1	1.82	3.37	<1	<1
ไม่ได้ศึกษาค่ำ	340	51.13	8.03	13.42***	8.89**	1.37	1.83	6.23*	<1	<1	<1
ได้ศึกษาค่ำ	128	55.73	9.52	<1	3.00	1.17	<1	<1	3.98	1.22	1.22

ตาราง 16 (ต่อ)

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	เพศ การบริการฯ การมีแบบอย่างฯ ปฏิสัมพันธ์ 2 ทาง ปฏิสัมพันธ์ 3 ทาง						
				(ก)	(ข)	(ค)	กขช	กขค	กขคค	
โรงเรียนขนาดเล็ก	175	51.09	8.47	5.10*	17.02***	<1	3.60	<1	<1	1.54
โรงเรียนขนาดกลาง	145	53.08	8.70	<1	<1	3.74	2.32	7.63**	<1	<1
โรงเรียนขนาดใหญ่	148	53.16	8.61	10.37***	19.68***	<1	3.67	3.29	2.24	<1
โรงเรียนในเมือง	217	54.14	8.95	<1	2.59	<1	<1	1.21	<1	<1
โรงเรียนชนบท	251	50.88	8.19	16.80***	8.12**	8.78**	<1	10.24**	<1	4.43*

*. **. *** มีนัยสำคัญระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

คือ ครูที่ได้ศึกษาต่อ (ดูตาราง 16) เมื่อนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ พบลักษณะความแตกต่างใน 3 กรณี แต่ควรกล่าวถึงมีอยู่ 2 กรณี คือ (1) ในหมู่ครูที่มีแบบอย่างฯ น้อย ถ้าได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่ได้รับการบริการ และการส่งเสริมน้อย (2) ในหมู่ครูที่ได้รับการบริการ และการส่งเสริมน้อย ถ้ามีแบบอย่างฯ มาก จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีแบบอย่างฯ น้อย (ดูตาราง 38 ภาคผนวก ข.)

นอกจากนั้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ยังพบว่า คะแนนการแสวงหาความรู้ของครูแปรปรวนไปตามเพศ การได้รับการบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ เมื่อพิจารณาแยกกันจากครู 15 กลุ่ม (ดูตารางค่าเฉลี่ย 39 ภาคผนวก ข.) กรณีที่หนึ่ง คะแนนการแสวงหาความรู้แปรปรวนไปตามเพศ พบในครู 7 กลุ่ม แต่ที่สำคัญมีอยู่ 6 กลุ่มที่ควรกล่าวถึง คือ (1) ในหมู่ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ครูชาย มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูหญิง แต่ไม่พบความแตกต่าง เช่น ในหมู่ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก (2) ในหมู่ครูที่จบการศึกษามานาน ครูชาย มีคะแนนการแสวงหาความรู้มากกว่าครูหญิง แต่ไม่พบความแตกต่าง เช่น ในหมู่ครูที่เพิ่งจบการศึกษา (3) ในหมู่ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ ครูชาย มีคะแนนการแสวงหาความรู้มากกว่าครูหญิง แต่ไม่พบผล เช่น ในหมู่ครูที่มีระดับการศึกษาสูง (4) ในหมู่ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ครูชาย มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูหญิง แต่ไม่พบผล เช่น ในหมู่ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ (5) ครูในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ครูชายมีคะแนนการแสวงหาความรู้มากกว่าครูหญิง แต่ไม่พบผล เช่น ในหมู่ครูในโรงเรียนขนาดกลาง (6) ในหมู่ครูโรงเรียนในชานเมือง ครูชายมีคะแนนการแสวงหาความรู้มากกว่าครูหญิงแต่ไม่พบผล เช่น ในหมู่ครูในเมือง กรณีที่สอง คะแนนการแสวงหาความรู้แปรปรวนไปตามการได้รับการบริการและการส่งเสริมพบในครู 6 กลุ่ม คือ (1) ในหมู่ครูอายุน้อย ครูที่ได้รับการบริการฯ น้อย แต่ไม่พบผลความแตกต่าง เช่น ในหมู่ครูอายุมาก (2) ในหมู่ครูที่มีระดับการศึกษาสูง ครูที่ได้รับการบริการฯ มาก มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่ได้รับการบริการฯ น้อย แต่ไม่พบผล เช่น ในหมู่ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (3) ในหมู่ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ครูที่ได้รับการบริการฯ มาก มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่ได้รับการบริการฯ น้อย แต่ไม่พบผลความแตกต่าง เช่น ในหมู่ครูที่ได้รับการศึกษาต่อ (4) ครูในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ครูที่ได้รับการบริการมาก มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่ได้รับการบริการฯ น้อย แต่ไม่พบผล เช่น ในหมู่ครูโรงเรียน

ขนาดเล็ก (5) ในหมู่ครูโรงเรียนชานเมือง ครูที่ได้รับการบริการฯ มาก มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่ได้รับการบริการฯ น้อย แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในหมู่ครูโรงเรียนในเมือง กรณีที่สาม คะแนนการแสวงหาความรู้ของครูแปรปรวนไปตามการมีแบบอย่างของการปฏิบัติ ซึ่งพบในครูเพียงกลุ่มเดียว คือ ครูในโรงเรียนชานเมือง โดยพบว่าครูที่มีแบบอย่างของการปฏิบัติมาก มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีแบบอย่างฯ น้อย แต่ไม่พบผลเช่นนี้ ในหมู่ครูในเมือง และครูกลุ่มอื่น ๆ

สรุปได้ว่า ครูที่มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูในลักษณะอื่น ๆ อย่างเชื่อมั่นได้ คือ (1) ครูชาย ครูที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก ครูที่มีแบบอย่างของการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาแยกกันทั้งในกลุ่มครูทั่วไป และโดยเฉพาะครูในโรงเรียนชานเมือง ส่วนครูที่มีคะแนนการแสวงหาความรู้ไม่แปรปรวนไปตาม เพศ การได้รับการบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติเลย ได้แก่ ครูอายุมาก ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ครูที่เพิ่งจบการศึกษา และครูในเมือง

ต่อจากนั้น ได้วิเคราะห์ความแปรปรวน แบบสามทาง ของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครูในกลุ่มรวมโดยใช้ตัวแปร ระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน เป็นตัวแปรอิสระ ปรากฏว่า คะแนนการแสวงหาความรู้ของครู แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละสองตัวแปร คือ ระยะเวลาทำการสอน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน นอกจากนี้ยังพบว่า มีความแปรปรวนไปตามระยะเวลาทำการสอนกับลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน เมื่อพิจารณาแยกกันตามลำพังด้วย ในระดับที่เชื่อมั่นได้ (ดูตาราง 17)

ในกลุ่มรวม เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามระยะเวลาทำการสอนและที่ตั้งของโรงเรียนรวมสี่กลุ่ม ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ พบความแตกต่างใน 5 กรณี แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมี 2 กรณี คือ (1) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย และสอนอยู่ในโรงเรียนในเมือง มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงสุด คือ สูงกว่าครูอีกสามลักษณะในกลุ่มเปรียบเทียบเดียวกัน (2) ในหมู่ครูชานเมือง ถ้ามีอายุน้อย จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูอายุมาก (ดูตาราง 40 ภาคผนวก ข.)

เมื่อได้วิเคราะห์ความแปรปรวนในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มรวมของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู จากกลุ่มย่อยที่แบ่งตามตัวแปรทางชีวสังคมและภูมิหลัง 5 ตัวแปร คือ เพศ อายุ ระยะเวลาที่จบการศึกษา ระดับการศึกษา และการศึกษาต่อเพิ่มเติม ตัวแปรละ 2 ระดับ รวม

10 กลุ่ม พบลักษณะความแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละสองตัวแปร คือ ระยะเวลาทำการสอน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน จากครู 3 กลุ่ม คือ ครูหญิง ครูที่เพิ่งจบการศึกษาและครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ (ดูตาราง 17) เมื่อนำค่าเฉลี่ยที่แบ่งตามระยะเวลาทำการสอน และที่ตั้งของโรงเรียนเป็นสี่กลุ่ม ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบลักษณะความแตกต่างใน 2 แบบ คือ แบบที่หนึ่ง คະແນການແສງຫາຄວາມຮູ້ มีลักษณะความแตกต่างเช่นเดียวกันกับกลุ่มรวมในครู 2 กลุ่ม คือ ครูที่เพิ่งจบการศึกษา และครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อเพิ่มเติม แบบที่สอง พบความแตกต่างที่สำคัญ 2 ประการ ในกลุ่มครูหญิง คือ (1) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ในเขตชานเมือง มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงสุด คือ สูงกว่าครูอีกสามลักษณะในกลุ่มเปรียบเทียบเดียวกัน โดยที่ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ในเขตเมือง มีคะแนนต่ำที่สุด (ดูตาราง 41 ภาคผนวก ข.)

นอกจากนั้นจากการวิเคราะห์นี้ยังพบว่าคะแนนการแสวงหาความรู้ของครูแปรปรวนไปตามระยะเวลาทำการสอน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน เมื่อพิจารณาแยกกันตามลำพังอีกด้วย อย่างเชื่อมั่นได้ (ดูตารางค่าเฉลี่ย 42 ภาคผนวก ข.) กรณีที่หนึ่ง คະແນການແສງຫາຄວາມຮູ້แปรปรวนไปตาม ระยะเวลาทำการสอน พบในครู 8 กลุ่ม แต่ที่สำคัญมีอยู่ 2 กลุ่ม ที่ควรกล่าวถึง คือ (1) ในหมู่ครูอายุน้อย ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมากแต่ไม่พบความแตกต่างเช่นนี้ในหมู่ครูอายุมาก (2) ในหมู่ครูที่เพิ่งจบการศึกษา ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก แต่ไม่พบความแตกต่างเช่นนี้ในหมู่ครูที่จบการศึกษามานาน กรณีที่สอง คະແນການແສງຫາຄວາມຮູ້ของครูแปรปรวนไปตามลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน พบในครู 7 กลุ่ม แต่ที่สำคัญมีอยู่ 3 กลุ่ม ที่ควรกล่าวถึงคือ (1) ในหมู่ครูอายุน้อย ครูที่ทำการสอนอยู่ในเมือง จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่า ครูที่สอนอยู่ในเขตชานเมือง แต่ไม่พบความแตกต่างเช่นนี้ในครูอายุมาก (2) ในหมู่ครูที่เพิ่งจบการศึกษา ครูโรงเรียนในเมือง มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูชานเมือง แต่ไม่พบผลความแตกต่างเช่นนี้ในกลุ่มครูที่จบการศึกษามานาน (3) ในหมู่ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ครูที่สอนอยู่ในเมือง มีคะแนนการแสวงหาความรู้มากกว่าครูที่สอนอยู่ในชานเมือง แต่ไม่พบผลความแตกต่างเช่นนี้ในหมู่ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ กรณีที่สาม ไม่พบผลความแตกต่างตามขนาดของโรงเรียนจากครูทั้ง 10 กลุ่ม

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตาม
ระยะเวลา ทำการสอน ขนาดของ โรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของ โรงเรียน พร้อมกันของครู
ในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน	ค่าดีเอฟ	ค่าเอมเอส	ค่าเอฟ
ระยะเวลาทำการสอน (ก)	1	5662.67	110.20 ^{***}
ขนาดของโรงเรียน (ข)	1	67.37	1.31
ที่ตั้งของโรงเรียน (ค)	1	1216.31	23.67 ^{***}
ก x ข	1	< 1	< 1
ก x ค	1	415.96	8.09 ^{**}
ข x ค	1	77.19	1.50
ก x ข x ค	1	< 1	< 1
ส่วนที่เหลือ	460	51.38	
รวม	467	75.68	

^{**}, ^{***} มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .001

รวมทำนายได้ 30.20 %

สรุปได้ว่า ครูที่มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูลักษณะอื่น ๆ อย่างเชื่อมั่นได้
คือ (1) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย (2) ครูโรงเรียนในเมือง (3) ครูที่มีระยะเวลา
ทำการสอนน้อย ทำการอยู่ในโรงเรียนในเมือง (4) ส่วนกลุ่มครูที่คะแนนการแสวงหาความรู้
ไม่แปรปรวนไปตามตัวแปร ระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของ
โรงเรียนเลย คือ ครูอายุมาก และครูที่จบการศึกษามานาน

ตาราง 18 ค่าเอฟเฟกต์ทางจิตวิทยาที่ความแปรปรวนของคะแนนการสังเกตความรับรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาของการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเอสดี	ระยะเวลา		ที่ตั้งของโรงเรียน	ที่ตั้งของโรงเรียน	ปฏิสัมพันธ์		
				ทำการสอน (ก)	ขนาดของโรงเรียน (ข)			กxข	กxค	ขxค
กลุ่มรวม	468	52.39	8.69	110.20***	1.31	23.67***	<1	8.09**	1.50	<1
เพศชาย	236	53.10	8.06	57.63***	<1	5.44*	<1	2.71	<1	<1
เพศหญิง	232	50.95	8.62	44.88***	2.97	20.93***	<1	7.77**	<1	<1
อายุน้อย	246	56.16	8.14	8.13**	<1	33.10***	<1	<1	<1	<1
อายุมาก	222	47.56	6.60	<1	1.15	1.27	<1	<1	1.42	1.58
เพิ่งจบการศึกษา	349	54.60	8.64	40.96***	<1	22.15***	<1	4.35***	<1	<1
จบการศึกษามานาน	119	45.90	4.37	3.32	<1	2.18	<1	<1	<1	<1
การศึกษาต่ำ	192	47.16	5.76	9.30**	2.61	4.16*	<1	<1	<1	1.41
การศึกษาลึก	276	56.03	8.54	66.92***	3.29	9.99**	<1	3.33	3.08	<1
ไม่ได้ศึกษาต่อ	340	51.13	8.03	90.85***	1.00	22.58***	<1	6.07*	<1	<1
ได้ศึกษาต่อ	128	55.09	8.47	40.15***	1.36	2.23	<1	3.37	3.95	<1

*. ***. *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

จิตลักษณะบางประการกับการแสวงหาความรู้ของครู

วัตถุประสงค์ที่สำคัญประการหนึ่งของงานวิจัยนี้ คือ ศึกษาความสัมพันธ์ของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของครูกับจิตลักษณะ 5 ประการ คือ ทักษะคิดที่ติดต่อการประกอบอาชีพของครู การมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความเชื่ออำนาจภายในตน และสุขภาพจิต

ปริมาณการแสวงหาความรู้ของครูที่มีจิตลักษณะบางประการต่างกัน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบสามทางของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครูในกลุ่มรวม โดยใช้จิตลักษณะที่สำคัญ คือ ทักษะคิดที่ติดต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นตัวแปรอิสระ ปรากฏว่า คะแนนการแสวงหาความรู้ของครูแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งสองตัว ใน 2 กรณี คือ (1) ทักษะคิดที่ติดต่อการประกอบอาชีพครูกับการมุ่งอนาคต (2) การมุ่งอนาคตกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และนอกจากนี้ยังพบว่ามีผลความแปรปรวนไปตามตัวแปร ทักษะคิดที่ติดต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เมื่อพิจารณาแยกตามลำดับด้วยในระดับที่เชื่อมั่นได้ (ดูตาราง 19) กรณีที่หนึ่ง เมื่อนำค่าเฉลี่ยที่แบ่งตามทักษะคิดที่ดีๆ และการมุ่งอนาคตเป็นสัญลักษณ์ ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบว่า คะแนนการแสวงหาความรู้ของครู ที่มีลักษณะความแตกต่างใน 5 ประการ แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่ 4 ประการ คือ (1) ครูที่มีทักษะคิดที่ดีๆ มาก และมุ่งอนาคตสูง มีคะแนนการแสวงหาความรู้ที่สูงที่สุด คือ สูงกว่าครูอีกสามลักษณะในกลุ่มเปรียบเทียบเดียวกัน (2) ในหมู่ครูที่มีทักษะคิดที่ดีๆ น้อย ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง จะมีการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ (3) ในหมู่ครูที่มีทักษะคิดที่ดีๆ มาก ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง ถ้ามีทักษะคิดที่ดีๆ มาก จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีทักษะคิดที่ดีๆ น้อย (ดูตาราง 43 ภาคผนวก ข.) ต่อมาได้ทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยตามกรณีที่สอง คือ เมื่อนำค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครูที่แบ่งตามการมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นสัญลักษณ์ ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบลักษณะความแตกต่างใน 5 ประการ แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่ 3 ประการ คือ (1) ครูที่มีการมุ่งอนาคตสูง และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีคะแนนการแสวงหาความรู้ที่สูงที่สุด คือ สูงกว่าครูอีกสามลักษณะในกลุ่มเปรียบเทียบเดียวกัน (2) ในหมู่ครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ (3) ในกลุ่มครูที่มีการมุ่งอนาคตสูง ถ้ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตาม
ทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พร้อมกันของครูในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน		ค่าดีเอฟ	ค่าเอ็มเอส	ค่าเอฟ
ทัศนคติ ๓	(ก)	1	820.03	18.18 ^{***}
การมุ่งอนาคต	(ข)	1	5649.52	125.29 ^{***}
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	(ค)	1	906.47	20.10 ^{***}
ก x ข		1	780.21	17.30 ^{***}
ก x ค		1	< 1	< 1
ข x ค		1	393.17	8.72 ^{**}
ก x ข x ค		1	82.66	1.83
ส่วนที่เหลือ		460	45.08	
รวม		467	75.68	

^{**}, ^{***} มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .001 ตามลำดับ

รวมทำนายได้ 21.80 %

สูงด้วย จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ (ดูตาราง 44
ภาคผนวก ข.)

เมื่อทำการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของคะแนนการแสวงหาความรู้ แบบสามทาง
เช่นเดียวกับกับกลุ่มรวม ในครูกลุ่มย่อยที่แบ่งตามตัวแปรทางชีวสังคม และภูมิหลัง 8 ตัวแปร คือ
เพศ อายุ ระยะเวลาทำการสอน ระยะเวลาหลังจบการศึกษา ระดับการศึกษา การศึกษาต่อ
เพิ่มเติม ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ตัวแปรละ 2-3 ระดับ รวม 17
กลุ่ม พบลักษณะความแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่ง
อนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จากครู 2 กลุ่ม คือ ครูที่จบการศึกษามานาน และกลุ่มครู

โรงเรียนในเมือง (ดูตาราง 20) เมื่อนำค่าเฉลี่ยที่แบ่งตามทัศนคติที่ดีๆ การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแปดกลุ่มไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า ในกลุ่มครูที่จบการศึกษามานาน มีลักษณะความแตกต่างใน 10 กรณี แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่ 3 กรณี คือ (1) ครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ น้อย มุ่งอนาคตสูง และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงที่สุด คือ สูงกว่าครูอีก 7 ลักษณะในกลุ่มเปรียบเทียบเดียวกัน (2) ในหมู่ครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ น้อย และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ (3) ในหมู่ครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ น้อย มีการมุ่งอนาคตสูง ถ้ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ (ดูตาราง 45 ภาคผนวก ข.) ส่วนกลุ่มครูในเมืองนั้น พบลักษณะความแตกต่างใน 15 กรณี แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่ 4 กรณี คือ (1) ในหมู่ครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ มาก และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ (2) ในหมู่ครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ มาก และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ (3) ในหมู่ครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ น้อย และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ (4) ในหมู่ครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ น้อย และมีการมุ่งอนาคตสูง ถ้ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ (ดูตาราง 46 ภาคผนวก ข.)

ส่วนครูในกลุ่มย่อยอื่น ๆ ที่คะแนนการแสวงหาความรู้ไม่ได้แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์แบบสามทางของตัวแปรทัศนคติที่ดีๆ การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แต่การวิเคราะห์นี้พบว่า คะแนนการแสวงหาความรู้ยังมีความแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งสองตัวในสามกรณี คือ กรณีแรก คะแนนการแสวงหาความรู้แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู กับการมุ่งอนาคตจากครู 12 กลุ่ม คือ ครูหญิง ครูอายุมาก ระยะเวลาทำการสอนมาก เพิ่งจบการศึกษา การศึกษาต่ำ ไม่ได้ศึกษาต่อ ได้ศึกษาต่อ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนในเมือง และโรงเรียนชานเมือง (ดูตาราง 20) เมื่อนำค่าเฉลี่ยที่แบ่งตามทัศนคติที่ดีๆ และการมุ่งอนาคต เป็นสี่ลักษณะไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบลักษณะความแตกต่างที่สำคัญ 3 ประการ คือ (1) พบความแตกต่างในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มรวมจากครู 7 กลุ่มคือ กลุ่มครูหญิง ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก เพิ่งจบการศึกษา ไม่ได้ศึกษาต่อ โรงเรียนขนาดเล็ก ครูในเมือง

ตาราง 20 ค่าเอฟโฟลด์ตารางการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการแสวงหาคำความรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ตัดออกเป็น 3 การ
การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจได้สัมฤทธิ์ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเอสดี	ทัศนคติ ๓ มุ่งอนาคต						
				(ก)	(ข)	(ค)	nx๗	nx๘	nx๙	
กลุ่มรวม	468	52.39	8.69	18.18***	125.29***	20.10***	17.30***	<1	8.72*	1.83
เพศชาย	236	53.53	8.32	13.93***	61.95***	10.48***	2.45	<1	2.64	1.99
เพศหญิง	232	51.23	8.93	5.95*	57.82***	8.54**	16.75***	<1	7.50**	<1
อายุน้อย	246	56.75	8.04	17.35***	87.88***	5.23*	<1	3.26	<1	4.28
อายุมาก	222	47.56	6.60	2.27	4.07*	7.29**	12.13***	<1	6.60*	2.72
เวลาทำการสอนน้อย	243	56.64	8.17	18.90***	79.23***	7.78**	<1	1.28	<1	3.86
เวลาทำการสอนมาก	225	47.80	6.69	2.43	9.13**	2.73	14.62***	<1	2.13	3.09
เพิ่งจบการศึกษา	349	54.60	8.64	32.10***	87.46***	12.31***	10.04**	<1	2.04	1.41
จบการศึกษามานาน	119	45.90	4.73	3.37	<1	<1	<1	1.56	5.05*	8.20**
การศึกษาดำ	192	47.16	5.76	<1	20.78***	<1	7.14**	<1	5.19*	1.29
การศึกษาลง	276	56.03	8.54	24.39***	48.85***	13.23***	3.42	2.47	3.10	1.21
ไม่ได้ศึกษาต่อ	340	51.13	8.03	3.89*	98.61***	14.85***	5.72*	2.59	8.82**	3.14
ได้ศึกษาต่อ	128	55.73	8.00	19.71***	25.98***	4.96*	11.76***	7.28**	<1	<1

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเอชดี	ทัศนคติ ๗ มุ่งอนาคต แรงจูงใจ ปฏิสัมพันธ์ 2 ทาง ปฏิสัมพันธ์ 3 ทาง						
				(ก)	(ข)	(ค)	กขช	กขค	กขชค	
โรงเรียนขนาดเล็ก	175	51.09	8.47	10.49 ^{***}	41.48 ^{***}	11.81 ^{***}	7.24 ^{**}	2.40	4.06 [*]	<1
โรงเรียนขนาดกลาง	145	53.08	8.70	13.84 ^{***}	35.64 ^{***}	1.11	4.95 [*]	<1	2.19	1.37
โรงเรียนขนาดใหญ่	148	53.16	8.61	11.00 ^{**}	36.01 ^{***}	2.18	5.24 [*]	1.23	2.10	1.34
โรงเรียนในเมือง	217	54.14	8.95	2.39	71.93 ^{***}	7.83 ^{***}	9.40 ^{***}	2.14	4.00 [*]	6.19 [*]
โรงเรียนชานเมือง	251	50.88	8.19	15.33 ^{***}	66.18 ^{***}	12.21 ^{***}	6.93 [*]	1.27	3.64	<1

*. **, *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

และครูชานเมือง (2) พบว่าครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ มาก มีการมุ่งอนาคตสูง มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูอื่น ๆ อีกสามลักษณะในกลุ่มเปรียบเทียบเดียวกัน พบจากครู 2 กลุ่ม คือ ครูอายุมาก ครูที่ได้ศึกษาต่อ (ดูตาราง 46 และ 47 ภาคผนวก ข.) (3) ครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ มาก และมีการมุ่งอนาคตสูง มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงสุด คือ สูงกว่าครูอีกสามลักษณะในกลุ่มเปรียบเทียบเดียวกัน และในหมู่ครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ น้อย ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ พบลักษณะความแตกต่างเช่นนี้จากครู 2 กลุ่ม คือ ครูในโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ (ดูตาราง 48, 49 ภาคผนวก ข.)

(4) ครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ มาก และมีการมุ่งอนาคตสูง มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงสุด คือ สูงกว่าครูอื่น ๆ ทุกลักษณะในกลุ่มเปรียบเทียบเดียวกัน และครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ น้อย . แต่มีการมุ่งอนาคตสูง มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ มาก แต่การมุ่งอนาคตต่ำ ลักษณะความแตกต่างเช่นนี้ พบในครูที่มีระดับการศึกษาต่ำเพียงกลุ่มเดียว (ดูตาราง 50 ภาคผนวก ข.)

กรณีที่สอง คะแนนการแสวงหาความรู้ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบจากครูเพียงกลุ่มเดียว คือ ครูที่ได้ศึกษาต่อ (ดูตาราง 16) เมื่อนำค่าเฉลี่ยที่แบ่งตามทัศนคติที่ดี^๓ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นสี่กลุ่มไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบลักษณะที่แตกต่าง 5 ประการ แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมี 4 ประการ คือ (1) ครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ มาก และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงสุด คือ สูงกว่าครูอื่น ๆ อีกสามลักษณะในกลุ่มเปรียบเทียบเดียวกัน โดยที่ครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ น้อย มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ มีคะแนนต่ำที่สุด (2) ในหมู่ครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ น้อย ถ้ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ (3) ในหมู่ครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำถ้ามีทัศนคติที่ดี^๓ มาก จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ น้อย (4) ในหมู่ครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ มาก ถ้ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้มากกว่าครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ (ดูตาราง 51 ภาคผนวก ข.)

กรณีที่สาม คะแนนการแสวงหาความรู้แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของการมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบในครูกลุ่มย่อย 7 กลุ่ม คือ ครูหญิง ครูอายุมาก ครูที่จบการศึกษามานาน ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ครูโรงเรียนขนาดเล็ก ครูในเมือง และครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (ดูตาราง 20) เมื่อนำค่าเฉลี่ยที่แบ่งตามการมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นสี่ลักษณะ ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบลักษณะความแตกต่างใน 4 ประการ คือ (1) พบความแตกต่าง

ในลักษณะเช่นเดียวกันกับกลุ่มรวมจากครู 4 กลุ่ม คือ ครูหญิง ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก และครูโรงเรียนในเมือง (2) พบว่า ครูที่มีการมุ่งอนาคตสูง และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงที่สุด คือ สูงกว่าครูทุกลักษณะในกลุ่มเปรียบเทียบกัน ในหมู่ครูที่มีการมุ่งอนาคตสูง ถ้ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ในหมู่ครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูงด้วยจะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำพบลักษณะความแตกต่างเช่นนี้ในหมู่ครูอายุมากเพียงกลุ่มเดียว (ดูตาราง 52 ภาคผนวก ข.) (3) พบความแตกต่างลักษณะเดียว คือ ในหมู่ครูที่มีการมุ่งอนาคตสูง ถ้ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงด้วย จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ พบลักษณะเช่นนี้ในกลุ่มครูที่จบการศึกษามานาน (ดูตาราง 53 ภาคผนวก ข.) (4) พบว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตสูง และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงที่สุด คือ สูงกว่าครูทุกลักษณะในกลุ่มเปรียบเทียบเดียวกัน และพบความแตกต่างอื่น ๆ ที่สำคัญคือ ในหมู่ครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูงด้วย จะมีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำเพียงกลุ่มเดียว (ดูตาราง 54 ภาคผนวก ข.)

นอกจากนั้น ในการวิเคราะห์นั้นยังพบว่า คะแนนการแสวงหาความรู้ของครูยังมีความแปรปรวนไปตามทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เมื่อพิจารณาแยกกันอีกด้วย ในระดับที่เชื่อมั่นได้ (ดูตารางค่าเฉลี่ย 55 ภาคผนวก ข.) กรณีที่หนึ่งคะแนนการแสวงหาความรู้แปรปรวนไปตามทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู มี 12 กลุ่ม แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึง 5 กลุ่ม คือ (1) ในกลุ่มครูอายุน้อย ครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ มาก มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีทัศนคติ^๓ มาก มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ น้อย แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในครูที่มีอายุมาก (2) ในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ มาก มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ น้อย แต่ไม่พบผลความแตกต่างเช่นนี้ในครูที่มีระยะเวลาสอนมาก (3) ในกลุ่มครูที่เพิ่งจบการศึกษา ครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ มาก มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ น้อย แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในครูที่จบการศึกษามานาน (4) ครูชานเมือง ครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ มาก มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ น้อย แต่ไม่พบผลเช่นนี้จากครูชานเมือง (5) กลุ่มครูที่มีระดับการศึกษาสูง ครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ มาก มีคะแนนการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีทัศนคติที่ดี^๓ น้อย แต่ไม่พบผลเช่นนี้ใน

ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ กรณีที่สอง คณะกรรมการแสวงหาความรู้แปรปรวนไปตามการมุ่งอนาคต พบในครู 16 กลุ่ม แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่ 1 กลุ่มคือ ในครูที่เพิ่งจบการศึกษา ครูที่มีการมุ่งอนาคตสูง มีคณะกรรมการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ แต่ไม่พบผลความแตกต่างเช่นนี้ในครูที่จบการศึกษามานาน กรณีที่สาม คณะกรรมการแสวงหาความรู้ แปรปรวนไปตาม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบในครู 12 กลุ่ม แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่ 4 กลุ่ม คือ (1) ในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีคณะกรรมการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีแรงจูงใจต่ำ แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก (2) ในกลุ่มครูที่เพิ่งจบการศึกษา ครูที่มีแรงจูงใจสูง มีคณะกรรมการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในครูที่จบการศึกษามานาน (3) ในกลุ่มครูที่มีระดับการศึกษาสูง ครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีคณะกรรมการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีแรงจูงใจต่ำ แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (4) ในกลุ่มครูโรงเรียนขนาดเล็ก ครูที่มีแรงจูงใจสูง มีคณะกรรมการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่

สรุปได้ว่า ครูที่มีคณะกรรมการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูในลักษณะอื่น ๆ อย่างเชื่อมั่นได้ คือ ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครูมาก ครูที่มีการมุ่งอนาคตสูง ครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ปรากฏในครูทั่วไป และโดยเฉพาะครูที่เพิ่งจบการศึกษา ส่วนครูที่ได้ศึกษาต่อ และครูที่มีการศึกษาต่ำ จะแสวงหาความรู้มาก ถ้ามีจิตลักษณะสองด้านสูงมากกว่าครูที่มีจิตลักษณะเหล่านี้ต่ำ

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของคณะกรรมการแสวงหาความรู้ของครูที่มีความแตกต่างกันตามตัวแปรทางชีวสังคม ภูมิหลัง สภาพทางสังคมภายในโรงเรียน ลักษณะของโรงเรียน และจิตลักษณะบางประการ ทำให้สรุปได้เป็นสี่กรณี คือ (1) ลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลัง กับการแสวงหาความรู้ จากการวิจัยพบว่า ครูที่แสวงหาความรู้มาก คือ ครูชาย ครูอายุน้อย ครูที่มีระดับการศึกษาสูง และครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย อายุน้อย เพิ่งจบการศึกษา (2) ด้านลักษณะของโรงเรียนและสภาพทางสังคมในโรงเรียน กับการแสวงหาความรู้ของครู จากการวิจัยพบว่า ครูที่มีการแสวงหาความรู้มาก คือ ครูที่รับรู้บรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนมาก ได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก มีแบบอย่างมากในครูทั่วไป และโดยเฉพาะครูในเมือง อายุน้อย เพิ่งจบการศึกษา (3) ด้านจิตลักษณะของครูกับการแสวงหา

ความรู้ จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู หรือการมุ่งอนาคตสูง หรือมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ในครูทั่วไป และโดยเฉพาะครูที่เพิ่งจบการศึกษา ส่วนครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อเพิ่มเติม และครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ ต้องมีจิตลักษณะสูงพร้อมกันสองด้าน จึงจะแสวงหาความรู้มากกว่าครูที่มีจิตลักษณะต่ำ (4) ครูอายุมาก มีการแสวงหาความรู้น้อย และการแสวงหาความรู้ของครูไม่มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลัง และลักษณะของโรงเรียน แต่มีความสัมพันธ์กับจิตลักษณะสามด้านของครูเหล่านี้

ปริมาณการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูที่มีลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลังสภาพทางสังคม ภายในโรงเรียนและลักษณะของโรงเรียนต่างกัน

ปริมาณการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู ในการวิจัยนี้หมายถึง การรายงานของครู ผู้ตอบว่า ตนได้นำความรู้ หรือวิทยาการใหม่จากการแสวงหาไปใช้ปฏิบัติในการพัฒนาตน และงานการสอนของตนให้มีความเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น มากถึงน้อย หรือไม่มีเลย วัดได้โดยแบบวัดการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู มีจำนวน 15 ข้อ มีมาตร 6 หน่วย ครูผู้ตอบได้คะแนนระหว่าง 36 - 82 คะแนน จากากรวิเคราะห์ผลในกลุ่มรวมพบค่าเฉลี่ยเท่ากับ 64.04 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.68

การรายงานผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้ จะเสนอผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนสามทางของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติตามตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะทางชีวสังคมภูมิหลังสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน ลักษณะของโรงเรียน และจิตลักษณะบางประการ โดยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นสี่กรณีดังต่อไปนี้

กรณีที่หนึ่ง อายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนกับการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ

กรณีที่สอง เพศ การได้รับบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติกับการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ

กรณีที่สาม ระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนกับการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ

กรณีที่สี่ ทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ การมุ่งอนาคตและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู โดยจะเสนอผลตามลำดับต่อไปนี้

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน พร้อมกันของครูในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน		ค่าดีเอฟ	ค่าเอ็มเอส	ค่าเอฟ
อายุ	(ก)	1	2375.87	47.92 ^{***}
ระดับการศึกษา	(ข)	1	1202.44	24.25 ^{***}
บรรยากาศที่ดี ๓	(ค)	1	3182.42	64.18 ^{***}
ก x ข		1	35.72	< 1
ก x ค		1	< 1	< 1
ข x ค		1	498.48	10.05 ^{**}
ก x ข x ค		1	27.52	< 1
ส่วนที่เหลือ		460	49.58	
รวม		467	75.46	

^{**}, ^{***} มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .001 ตามลำดับ
รวมทำนายได้ 30.40 %

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนน การนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู โดยใช้อายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนเป็นตัวแปรอิสระในกลุ่มรวม ปรากฏว่า คะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของระดับการศึกษาและบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน ในระดับที่เชื่อมั่นได้ (ดูตาราง 21) เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนเป็นสี่กลุ่มไปเปรียบเทียบด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบความแตกต่างใน 4 กรณี แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่ 3 กรณีคือ กรณีที่หนึ่ง ครูที่มีระดับการศึกษาสูง และมีบรรยากาศที่ดีทางสังคม

ภายในโรงเรียนมาก มีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงที่สุดแตกต่างจากครูในกลุ่มเปรียบเทียบอีกสามลักษณะ กรณีที่สอง ในหมู่ครูที่รับรู้บรรยากาศที่ดีทางสังคมมาก ถ้ามีระดับการศึกษาสูง จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ กรณีที่สาม ในหมู่ครูที่รับรู้บรรยากาศที่ดีทางสังคมน้อย ถ้ามีระดับการศึกษาสูงจะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำอย่างเชื่อมั่นได้ (ดูตาราง 58 ภาคผนวก ข.) นอกจากนี้แล้ว จากการวิเคราะห์ยังพบว่า คะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูมีความแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระ เมื่อพิจารณาแยกตามลำดับด้วย (ดูตาราง 18) คือ (1) แปรปรวนไปตามระดับของอายุ ครูที่อายุน้อยมีคะแนนสูงกว่าครูอายุมาก ($\bar{X} = 67.42$, $SD. = 8.31$ และ $\bar{X} = 60.31$, $SD. = 7.49$ ตามลำดับ) (2) แปรปรวนไปตามระดับการศึกษา ครูที่มีระดับการศึกษาสูงมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ ($\bar{X} = 66.95$, $SD. = 8.63$ และ $\bar{X} = 59.86$, $SD. = 6.88$) (3) แปรปรวนไปตามบรรยากาศที่ดีทางสังคม ครูที่รับรู้บรรยากาศที่ดีทางสังคมมาก มีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่รับรู้บรรยากาศที่ดีทางสังคมน้อย ($\bar{X} = 61.53$, $SD. = 6.35$ และ $\bar{X} = 70.03$, $SD. = 7.50$ ตามลำดับ)

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบสามทางของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติโดยใช้ อายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคม เป็นตัวแปรอิสระ เช่นเดียวกับกลุ่มรวมจากกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง 5 กลุ่ม คือ เพศ ระยะเวลาทำการสอน การศึกษาต่อเพิ่มเติม ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ตัวแปรละ 2 - 3 ระดับ รวม 11 กลุ่ม พบลักษณะความแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของสองตัวแปรในสองกรณี (ดูตาราง 22) คือ กรณีที่หนึ่ง คะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของอายุและระดับการศึกษาพบในกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาต่อเพียงกลุ่มเดียว เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามระดับอายุและระดับการศึกษาเป็น 4 กลุ่ม ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ พบลักษณะความแตกต่าง 5 ประการ แต่ที่สำคัญคือ (1) ครูที่มีอายุน้อยและมีระดับการศึกษาสูง มีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงที่สุด แตกต่างจากครูในกลุ่มเปรียบเทียบอีกสามกลุ่ม (2) ในหมู่ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ ถ้ามีอายุน้อย จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีอายุมาก (3) ในหมู่ครูที่มีระดับการศึกษาสูง ถ้ามีอายุน้อย จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูอายุมาก (4) ในครูอายุน้อย ถ้ามีระดับการศึกษาสูง จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้สูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (ดูตาราง 59 ภาคผนวก ข.) กรณีที่สอง

ตาราง 22 ค่าเอฟในตารางการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเอสดี	อายุ ระดับการศึกษา บรรยากาศ ๗ ปฏิสัมพันธ์ 2 ทาง ปฏิสัมพันธ์ 3 ทาง						
				(ก)	(ข)	(ค)	กxข	กxค	ขxค	
กลุ่มรวม	468	64.04	8.68	47.92 ^{***}	24.25 ^{***}	64.18 ^{***}	<1	<1	10.05 ^{**}	<1
เพศชาย	236	65.27	8.65	33.89 ^{***}	18.96 ^{***}	21.52 ^{***}	1.81	2.20	4.62 [*]	<1
เพศหญิง	232	62.80	6.64	14.26 ^{***}	7.99 ^{**}	44.24 ^{***}	<1	3.37	3.44	1.85
เวลาทำการสอนน้อย	243	67.35	8.48	19.20 ^{***}	17.75 ^{***}	31.77 ^{***}	<1	<1	3.42	<1
เวลาทำการสอนมาก	225	60.48	7.40	2.88	11.16 ^{***}	22.81 ^{***}	<1	<1	3.67	1.74
ไม่ได้ศึกษาต่อ	340	63.01	8.48	43.90 ^{***}	9.27 ^{**}	31.97 ^{***}	7.43 ^{**}	<1	2.92	2.11
ได้ศึกษาต่อ	128	66.80	8.64	8.32 ^{**}	<1	35.64 ^{***}	<1	<1	<1	<1
โรงเรียนขนาดเล็ก	175	63.77	8.15	7.18 ^{**}	15.38 ^{***}	27.09 ^{***}	3.51 ^{**}	1.42	1.11	2.35
โรงเรียนขนาดกลาง	145	65.47	8.97	19.07 ^{***}	6.03 [*]	21.11	<1	<1	7.65 ^{**}	2.37
โรงเรียนขนาดใหญ่	148	63.00	8.90	20.48 ^{***}	5.94 [*]	13.20 ^{***}	<1	<1	<1	<1
โรงเรียนในเมือง	217	64.94	9.35	43.58 ^{***}	5.09 [*]	45.51 ^{***}	<1	2.67	1.64	<1
โรงเรียนชานเมือง	251	63.27	7.99	11.44 ^{***}	19.73 ^{***}	20.61 ^{***}	<1	2.02	8.34 ^{**}	<1

*. ** . *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

คะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคม พบในครู 3 กลุ่ม คือ กลุ่มครูชาย กลุ่มครูโรงเรียนขนาดกลาง และครูโรงเรียนชานเมือง (ดูตาราง 22) เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามระดับการศึกษาและบรรยากาศที่ดีทางสังคม เป็นสี่กลุ่ม ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบว่ามีความแตกต่าง เช่นเดียวกับกลุ่มรวมจากครูทั้งสามกลุ่มดังกล่าว

นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนยังพบว่า คะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทั้งสามตัวแปรเมื่อนิยามแยกกันคือ (1) ระดับอายุ โดยพบว่าครูอายุน้อยมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูอายุมาก ในครู 10 กลุ่ม แต่ที่สำคัญควรกล่าวถึงมีอยู่หนึ่งกลุ่มคือ ในกลุ่มครูที่มีระยะทำการสอนน้อย ครูอายุน้อยมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูอายุมาก ($X = 67.95$, $SD. = 8.11$ และ $\bar{X} = 54.63$, $SD. = 6.05$ ตามลำดับ) (2) แต่ไม่พบความแตกต่างเช่นนี้ในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก (2) ระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาสูง มีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ จากครู 10 กลุ่ม แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่หนึ่งกลุ่ม คือ ในกลุ่มครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ถ้าเป็นครูที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ ($X = 67.03$, $SD. = 8.46$ และ $\bar{X} = 59.87$, $SD. = 6.90$ ตามลำดับ) (3) ด้านบรรยากาศที่ดีทางสังคม พบว่าครูที่รับรู้บรรยากาศที่ดีทางสังคม มาก มีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่รับรู้บรรยากาศที่ดีทางสังคม น้อย จากครูทั้ง 11 กลุ่ม (ดูตาราง ค่าเฉลี่ย 60 ภาคผนวก ข.)

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู

ในส่วนนี้สรุปได้ว่า (1) ครูอายุน้อย มีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูอายุมาก พบในครู 10 กลุ่ม แต่ไม่พบความแตกต่างเช่นนี้ในกลุ่มครูที่ทำการสอนมานาน (2) ครูที่มีระดับการศึกษาสูง มีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ พบจากครู 10 กลุ่ม แต่ไม่พบความแตกต่างในครูที่ได้ศึกษาต่อ (3) ครูที่รับรู้บรรยากาศที่ดีทางสังคม มีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่รับรู้บรรยากาศที่ดีทางสังคม น้อย พบในครูทั้ง 11 กลุ่ม (4) โดยทั่วไปแล้วครูที่มีระดับการศึกษาสูง ถ้ามีการรับรู้บรรยากาศที่ดีทางสังคม มากด้วย จะมีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูประเภทอื่น ๆ ที่เปรียบเทียบกัน และถ้าครูที่รับรู้บรรยากาศที่ดีทางสังคม น้อย แต่มีระดับการศึกษาสูง จะมีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีระดับ

การศึกษาต่ำ โดยเฉพาะครูชาย ครูในโรงเรียนขนาดกลาง และครูชานเมือง (5) ครูที่มีอายุน้อย ถ้ามีระดับการศึกษาสูงด้วย จะมีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูทุกลักษณะ แต่ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำถ้ามีอายุน้อย จะนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูอายุมาก และในบรรดาครูที่มีอายุน้อยไม่ว่าจะมีระดับการศึกษาสูงหรือต่ำ จะมีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูอายุมาก โดยเฉพาะกลุ่มครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ

ต่อจากนั้นได้วิเคราะห์ความแปรปรวน แบบสามทาง ของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ โดยใช้ เพศ การได้รับการบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ เป็นตัวแปรอิสระในกลุ่มรวม ปรากฏว่าไม่พบความแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทีละ 3 และ 2 ตัวในระดับที่เชื่อมั่นได้ แต่พบว่าคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระ 2 ตัวแปร เมื่อพิจารณาแยกกันตามลำพัง คือ เพศและการได้รับการบริการ และการส่งเสริม (ดูตาราง 23) กรณีที่หนึ่ง คะแนนการนำความรู้ไปใช้แปรปรวนไปตามเพศ คือ ครูชายมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูหญิง ($\bar{X} = 65.27$, $SD. = 8.56$ และ $\bar{X} = 62.80$, $SD. = 8.64$ ตามลำดับ) กรณีที่สอง คะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติแปรปรวนไปตามการได้รับการบริการและการส่งเสริม คือ ครูที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก มีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมน้อย ($\bar{X} = 65.37$, $SD. = 8.32$ และ $\bar{X} = 62.93$, $SD. = 8.84$ ตามลำดับ)

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู โดยใช้ เพศ การได้รับการบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ เป็นตัวแปรอิสระในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มรวม จากกลุ่มย่อยที่แบ่งตามตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม ภูมิภาคต่าง ๆ 7 ตัวแปร คือ เพศ ระยะเวลาทำการสอน ระยะเวลาหลังจบการศึกษา ระดับการศึกษา การศึกษาต่อเพิ่มเติม ขนาดของโรงเรียนและลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ตัวแปรละ 2-3 ระดับรวม 15 กลุ่ม พบลักษณะความแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของเพศ การได้รับการบริการและการส่งเสริมการมีแบบอย่างของการปฏิบัติในกลุ่มครูโรงเรียนชานเมืองเพียงกลุ่มเดียว (ดูตาราง 24) เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามเพศ การได้รับการบริการและการส่งเสริม และการมีแบบอย่างของการการปฏิบัติ เป็นแปดกลุ่มไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟพบลักษณะความแตกต่างใน 9 กรณี แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่สามกรณีคือ กรณีที่หนึ่ง ในหมู่ครูที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมน้อย มีแบบอย่างน้อย ถ้าเป็นครูชายจะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตามเพศ การได้รับการบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ พร้อมกันของครูในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน		ค่าดีเอฟ	ค่าเอ็มเอส	ค่าเอฟ
เพศ	(ก)	1	570.65	7.83**
การบริการและการส่งเสริม	(ข)	1	402.00	5.52*
การมีแบบอย่าง	(ค)	1	16.06	< 1
ก x ข		1	19.10	< 1
ก x ค		1	183.04	2.51
ข x ค		1	53.09	< 1
ก x ข x ค		1	87.07	1.19
ส่วนที่เหลือ		460	72.81	
รวม		467	75.46	

* , ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ
รวมทำนายได้ 30.40 %

สูงกว่าครูหญิง กรณีที่สอง ในหมู่ครูหญิงที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก ถ้ามีแบบอย่าง^๓ มาก จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีแบบอย่าง^๓ น้อย กรณีที่สาม ในหมู่ครูที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก และมีแบบอย่าง^๓ น้อย ถ้าเป็นครูชาย จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูหญิง (ดูตาราง 61 ภาคผนวก ข.)

นอกจากนั้น จากการวิเคราะห์นี้ยังพบว่า คะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติแปรปรวนไปตามเพศ 5 กลุ่ม แต่ที่สำคัญคือ (1) ในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูง ถ้าเป็นครูชายจะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูหญิง แต่ไม่พบความแตกต่างเช่นนี้ในครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ตาราง 24 ค่าเอฟในตารางการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตามเพศ การได้รับการบริการ และการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเอสดี	เพศ						
				(ก)	(ข)	(ค)	กxข	ขxค	กxขxค	
กลุ่มรวม	468	64.04	8.68	7.83**	5.52*	<1	<1	2.51	<1	1.19
อายุน้อย	246	67.42	8.31	3.75	2.43	<1	<1	2.60	1.83	<1
อายุมาก	222	60.31	7.49	2.29	1.56	<1	<1	<1	<1	1.18
เวลาทำการสอนน้อย	243	67.35	8.48	1.92	3.19	<1	<1	<1	<1	<1
เวลาทำการสอนมาก	225	60.48	7.40	3.17	1.31	<1	<1	<1	<1	<1
เพิ่งจบการศึกษา	349	65.76	8.73	5.51*	1.67	<1	<1	<1	1.07	<1
จบการศึกษานาน	119	59.02	6.27	<1	2.63	<1	<1	<1	<1	<1
การศึกษาต่ำ	192	59.86	6.88	2.48	<1	<1	<1	<1	<1	<1
การศึกษาสูง	276	66.95	8.63	5.11*	1.36	<1	<1	<1	2.10	2.62
ไม่ได้ศึกษาต่อ	340	63.01	8.48	8.41**	4.44*	<1	<1	<1	<1	<1
ได้ศึกษาต่อ	128	66.80	8.64	<1	<1	<1	<1	<1	<1	3.08

ตาราง 24 (ต่อ)

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	เพศ						
				การบริการ	การมีแบบอย่าง	ปฏิสัมพันธ์ 2 ทาง	ปฏิสัมพันธ์ 3 ทาง	กขค	กขชค	
			(ก)	(ข)	(ค)	กขช	กขค	ชขค	กขชค	
โรงเรียนขนาดเล็ก	175	63.77	8.15	6.54*	9.31**	<1	3.61	<1	<1	3.16
โรงเรียนขนาดกลาง	145	63.00	8.90	<1	<1	<1	<1	2.05	<1	<1
โรงเรียนขนาดใหญ่	148	63.18	9.15	9.67**	9.46**	<1	1.14	1.16	1.09	2.42
โรงเรียนในเมือง	217	64.94	9.35	1.04	1.70	<1	<1	1.38	<1	<1
โรงเรียนชนเมือง	251	63.27	7.99	9.74*	1.93	2.25	<1	<1	<1	4.40*

*, **, *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

(2) ในกลุ่มครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ถ้าเป็นครูชายจะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูหญิง แต่ไม่พบความแตกต่าง เช่นนี้ในกลุ่มครูที่ได้ศึกษาต่อ (3) ครูในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ถ้าเป็นครูชายจะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูหญิง แต่ไม่พบผลความแตกต่าง เช่นนี้ในกลุ่มครูโรงเรียนขนาดกลาง (4) ครูที่ทำการสอนอยู่ในชานเมือง ถ้าเป็นครูชายจะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูหญิง แต่ไม่พบผล เช่นนี้ในกลุ่มครูในเมือง กรณีที่สอง แปรปรวนไปตามการได้รับการบริการและการส่งเสริม พบในครู 3 กลุ่ม แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึง คือ (1) ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ถ้าได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่ไม่ได้รับการบริการฯ น้อย แต่ไม่พบความแตกต่าง เช่นนี้ในกลุ่มครูที่ได้ศึกษาต่อ (2) ครูในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ถ้าได้รับการบริการฯ มาก จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่ได้รับการบริการฯ น้อย แต่ไม่พบความแตกต่าง เช่นนี้ในโรงเรียนขนาดกลาง (ดูตารางค่าเฉลี่ย 62 ภาคผนวก ข.)

สรุปได้ว่า (1) โดยทั่วไปแล้วครูชายมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูหญิง และครูที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมมากมีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ มากกว่าครูที่ได้รับการบริการน้อย โดยเฉพาะครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ครูในโรงเรียนขนาดเล็กและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ (2) โดยทั่วไปแล้ว ครูที่ได้รับการบริการฯ น้อย และมีแบบอย่างน้อย ถ้าเป็นครูชายจะนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูหญิง และครูหญิงที่ได้รับการบริการฯ มาก ถ้ามีแบบอย่างฯ มากด้วย จะนำความรู้ไปใช้มากกว่าครูที่มีแบบอย่างฯ น้อย โดยเฉพาะครูในชานเมือง

ต่อมาได้วิเคราะห์ความแปรปรวน แบบสามทางของคะแนนการนำไปใช้ปฏิบัติของครู โดยใช้ระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียนและลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน เป็นตัวแปรอิสระในกลุ่มรวม ปรากฏว่าคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของระยะเวลาทำการสอน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนในระดับที่เชื่อมั่นได้ (ดูตาราง 25) เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามระยะเวลาทำการสอน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนเป็น 4 กลุ่มไปเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วย วิธีการของเซฟเฟ พบความแตกต่างใน 5 กรณี แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมี 2 กรณีคือ กรณีที่หนึ่ง ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย และสอนโรงเรียนในเขตเมือง มีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงที่สุด แตกต่างจากครูในกลุ่มเปรียบเทียบอีกสามลักษณะกรณีที่สอง ครูที่ทำการสอนในชานเมือง ถ้ามีระยะเวลาทำการสอนน้อย จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก (ดูตาราง 63 ภาคผนวก ข.) นอกจากนี้แล้ว

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน พร้อมกันของครูในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน		ค่าดีเอฟ	ค่าเอมเอส	ค่าเอฟ
ระยะเวลาทำการสอน	(ก)	1	3177.62	51.98***
ขนาดของโรงเรียน	(ข)	1	114.84	1.87
ที่ตั้งของโรงเรียน	(ค)	1	213.57	3.49
ก x ข		1	4.86	< 1
ก x ค		1	372.82	6.09*
ข x ค		1	30.96	< 1
ก x ข x ค		1	141.41	2.31
ส่วนที่เหลือ		460	61.12	
รวม		467	72.36	

*, *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .001 ตามลำดับ
รวมทำนายได้ 14.80 %

ยังพบว่า คะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูแปรปรวนไปตามระยะเวลาทำการสอนด้วย คือ ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย มีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่า ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ($\bar{X} = 66.51$, $SD = 8.70$ และ $\bar{X} = 60.23$, $SD = 7.00$ ตามลำดับ)

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูแบบสามทาง โดยใช้ระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนเป็นตัวแปรอิสระ เช่นเดียวกันกลุ่มรวมจากกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง รวม 5 ตัวแปร คือ เพศ อายุ ระยะเวลาหลังจากจบการศึกษาและการศึกษาต่อเพิ่มเติม ตัวแปรละ 2 ระดับ รวม

ตาราง 26 ค่าเอมในการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย ทำการสอน	ระยะเวลา ขนาดของ		ที่ตั้งของ		ปฏิสัมพันธ์			
			(ก)	(ข)	(ค)	โรงเรียน	NX	NXค	NXคค	
กลุ่มรวม	468	63.42	8.50	51.98 ^{***}	1.87	3.49	<1	6.09*	<1	2.31
เพศชาย	236	64.76	8.63	29.45 ^{***}	2.98	<1	<1	<1	<1	1.23
เพศหญิง	232	62.13	8.20	18.05 ^{***}	<1	4.00*	<1	14.36 ^{***}	<1	<1
อายุน้อย	246	66.61	8.51	10.72 ^{***}	1.26	11.91 ^{***}	<1	<1	1.98	<1
อายุมาก	222	60.08	7.11	3.83	<1	<1	1.16	<1	<1	1.20
เพิ่งจบการศึกษา	349	64.88	8.64	19.67 ^{***}	<1	4.82*	<1	3.67	<1	2.09
จบการศึกษามานาน	119	59.06	3.35	<1	1.93	<1	<1	<1	<1	<1
การศึกษาต่ำ	192	59.42	6.81	2.56	<1	<1	4.71*	<1	<1	<1
การศึกษาสูง	276	66.25	8.46	29.07 ^{***}	<1	1.20	<1	3.67	1.55	2.71
ไม่ได้ศึกษาต่อ	340	62.64	8.36	52.14 ^{***}	1.67	3.50	<1	4.83*	<1	<1
ได้ศึกษาต่อ	128	65.74	8.55	8.38 ^{***}	<1	<1	<1	2.58	3.11	1.40

*, **, *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

10 กลุ่ม พบลักษณะความแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละสองตัวแปรในสองกรณีคือ กรณีที่หนึ่ง คະແນការนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของระยะเวลาทำการสอน และขนาดของโรงเรียน พบในครูเพียงกลุ่มเดียว คือ ครูที่มีระดับการศึกษา (ดูตาราง 26) เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามระยะเวลาทำการสอนและขนาดของโรงเรียนเป็นสี่กลุ่ม ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบลักษณะความแตกต่างหนึ่งประการ คือ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ถ้ามีระยะเวลาทำการสอนน้อย จะมีคະແນការนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่า ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก (ดูตาราง 64 ภาคผนวก ข.) กรณีที่สอง คະແນការนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติแปรปรวนไป ตามปฏิสัมพันธ์ของระยะเวลาทำการสอน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน พบในครูสองกลุ่มคือ ครูหญิง และครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ (ดูตาราง 26) เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามระยะเวลาทำการสอนและลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนเป็นสี่กลุ่มไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบผลความแตกต่าง 2 ประการคือ (1) พบว่ามีความแตกต่างในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มรวมหนึ่งกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ (2) ในกลุ่มครูหญิง พบผลความแตกต่างเป็น 4 ประเภท แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมี 2 ประเภท คือ ครูชานเมืองถ้ามีระยะเวลาทำการสอนน้อย จะมีคະແນការนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่า ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก และครูในเมืองถ้ามีระยะเวลาทำการสอนน้อย จะมีคະແນការนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก (ดูตาราง 65 ภาคผนวก ข.)

นอกจากนั้นแล้ว การวิเคราะห์นี้ยังพบว่า คະແນការนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูมีความแปรปรวนไปตามตัวแปรระยะเวลาทำการสอน 7 กลุ่ม แต่ที่สำคัญและควรกล่าวถึงมีอยู่ 3 กลุ่มคือ (1) ครูอายุน้อย ถ้ามีระยะเวลาทำการสอนน้อย จะมีคະແນការนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก แต่ไม่พบความแตกต่างเช่นนี้ในกลุ่มครูที่มีอายุมาก (2) ครูที่เพิ่งจบการศึกษา ถ้ามีระยะเวลาทำการสอนน้อย จะมีคະແນការนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก แต่ไม่พบความแตกต่างเช่นนี้ในครูที่จบการศึกษามานาน (3) ครูที่มีระดับการศึกษาสูง ถ้ามีระยะเวลาทำการสอนน้อย จะมีคະແນការนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และ คະແນការนำความรู้ไปใช้แปรปรวนไปตามลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนจากครู 3 กลุ่มคือ (1) ครูหญิง ถ้าสอนอยู่ในเขตเมืองจะมีคະແນការนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่สอนอยู่ในชานเมือง แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในครูชาย (2) ครูอายุน้อย ถ้าทำการสอนอยู่ในเมือง จะมีคະແນការนำ

ความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่สอนอยู่ในสถานเมือง แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในครูอายุมาก (3) ครูที่เพิ่งจบการศึกษา ถ้าทำการสอนอยู่ในเขตเมือง จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูสถานเมือง แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในครูที่จบการศึกษามานาน (ดูตารางค่าเฉลี่ย 66 ภาคผนวก ข.)

สรุปได้ว่า ครูกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาครั้งนี้โดยทั่วไป ถ้าเป็นครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย จะนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ซึ่งพบความแตกต่างอย่างเชื่อมั่นได้ในครู 7 กลุ่ม ครูโรงเรียนในเมืองมีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูในโรงเรียนชนเมือง จากครู 3 กลุ่ม คือ ครูหญิง ครูอายุน้อย และครูที่เพิ่งจบการศึกษา และครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ในขณะที่เดียวกันถ้าเป็นครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ หรือเป็นครูในเมืองจะมีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูประเภทอื่น ๆ ที่เปรียบเทียบกัน ผลเช่นนี้ปรากฏชัดเจนในครูทั่วไป โดยเฉพาะครูหญิง ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ส่วนครูที่มีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติไม่แปรปรวนไปตามระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนเลย คือ ครูอายุมาก และครูที่จบการศึกษามานาน

ปริมาณการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูที่มีจิตลักษณะบางประการต่างกัน

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน แบบสามทาง ของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ โดยใช้ทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นตัวแปรอิสระในกลุ่มรวม ปรากฏว่าคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในระดับที่เชื่อมั่นได้ (ดูตาราง 27) เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามทัศนคติที่ดี การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแปดกลุ่ม ไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซเฟ พบผลความแตกต่างใน 21 กรณี แต่ที่ล้าคัญที่ควรกล่าวถึงมี 5 กรณีคือ กรณีที่หนึ่ง ครูที่มีทัศนคติที่ดีมาก การมุ่งอนาคตสูง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงที่สุด แตกต่างจากครูในกลุ่มเปรียบเทียบอีก 7 กลุ่ม ในขณะที่ครูที่มีทัศนคติที่ดีน้อย การมุ่งอนาคตต่ำ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำมีคะแนนต่ำที่สุด กรณีที่สอง ครูที่มีทัศนคติที่ดีน้อย และมุ่งอนาคตต่ำ ถ้ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ กรณีที่สาม ครูที่มีทัศนคติที่ดีน้อย และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่มุ่งอนาคตต่ำ กรณีที่สี่ ครูที่มีทัศนคติที่ดีมาก และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่า

ครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ กรณีที่ห้า ครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ น้อย และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ (ดูตาราง 67 ภาคผนวก ข.)

นอกจากนั้น จากการวิเคราะห์ผลยังพบว่า คะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรที่ละสองตัวคือ ทัศนคติที่ดีๆ และการมุ่งอนาคต (ดูตาราง 28) เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามทัศนคติที่ดีๆ และการมุ่งอนาคตเป็นสี่กลุ่มไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบผลความแตกต่างใน 6 กรณี แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่ 2 กรณีคือ กรณีแรก พบว่าครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ มาก และมุ่งอนาคตสูง มีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงที่สุด แตกต่างจากครูในกลุ่มเปรียบเทียบอีกสามกลุ่ม ในขณะที่ครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ น้อย มีการมุ่งอนาคตต่ำ มีคะแนนต่ำที่สุด กรณีที่สอง ในหมู่ครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ น้อย ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ (ดูตาราง 68 ภาคผนวก ข.) นอกจากนี้ยังพบว่า คะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระเมื่อพิจารณาแยกกันคือ (1) ครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ มาก มีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ น้อย ($\bar{X} = 67.21$, $SD. = 7.92$ และ $\bar{X} = 60.47$, $SD. = 8.11$ ตามลำดับ) (2) ครูที่มุ่งอนาคตสูง มีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ $\bar{X} = 69.22$, $SD. = 7.76$ และ $\bar{X} = 59.49$, $SD. = 6.68$ ตามลำดับ) (3) ครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่า ครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ($\bar{X} = 70.95$, $SD. = 6.72$ และ $\bar{X} = 62.21$, $SD. = 6.05$ ตามลำดับ)

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูในลักษณะเดียวกันกับกลุ่มรวมจากกลุ่มย่อยที่เป็นลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังต่าง ๆ 8 ตัวแปรคือ เพศ อายุ ระยะเวลาทำการสอน ระยะเวลาหลังจบการศึกษา ระดับการศึกษา การศึกษาต่อเพิ่มเติม ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ตัวแปรละ 2-3 ระดับรวม 17 กลุ่ม (ดูตาราง 28) พบลักษณะความแปรปรวนตามปฏิสัมพันธ์ของทัศนคติที่ดีๆ การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในครู 2 กลุ่ม คือ ครูอายุมาก กับครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามทัศนคติที่ดีๆ การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแปดกลุ่มไปเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบผลความแตกต่างในกลุ่มครูอายุมาก 12 กรณี แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่ 5 กรณีคือ (1) ครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ มาก

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พร้อมกันของครูในกลุ่มรวม

แหล่งความแปรปรวน		ค่าดีเอฟ	ค่าเอ็มเอส	ค่าเอฟ
ทัศนคติ ๓	(ก)	1	1548.96	35.78 ^{***}
การมุ่งอนาคต	(ข)	1	4510.72	104.19 ^{***}
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	(ค)	1	1860.10	42.96 ^{***}
ก x ข		1	197.10	4.55 ^{**}
ก x ค		1	24.11	< 1
ข x ค		1	109.71	2.53
ก x ข x ค		1	180.90	4.16 [*]
ส่วนที่เหลือ		460	39.22	
รวม		467	47.39	

^{*}, ^{***} มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .001 ตามลำดับ

รวมทำนายได้ 42.50 %

มีการมุ่งอนาคตสูง และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงสุด แตกต่างจากครูในกลุ่มเปรียบเทียบอีกเจ็ดกลุ่ม (2) ครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ น้อย และมีการมุ่งอนาคตต่ำ ถ้ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ (3) ครูที่มีการมุ่งอนาคตสูงและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ถ้ามีทัศนคติที่ดีๆ มาก จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ น้อย (4) ครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ มาก และมีการมุ่งอนาคตสูงถ้ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ (5) ครูที่มีทัศนคติที่ดีๆ มาก และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง

ตาราง 28 ค่าเอฟเฟกต์การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจในสมรรถนะในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเอ็ลดี	ทัศนคติ ๗			แรงจูงใจ			ปฏิสัมพันธ์ 3 ทาง		
				(ก)	(ข)	(ค)	(ค)	(ค)	กxข	กxค	ขxค	กxขค
กลุ่มรวม	468	64.04	8.68	35.78***	104.19***	42.96***	4.55*	<1	2.53	<1	<1	4.16*
เพศชาย	236	65.27	8.56	10.62***	46.36***	25.39***	<1	<1	<1	<1	<1	<1
เพศหญิง	232	62.80	8.64	28.80***	55.45***	15.86***	6.32*	2.31	3.11	<1	<1	<1
อายุน้อย	246	67.42	8.31	17.53***	57.78***	12.03***	<1	2.16	<1	<1	<1	1.52
อายุมาก	222	60.31	7.49	16.02***	15.93***	24.78***	3.05	2.55	2.23	<1	<1	5.27*
เวลาทำการสอนน้อย	243	67.35	8.48	15.99***	58.77***	9.06**	<1	<1	<1	<1	<1	<1
เวลาทำการสอนมาก	225	60.48	7.40	17.25***	18.97***	26.59***	1.99	1.20	1.04	<1	<1	5.72*
เพิ่งจบการศึกษา	349	65.76	8.73	31.73***	72.49***	29.54***	4.81*	<1	<1	<1	<1	<1
จบการศึกษามานาน	119	59.02	6.27	5.16*	3.52	5.68*	1.16	3.93	<1	<1	<1	<1
การศึกษาต่ำ	192	59.86	6.88	10.11**	23.09***	9.97**	<1	<1	1.14	<1	<1	2.10
การศึกษาระดับสูง	276	66.95	8.63	22.52***	44.92***	26.69***	3.22	1.23	<1	<1	<1	1.69
ไม่ได้ศึกษาต่อ	340	63.01	8.48	24.37***	70.41***	23.66***	2.30	<1	3.82	<1	<1	<1
ได้ศึกษาต่อ	128	66.80	8.64	8.68***	29.37***	21.91***	2.14	1.80	<1	<1	<1	<1

กลุ่มครู	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเอสดี	ทัศนคติ ๗ มุ่งอนาคต			แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์	ปฏิกิริยา GXH	ปฏิกิริยา GXH	ปฏิกิริยา GXH	ปฏิกิริยา GXH	ปฏิกิริยา GXH
				(ก)	(ข)	(ค)						
โรงเรียนขนาดเล็ก	175	63.77	8.15	8.65**	48.59***	17.97***	<1	3.21	<1	3.32		
โรงเรียนขนาดกลาง	145	63.00	8.90	12.20***	21.36***	9.67**	2.80	<1	<1	<1		
โรงเรียนขนาดใหญ่	148	63.18	9.15	24.29***	136.65***	47.27***	7.36***	<1	3.87	<1		
โรงเรียนในเมือง	217	64.94	9.35	14.00***	26.12***	8.60**	3.37	<1	<1	<1		
โรงเรียนชนานเมือง	251	63.27	7.99	19.45***	65.99***	27.15***	7.58***	4.13*	2.68	3.14		

*. **, *** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05, .01 และ .001 ตามลำดับ

จะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ (ดูตารางที่ 69 ภาคผนวก ข) ส่วนกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมากนั้น ได้พบผลความแตกต่าง เช่นเดียวกับกับกลุ่มครูอายุมาก

นอกจากนี้แล้วยังพบว่า คะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูแปรปรวนไปตาม ปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่ละสองตัวแปรในสองกรณีคือ กรณีแรก คะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของทัศนคติที่ดี และการมุ่งอนาคตพบในครู 4 กลุ่ม คือ ครูหญิง ครูที่เพิ่งจบการศึกษา ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และครูชานเมือง (ดูตาราง 28) เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามทัศนคติที่ดี และการมุ่งอนาคตเป็นสี่กลุ่ม ไปเปรียบเทียบ เป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบผลความแตกต่าง เช่นเดียวกับกับกลุ่มรวมจากครูทั้ง 4 กลุ่ม ดังกล่าว กรณีที่สอง คะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของทัศนคติที่ดี และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบในกลุ่มครูชานเมืองเพียงกลุ่มเดียว (ดูตาราง 28) เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มครูที่แบ่งตามทัศนคติที่ดี และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นสี่กลุ่ม ไปเปรียบเทียบ เป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ พบว่าครูที่มีทัศนคติที่ดี น้อย และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ มีคะแนนต่ำที่สุดแตกต่างจากครูอื่นๆ ในกลุ่มเปรียบเทียบอีกสามกลุ่ม (ดูตาราง 70 ภาคผนวก ข)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ยังพบว่า คะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูแปรปรวนไปตามตัวแปรอิสระทั้งสามเมื่อนิยามแยกกันคือ (1) แปรปรวนไปตามทัศนคติที่ดี มี 17 กลุ่ม (2) แปรปรวนไปตามการมุ่งอนาคต มี 16 กลุ่ม แต่ที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงมีอยู่หนึ่งกลุ่มคือ ในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูงจะมีคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำแต่ไม่พบผลความแตกต่าง เช่นนี้ ในครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก (3) แปรปรวนไปตามแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบในครูทั้ง 17 กลุ่ม (ดูตารางค่าเฉลี่ย 71 ภาคผนวก ข.)

สรุปได้ว่า (1) ครูที่ใช้ศึกษาครั้งนี้โดยทั่วไป ถ้าเป็นครูที่มีทัศนคติที่ดี มาก จะมีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีทัศนคติที่ดี น้อย ครูที่มุ่งอนาคตสูง จะนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ ครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ (2) ครูที่มีทัศนคติที่ดี มาก ถ้ามีการมุ่งอนาคตสูง หรือมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะมีการนำความรู้ไปใช้มากกว่าครูประเภทอื่น ๆ ที่เปรียบเทียบกัน ผลเช่นนี้ ปรากฏชัดเจนในครูทั่วไป และโดยเฉพาะในครูหญิง ครูที่เพิ่งจบการศึกษา ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ และครูในโรงเรียนชานเมือง (3) ครูที่มีทัศนคติที่ดี มาก มีการมุ่งอนาคต

สูง และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูประเภทอื่น ๆ ที่เปรียบเทียบกัน ผลเช่นนี้ปรากฏชัดเจนในครูทั่วไป และโดยเฉพาะครูที่อายุมากและครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูทั้งสี่กรณีดังกล่าวมาแล้ว สรุปได้เป็น 4 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง ด้านลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังของครูกับการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ พบว่าครูที่นำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมาก คือ ครูชาย ครูอายุน้อย ครูที่มีระดับการศึกษาสูง ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย และ "ครูชายที่ได้ศึกษาต่อ เพื่องบการศึกษา" ประการที่สอง สภาพทางสังคมภายในโรงเรียน และลักษณะของโรงเรียนกับการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู พบว่าครูที่มีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมาก คือ ครูที่รับรู้บรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนมาก ครูที่ได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก มีแบบอย่างมาก ในครูทั่วไปโดยเฉพาะครูในเมือง เพื่องบการศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่ ประการที่สาม จิตลักษณะบางประการกับการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู ครูที่นำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมาก ได้แก่ ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครูมาก หรือมีการมุ่งอนาคตสูง หรือมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ในครูทั่วไปโดยเฉพาะในครูที่มีอายุมากและมีระยะเวลาทำการสอนมาก ต้องมีจิตลักษณะสูงพร้อมกันทั้ง 3 ด้าน จึงจะมีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีจิตลักษณะต่ำ ประการที่สี่ ครูอายุมาก นำความรู้ไปใช้ปฏิบัติน้อย และการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูไม่สัมพันธ์กับลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลัง และลักษณะของโรงเรียน แต่มีความสัมพันธ์กับจิตลักษณะทั้งสามด้านของครู

ปริมาณการทำนายความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้ของครูที่มี

สุขภาพจิตต่างกัน

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น โดยใช้จิตลักษณะสามชนิดเป็นตัวทำนาย คือ ทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และความเชื่ออำนาจภายในตน และใช้ความตระหนักฯ เป็นตัวเกณฑ์ ผลของการวิเคราะห์ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม พบว่า ตัวทำนายทั้ง 3 ตัว ดังกล่าว สามารถทำนายพฤติกรรมการยอมรับด้านความตระหนักฯ ของครูที่มีสุขภาพจิตดีมากกว่า 30% ถึง 11 กลุ่ม และในครูที่มีสุขภาพจิตดีน้อยได้ถึง 6 กลุ่ม เมื่อพิจารณาถึงความแตกต่างของปริมาณการทำนายปรากฏผลดังนี้ คือ (1) ในกลุ่มรวม ปริมาณการทำนายความตระหนักฯ ในครูที่มีสุขภาพจิตดีมี 37 % และในครูที่มีสุขภาพจิตดีน้อย

ตาราง 29 ปริมาณการทำนายและลำดับความสำคัญของตัวทำนายความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของผู้รู้ เมื่อพิจารณาตามระดับสุขภาพจิต ของครูในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม

กลุ่มครู	ครูสุขภาพจิตดีมาก			ครูสุขภาพจิตดีน้อย			% ทำนาย แตกต่างกัน
	จำนวน คน	% การ ทำนาย	ตัวทำนาย ที่สำคัญ	จำนวน คน	% การ ทำนาย	ตัวทำนาย ที่สำคัญ	
กลุ่มรวม	468	37	3,2,1	27	3,1,2	3,1,2	10
เพศชาย	236	41	3,2,1	35	3,2,1	3,2,1	6
เพศหญิง	232	33	3,2,1	30	3,2,1	3,2,1	3
อายุน้อย	246	46	3,2,1	32	3,2,1	3,2,1	14
อายุมาก	222	40	3,1,2	29	3,2,1	3,2,1	11
เวลาทำการสอนน้อย	243	18	3,2	9	3	3	9
เวลาทำการสอนมาก	225	29	3,1,2	16	3,2	3,2	13
เพิ่งจบการศึกษา	349	44	3,1,2	38	3,1,2	3,1,2	6
จบการศึกษามานาน	119	14	3,1	10	2,3	2,3	4
การศึกษาต่ำ	192	19	2,3	12	3,2	3,2	7
การศึกษาสูง	276	36	3,2,1	32	3,2,1	3,2,1	4

ตาราง 29 (ต่อ)

กลุ่มครู	ครูสุขภาพจิตดีมาก			ครูสุขภาพจิตดีน้อย			% ทำนาย แตกต่างกัน	
	จำนวน คน	% การ ทำนาย ที่สำคั	ค่าอาร์ ที่สำคั	จำนวน คน	% การ ทำนาย ที่สำคั	ค่าอาร์ ที่สำคั		
ไม่ได้ศึกษาต่อ	340	11	3,1	.43,.30	10	2,3	.30,.22	1
ได้ศึกษาต่อ	128	43	3,2,1	.69,.64,.49	40	3,2,1	.65,.51,.68	3
โรงเรียนขนาดเล็ก	175	40	2,3,1	.59,.56,.41	32	3,2,1	.60,.39,.30	8
โรงเรียนขนาดกลาง	145	36	3,2,1	.54,.39,.30	29	3,2,1	.62,.60,.24	7
โรงเรียนขนาดใหญ่	148	39	3,1,2	.66,.56,.39	27	3,2,1	.37,.29,.20	12
โรงเรียนในเมือง	217	18	3,2	.35,.26	15	3,1	.46,.32	3
โรงเรียนชานเมือง	251	16	3,2	.34,.21	13	3,2	.40,.26	3

ตัวทำนาย 1.ทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู 2.การมุ่งอนาคต 3.ความเชื่ออำนาจภายในตน

มี 27 % ปริมาณความแตกต่างของการทำนาย เท่ากับ 10% (2) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายสูงสุด ได้แก่ ครูอายุน้อย ครูที่เพิ่งจบการศึกษา และครูที่ได้ศึกษาต่อ และมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการมุ่งอนาคต (3) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายต่ำสุด คือ ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ครูที่จบการศึกษามานาน และครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย และมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการมุ่งอนาคต (4) ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อเพิ่มเติม พบว่า ครูที่ได้รับการศึกษาต่อ มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงกว่าครูที่ไม่ได้รับการศึกษาต่อ ในกรณีของระดับการศึกษา พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาสูง มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และอีกกรณีหนึ่ง ครูที่เพิ่งจบการศึกษา มีเปอร์เซ็นต์การทำนายสูงกว่าครูที่จบการศึกษามานาน (5) กลุ่มครูที่มีเปอร์เซ็นต์การทำนายความแตกต่างระหว่างครูสุขภาพจิตดีมาก และครูสุขภาพจิตดีน้อยต่างกันตั้งแต่ 5% ขึ้นไป มีดังนี้ คือ กลุ่มครูอายุน้อย (4%) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก (13%) ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ (12%) ครูอายุมาก (11%) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย (9%) ครูในโรงเรียนขนาดกลาง (7%) ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (8%) ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (7%) ครูที่เพิ่งจบการศึกษา (6%) และครูชาย (6%) (ดูตาราง 29)

สรุปได้ว่า จิตลักษณะทั้งสามคือ ทศนคติที่ดีๆ การมุ่งอนาคต และความเชื่ออำนาจภายในตน โดยทั่วไปแล้ว สามารถทำนายคะแนนความตระหนักรู้ ได้ทั้งครูที่มีสุขภาพจิตดีมาก และครูที่มีสุขภาพจิตดีน้อยได้ในปริมาณสูง ตัวทำนายที่สำคัญในส่วนนี้ คือ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการมุ่งอนาคต และพบว่าโดยทั่วไปแล้ว ปริมาณการทำนายความตระหนักรู้ มีความแตกต่างกันอย่างเด่นชัด และโดยเฉพาะในกลุ่มย่อย 10 กลุ่ม

ปริมาณการทำนายคะแนนการแสวงหาความรู้ของครูที่มีระดับสุขภาพจิตแตกต่างกัน

ต่อมาได้นำคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู มาวิเคราะห์การถดถอยแบบเป็นชั้น โดยใช้ทศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และความเชื่ออำนาจภายในตนเป็นตัวทำนาย ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม ปรากฏว่า ตัวทำนายทั้งสามสามารถทำนายได้ในปริมาณสูงเกิน 30 % ในกลุ่มครูสุขภาพจิตดีมาก ถึง 13 กลุ่ม และครูในสุขภาพจิตดีน้อยได้ถึง 7 กลุ่ม จากการวิเคราะห์ที่พบผลที่สำคัญหลายประการ ดังนี้ (1) ในกลุ่มรวม พบว่าปริมาณการทำนาย ในครูที่มีสุขภาพจิตดีมากเท่ากับ 44% ครูที่มีสุขภาพจิตดีน้อย 29% และปริมาณความแตกต่างของการทำนายเท่ากับ 15% (2) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายสูงสุด ได้แก่ กลุ่มครูที่ได้

ตาราง 30 ปริมาณการทำงานและลำดับความสำคัญของตัวทำงานการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามระดับสุขภาพจิต ของครู
ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม

กลุ่มครู	จำนวน		ครูสุขภาพจิตดีมาก		ครูสุขภาพจิตดีน้อย		% ทำนาย	
	คน	% การ ทำงาน	จำนวน คน	% การ ทำงาน	จำนวน คน	% การ ทำงาน	จำนวน คน	% การ ทำงาน
กลุ่มรวม	468	44	3,2,1	.69,.60,.39	29	3,2	.37,.23	15
เพศชาย	236	36	3,2,1	.46,.44,.31	32	3,2	.41,.29	4
เพศหญิง	232	22	3,2	.53,.54,.37	16	3	.32	6
อายุน้อย	246	38	2,3,1	.54,.52,.39	36	3,1	.40,.21	2
อายุมาก	222	29	3,1	.33,.24	18	3,2	.29,.26	11
เวลาทำการสอนน้อย	243	50	2,3,1	.55,.51,.40	44	3,2,1	.58,.50,.37	6
เวลาทำการสอนมาก	225	16	3,1	.35,.22	13	3	.19	3
เพิ่งจบการศึกษา	349	34	3,2	.52,.50	29	3,1,2	.30,.24,.20	5
จบการศึกษามานาน	119	16	2	.19	14	3	.15	2
การศึกษาค่ำ	192	18	3,2	.21,.15	14	2	.18	4
การศึกษาลึก	276	39	3,2,1	.59,.53,.36	34	2,3,1	.50,.47,.29	5

กลุ่มครู	ครูสุขภาพจิตดีมาก			ครูสุขภาพจิตดีน้อย			% ทำนาย แตกต่าง	
	จำนวน คน	% การ ทำนาย ที่ลำคีย์ รวม	ค่าอาร์ ที่ลำคีย์	% การ ทำนาย ที่ลำคีย์ รวม	ค่าอาร์ ที่ลำคีย์	ค่าอาร์ ที่ลำคีย์		
ไม่ได้ศึกษาคือ	340	30	3,2,1	.43,.42,.30	22	3,2	.48,.39	8
ได้ศึกษาคือ	128	52	2,3,1	.59,.55,.37	50	3,2,1	.61,.54,.40	2
โรงเรียนขนาดเล็ก	175	46	3,2,1	.51,.45,.40	29	2,3	.46,.32	17
โรงเรียนขนาดกลาง	145	52	2,3,1	.65,.53,.32	34	3,2,1	.58,.51,.30	18
โรงเรียนขนาดใหญ่	148	49	2,3,1	.42,.31,.28	27	3,1,2	.28,.19,.21	22
โรงเรียนในเมือง	217	55	3,2,1	.54,.53,.44	35	3,2,1	.50,.44,.41	20
โรงเรียนชนเมือง	251	36	3,2,1	.44,.44,.23	26	3,2,1	.34,.30,.24	10

ตัวทำนาย 1.ทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู 2.การมุ่งอนาคต 3.ความเชื่ออำนาจภายในตน

ศึกษาต่อเพิ่มเติม ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย และครูโรงเรียนในเมือง และมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการมุ่งอนาคต (3) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายต่ำสุด ได้แก่ ครูที่จบการศึกษามานาน ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก และครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการมุ่งอนาคต (4) เมื่อพิจารณาความแตกต่างของปริมาณการทำนายในตัวแปรประเภทเดียวกัน พบว่า ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อยมีปริมาณการทำนายสูงกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ส่วนครูที่เพิ่งจบการศึกษานั้น พบว่า มีปริมาณการทำนายสูงกว่าครูที่จบการศึกษามานาน และมีระดับการศึกษาสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (5) จากการวิเคราะห์นี้พบว่า กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายแตกต่างกัน เกิน 5% ระหว่างครูสุขภาพจิตดีมาก และสุขภาพจิตดีน้อย คือ ครูตรงเรียนขนาดใหญ่ (22%) ครูโรงเรียนในเมือง (20%) ครูโรงเรียนขนาดกลาง (18%) ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (17%) กลุ่มรวม (15%) ครูอายุมาก (11%) ครูชานเมือง (10%) ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ (8%) ครูหญิง (6%) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย (6%) ครูที่เพิ่งจบการศึกษา (5%) ครูที่มีระดับการศึกษาสูง (5%) (ดูตาราง 30)

สรุปได้ว่า ตัวแปรจิตลักษณะทั้งสามนี้โดยทั่วไปแล้วสามารถทำนายการแสวงหาความรู้ของครูที่มีระดับสุขภาพจิตต่างกันได้อย่างเชื่อมั่นได้ โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการมุ่งอนาคต ส่วนกลุ่มครูที่ปริมาณความแตกต่างของการทำนายได้น้อย คือ ครูที่จบการศึกษามานาน ครูอายุน้อย และครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ

ปริมาณการทำนายคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูที่มีระดับของสุขภาพจิตต่างกัน

เมื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูตามระดับของสุขภาพจิต โดยใช้ทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และความเชื่ออำนาจภายในตน เป็นตัวทำนาย ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม พบว่าตัวทำนายทั้งสามนี้ มีอำนาจทำนาย การนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติได้เกิน 30% ในครูที่มีสุขภาพจิตดีมาก จากครู 13 กลุ่ม และครูสุขภาพจิตดีน้อยได้ถึง 9 กลุ่ม นอกจากนี้ยังพบผลการวิเคราะห์ที่สำคัญหลายประการคือ (1) ในกลุ่มรวม ปริมาณการทำนายในครูที่มีสุขภาพจิตดีมากเท่ากับ 40% ในครูที่มีสุขภาพจิตดีน้อยเท่ากับ 31% และมีปริมาณความแตกต่างของการทำนายเท่ากับ 9% (2) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายสูงสุด ได้แก่ ครูที่มีระดับการศึกษาสูง ครูโรงเรียนขนาดเล็ก และ

ตาราง 31 ปริมาณการทำงานและลำดับความสำคัญของตัวทำงานการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตามระดับสุขภาพจิตของครู
ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม

กลุ่มครู	จำนวน		ครูสุขภาพจิตดีมาก		ครูสุขภาพจิตดีน้อย		% ทำนาย	
	จำนวน	% การ ทำนาย ที่ สำคัญ	จำนวน	% การ ทำนาย ที่ สำคัญ	จำนวน	% การ ทำนาย ที่ สำคัญ	จำนวน	% การ ทำนาย ที่ สำคัญ
กลุ่มรวม	468	40	3,2,1	.65,.61,.46	31	3,2,1	.58,.44,.21	9
เพศชาย	236	42	3,2,1	.65,.62,.51	27	3,2,1	.36,.30,.30	15
เพศหญิง	232	36	2,3,1	.58,.37,.30	33	2,3,1	.50,.41,.19	3
อายุน้อย	246	46	3,2,1	.70,.62,.42	40	3,2,1	.64,.48,.26	6
อายุมาก	222	15	2,3	.41,.39	11	2	.2	4
เวลาทำการสอนน้อย	243	41	3,2,1	.68,.63,.44	35	3,1,2	.56,.56,.23	6
เวลาทำการสอนมาก	225	22	3,2	.43,.41	12	2	.29	10
เพิ่งจบการศึกษา	349	35	3,1,2	.68,.62,.47	29	3,2	.36,.17	6
จบการศึกษามานาน	119	29	1,2	.35,.23	20	3,2	.29,.20	9
การศึกษาค่ำ	192	17	2	.32	17	2,3	.34,.30	-
การศึกษาระดับสูง	276	51	3,2,1	.69,.63,.47	44	3,2,1	.66,.56,.50	7

ตาราง 31 (ต่อ)

กลุ่มครู	ครูสุขภาพจิตดีมาก			ครูสุขภาพจิตดีน้อย			% ทำนาย แตกต่าง	
	จำนวน คน	% การ ทำนาย รวม	ตัวทำนาย ที่สำคัญ	ค่าอาร์ ค่าอาร์	% การ ทำนาย รวม	ตัวทำนาย ที่สำคัญ		ค่าอาร์
ไม่ได้ศึกษาต่อ	340	26	3, 1, 2	.50, .43, .36	19	3, 2	.34, .16	7
ได้ศึกษาต่อ	128	33	2, 3, 1	.63, .60, .47	31	3, 2, 1	.41, .30, .33	2
โรงเรียนขนาดเล็ก	175	50	3, 2, 1	.71, .65, .46	42	3, 2, 1	.58, .44, .31	8
โรงเรียนขนาดกลาง	145	44	3, 2, 1	.65, .63, .43	42	3, 2, 1	.60, .48, .41	2
โรงเรียนขนาดใหญ่	148	37	3, 1, 2	.59, .53, .45	35	3, 2, 1	.51, .37, .18	2
โรงเรียนในเมือง	217	45	3, 2, 1	.67, .64, .54	26	3, 1, 2	.34, .29, .20	19
โรงเรียนชนเมือง	251	31	3, 2, 1	.64, .58, .36	18	3, 2	.42, .31	13

ตัวทำนาย 1.ทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู 2. การมุ่งอนาคต 3. ความเชื่ออำนาจภายในตน

ครูอายุน้อย และมีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการมุ่งอนาคต (3) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายต่ำสุด คือ ครูอายุมาก ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ตัวทำนายที่สำคัญคือ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการมุ่งอนาคต (4) เมื่อพิจารณาความแตกต่างของปริมาณการทำนายในแต่ละกลุ่ม พบกลุ่มที่น่ากลัวถึง 2 กลุ่ม คือ ครูอายุน้อย มีปริมาณการทำนายสูงกว่าครูอายุมาก ครูที่มีระดับการศึกษาสูง มีปริมาณการทำนายสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย มีปริมาณการทำนายสูงกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก (5) กลุ่มครูที่มีปริมาณความแตกต่างของการทำนายเกิน 5% ได้แก่ ครูในโรงเรียนชนเมือง (19%) ครูชาย (15%) ครูโรงเรียนชนเมือง (13%) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก (10%) ครูที่จบการศึกษามานาน (9%) ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (8%) ครูที่มีระดับการศึกษาสูง (7%) ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ (7%) ครูอายุน้อย (6%) ครูที่เพิ่งจบการศึกษา (6%) (ดูตาราง 31)

สรุปได้ว่า จิตลักษณะทั้ง 3 ประการนี้ สามารถทำนายการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติได้อย่างเด่นชัดโดยทั่วไป และในกลุ่มย่อยอีกด้วย จึงทำให้คาดได้ว่า ตัวทำนายทั้ง 3 นี้ มีประสิทธิภาพการทำนายสูง โดยเฉพาะความเชื่ออำนาจภายในตน และการมุ่งอนาคต

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของพฤติกรรมยอมรับฯ ทั้งสามด้าน ดังกล่าวมาแล้ว สรุปได้ว่า (1) ในกลุ่มรวม ปริมาณการทำนายคะแนนความตระหนักฯ ในครูที่มีสุขภาพจิตดีมาก 37% สุขภาพจิตดีน้อย 27% ด้านการแสวงหาความรู้ ครูที่มีสุขภาพจิตดีมาก 44% สุขภาพจิตดีน้อย 29% และด้านการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ ครูที่มีสุขภาพจิตดีมาก 40% ครูที่มีสุขภาพจิตดีน้อย 31% (2) ในกลุ่มรวม ปริมาณความแตกต่างของการทำนายในด้านความตระหนักฯ เท่ากับ 10% การแสวงหาเท่ากับ 15% และในด้านการนำไปใช้เท่ากับ 9% (3) กลุ่มครูที่มีปริมาณความแตกต่างของการทำนายตามเกณฑ์ 5% ในพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทั้งสามด้านพร้อมกัน มีอยู่ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มรวม ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (4) กลุ่มครูที่มีปริมาณความแตกต่างของการทำนายแตกต่างกันน้อย ในพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการทั้งสามด้านพร้อมกัน ซึ่งพบจาก 2 ใน 3 ตัวแปร รวม 4 กลุ่มย่อย คือ ครูหญิง ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ ครูที่จบการศึกษามานาน และครูที่ได้ศึกษาต่อ (5) ตัวทำนายที่สำคัญที่สุด คือ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการมุ่งอนาคต

สภาพทางสังคมภายในโรงเรียน และจิตลักษณะบางประการกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู

การเสนอผลการวิจัยในส่วนนี้เป็นการเสนอผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้น โดยใช้สภาพทางสังคมภายในโรงเรียน 3 ตัว คือ การได้รับการบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่าง และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน กับจิตลักษณะ 5 ตัว คือ ทศคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และสุขภาพจิต รวม 8 ตัว เป็นตัวทำนายพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูทั้ง 3 ด้าน

ปริมาณการทำนายคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ โดยใช้สภาพทางสังคมภายในโรงเรียน และจิตลักษณะบางประการเป็นตัวทำนาย

จากการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้นของคะแนนความตระหนักฯ โดยมีสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน 3 ด้าน จิตลักษณะ 5 ด้าน และตัวแปรรวมทั้ง 2 ชุด เป็นตัวทำนายจากการวิเคราะห์ ปรากฏผลดังนี้ คือ (1) ในกลุ่มรวม พบว่า ตัวทำนายชุดที่ 1 มีปริมาณการทำนายเท่ากับ 46 % ตัวทำนายชุดที่ 2 มีปริมาณการทำนาย 52 % ตัวทำนายรวมมีปริมาณเท่ากับ 54 % และปริมาณการทำนายเพิ่มเท่ากับ 2 % มีตัวทำนายในชุดรวมที่สำคัญคือ ความเชื่ออำนาจภายในตน (ค่าอาร์เท่ากับ .56) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าอาร์เท่ากับ .49) บรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน (ค่าอาร์เท่ากับ .41) และสุขภาพจิต (ค่าอาร์เท่ากับ 38.21) (2) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายสูงในตัวทำนายชุดที่ 1 ได้แก่ กลุ่มครูที่ได้ศึกษาต่อ (51 %) ครูชาย (47 %) และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (44 %) และมีตัวทำนายที่สำคัญคือ บรรยากาศที่ดีฯ (ค่าอาร์เท่ากับ .41) การได้รับการบริการและการส่งเสริม (ค่าอาร์เท่ากับ .29) (3) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายสูงสุดในตัวทำนายชุดที่ 2 และชุดรวม คือ ครูที่ได้ศึกษาต่อ ครูในโรงเรียนขนาดกลาง และครูในโรงเรียนในเมือง มีตัวทำนายที่สำคัญคือ ความเชื่ออำนาจภายในตน (ค่าอาร์เท่ากับ .60) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าอาร์เท่ากับ .50) บรรยากาศที่ดีฯ (ค่าอาร์เท่ากับ .44) (4) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายต่ำสุด คือ ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ ครูที่จบการศึกษามานาน และครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก (5) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายความแตกต่างเกิน 5 % คือ ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมานาน และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (6) กลุ่มครูที่มีจิตลักษณะเป็นตัวทำนายที่สำคัญ และด้านสังคมภายในโรงเรียนไม่สำคัญเลย มี 2

ตาราง 32 ปริมาณการทำนายความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ โดยมีสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน 3 ตัว และ
จิตลักษณะ 5 ตัว เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม

กลุ่มตัว ทำนาย	ตัวทำนายชุดที่ 1		ตัวทำนายชุดที่ 2		ตัวทำนายชุดที่ 1+2		%
	% ทำนาย	ตัวทำนาย ที่สำคัญ	% ทำนาย	ตัวทำนาย ที่สำคัญ	% ทำนาย	ตัวทำนาย ที่สำคัญ	
กลุ่มรวม	40	3, 1, 2	52	6, 8, 5, 7, 4	54	6, 7, 3, 8, 5, 1, 2	2
เพศชาย	47	3, 1	51	6, 7, 5, 8, 4	54	6, 7, 5, 3, 8, 1	3
เพศหญิง	35	3, 1	53	6, 4, 5, 8, 7	56	6, 4, 3, 7, 8, 5, 1	3
อายุน้อย	40	3, 1	50	6, 5, 8, 7, 4	53	6, 3, 5, 8, 7	3
อายุมาก	31	3, 1, 2	35	7, 6, 8, 5, 4	38	7, 8, 3, 1, 5, 4	3
เวลาทำการสอนน้อย	38	3, 1, 2	50	6, 5, 8, 7, 4	51	6, 3, 5, 8, 7	1
เวลาทำการสอนมาก	26	3, 1	35	7, 6, 8, 5, 4	41	7, 6, 3, 8, 5, 2	6
พึงจบการศึกษา	41	3, 1, 2	54	6, 8, 5, 4, 7	56	6, 3, 8, 7, 5, 4, 1	2
จบการศึกษามานาน	12	3, 1	13	7, 8	15	7, 4	3
การศึกษาค่ำ	20	3, 1, 2	24	5, 7, 6	24	5, 7, 6	-
การศึกษาลง	36	3, 1, 2	56	6, 8, 5, 7, 4	58	6, 3, 8, 5, 7, 1	2

กลุ่มครู	ตัวทำนายนชุดที่ 1		ตัวทำนายนชุดที่ 2		ตัวทำนายนชุดที่ 1+2		% ทำนายน แตกต่างกัน
	% ทำนายน ที่คล้าย	ตัวทำนายน ที่คล้าย	% ทำนายน ที่คล้าย	ตัวทำนายน ที่คล้าย	% ทำนายน ที่คล้าย	ตัวทำนายน ที่คล้าย	
	รวม		รวม		รวม		
ไม่ได้ศึกษาต่อ	42	3,2,1	48	6,7,5,8,4	50	6,7,5,8,3,1	2
ได้ศึกษาต่อ	51	3,1,2	60	6,8,5,4,7	62	6,8,3,7,5	2
โรงเรียนขนาดเล็ก	44	3,1,2	46	5,8,7,3,4	52	5,3,7,8,1,6	6
โรงเรียนขนาดกลาง	37	3,1,2	57	6,8,5,7,4	59	6,3,8,7,5	2
โรงเรียนขนาดใหญ่	24	3,1	55	6,8,7,5,4	56	6,8,7,5,1	1
โรงเรียนในเมือง	29	3,1	55	6,5,7,6,8	56	6,5,7,4,8	1
โรงเรียนชานเมือง	18	3	54	6,5,4,8	54	6,8,7,5,1	-

ตัวทำนายนชุดที่ 1 (1) การได้รับการบริการและการส่งเสริม (2) การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ

(3) บรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน

ตัวทำนายนชุดที่ 2 (4) ทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู (5) การมุ่งอนาคต

(6) ความเชื่ออำนาจภายในตนเอง (7) แรงจูงใจไม่ล้มเหลว

(8) สุขภาพจิต

กลุ่ม คือ ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และกลุ่มครูชานเมือง (7) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดทำนายรวม คือ ความเชื่อมั่นอำนาจภายในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคต และบรรยากาศที่ดี (ดูตาราง 32)

สรุปได้ว่า ตัวทำนายทางด้านสภาพสังคมภายในโรงเรียน และจิตลักษณะรวมกัน 8 ตัว ที่ใช้ทำนายความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ของครูนั้น พบว่า ตัวทำนายด้านสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน 3 ตัว ทำนายได้ดีกว่าตัวทำนายจิตลักษณะ โดยเฉพาะในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ส่วนในกลุ่มครูอื่น ๆ ปริมาณการทำนายมีความใกล้เคียงกัน ตัวทำนายที่สำคัญด้านสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศที่ดี ส่วนทางด้านจิตลักษณะ ได้แก่ ความเชื่อมั่นอำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ปริมาณการทำนายคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู โดยใช้สภาพทางสังคมภายในโรงเรียน และจิตลักษณะเป็นตัวทำนาย

เมื่อนำคะแนนการแสวงหาความรู้มาวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้น โดยใช้สภาพทางสังคมภายในโรงเรียน และจิตลักษณะเป็นตัวทำนาย จากการวิเคราะห์ ปรากฏผลดังนี้ คือ (1) ในกลุ่มรวม มีปริมาณการทำนายในชุดที่ 1 เท่ากับ 37% ชุดที่ 2 เท่ากับ 50% ชุดรวม 56% และปริมาณการทำนายเพิ่มเท่ากับ 6% มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความเชื่อมั่นอำนาจภายในตน การได้รับการบริการและการส่งเสริม และการมุ่งอนาคต (2) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายสูงสุดในชุดที่ 1 ได้แก่ ครูชาย (46%) ครูที่มีระดับการศึกษาสูง (44%) และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (42%) ตัวทำนายที่สำคัญได้แก่ บรรยากาศที่ดี (ค่าอาร์เท่ากับ .34) การได้รับการบริการและการส่งเสริม (ค่าอาร์เท่ากับ .27) (3) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายสูงสุดในชุดที่ 2 คือ ครูในโรงเรียนขนาดกลาง (63%) ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (56%) ครูชานเมือง (54%) มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความเชื่อมั่นอำนาจภายในตน (ค่าอาร์เท่ากับ .54) การมุ่งอนาคต (ค่าอาร์เท่ากับ .48) ส่วนในชุดที่ 3 ได้แก่ ครูในโรงเรียนขนาดกลาง (66%) ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (62%) และครูในโรงเรียนชานเมือง กับครูหญิง (59%) มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความเชื่อมั่นอำนาจภายในตน (ค่าอาร์เท่ากับ .57) การได้รับการบริการและการส่งเสริม (ค่าอาร์เท่ากับ .49) และการมุ่งอนาคต (ค่าอาร์เท่ากับ .40) (4) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายต่ำที่สุด ได้แก่ ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ ครูอายุมาก และครูที่มี

ตาราง 33 ปริมาณการทำนายการแสวงหาความรู้ของครูโดยมีสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน 3 ตัว และจิตลักษณะ 5 ตัว
เป็นทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม

กลุ่มครู	ตัวทำนายชุดที่ 1				ตัวทำนายชุดที่ 2				ตัวทำนายชุดที่ 2+1			
	%	ทำนาย	ที่สำคัญ	ทำนาย	%	ทำนาย	ที่สำคัญ	ทำนาย	%	ทำนาย	ที่สำคัญ	ทำนาย
	รวม			รวม				รวม				รวม
กลุ่มรวม	37	3,1,2		50	6,8,5,7,4		56	6,5,1,4,3,7		6		
เพศชาย	46	3,1,2		53	6,4,5,7,8		55	6,4,5,1,8		2		
เพศหญิง	29	2,3,1		52	3,5,4,7		59	6,1,5,2,3,7		3		
อายุน้อย	36	3,1,2		50	6,5,4,8		57	6,1,5,4,8		7		
อายุมาก	18	3,1		31	6,7,4		33	6,3,7,4		2		
ระยะเวลาสอนน้อย	18	1,3		33	6,7		35	6,2		2		
ระยะเวลาสอนมาก	40	3,1,2		50	6,5,8,7,4		57	6,1,5,4,3,8		7		
เพิ่งจบการศึกษา	36	3,1,2		52	6,4,5,8		56	6,1,5,4,7		4		
จบการศึกษามานาน	31	3,1,2		15	6,8,4		18	6,8,4		3		
ระดับการศึกษาต่ำ	15	1,3,2		27	6,5		29	6,5		2		
ระดับการศึกษาสูง	44	3,1,2		50	6,4,5,7,8		53	6,1,5,4,8,3		3		
ไม่ได้ศึกษาต่อ	35	3,1,2		52	6,5,7,8		57	6,1,5,3,7,8		5		
ได้ศึกษาต่อ	39	3,1,2		51	6,4,8,5		54	6,4,8,5		3		
โรงเรียนขนาดเล็ก	42	3,1,2		56	6,4,5		62	6,1,3,5		4		

ตาราง 33 (ต่อ)

กลุ่มครู	ตัวทำนายนชุดที่ 1		ตัวทำนายนชุดที่ 2		ตัวทำนายนชุดที่ 2+1		% ทำนายน เพิ่ม
	% ทำนายน	ตัวทำนายน ที่สำคัญ	% ทำนายน	ตัวทำนายน ที่สำคัญ	% ทำนายน	ตัวทำนายน ที่สำคัญ	
	รวม		รวม		รวม		
โรงเรียนขนาดกลาง	36	3, 1	63	6, 5, 7, 8	66	6, 5, 7, 1, 3	3
โรงเรียนขนาดใหญ่	27	3, 1	51	6, 5, 4, 7	54	6, 5, 3, 4, 7	3
โรงเรียนในเมือง	34	3, 1, 2	53	6, 5, 7, 8	56	6, 5, 7, 4, 8	3
โรงเรียนชนานเมือง	22	3, 1, 2	54	6, 4, 5, 8	59	6, 1, 3, 4, 5, 2	5

ตัวทำนายนชุดที่ 1 (1) การได้รับการบริการและการส่งเสริม (2) การมีแบบอย่าง

(3) บรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน

ตัวทำนายนชุดที่ 2 (4) ทักษะติดต่อการประกอบอาชีพครู (5) การมุ่งอนาคต

(6) ความเชื่ออำนาจในตน (7) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (8) สุขภาพจิต

ระยะเวลาทำการสอนมาก (5) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายตั้งแต่ 5% ขึ้นไป คือ ครูอายุน้อย (7%) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย (7%) ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ (5%) ครูชานเมือง (5%) และกลุ่มรวม (6%) (6) กลุ่มครูที่มีจิตลักษณะเป็นตัวทำนายที่สำคัญ แต่สภาพทางสังคมไม่สำคัญ ได้แก่ ครูชานเมือง และครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (7) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดรวม คือความเชื่ออำนาจภายในตน การมุ่งอนาคต และการได้รับการบริการและการส่งเสริม (ดูตาราง 33)

สรุปได้ว่า ตัวทำนายด้านจิตลักษณะและด้านสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน มีอำนาจการทำนายสูง แต่โดยทั่วไปแล้ว ตัวทำนายทั้ง 2 กลุ่มนี้ มีเปอร์เซ็นต์การทำนายแตกต่างกัน โดยเฉพาะในกลุ่มครูอายุน้อย ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ และครูชานเมือง และกลุ่มรวม ตัวทำนายที่สำคัญด้านสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศที่ดีๆ ส่วนทางด้านจิตลักษณะ ได้แก่ ความเชื่ออำนาจภายในตนและการมุ่งอนาคต

ปริมาณการทำนายคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู โดยใช้สภาพทางสังคมภายในโรงเรียน และจิตลักษณะเป็นตัวทำนาย

จากการวิเคราะห์แบบถดถอยแบบเป็นขั้นของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ โดยใช้ตัวแปรสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน และจิตลักษณะรวม 8 ด้าน เป็นตัวทำนาย จากการวิเคราะห์ปรากฏผลดังนี้คือ (1) ในกลุ่มรวม ปริมาณการทำนาย การนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ ชุดที่ 1 เท่ากับ 31% ชุดที่ 2 เท่ากับ 58% ชุดที่ 3 เท่ากับ 60% มีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความเชื่ออำนาจภายในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และปริมาณการทำนายเพิ่มเท่ากับ 2% (2) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายสูงสุดในตัวทำนายชุดที่ 1 ได้แก่ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ (48%) ครูที่เพิ่งจบการศึกษา (44%) และครูโรงเรียนในเมือง (42%) มีตัวทำนายในชุดที่ 3 ที่สำคัญ คือ ความเชื่ออำนาจภายในตน (ค่าอาร์เท่ากับ .61) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าอาร์เท่ากับ .57) (3) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายสูงสุดในชุดที่สอง ได้แก่ ครูที่ได้ศึกษาต่อ (65%) ครูในเมือง (63%) และครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (62%) ตัวทำนายที่สำคัญ ได้แก่ ความเชื่ออำนาจภายในตน (ค่าอาร์เท่ากับ .62) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าอาร์เท่ากับ .55) และสุขภาวะจิต (ค่าอาร์เท่ากับ .41) ส่วนในชุดที่ 3 นั้น กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายสูงสุด ได้แก่ ครูที่ได้ศึกษาต่อ (67%) ครูในเมือง (65%) ครูหญิงและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก (64%) ตัวทำนายที่สำคัญ คือ ความเชื่ออำนาจภายในตน (ค่าอาร์เท่ากับ .60) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าอาร์เท่ากับ .51) (4) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายต่ำที่สุดในตัวทำนายทุกชุด ได้แก่ ครู

ที่มีระดับการศึกษาต่ำ และครูอายุมาก (5) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายแตกต่างกันตั้งแต่ 5% ขึ้นไป มี 5 กลุ่ม ได้แก่ ครูที่จบการศึกษานาน (9%) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก (7%) และครูอายุมาก (6%) (6) กลุ่มครูที่มีจิตลักษณะเป็นตัวทำนายที่สำคัญ แต่สภาพทางสังคมภายในโรงเรียนไม่สำคัญเลย ได้แก่ ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย และครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ (7) ตัวทำนายที่สำคัญในชุดที่สาม คือ ความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ดูตาราง 34)

สรุปได้ว่า จากการวิเคราะห์แบบถดถอยของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ โดยใช้ตัวแปรด้านสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน และจิตลักษณะดังกล่าวมาแล้ว พบว่า ตัวทำนายด้านสภาพสังคมในโรงเรียนกับจิตลักษณะ มีปริมาณการทำนายที่ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่มีปริมาณความแตกต่างกันในครูกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม เท่านั้น แสดงให้เห็นว่า ตัวทำนายในชุดรวม (ตัวทำนาย 8 ตัว) ไม่ได้เพิ่มอำนาจการทำนายมากขึ้นจนเป็นที่ยอมรับได้ ส่วนตัวทำนายที่สำคัญ ในด้านสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน ได้แก่ บรรยากาศที่ดีๆ ส่วนทางด้านจิตลักษณะ ได้แก่ ความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และสุขภาพจิต

จากการวิเคราะห์ แบบถดถอย แบบเป็นขั้นของพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการทั้ง 3 ด้านของครู ดังกล่าวมาแล้ว ทำให้สรุปได้ว่า (1) ในกลุ่มรวมของความตระหนัก ชุดที่ 1 เท่ากับ 46% ชุดที่ 2 เท่ากับ 52% และชุดที่ 3 เท่ากับ 54% และปริมาณความแตกต่างของการทำนายเท่ากับ 2% ด้านการแสวงหาความรู้ ชุดที่ 1 เท่ากับ 37% ชุดที่ 2 เท่ากับ 50% และชุดที่ 3 เท่ากับ 56% ปริมาณความแตกต่างของการทำนายเท่ากับ 6% ส่วนด้านการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ ปริมาณการทำนายในชุดที่ 1 เท่ากับ 31% ชุดที่ 2 เท่ากับ 58% และชุดที่ 3 เท่ากับ 60% ปริมาณความแตกต่างของการทำนายเท่ากับ 2% (2) ในกลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายสูงสุดในพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการทั้ง 3 ด้าน สรุปได้ดังนี้ กรณีที่ 1 สภาพทางสังคมภายในโรงเรียนมีความสำคัญต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีที่ 2 ตัวทำนายด้านจิตลักษณะมีความสำคัญต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูในโรงเรียนขนาดกลาง ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก และครูที่ได้ศึกษาต่อ (3) กลุ่มครูที่มีปริมาณการทำนายต่ำสุดในพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการทั้ง 3 ด้าน สรุปได้ดังนี้ คือ กรณีที่ 1 ตัวทำนายด้านสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน ไม่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการยอมรับฯ ของครูอายุมาก ครูที่มีระดับ

ตาราง 34 ปริมาณการทำงานการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูโดยมีสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน 3 ตัว และจัดลักษณะ 5 ตัว เป็นตัวทำนายในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม

กลุ่มครู	ตัวทำนายชุดที่ 1		ตัวทำนายชุดที่ 2		ตัวทำนายชุดที่ 2+1		% ทำนาย เพิ่ม
	% ทำนาย รวม	ตัวทำนาย ที่สำคัญ	% ทำนาย รวม	ตัวทำนาย ที่สำคัญ	% ทำนาย รวม	ตัวทำนาย ที่สำคัญ	
กลุ่มรวม	31	3, 1	58	6, 7, 4, 5, 8	60	6, 7, 3, 4, 5, 1	2
เพศชาย	40	3, 1, 2	54	6, 7, 5, 4, 8	56	6, 7, 5, 3, 8, 1	2
เพศหญิง	26	3, 1	61	6, 4, 8, 5, 7	64	6, 4, 3, 8, 7, 1	3
อายุน้อย	35	3, 1, 2	57	6, 8, 5, 4, 7	57	6, 8, 3, 5, 4, 7	-
อายุมาก	20	3	43	7, 6, 4, 5, 8	49	7, 6, 4, 6, 8, 2	6
ระยะเวลาสอนน้อย	34	1, 3, 2	56	6, 8, 5, 4, 7	57	6, 8, 5, 4, 7	1
ระยะเวลาสอนมาก	28	3, 2	44	7, 6, 4, 5, 8	51	7, 3, 6, 4, 8, 5, 2	7
เพิ่งจบการศึกษา	44	3, 1, 2	59	6, 8, 4, 5, 7	60	6, 8, 7, 3, 4, 5, 1	1
จบการศึกษามานาน	24	3, 1, 2	26	7, 4, 8	35	4, 3, 4, 2	9
ระดับการศึกษาต่ำ	19	3, 1	34	7, 6, 4, 5, 8	38	7, 6, 4, 3, 5	4
ระดับการศึกษาสูง	38	3, 1, 2	60	6, 8, 5, 7, 4	61	6, 8, 5, 7, 3, 4, 1	1
ไม่ได้ศึกษาต่อ	30	3, 1, 2	55	6, 4, 7, 5, 1, 8	57	6, 4, 7, 5, 3, 8, 1	2
ได้ศึกษาต่อ	40	3, 1, 2	65	6, 8, 7, 5	67	6, 8, 7, 3, 5	2
โรงเรียนขนาดเล็ก	36	3, 1, 2	62	6, 8, 5, 4, 7	64	6, 8, 3, 5, 4	2

กลุ่มครู	ตัวทำนายนุชต์ที่ 1		ตัวทำนายนุชต์ที่ 2		ตัวทำนายนุชต์ที่ 2+1		% ทำนายนุชต์ที่ 2+1
	% ทำนายนุชต์ที่ 1	ตัวทำนายนุชต์ที่ 1	% ทำนายนุชต์ที่ 2	ตัวทำนายนุชต์ที่ 2	% ทำนายนุชต์ที่ 2+1	ตัวทำนายนุชต์ที่ 2+1	
โรงเรียนขนาดกลาง	33	3, 1, 2	53	6, 5, 7, 8, 4	57	6, 3, 7, 4, 5	4
โรงเรียนขนาดใหญ่	48	3, 1, 2	58	6, 4, 7, 5, 8	60	6, 3, 7, 4, 5	2
โรงเรียนในเมือง	42	3, 1, 2	63	6, 4, 7, 5, 8	65	6, 4, 7, 3, 8, 1	2
โรงเรียนชนานเมือง	21	3, 1	53	6, 7, 5, 8, 4	55	6, 7, 5, 3, 8, 1	2

ตัวทำนายนุชต์ที่ 1 (1) การได้รับการบริการและการส่งเสริม (2) การมีแบบอย่าง

(3) บรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน

ตัวทำนายนุชต์ที่ 2 (4) ทักษะติดต่อการประกอบอาชีพครู (5) การมุ่งอนาคต

(6) ความเชื่ออำนาจในตน (7) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (8) สุขภาพจิต

การศึกษาต่ำ และครูในโรงเรียนชานเมือง กรณีที่ 2 ตัวทำนาย ด้านจิตลักษณะ ไม่มีความสำคัญ ต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูที่จบการศึกษามานาน และครูที่มีการศึกษาต่ำ (4) ปริมาณการทำนายความแตกต่างที่เพิ่มขึ้นตั้งแต่ 5% ขึ้นไป มีดังต่อไปนี้ กรณีที่ 1 ด้าน ความตระหนักฯ พบในครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีที่ 2 ด้านการแสวงหาความรู้ พบในกลุ่มรวม ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ครูอายุน้อย ครูที่ได้ ศึกษาต่อ และครูชานเมือง กรณีที่ 3 ด้านการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ พบในครูที่มีระยะเวลา ทำการสอนนาน ครูอายุมาก และครูที่จบการศึกษามานาน (5) ตัวทำนายสำคัญในชุดที่ 3 ต่อพฤติกรรมการยอมรับฯ ทั้ง 3 ด้าน คือ ความเชื่ออำนาจภายในตน รองลงมาคือ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ การมุ่งอนาคต และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน

ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู

แม้ว่างานวิจัยนี้ได้เสนอผลการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์ความ แปรปรวนแบบสามทางของตัวแปรต่าง ๆ ไปแล้วก็ตาม แต่เพื่อมองเห็นความสัมพันธ์ของตัวแปร อิสระและตัวแปรตามของงานวิจัยนี้ดียิ่งขึ้น จึงได้เสนอผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน โปรดักของตัวแปรดังกล่าวด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการทั้ง 3 ด้าน

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามทั้ง 3 ตัวแปร คือ ความ ตระหนักฯ การแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติด้วยวิธีการของเพียร์สัน โปรดักส์ ปรากฏผลดังนี้คือ (1) ในกลุ่มรวม พบว่าตัวแปรที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงสุด คือ ระหว่างความ ตระหนักฯ กับการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ (ค่าอาร์เท่ากับ .71) และต่ำสุด ได้แก่ ความตระหนักฯ กับการแสวงหาความรู้ (ค่าอาร์เท่ากับ .58) (2) ตัวแปรคู่ที่มีสหสัมพันธ์กันมากที่สุดอย่าง เชื่อมกันได้ คือความตระหนักฯ กับการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ และการแสวงหาความรู้ กับการนำ ความรู้ไปใช้ปฏิบัติ (3) คู่ตัวแปรที่ไม่มีสหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ความตระหนักฯ กับการแสวงหา ความรู้ (4) กลุ่มย่อยที่มีสหสัมพันธ์มากที่สุด มี 15 กลุ่ม (5) กลุ่มย่อยที่ไม่มีสหสัมพันธ์ใน บางคู่ของตัวแปร คือ กลุ่มครูที่จบการศึกษามานาน และครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (ดูตาราง 35)

ตาราง 35 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ
3 ตัวแปร ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม

กลุ่มครู	จำนวนคน	ความตระหนัก ฯ		การแสวงหาความรู้
		การแสวงหา ฯ	การนำไปใช้ ฯ	การนำความรู้ไปใช้ ฯ
กลุ่มรวม	468	.58 **	.71 **	.63 **
เพศชาย	236	.46 **	.70 **	.47 **
เพศหญิง	232	.55 **	.71 **	.59 **
อายุน้อย	246	.56 **	.70 **	.52 **
อายุมาก	222	.33 **	.59 **	.45 **
ระยะเวลาสอนน้อย	244	.55 **	.70 **	.53 **
ระยะเวลาสอนมาก	224	.35 **	.60 **	.45 **
เพิ่งจบการศึกษา	349	.54 **	.71 **	.53 **
จบการศึกษามานาน	119	.05	.45 **	.32 **
ระดับการศึกษาต่ำ	193	.07	.54 **	.22 **
ระดับการศึกษาสูง	275	.59 **	.71 **	.56 **
ไม่ได้ศึกษาต่อ	340	.43 **	.69 **	.47 **
ได้ศึกษาต่อ	128	.60 **	.71 **	.61 **
โรงเรียนขนาดเล็ก	175	.54 **	.69 **	.56 **
โรงเรียนขนาดกลาง	145	.59 **	.77 **	.57 **
โรงเรียนขนาดใหญ่	148	.37 **	.66 **	.46 **
โรงเรียนในเมือง	217	.49 **	.71 **	.59 **
โรงเรียนชานเมือง	251	.51 **	.71 **	.46 **

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

สรุปได้ว่าตัวแปรพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการทั้งสามตัวแปร โดยทั่วไปแล้ว มีสหสัมพันธ์กันสูงอย่างเชื่อมั่นได้ นอกจากความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักกับการแสวงหาฯ ในกลุ่มครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และครูที่จบการศึกษามานาน ซึ่งทำให้สามารถคาดได้ว่า ถ้าครูมีพฤติกรรมการยอมรับฯ ด้านใดด้านหนึ่งสูงหรือต่ำ พฤติกรรมการยอมรับฯ ด้านอื่น ๆ ก็สูงหรือต่ำด้วย

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจิตลักษณะทั้ง 5 ด้าน

เมื่อนำคะแนนจิตลักษณะทั้ง 5 ด้าน คือ ทศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และสุขภาพจิต มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ปรากฏผลดังนี้ คือ (1) ในกลุ่มรวม ตัวแปรที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงสุด คือ ความเชื่ออำนาจภายในตน กับการมุ่งอนาคต (ค่าอาร์เท่ากับ .67) ความเชื่ออำนาจภายในตน กับการแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าอาร์เท่ากับ .48) และการมุ่งอนาคต กับการแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าอาร์เท่ากับ .45) และที่ต่ำที่สุด ได้แก่ ทศนคติที่ดีฯ กับการเชื่ออำนาจภายในตน (ค่าอาร์เท่ากับ .32) ทศนคติที่ดีฯ กับการสุขภาพจิต (ค่าอาร์เท่ากับ .33) และทศนคติที่ดีฯ กับการมุ่งอนาคต (ค่าอาร์เท่ากับ .34) (2) ตัวแปรคู่ ที่มีค่าสหสัมพันธ์มากที่สุด คือ ทศนคติที่ดีฯ กับการแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทศนคติที่ดีฯ กับการสุขภาพจิต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับการสุขภาพจิต (3) ตัวแปรคู่ที่ไม่มีสหสัมพันธ์กันต่ำที่สุด คือ ทศนคติที่ดีฯ กับการเชื่ออำนาจภายในตน ความเชื่ออำนาจภายในตน กับการแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความเชื่ออำนาจภายในตนกับการมุ่งอนาคต (4) กลุ่มย่อยที่มีค่าสหสัมพันธ์สูงมากคู่ที่สุด ได้แก่ กลุ่มครูที่ได้ศึกษาต่อ ครูที่มีระดับการศึกษาสูง และครูที่เพิ่งจบการศึกษา (5) กลุ่มย่อยที่ไม่มีสหสัมพันธ์และมีค่าต่ำที่สุด ได้แก่ กลุ่มครูที่จบการศึกษามานาน และครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (ดูตารางที่ 36)

สรุปได้ว่า โดยทั่วไปแล้วตัวแปรจิตลักษณะทั้ง 5 ตัว มีความสัมพันธ์กันสูง แต่มีตัวแปรบางคู่ที่ไม่มีความสัมพันธ์ตามกลุ่มย่อย บางกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มครูที่จบการศึกษามานาน และมีระดับการศึกษาต่ำ อย่างเชื่อมั่นได้ จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในส่วนนี้แสดงให้เห็นว่า ถ้าจิตลักษณะตัวใดตัวหนึ่งสูงหรือต่ำ จิตลักษณะตัวอื่น ๆ จะสูงหรือต่ำตามไปด้วย

ตาราง 36 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรจิตลักษณะของพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการในกลุ่มตัวอย่างรวม และกลุ่มย่อย

กลุ่มคน	ทัศนคติ						ความเชื่ออำนาจภายใน			มุ่งอนาคต			แรงจูงใจ		
	จำนวนคน	ความเชื่อ	มุ่งอนาคต	แรงจูงใจ	สุภาพจิต	มุ่งอนาคต	แรงจูงใจ	สุภาพจิต	มุ่งอนาคต	แรงจูงใจ	สุภาพจิต	มุ่งอนาคต	แรงจูงใจ	สุภาพจิต	มุ่งอนาคต
กลุ่มรวม	468	.32**	.34**	.37**	.33**	.67	.48	.43**	.45**	.36**	.40**				
เพศชาย	236	.33**	.34**	.30**	.35**	.65**	.42**	.49**	.38**	.48**	.43**				
เพศหญิง	232	.30**	.34**	.25**	.25**	.74**	.51**	.46**	.41**	.37**	.35**				
อายุน้อย	246	.39**	.34**	.44**	.31**	.67**	.53**	.41**	.51**	.30**	.39**				
อายุมาก	222	.10	.25**	.41**	.38**	.35**	.24**	.18**	.30**	.19**	.37**				
เวลาสั้นน้อย	244	.39**	.37**	.30**	.25**	.72**	.51**	.46**	.45**	.37**	.37**				
เวลาสั้นมาก	224	.12*	.24**	.38**	.40**	.39**	.25**	.19**	.26**	.19**	.35**				
เพิ่งจบ	349	.39**	.37**	.38**	.30**	.72**	.52**	.46**	.46**	.38**	.38**				
จบมานาน	119	-.19*	.15*	.28**	.39**	.01	-.01	.02	.15*	.11	.37**				
การศึกษาค่า	193	-.09	.10	.29**	.30**	.46**	.09	.17**	.25**	.17**	.33**				
การศึกษาลึก	275	.46**	.41**	.36**	.30**	.68**	.55**	.53**	.46**	.41**	.59**				
ไม่ได้ศึกษาต่อ	340	.22**	.28**	.33**	.30**	.65**	.45**	.38**	.41**	.31**	.38**				
ได้ศึกษาต่อ	128	.48**	.46**	.44**	.41**	.67**	.52**	.60**	.51**	.56**	.46**				

กลุ่มตัว	จำนวนคน	ทัศนคติ									
		ความเชื่อ	มุ่งอนาคต	แรงจูงใจ	สุขภาพจิต	ความเชื่อมั่นภายในตนเอง	มุ่งอนาคต	แรงจูงใจ			
ร.ร. ขนาดเล็ก	175	.34**	.43**	.39**	.53**	.68**	.52**	.48**	.47**	.48**	.47**
ร.ร. ขนาดกลาง	145	.27**	.33**	.22**	.33**	.69**	.50**	.45**	.49**	.40**	.48**
ร.ร. ขนาดใหญ่	148	.30**	.23**	.46**	.19**	.61**	.44**	.39**	.36**	.29**	.32**
ร.ร. ในเมือง	217	.36**	.38**	.44**	.33**	.70**	.55**	.46**	.50**	.34**	.43**
ร.ร. ชานเมือง	251	.27**	.31**	.31**	.33**	.64**	.43**	.41**	.39**	.41**	.37**

* , ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน 3 ตัวแปร

เมื่อนำตัวแปรด้านสภาพสังคมภายในโรงเรียน 3 ด้านคือ การได้รับการบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติ และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนมาวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามวิธีการของ เพียร์สัน โพรดักต์ ปราภฏผลดังนี้คือ (1) ในกลุ่มรวมสหสัมพันธ์ระหว่าง การได้รับการบริการและการส่งเสริมกับการมีแบบอย่างฯ มีค่าสูงสุด (ค่าอาร์เท่ากับ .51) และการมีแบบอย่างฯ กับบรรยากาศที่ดีฯ มีค่าต่ำสุด (ค่าอาร์เท่ากับ .07) (2) ตัวแปรคู่ที่มีสหสัมพันธ์มากได้แก่ การได้รับการบริการฯ กับการมีแบบอย่างฯ (3) ตัวแปรคู่ที่ไม่มีค่าสหสัมพันธ์อย่างเชื่อมั่นทางสถิติ ได้แก่ การได้รับการบริการฯ กับบรรยากาศฯ และการมีแบบอย่างฯ กับบรรยากาศฯ (4) กลุ่มย่อยที่มีค่าสหสัมพันธ์มากที่สุด คือ กลุ่มครูเพศหญิงและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ (5) กลุ่มย่อยที่ไม่มีค่าสหสัมพันธ์ตามคู่ตัวแปรมากที่สุด ได้แก่ ครูกลุ่มย่อย 11 กลุ่ม (ดูตาราง 37)

สรุปได้ว่า โดยทั่วไปแล้ว ความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการบริการฯ กับการมีแบบอย่างฯ มีค่าสูง อย่างเชื่อมั่นได้ทางสถิติ ใน 16 กลุ่มย่อย ส่วนการได้รับการบริการฯ กับบรรยากาศที่ดีนั้น มีค่าสหสัมพันธ์สูง ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 8 กลุ่ม และในสหสัมพันธ์ของการมีแบบอย่างฯ กับบรรยากาศที่ดีฯ นั้น มีค่าน้อยมาก และพบค่าความสัมพันธ์อย่างเด่นชัดในกลุ่มครูหญิง และครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ จึงอาจกล่าวได้ว่า การมีแบบอย่างฯ กับบรรยากาศฯ มีความสัมพันธ์กันน้อย

ความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ 5 ด้าน กับสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน 3 ด้านที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู

จากการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ คือ ทศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และสุขภาพจิตกับสภาพทางสังคมฯ คือ การได้รับการบริการฯ มีแบบอย่าง และบรรยากาศที่ดีฯ ปราภฏผลดังนี้ คือ (1) ในกลุ่มรวมค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ระหว่างการมุ่งอนาคตกับบรรยากาศที่ดีฯ (ค่าอาร์เท่ากับ .49) ความเชื่ออำนาจภายในตน กับบรรยากาศที่ดีฯ (ค่าอาร์เท่ากับ .48) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับบรรยากาศที่ดีฯ (ค่าอาร์เท่ากับ .32) และค่าต่ำสุดคือ การมุ่งอนาคต กับการมีแบบอย่าง (ค่าอาร์เท่ากับ .05) สุขภาพจิต กับการได้รับการบริการฯ (ค่าอาร์เท่ากับ .09) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับการมีแบบอย่าง (ค่าอาร์เท่ากับ

ตาราง 37 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรด้านสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน 3 ประการ
ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม

กลุ่มครู	จำนวนคน	การบริการ ฯ		มีแบบอย่าง ฯ
		มีแบบอย่าง ฯ	บรรยากาศ ฯ	บรรยากาศ ฯ
กลุ่มรวม	468	.51**	.12*	.07
เพศชาย	236	.52**	.08	.01
เพศหญิง	232	.48**	.16*	.13*
อายุน้อย	246	.15*	.17*	.02
อายุมาก	222	.48**	.02	-.01
ระยะเวลาสอนน้อย	244	.51**	.17*	.08
ระยะเวลาสอนมาก	224	.51**	.01	.02
เพิ่งจบการศึกษา	349	.52**	.14	.09
จบการศึกษามานาน	119	.43**	-.10	-.12
ระดับการศึกษาต่ำ	193	.41**	-.03	.03
ระดับการศึกษาสูง	275	.54**	.08	.01
ไม่ได้ศึกษาต่อ	340	.47**	.09	.09
ได้ศึกษาต่อ	128	.60**	.12*	-.02
โรงเรียนขนาดเล็ก	175	.47**	.18*	.21**
โรงเรียนขนาดกลาง	145	.53**	.10*	.03
โรงเรียนขนาดใหญ่	148	.51**	.18*	.21**
โรงเรียนในเมือง	217	.40**	.13*	.03
โรงเรียนชานเมือง	251	.52**	.07	.06

*, ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

.09) (2) ตัวแปรคู่ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูง มากที่สุด คือทัศนคติที่ดี กับบรรยากาศที่ดี การมุ่งอนาคตกับบรรยากาศที่ดี (3) ตัวแปรคู่ที่ไม่มีค่าสหสัมพันธ์และมีค่าต่ำที่สุด ได้แก่ ความเชื่ออำนาจภายในตน กับการมีแบบอย่าง ความเชื่ออำนาจภายในตนกับการได้รับการบริการ และสุขภาพจิต กับการได้รับการบริการ (4) กลุ่มย่อยที่มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด ได้แก่ กลุ่มครูหญิง กลุ่มครูโรงเรียนขนาดใหญ่ และครูโรงเรียนในเมือง (5) กลุ่มย่อยที่ไม่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างเชื่อมั่น ได้มากที่สุด ได้แก่ ครูที่จบการศึกษามานาน ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และครูชาย (ดูตาราง 38)

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะ 5 ประการ และสภาพทางสังคม 3 ประการ พบว่า ตัวแปรทางสังคม ที่มีความสัมพันธ์กันสูงกับจิตลักษณะ คือ บรรยากาศที่ดี และตัวแปรด้านแบบอย่าง มีความสัมพันธ์กับจิตลักษณะต่ำที่สุดหรือไม่มีเลย คือ ด้านการบริการ และการมีแบบอย่าง ส่วนกลุ่มครูที่มีความสัมพันธ์กันสูงของตัวแปรหลายคู่ ได้แก่ ครูหญิง ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ และที่น้อยที่สุด คือ ครูที่จบการศึกษามานาน และการศึกษาต่ำ

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปร ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม ทั้ง 3 ด้าน ตามที่กล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่า (1) ตัวแปรคู่ที่มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ ความตระหนัก กับการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ ความเชื่ออำนาจภายในตน กับการมุ่งอนาคต การได้รับการบริการ และการมีแบบอย่าง (2) ตัวแปรคู่ที่ไม่มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มาก หรือมีเกิดขึ้นน้อย ๆ ได้แก่ สุขภาพจิต กับการมีแบบอย่าง ความเชื่ออำนาจภายในตน กับการมีแบบอย่าง และการมีแบบอย่าง กับบรรยากาศการศึกษาต่ำ

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปร ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม ทั้ง 3 ด้าน ตามที่กล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่า (1) ตัวแปรคู่ที่มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด ได้แก่ ความตระหนัก กับการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ ความเชื่ออำนาจภายในตน กับการมุ่งอนาคต การได้รับการบริการ และการมีแบบอย่าง (2) ตัวแปรคู่ที่ไม่มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มาก หรือมีเกิดขึ้นน้อย ๆ ได้แก่ สุขภาพจิต กับการมีแบบอย่าง ความเชื่ออำนาจภายในตน กับการมีแบบอย่าง และการมีแบบอย่าง กับบรรยากาศที่ดี (3) กลุ่มย่อยที่มีค่าสหสัมพันธ์เป็นจำนวนมาก ได้แก่ ครูหญิง ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ และครูชาย (4) กลุ่มย่อยที่ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างเชื่อมั่น ได้ทางสถิติมีจำนวนมากที่สุด คือ ครูที่จบการศึกษามานาน และครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ตาราง 38. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของจิตลักษณะ 5 ด้าน กับสถานศึกษาภายในโรงเรียน 3 ด้าน ในกลุ่มตัวอย่างรวมและกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม

กลุ่มตัว	ทัศนคติที่ดี					มุ่งอนาคต					เชื่อถืออำนาจภายในตน					แรงจูงใจ					สุภาพจิตใจ
	บริการ	แบบอย่าง	บรรยากาศ	บริการ	แบบอย่าง	บรรยากาศ	บริการ	แบบอย่าง	บรรยากาศ	บริการ	แบบอย่าง	บรรยากาศ	บริการ	แบบอย่าง	บรรยากาศ	บริการ	แบบอย่าง	บรรยากาศ			
กลุ่มรวม	.15*	.11*	.34**	.13*	.05	.49**	.20**	.12*	.48**	.20**	.09	.32**	.09	.06	.31**	.20**	.09	.32**	.09	.06	.31**
เพศชาย	.16*	.04	.31**	.03	-.03	.44**	.16*	.07	.46**	.11*	-.02	.26**	.03	-.07	.31**	.11*	-.02	.26**	.03	-.07	.31**
เพศหญิง	.14*	.16*	.37**	.20**	.13*	.54**	.21**	.14*	.53**	.27**	.20**	.39**	.13*	.17*	.32**	.27**	.20**	.39**	.13*	.17*	.32**
อายุน้อย	.20*	.07	.39**	.15*	.04	.54**	.18*	.06	.52**	.23**	.08	.36**	.07	.04	.36**	.23**	.08	.36**	.07	.04	.36**
อายุมาก	.06	.11*	.24**	.01	-.01	.32**	.14*	.13*	.33**	.09	.06	.16*	.04	.06	.13*	.09	.06	.16*	.04	.06	.13*
ระยะเวลาสอนน้อย	.21**	.05	.40**	.16*	.04	.55**	.18*	.06	.51**	.23**	.06	.39**	.08	.05	.37**	.23**	.06	.39**	.08	.05	.37**
ระยะเวลาสอนมาก	.05	.14*	.22**	.01	.01	.32**	.16*	.16*	.35**	.11*	.08	.13*	.03	.05	.12*	.11*	.08	.13*	.03	.05	.12*
เนื่องจบการศึกษา	.19*	.06	.36**	.13*	.03	.52**	.18*	.09	.51**	.21**	.06	.35**	.10*	.07	.35**	.21**	.06	.35**	.10*	.07	.35**
จบการศึกษามานาน	-.04	.19*	.21**	.07	.09	.06	-.11	-.02	.16*	.03	.10*	.02	-.09	-.05	-.04	.03	.10*	.02	-.09	-.05	-.04
ระดับการศึกษาต่ำ	.01	.11*	.17*	-.05	.02	.18*	-.01	.05	.02	-.01	.07	-.01	.01	.05	-.01	-.01	.07	-.01	.01	.05	-.01
ระดับการศึกษาสูง	.17*	.05	.36**	.19*	.07	.59**	.09	-.03	.53**	.23**	.05	.39**	.07	.04	.41**	.23**	.05	.39**	.07	.04	.41**
ไม่ได้ศึกษาต่อ	.08	.09	.30**	.14*	.08	.42**	.19*	.12	.43**	.17*	.11*	.26**	.08	.09	.25**	.17*	.11*	.26**	.08	.09	.25**
ได้ศึกษาต่อ	.28**	.10*	.37**	.04	-.10	.59**	.18*	.06	.55**	.22**	.04	.42**	.08	-.03	.51**	.22**	.04	.42**	.08	-.03	.51**
โรงเรียนขนาดเล็ก	.21**	.10*	.40	.18*	.04	.45**	.30**	.19*	.51**	.13*	.03	.40**	.31**	.13*	.33**	.13*	.03	.40**	.31**	.13*	.33**
โรงเรียนขนาดกลาง	.14*	.05	.32	.06	-.01	.65**	.17*	.06	.53**	.06	-.02	.39**	.06	.00	.41**	.06	-.02	.39**	.06	.00	.41**
โรงเรียนขนาดใหญ่	.14*	.22**	.28**	.20**	.21**	.31**	.14*	.14*	.42**	.23**	.21**	.23**	.09	.13*	.23**	.23**	.21**	.23**	.09	.13*	.23**
โรงเรียนในเมือง	.13*	.15*	.44**	.07	.03	.53**	.13*	.01	.54**	.20**	.08	.33**	.05	.02	.32**	.20**	.08	.33**	.05	.02	.32**
โรงเรียนชนบท	.15*	.03	.23*	.13*	.09	.44**	.25**	.14*	.44**	.23**	.12*	.31**	.12*	.12*	.32**	.23**	.12*	.31**	.12*	.12*	.32**

* ** มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

การสรุปและอภิปรายผล

ในบทก่อนได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความสำคัญสามประการ ประการแรก คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู ทั้งสามด้านตามความแตกต่างด้านชีวสังคม ภูมิหลัง สภาพทางสังคมภายในโรงเรียน ลักษณะของโรงเรียน และจิตลักษณะบางประการ ประการที่สอง เป็นการวิเคราะห์ปริมาณและลำดับในการทำนายพฤติกรรมการยอมรับฯ โดยใช้ตัวแปรทั้งด้านสภาพสังคมภายในโรงเรียน และจิตลักษณะบางประการที่เกี่ยวข้องเป็นตัวทำนาย ประการที่สาม เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านต่าง ๆ ในกลุ่มสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน กลุ่มจิตลักษณะ กลุ่มสภาพทางสังคมฯ กับจิตลักษณะ และพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู ผลที่ได้นี้ศึกษามาจากครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 468 คน และใช้ตัวแปรสำหรับแบ่งกลุ่มย่อยจำนวน 17 ตัวแปร ในการวิเคราะห์ผลเพื่อทดสอบสมมติฐานทั้ง 6 ข้อ

สำหรับการเสนอผลในบทนั้น จะเป็นการประมวลผลที่ได้พบในบทก่อนมาอภิปราย เพื่อให้เห็นผลการทดสอบสมมติฐานและเพื่อการอภิปรายผลให้ครอบคลุมประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับครู ตลอดจนพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูให้มากที่สุด ในอันดับแรก จะเป็นการสรุป และอภิปรายผลเรียงตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ จากนั้นจึงเป็นการสรุป และอภิปรายผลด้านอื่น ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาครูและการศึกษาค้นคว้าต่อไป

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐาน

สมมติฐานในการวิจัยนี้มี 6 ข้อ ซึ่งจะได้ประมวล สรุป และอภิปรายผลตามสมมติฐานแต่ละข้อดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 กล่าวว่า "ครูที่มีอายุน้อย มีระดับการศึกษาสูง และมีบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการมากกว่าครูในกลุ่มอื่นอีก 7 กลุ่ม โดยเฉพาะครูที่มีอายุมาก มีระดับการศึกษาต่ำ และมีบรรยากาศที่ดี

ทางสังคมภายในโรงเรียนน้อย" สมมติฐานนี้เป็นการคาดหมายถึงความแตกต่างของพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการทั้ง 3 ด้าน ในกลุ่มครูที่มีความแตกต่างกันด้านอายุ ระดับการศึกษา และบรรยาภาคที่ดีๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างระหว่างครูที่มีอายุน้อย มีระดับการศึกษาสูง และรับรู้บรรยาภาคที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนมากไปพร้อมกัน ซึ่งได้รับการคาดหมายว่าจะมีพฤติกรรมการยอมรับทั้ง 3 ด้านสูง กับครูอายุมาก มีระดับการศึกษาต่ำ และมีบรรยาภาคที่ดีๆ น้อย ซึ่งได้รับการคาดหมายว่าจะมีพฤติกรรมการยอมรับทั้ง 3 ด้านต่ำ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความแปรปรวน ของพฤติกรรมการยอมรับทั้ง 3 ด้าน ปรากฏผลดังนี้ คือ (1) ความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ (2) การแสวงหาความรู้ (3) การนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ ผลปรากฏว่ามีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่หนึ่งในกลุ่มครูหญิง ซึ่งมีจำนวน 232 คนและครูในโรงเรียนขนาดกลาง ซึ่งมีจำนวนครู 145 คน ในการวิจัยนี้ โดยพบว่าปริมาณการแสวงหาความรู้ใน กลุ่มครูอายุน้อยมีระดับการศึกษาสูงและมีบรรยาภาคที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนมาก มีการแสวงหาความรู้มากกว่าครูอีก 7 กลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่มีอายุมาก มีระดับการศึกษาต่ำและมีบรรยาภาคที่ดีๆ น้อย ส่วนในกลุ่มครูอื่นๆ และในตัวแปรตามอีกสองตัวแปร ไม่พบผลดังกล่าวนี้ (ดูตาราง 26 และ 27 ภาคผนวก ข)จากการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ทำให้สรุปได้ว่า สมมติฐานที่ 1 ได้รับการสนับสนุนทางด้านการแสวงหาความรู้ในกลุ่มครูประมาณ ครึ่งหนึ่งที่ศึกษา

เมื่อพิจารณาตามกลุ่มครูที่มีลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลัง และสภาพทางสังคมฯ เพียง 2 ใน 3 ลักษณะที่กำหนดไว้ในสมมติฐานที่ 1 จากผลการวิจัยนี้พบความแตกต่างใน 3 กรณีคือ กรณีแรก ครูที่มีอายุน้อยมีระดับการศึกษาสูง มีพฤติกรรมการยอมรับฯ ด้านการแสวงหาความรู้สูงกว่าครูอายุมาก มีระดับการศึกษาต่ำ และครูลักษณะอื่น ๆ ในกลุ่มเปรียบเทียบ ซึ่งพบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 4 กลุ่ม คือ ครูชาย ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ครูในเมือง และครูในโรงเรียนขนาดใหญ่(ดูตาราง 14 และตาราง 24 ภาคผนวก ข)กรณีที่สอง ครูอายุน้อย มีบรรยาภาคที่ดีๆ มาก มีพฤติกรรมการยอมรับฯด้านความตระหนักมากกว่าครูอายุมาก มีบรรยาภาคที่ดีๆ น้อย พบในครู 2 กลุ่ม คือ กลุ่มครูหญิงและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก(ดูตาราง 7 ภาคผนวก ข) กรณีที่สาม ครูที่มีระดับการศึกษาสูง มีบรรยาภาคที่ดีๆ มาก มีพฤติกรรมการยอมรับฯ สูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีบรรยาภาคที่ดีๆ น้อย ในด้านความตระหนักฯ พบในกลุ่มรวม และครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย(ดูตาราง 6,8 ภาคผนวก ข) กรณีที่สี่ ครูที่มีระดับการศึกษาสูง บรรยาภาคที่ดีๆมาก มีการแสวงหาความรู้มากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีบรรยาภาคที่ดีๆ น้อยพบพบจากครู 5 กลุ่ม

(ดูตาราง 28, 29, 30, 31, 32 ภาคผนวก ข.) แต่ไม่พบในกลุ่มรวม กรณีที่ห้า ครูที่มีระดับการศึกษาสูงมีบรรยากาศที่ดีๆ มาก มีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำและมีบรรยากาศที่ด้อย พบในกลุ่มรวม (ดูตาราง 58 ภาคผนวก ข.) และกลุ่มย่อยอีก 3 กลุ่ม และกรณีที่หก พบว่าครูอายุน้อย มีระดับการศึกษาสูง มีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูอายุมาก มีระดับการศึกษาต่ำ พบในกลุ่มครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ (ดูตาราง 59 ภาคผนวก ข.)

นอกจากนี้แล้ว ในการวิจัยนี้พบผลที่เด่นชัดของตัวแปรอิสระดังกล่าวที่ละตัวต่อตัวแปรตาม คือพบว่า อายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีๆ นั้นแต่ละตัวแปรเกี่ยวข้องกับความตระหนักรู้ การแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครูอย่างชัดเจนเป็นเอกเทศจากกัน โดยไม่ต้องพึ่งอิทธิพลร่วมกันที่จะเกี่ยวข้องกับความแปรปรวนของพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการแต่ละด้านแสดงว่า พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู แตกต่างไปตามอายุ โดยพบว่าครูอายุน้อย มีความตระหนักรู้ การแสวงหาความรู้และนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูอายุมาก ครูที่มีระดับการศึกษาสูง มีความตระหนักรู้ การแสวงหาความรู้ และนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และครูที่มีบรรยากาศที่ดีๆ มีความตระหนักรู้ การแสวงหาความรู้และนำความรู้ไปใช้มากกว่าครูที่มีบรรยากาศที่ดีๆ น้อย (ดูตาราง 9, 33, และ 60 ภาคผนวก ข.)

งานวิจัยของโรเจอร์ (Rogers. 1965-1966) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนของชาวนาในประเทศโคลัมเบีย พบว่าชาวนาที่มีอายุน้อย มีความตระหนักต่อการรับรู้ข่าวสารความรู้จากสื่อมวลชนมากกว่าชาวนาที่มีอายุมาก และทองคูน ทงส์พันธ์ (2522) วิจัยพบว่าคณะกรรมการพัฒนาหมู่บ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุมาก ยอมรับวิทยาการใหม่น้อยกว่าผู้ที่มีอายุน้อยซึ่งมีความสอดคล้องกับการวิจัยนี้

ส่วนในด้านระดับการศึกษานั้น การวิจัยนี้พบว่าเมื่อพิจารณาแยกเป็นเอกเทศแล้ว ครูที่มีระดับการศึกษาสูง มีความตระหนักรู้ การแสวงหาความรู้และนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ ผลการวิจัยส่วนนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรชัย เยาวปาดิ (2522) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร พบว่าสมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับการศึกษาสูง เป็นผู้ที่มีการแสวงหาความรู้เรื่องสหกรณ์มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ ในทำนองเดียวกัน ภารดี ศิริบุรี (2525) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้นวัตกรรมด้านการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยครู ได้พบผลว่าอาจารย์ที่มีวุฒิสองมีการนำนวัตกรรมทาง

การศึกษา และค้นคว้าหาความรู้มากกว่าอาจารย์ที่มีวุฒิตำแหน่งก็แสดงให้เห็นว่าระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์อย่างมากต่อการยอมรับนวัตกรรม ๓ ของบุคคลและครูด้วย นอกจากนี้จากการวิจัยนี้ยังพบว่าครูที่มีบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนมาก มีความตระหนัก ๓ การแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้มากกว่าครูที่มีบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนน้อย ซึ่งผลการวิจัยในส่วนนี้สนับสนุนผลการวิจัยของ สักดิ์สิทธิ์ ชัตติยาสุวรรณ (2526) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการนำแนวคิดและหลักการของหลักสูตรใหม่ไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาของครูสายปฏิบัติการสอน พบว่า ครูที่มีความสัมพันธ์ภายในโรงเรียนที่ดีมาก มีการนำนวัตกรรมด้านหลักสูตรไปใช้มากกว่ากลุ่มครูที่มีบรรยากาศที่ดี ๓ น้อย ที่เป็นเช่นนี้เพราะ บรรยากาศภายในโรงเรียนส่งผลต่อจิตใจของครูในอันที่จะกระตือรือร้นรับนวัตกรรมมาใช้ กรอส ไจแอคควินต้า และเบิร์นสไตน์ (Gross, Giacuinta and Bernstein. 1971) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการนำนวัตกรรมมาใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา ในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าอุปสรรคที่ทำให้ครูนำนวัตกรรมมาใช้มีน้อยนั้นเป็นเพราะ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในโรงเรียนไม่เอื้ออำนวย ซึ่งได้แก่ ความขัดแย้งและการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ไม่ดีต่อกันในระหว่างครูด้วยกัน และการไม่เอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งส่งผลให้ครูเกิดความท้อแท้ ขาดความกระตือรือร้นที่นำนวัตกรรมมาใช้ในโรงเรียน

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่างานวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยอื่นๆ เพียงบางส่วน โดยเฉพาะตัวแปรอิสระ อายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดี ๓ ครั้งละหนึ่งตัวแปรเท่านั้น ส่วนที่พิจารณาความแปรปรวนตามตัวแปรอิสระครั้งละ 3 หรือ 2 ตัวแปรพร้อมกันนั้น ยังสำรวจไม่พบ จึงอาจกล่าวได้ว่าการวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเรื่องแรกๆ ของเมืองไทยที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ ซึ่งนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการศึกษาพฤติกรรมยอมรับประเภทนี้ แม้จะไม่พบผลแตกต่างในกลุ่มรวมเมื่อพิจารณาตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดี ๓ พร้อมกัน

เมื่อปรากฏผลเช่นนี้จึงกล่าวได้ว่า ผลการวิจัยนี้ไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่หนึ่งทั้งหมด แต่สนับสนุนบางส่วน โดยมีประเด็นที่สำคัญที่ควรกล่าวถึงคือ (1) ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานข้อที่หนึ่ง ได้แก่ การคาดหมายกลุ่มครูที่มีพฤติกรรมยอมรับสูง ด้วยตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดี ๓ ซึ่งได้แก่ ครูอายุน้อย ระดับการศึกษาสูง และรับรู้บรรยากาศที่ดี ๓ มาก ซึ่งมีการแสวงหาความรู้สูงในกลุ่มครูหญิง และครูในโรงเรียนขนาดกลาง โดยไม่พบในพฤติกรรมยอมรับ ๓ ด้านอื่น ๓ (2) เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระครั้งละสองตัวแปร พบผล

การวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานอย่างเด่นชัด คือ ครูอายุน้อย การศึกษาสูง มีการแสวงหาความรู้สูง ครูมีระดับการศึกษาสูงและรับรู้บรรยากาศที่ดีๆ มาก มีความตระหนัก และนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูง (3) เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระครึ่งละหนึ่งตัวแปร ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานทั้งในด้านอายุ ระดับการศึกษาและการรับรู้บรรยากาศที่ดีๆ

จากผลการวิจัยนี้เพื่อตรวจสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ทำให้ได้ข้อสรุปที่สำคัญสองประการ คือ (1) ลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลัง และสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูทั้งสามด้านคือ ความตระหนัก การแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ (2) ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลัง และสภาพทางสังคมภายในโรงเรียนเพียงด้านเดียว หรือสองด้านก็เพียงพอที่จะทำให้เกิดความแปรปรวนในพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ โดยไม่ต้องใช้ตัวแปรทั้งสามด้านพร้อมกัน

สมมติฐานที่ 2 กล่าวว่า "ครูเพศชายได้รับการบริการและการส่งเสริมที่ดีมากและมีแบบอย่างปฏิบัติที่ดีมากเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการสูงกว่าครูในกลุ่มอื่นอีก 7 กลุ่ม โดยเฉพาะครูที่เป็นเพศหญิง ได้รับการบริการและการส่งเสริมน้อย และมีแบบอย่างของการปฏิบัติที่น้อย หรือ ไม่มีเลย" สมมติฐานข้อนี้เป็นการศึกษาความแตกต่างของพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูซึ่งเป็นการเชื่อมโยงระหว่าง ลักษณะทางชีวสังคม และสภาพสังคมภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูที่มีเพศ การได้รับการบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างปฏิบัติต่างกัน โดยคาดว่าครูชายได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก มีแบบอย่างมาก จะมีพฤติกรรมการยอมรับฯ ทั้งสามด้านสูงกว่าครูหญิง ได้รับการบริการฯ น้อย และมีแบบอย่างน้อย จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพฤติกรรมการยอมรับฯ ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย พบจะสรุปได้ดังนี้

ประการที่หนึ่ง เมื่อพิจารณาความแปรปรวนของพฤติกรรมการยอมรับฯ ตามปฏิสัมพันธ์ของเพศ การได้รับการบริการและการส่งเสริม และการมีแบบอย่างฯ ทั้งสามด้านพร้อมกัน ปรากฏว่าไม่พบผลการวิจัยในกลุ่มรวมและในกลุ่มย่อยอื่นๆ แต่พบผลกลับกัน คือครูชายที่ได้รับการบริการ ฯ มาก มีแบบอย่าง ฯ น้อย มีความตระหนัก ฯ และนำความรู้ไปใช้มากกว่าครูกลุ่มอื่น ๆ ในครูชายเมือง ประการที่สอง เมื่อพิจารณาความแตกต่างของพฤติกรรมการยอมรับฯ ตามตัวแปรอิสระครึ่งละสองตัวแปรพร้อมกัน พบว่า ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2

บางส่วน คือ เมื่อพิจารณาตามเพศและการได้รับการบริการฯ พบว่าครูชายที่ได้รับการบริการฯ มาก มีความตระหนักฯ มากกว่าครูหญิงที่ได้รับการบริการฯ น้อยในโรงเรียนขนาดเล็ก (ดูตาราง 11 ภาคผนวก ข.) แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยอื่น ๆ แต่ในด้านเพศ และการมีแบบอย่างของการปฏิบัติ พบว่าครูหญิงที่มีแบบอย่างฯ มาก เป็นครูที่มีการแสวงหาความรู้สูงสุด พบผลอย่างเด่นชัดโดยเฉพาะในกลุ่มรวม (ดูตาราง 34 ภาคผนวก) และกลุ่มย่อยอื่น ๆ อีก 6 กลุ่ม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 2 ประการที่สาม เมื่อพิจารณาความแปรปรวนของพฤติกรรม การยอมรับฯ ตามเพศ การได้รับการบริการฯ และการมีแบบอย่างฯ แยกกันครั้งละหนึ่งด้าน พบว่า ครูชายมีความตระหนักฯ มากกว่าครูหญิงในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 9 กลุ่ม ด้านการแสวงหาฯ ครูชายมีคะแนนสูงกว่าครูหญิงในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 7 กลุ่ม ด้านการนำไปใช้ฯ ครูชายมีคะแนนสูงกว่าครูหญิงในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 5 กลุ่ม นอกจากนั้นยังพบว่าครูที่ได้รับการบริการฯ มาก มีคะแนนความตระหนักฯ สูงกว่าครูที่ได้รับการบริการฯ น้อยในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 10 กลุ่ม ครูที่ได้รับการบริการฯ มากมีคะแนนการแสวงหาความรู้มากกว่าครูที่ได้รับการบริการฯ น้อย พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 6 กลุ่ม ด้านการนำความรู้ไปใช้ฯ พบว่าครูที่ได้รับการบริการฯ มาก มีคะแนนสูงกว่าครูที่ได้รับการบริการฯ น้อย พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 3 กลุ่ม ส่วนตัวแปร การมีแบบอย่างฯ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมยอมรับฯ ทุกด้านในระดับที่เชื่อมั่นได้

การวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการโดยใช้เพศ การได้รับการบริการและการส่งเสริม และการมีแบบอย่างของการปฏิบัติเป็นตัวแปรอิสระนี้ มีผู้วิจัยได้วิจัยไว้บ้าง แต่วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ันแตกต่างจากการวิจัยนี้ และศึกษาไม่ครอบคลุมพฤติกรรมยอมรับฯ มากนัก ซึ่งมีการศึกษาเป็นเพียงบางส่วนของงานวิจัยนี้ งานวิจัยของ จารึก ชุกิตติกุล (2524) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนา และสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมของนักศึกษาวิทยาลัยครู พบว่า นักศึกษาชายมีการเฝ้าหาความรู้และยอมรับสิ่งใหม่ฯ ทางวิชาการมากกว่านักศึกษาหญิง และงานวิจัยของ สุทธิศรี ศรี (2524) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำนวัตกรรมด้านสื่อการเรียนไปใช้ของครูประถมศึกษา พบว่า ครูชายมีความตระหนักถึงความรู้ ความเข้าใจด้านสื่อการสอนมากกว่าครูหญิง

นอกจากนี้แล้ว ในด้านของการได้รับการบริการและการส่งเสริมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมฯ นั้น งานวิจัยของ ชูชาติ บุญชู (2525) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูประถมศึกษา ในจังหวัดลพบุรี พบว่า การยอมรับนวัตกรรม

ด้านการสอนของครูมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับการได้รับบริการและการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน และเพื่อนครูด้วยกัน และในพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมด้านหลักสูตรใหม่ของครูมัธยมศึกษา ธเนศ ชำเกิด (2524) ได้วิจัยพบว่า ครูมัธยมศึกษาในจังหวัดสระบุรีที่มีการรับหลักการวิธีการของหลักสูตรใหม่ไปใช้นั้น ส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือจากผู้บริหารโรงเรียน ส่วนตัวแปรด้านการมีแบบอย่างของการปฏิบัตินั้น จากการสำรวจยังไม่พบว่า มีผู้ใดได้ทำการศึกษาไว้ จึงอาจกล่าวได้ว่างานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแรกๆ ที่ใช้ตัวแปรการมีแบบอย่าง ๓ ร่วมกับตัวแปรดังกล่าวมาศึกษา เพื่อหาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู

จากที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นว่างานวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยดังกล่าวมาแล้ว แต่ที่สำคัญงานวิจัยนี้พบผลอย่างเด่นชัด คือ (1) ครูชายที่ได้รับการบริการ ๓ มาก มีแบบอย่างน้อย มีความตระหนัก ๓ และนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูกลุ่มอื่นๆ (2) ครูหญิงที่มีแบบอย่าง ๓ มาก มีการแสวงหาความรู้มากที่สุดในกลุ่มเปรียบเทียบ (3) การมีแบบอย่าง ๓ ไม่มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมการยอมรับ ๓ ทั้งสามด้าน

สรุปได้ว่า ผลการวิจัยนี้ไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 แต่มีการสนับสนุนในบางส่วน เมื่อพิจารณาตามเพศและการได้รับการบริการและการส่งเสริมแยกกัน นอกจากนั้นยังพบกลับกันกับสมมติฐาน คือพบว่าครูหญิงที่มีแบบอย่าง ๓ มากแสวงหาความรู้มากกว่าครูชายที่มีแบบอย่าง ๓ มาก ซึ่งไม่เป็นไปตามการคาดหมายของสมมติฐานนี้ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรเพศ การได้รับการบริการ ๓ และการมีแบบอย่าง ๓ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับ ๓ เมื่อพิจารณาพร้อมกันครั้งละ 2 และ 3 ตัวแปร แต่เพศและการได้รับการบริการ ๓ เพียงตัวใดตัวหนึ่งก็สามารถทำให้เกิดความแปรปรวนของคะแนนพฤติกรรมการยอมรับ ๓ ได้

สมมติฐานที่ 3 กล่าวว่า "ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ และทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมือง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการสูงกว่าครูในกลุ่มอื่น ๆ อีก 7 กลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก และโรงเรียนตั้งอยู่ในชนเมือง" สมมติฐานนี้ เป็นการคาดหมายถึงความแตกต่างของพฤติกรรมการยอมรับ ๓ ทั้งสามด้านในกลุ่มครูที่แตกต่างกันด้านระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความแตกต่างระหว่างครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย โรงเรียนขนาดใหญ่ และสอนอยู่ในเขตเมือง ซึ่งได้รับการคาดหมายว่ามีพฤติกรรมการยอมรับ ๓ สูง กับครูที่มีระยะ

เวลาทำการสอนมาก ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก และครูในโรงเรียนชานเมือง ซึ่งได้รับการคาดหมายว่ามีพฤติกรรมการยอมรับฯ ต่ำ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความแปรปรวนของพฤติกรรมการยอมรับฯ ทั้งสามด้าน ปรากฏผลดังนี้ ประการที่หนึ่ง ไม่พบว่ามีผลการวิจัยในกลุ่มรวมหรือกลุ่มย่อยที่แสดงว่าครูในกลุ่มทั้งสองแตกต่างกันในพฤติกรรมการยอมรับฯ ทั้งสามด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงกล่าวได้ว่า ผลการวิจัยนี้ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียนและลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนพร้อมกัน ประการที่สอง เมื่อพิจารณากลุ่มครูที่มีลักษณะภูมิหลังและลักษณะของโรงเรียนเพียง 2 ใน 3 ลักษณะ ที่กำหนดไว้ในสมมติฐานข้อที่สาม ตามกลุ่มที่คาดหมายว่ามีพฤติกรรมการยอมรับฯ สูงและต่ำ จากการวิจัยปรากฏผลในสามกรณี คือ กรณีแรก ไม่พบว่ามีครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีพฤติกรรมการยอมรับฯ มากกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก และสอนในโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีที่สอง พบว่ามีครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ในโรงเรียนในเมือง มีพฤติกรรมการยอมรับฯ ด้านการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ในชานเมือง และครูกลุ่มอื่น ๆ จริง จากกลุ่มรวมและครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ส่วนด้านการแสวงหาความรู้ นั้น พบว่ามีครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ในโรงเรียนในเมือง แสวงหาความรู้สูงกว่าครูกลุ่มอื่น ๆ จริง จากกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 2 กลุ่มคือ กลุ่มที่เพิ่งจบการศึกษาและครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในพฤติกรรมฯ การยอมรับฯ ด้านความตระหนักฯ จากครูกลุ่มย่อยทุกกลุ่ม กรณีที่สาม ไม่พบว่ามีครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ในเมือง มีพฤติกรรมการยอมรับฯ ด้านใด ๆ สูงกว่าครูในโรงเรียนขนาดเล็กในชานเมือง อย่างเชื่อมั่นได้ทางสถิติ ประการที่สาม เมื่อพิจารณาตามตัวแปร ระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน แยกกันครั้งละหนึ่งตัวแปร พบผลการวิจัยที่สอดคล้องกับสมมติฐานอย่างเด่นชัดดังต่อไปนี้ คือ (1) ในด้านระยะเวลาทำการสอน พบว่ามีครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย มีคะแนนพฤติกรรมการยอมรับฯ ด้านความตระหนักฯ การแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ สูงกว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมากทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย 8 กลุ่ม (2) ในแง่ที่ตั้งของโรงเรียนพบว่ามีครูในเมืองแสวงหาความรู้สูงกว่าครูชานเมือง 7 กลุ่ม และครูในเมืองนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่า ครูชานเมือง 3 กลุ่ม ส่วนในด้านขนาดโรงเรียน ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในทุกด้านของพฤติกรรมการยอมรับฯ (ดูตาราง 18,43 และ 66 ภาคผนวก ข.)

การวิจัยที่ใช้ระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน ร่วมกันเพื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการนี้ ยังสำรวจ ไม่พบ การวิจัยนี้อาจเป็นงานวิจัยแรก ๆ ที่ทำการศึกษาในลักษณะนี้ แต่ก็ยังมีงานวิจัยอยู่บ้างที่ ศึกษาพฤติกรรมการยอมรับฯ ด้วยตัวแปรอิสระที่ละตัวแปรซึ่งเป็นบางส่วนของงานวิจัยนี้ ประเด็น ที่คล้ายคลึงกันและพอที่จะนำมาเปรียบเทียบกันได้ คือ งานวิจัยของ บุญนิตย์ ไวลู้ศึก (2522) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสนใจของครูประถมศึกษา ในการนำนวัตกรรมทางการศึกษาเข้ามาใช้ใน โรงเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ครูที่มีระยะเวลา ทำการสอนน้อย มีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของหลักสูตรใหม่ วิธีการใหม่ ๆ มากกว่าครูที่ทำการสอนมานาน และงานวิจัยของ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2521) ที่ได้ศึกษา เกี่ยวกับปัญหาของครู นวัตกรรมทางการศึกษา : ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดต่ออาชีพครู กับแบบ แผนพฤติกรรม ใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูและเจ้าหน้าที่ทางการศึกษา จำนวน 281 คน พบว่า ครู ที่มีระยะเวลาทำการสอนมานาน เป็นครูที่ยอมรับนวัตกรรมน้อย และเป็นบุคคลที่มีอุปสรรคต่อการ รับนวัตกรรมมากที่สุด นอกจากนี้งานวิจัยของ อุดม นวลดี (2524) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและ ความต้องการของครูในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ครูที่ทำการสอนในท้องถิ่นชนบท หรือบริเวณนอก เขตเทศบาลมีการแสวงหาความรู้น้อยกว่าครูที่ทำการสอนอยู่ในเขตเทศบาล ซึ่งผลการวิจัยเหล่านี้ แม้จะเป็นบางส่วนของงานวิจัยนี้แต่ก็มีความสอดคล้องกัน

จากผลการวิจัยนี้ ทำให้เห็นประเด็นที่สำคัญอย่างเด่นชัดคือ (1) ขนาดของโรงเรียน ไม่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับ ฯ ทั้ง 3 ด้าน เมื่อพิจารณาแยกเป็นเอกเทศจากตัวแปร อื่นๆ (2) พบว่าครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย ที่สอนอยู่ในเขตเมือง มีการแสวงหาความรู้ และนำความรู้ไปใช้มากกว่าครูที่สอนมานาน และสอนอยู่ในชานเมืองซึ่งพบในกลุ่มย่อยบางกลุ่ม

เมื่อปรากฏผลเช่นนี้จึงสรุปได้ว่า ผลการวิจัยนี้ ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่สามทั้งหมด แต่สนับสนุนเพียงบางส่วน เมื่อพิจารณาตามปฏิสัมพันธ์ของระยะเวลาทำการสอนและลักษณะที่ตั้ง ของโรงเรียน ในพฤติกรรมด้านการแสวงหาความรู้และการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ ส่วนด้านความ ตระหนักฯ นั้น นอกจากจะแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของระยะเวลาทำการสอนกับลักษณะที่ตั้งของ โรงเรียนแล้ว ยังมีความแปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์ของขนาดโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของ โรงเรียนอีกด้วยจากกลุ่มย่อย 2 กลุ่ม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภูมิหลัง และลักษณะของโรงเรียน เพียงด้านเดียว หรือสองด้านก็เพียงพอจะทำให้เกิดความแปรปรวน ของพฤติกรรมการยอมรับ

นวัตกรรมทางวิชาการของครูได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ทั้ง 3 ด้าน พร้อมกัน

สมมติฐานที่ 4 กล่าวว่า "ครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครูมาก มีการมุ่งอนาคตสูง และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการสูงกว่าครูในกลุ่มเปรียบเทียบอื่น ๆ อีก 7 กลุ่ม" สมมติฐานนี้เป็นการคาดหมายความแตกต่างของพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูทั้ง 3 ด้าน ในกลุ่มครูที่มีความแตกต่างกันทางจิตลักษณะ 3 ประการคือ ทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความแตกต่างระหว่างครูที่มีทัศนคติที่ดี ๆ มาก มีการมุ่งอนาคตสูง และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ซึ่งได้รับการคาดหมายว่าเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการยอมรับสูง กับครูที่มีทัศนคติที่ค่อนน้อย มีการมุ่งอนาคตต่ำ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ซึ่งได้รับความคาดหมายว่า เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการยอมรับทั้ง 3 ด้านต่ำ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความแปรปรวนของพฤติกรรมการยอมรับ ทั้ง 3 ด้านทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย พอจะสรุปได้ดังนี้คือ

ประการที่หนึ่ง เมื่อพิจารณาความแปรปรวนของพฤติกรรมการยอมรับ ตามปฏิสัมพันธ์ของจิตลักษณะทั้ง 3 ด้านพร้อมกัน ปรากฏว่าในด้านการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัตินั้น ครูที่มีทัศนคติที่ดี ๆ มาก มุ่งอนาคตสูงและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีจิตลักษณะลักษณะทั้ง 3 ด้านนี้ค่อนน้อย ผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวม (ดูตาราง 17 ภาคผนวก ข.) และกลุ่มย่อยอีก 1 กลุ่ม คือกลุ่มครูอายุมาก (ซึ่งมีจำนวน 222 คน ในการวิจัยนี้) ประการที่สอง พบว่า ครูที่มีทัศนคติที่ดี ๆ มาก มุ่งอนาคตสูง และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีความตระหนัก ๆ และการแสวงหาความรู้ มากกว่าครูที่มีการมุ่งอนาคตต่ำ แต่มีทัศนคติที่ดี ๆ มาก และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จากกลุ่มครูในเมือง (มีจำนวน 217 คน ในการวิจัยนี้) (ดูตาราง 19 และ 47 ภาคผนวก ข.) ส่วนในพฤติกรรมการยอมรับ ด้านการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัตินั้น พบผลที่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 4 จากครู 2 กลุ่ม คือ ครูอายุมาก และครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก (ดูตาราง 69 ภาคผนวก ข.)

ประการที่สอง เมื่อพิจารณาความแตกต่างของพฤติกรรมการยอมรับ ตามจิตลักษณะครึ่งละ 2 ด้านพร้อมกัน พบว่า ผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับการคาดหมายของสมมติฐานข้อที่ 4 คือ (1) ครูที่มีทัศนคติที่ดี ๆ มาก มุ่งอนาคตสูง มีความตระหนัก ๆ สูง มากกว่า ครูที่มีจิตลักษณะ 2 ประการ นี้ค่อนน้อย หรือต่ำ ซึ่งพบในครูกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม (2) ครูที่มีทัศนคติที่ดี ๆ มาก มุ่งอนาคตสูง แสวงหาความรู้มากกว่าครูที่มีจิตลักษณะ 2 ประการนี้ ค่อนน้อยหรือต่ำ พบในกลุ่มรวม

และกลุ่มย่อย 12 กลุ่ม (3) ครูที่มีการมุ่งอนาคตสูง และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีการแสวงหาความรู้มากกว่าครูที่มีจิตลักษณะ 2 ประการนี้ต่ำ พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 7 กลุ่ม (4) ครูที่มีทัศนคติที่ดีมาก มีการมุ่งอนาคตสูง มีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมากกว่าครูที่มีจิตลักษณะ 2 ประการนี้ น้อยหรือต่ำ พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 4 กลุ่ม (5) ครูที่มีการมุ่งอนาคตสูง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีการนำความรู้ไปใช้มากกว่าครูที่มีจิตลักษณะ 2 ประการนี้ต่ำ พบในกลุ่มย่อยเพียงกลุ่มเดียว คือ ครูชำนาญ

ประการที่สาม เมื่อพิจารณาตามความแปรปรวนของพฤติกรรมการยอมรับ ทั้ง 3 ด้าน ตามความแตกต่างของจิตลักษณะครึ่งละ 1 ด้าน พบว่า ครูที่มีทัศนคติที่ดีมาก ครูที่มุ่งอนาคตสูง และครูที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีพฤติกรรมการยอมรับ สูงกว่าครูที่มีจิตลักษณะทั้งสามด้านนี้น้อยหรือต่ำอย่างเชื่อมั่น ได้ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย

การวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการที่ใช้จิตลักษณะทั้ง 3 ตัวแปรนี้ร่วมกัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทางเพื่อหาความสัมพันธ์นั้น มีงานวิจัยอยู่บ้าง แต่เป็นการศึกษาในบุคคลอาชีพอื่นๆ หรือในลักษณะอื่นๆ ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวกับครูโดยตรงยังสำรวจไม่พบ งานวิจัยนี้อาจเป็นงานวิจัยแรกๆ ที่ทำการศึกษาในพฤติกรรมนี้ แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยอื่นที่มีความคล้ายคลึงและพอที่จะนำมาเปรียบเทียบกันได้ ในบางส่วนคือ งานวิจัยของ นาด พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2521) และ นพนธ์ สัมมา (2523) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมด้านพันธกิจวิชาชีพใหม่ของเกษตรกร ปรากฏว่า เกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพใหม่และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นผู้ที่แสวงหาความรู้เรื่องพันธกิจและนำพันธกิจใหม่ไปปลูกมากกว่าผู้ที่มีทัศนคติที่ไม่ดีและมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ส่วนพฤติกรรมการรับรู้ข่าวสารของเกษตรกรนั้น นาด พันธุมนาวิน (2518) ได้วิจัยพบว่า ผู้นำทางการเกษตรที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง เป็นผู้ที่แสวงหาความรู้โดยการอ่านข่าวสาร รับฟังวิทยุ หรือไปติดต่อกับผู้อื่นนอกหมู่บ้าน มากกว่าผู้ที่มีผู้นำทางการเกษตรซึ่งมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และในพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมเลี้ยงลูกแบบใหม่ เช่น แบบรักสันนิบาต และแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ มากกว่าผู้ปกครองที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อบุตรและมุ่งอนาคตต่ำ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ. 2528) และพฤติกรรมการอ่านสิ่งตีพิมพ์ที่มีประโยชน์ของวัยรุ่น ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2529) ได้วิจัยพบว่าวัยรุ่นที่แสวงหาความรู้ด้วยการอ่านสิ่งตีพิมพ์ที่มีประโยชน์ เป็นบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อการอ่านสิ่ง

ตีพิมพ์ที่มีประโยชน์และมุ่งอนาคตสูงด้วย เพค และมอริสัน (Peak and Morrison. 1958) ได้ศึกษาพฤติกรรมการรับข่าวสารจากสื่อมวลชนของนิสิตภาควิชาจิตวิทยาในสหรัฐอเมริกา พบว่านิสิตที่มีทัศนคติที่ติดต่อการรับข่าวสารและความรู้ใหม่ มีการแสวงหาความรู้ใหม่ทางวิชาการมากกว่านิสิตที่มีทัศนคติที่ไม่ติดต่อการรับข่าวสาร จากการวิจัยดังกล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยอย่างเด่นชัด แม้จะไม่ครอบคลุมทั้งหมดแต่ก็เป็นที่ยืนยันได้ว่า จิตลักษณะ 3 ด้านดังกล่าวนี้ มีความสัมพันธ์ต่อความแปรปรวนของพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู

จากผลการวิจัยนี้ ตามสมมติฐานที่ 4 ทำให้ได้ข้อสรุปที่สำคัญ 3 ประการ คือ (1) จิตลักษณะ 3 ประการดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับฯ ด้านการนำความรู้ไปใช้แต่ไม่เกี่ยวข้องกับ ความตระหนัก และการแสวงหาความรู้ (2) ผลการวิจัยในส่วนนี้แสดงให้เห็นว่า จิตลักษณะเพียงด้านเดียว หรือสองด้าน ก็เพียงพอที่จะทำให้เกิดความแปรปรวนของพฤติกรรมการยอมรับฯ ทั้ง 3 ด้านได้โดยไม่ต้องใช้จิตลักษณะทั้ง 3 ด้าน (3) ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 4 บางส่วน

สมมติฐานที่ 5 กล่าวว่า "จิตลักษณะทั้งสามด้านของครู คือ ทัศนคติที่ติดต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และความเชื่ออำนาจภายในตนเอง สามารถทำนายพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูที่มีสุขภาพจิตดีมาก ได้สูงกว่า การทำนายในกลุ่มครูที่มีสุขภาพจิตดีน้อย" สมมติฐานนี้เป็นการคาดหมายปริมาณความแตกต่างของการทำนายพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูทั้งสามด้าน ในครูที่มีสุขภาพจิตดีมาก และสุขภาพจิตดีน้อย โดยคาดหมายว่า ครูที่มีสุขภาพจิตดีมากจะมีปริมาณการทำนายสูง ครูในกลุ่มที่มีสุขภาพจิตดีน้อย จะมีปริมาณการทำนายต่ำ

เมื่อพิจารณาผลจากการวิเคราะห์แบบถดถอยทุกคุณแบบเป็นขั้นทั้งในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อย 17 กลุ่ม ปรากฏผล 3 ประการดังนี้ คือ (1) ด้านความตระหนักฯ ในกลุ่มรวม ปริมาณการทำนายรวมในครูที่มีสุขภาพจิตดีมาก เท่ากับ 37% ครูที่มีสุขภาพจิตดีน้อย เท่ากับ 27% ปริมาณการทำนายที่แตกต่างกันเท่ากับ 10% และกลุ่มย่อยที่มีปริมาณการทำนายแตกต่างกัน 5% (Cohen. 1977) ขึ้นไป มีอยู่ 10 กลุ่ม (2) ด้านการแสวงหาความรู้ในกลุ่มรวม ปริมาณการทำนายที่แตกต่างกันเท่ากับ 15% และกลุ่มย่อยที่มีปริมาณการทำนายที่แตกต่างกัน 5% ขึ้นไป มี 11 กลุ่ม (3) ด้านการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ พบว่าในกลุ่มรวม ปริมาณการทำนายรวมใน

ครูที่มีสุขภาพจิตดีมาก เท่ากับ 40 % ครูที่มีสุขภาพจิตดีน้อย 31 % ปริมาณการทำนายที่แตกต่างกันเท่ากับ 9 % และกลุ่มย่อยที่มีปริมาณการทำนายแตกต่างกัน 5 % ขึ้นไปมี 11 กลุ่ม (ดูตาราง 29, 30 และ 31)

งานวิจัยที่ศึกษาในลักษณะเดียวกับงานวิจัยนี้มีอยู่บ้าง แต่ส่วนใหญ่ศึกษาในบุคคลอาชีพอื่นหรือลักษณะอื่น แต่ที่ศึกษากับครูเช่นเดียวกับงานวิจัยนี้ในเมืองไทยยังสำรวจไม่พบ งานวิจัยนี้อาจเป็นงานวิจัยแรกๆ ที่ศึกษาพฤติกรรมของครูในลักษณะนี้ แต่ที่พอนามาเปรียบเทียบกันได้บางส่วนได้แก่ งานวิจัยของ นพนธ์ สัมมา (2523) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับจิตลักษณะสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมของเกษตรกร พบว่าเกษตรกรที่ยอมรับมันฝรั่งพันธุ์ใหม่มาปลูก เป็นบุคคลที่มีทัศนคติที่ดีต่อพืชพันธุ์ใหม่ มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง และมีความวิตกกังวลต่ำ ส่วน ดวงเดือน นันธุมานวิน และคนอื่นๆ (2528) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตวิทยานิวเคลียสที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย พบว่ามารดาไทยที่มีทัศนคติที่ดีต่อเด็ก มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง จะยอมรับวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็กแบบใหม่ คือรักสนับสนุนหรือใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์นั้น เป็นมารดาที่มีสุขภาพจิตดีด้วย

จากที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่า การศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะที่สำคัญดังกล่าวนี้ กับนวัตกรรมต่างๆ ของบุคคล จิตลักษณะดังกล่าวสามารถที่จะทำนายหรือมีความเกี่ยวข้องกันมากในบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้

นอกจากนี้แล้วเมื่อเปรียบเทียบงานวิจัยนี้กับงานวิจัยอื่นๆ ดังกล่าว พบข้อค้นพบที่สำคัญประการหนึ่งคือ ตัวทำนายที่สำคัญของการวิจัยนี้คือความเชื่ออำนาจภายในตน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบถดถอยแบบเป็นขั้นนี้ สรุปได้ว่า จิตลักษณะทั้งสามประการนี้ สามารถทำนายพฤติกรรมการยอมรับฯ ทั้ง 3 ด้าน ในครูที่มีสุขภาพจิตดีมากได้มากกว่าครูที่มีสุขภาพจิตดีน้อยอย่างเชื่อมั่นได้ จึงกล่าวได้ว่า ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 5

สมมติฐานที่ 6 กล่าวว่า "สภาพทางสังคมภายในโรงเรียนทั้งสามด้าน (การได้รับการบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างปฏิบัติ และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน) สามารถเพิ่มอำนาจในการทำนายพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูได้ จากเดิมซึ่งมีจิตลักษณะ 5 ประการ (ทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู สุขภาพจิต การมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์) เป็นตัวทำนาย สมมติฐานนี้เป็นการคาดคะเนว่าสภาพทางสังคมภายในโรงเรียนทั้ง 3 ประการ น่าจะมีอำนาจการทำนายพฤติกรรมการยอมรับฯ

ทั้ง 3 ด้าน ของครูได้เพิ่มขึ้นจากที่ใช้ตัวแปรด้านจิตลักษณะ 5 ประการ ทำนาย

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้น ปรากฏผลใน 3 ประการดังนี้คือ

(1) ด้านความตระหนักฯ ในกลุ่มรวม พบว่า มีปริมาณการทำนายเพิ่มขึ้นเพียง 2 % และกลุ่มย่อยที่มีปริมาณการทำนายเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 5 % (Cohen. 1977) ขึ้นไปมีอยู่ 2 กลุ่ม คือ ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก กับครูที่สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก (ดูตาราง 32) (2) ด้านการแสวงหาความรู้ในกลุ่มรวม พบว่า ปริมาณการทำนายเพิ่มขึ้น 6% และกลุ่มย่อยที่มีปริมาณการทำนายเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 5% ขึ้นไป มีอยู่ 3 กลุ่ม คือ ครูอายุน้อย ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก และครูชานเมือง (ดูตาราง 33) (3) ด้านการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติในกลุ่มรวม พบว่า ปริมาณการทำนายเพิ่มขึ้นเพียง 2% และในกลุ่มย่อยที่มีปริมาณการทำนายเพิ่มขึ้นตั้งแต่ 5% ขึ้นไป มี 3 กลุ่ม คือ ครูอายุมาก ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก และครูที่จบการศึกษามานาน (ดูตาราง 34)

งานวิจัยที่ศึกษาในลักษณะเดียวกับงานวิจัยนี้มีอยู่บ้างในบุคคลอาชีพอื่นๆ หรือบุคคลในสภาพอื่นๆ แต่ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านนี้ของครูยังไม่พบ งานวิจัยที่มีความคล้ายคลึงหรือศึกษาเหมือนกันในบางส่วน ได้แก่งานวิจัยของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคนอื่นๆ (2528) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางจิตวิทยาในเวทีเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของมารดาไทย พบว่า โดยทั่วไปแล้วตัวแปรทางจิตลักษณะ 6 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมการยอมรับวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบใหม่ๆ ของผู้ปกครองได้มากกว่าตัวแปรทางด้านสังคม 6 ตัว โดยเมื่อพิจารณาตัวแปรรวม 12 ตัว พบว่าตัวแปรด้านจิตลักษณะทำนายได้เป็นลำดับแรกๆ มากกว่าตัวแปรด้านสังคม และนอกจากนี้ยังพบอีกว่า ตัวแปรด้านสังคมมีอำนาจการทำนายเพิ่มขึ้นจากตัวแปรด้านจิตลักษณะได้น้อย คือทำนายในการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนเพิ่มขึ้นเพียง 0.23 % การอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลทำนายได้เพิ่มขึ้นเพียง 0.84 % และการอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองทำนายได้เพิ่มขึ้นเพียง 1.6 % ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่พบว่า สภาพทางสังคมภายในโรงเรียนมีอำนาจการทำนายพฤติกรรมการยอมรับ ฯ ทั้ง 3 ด้าน เพิ่มจากการทำนายของจิตลักษณะน้อย และ ศักดิ์ชัย นิรัฐทวี (2532) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้จิตลักษณะ 4 ประการเป็นตัวทำนาย คือทัศนคติต่อสภาพการทำงาน ความภาคภูมิใจในตนเอง ความเชื่ออำนาจภายในตน และความรู้สึกเกี่ยวกับการสนับสนุนจากสังคม โดยไม่ได้ใช้ตัวแปรด้านกายภาพหรือด้านสังคมมาทำ

นายร่วมด้วย แต่ก็ได้พบผลที่สำคัญว่าตัวแปรด้านจิตลักษณะทำนายพฤติกรรมการสอนของครูได้สูง เช่นเดียวกัน คือสูงสุดถึง 30 % จากครู 22 กลุ่ม

จากที่กล่าวมานี้แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรด้านจิตลักษณะมีอำนาจการทำนายสูง ตัวแปรทางด้านสังคมแม้ว่าจะมีอำนาจการทำนายได้ แต่ก็ไม่สามารถเพิ่มอำนาจการทำนายได้สูง จนเป็นที่ยอมรับได้

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 6 คือ สภาพทางสังคมภายในโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน ไม่สามารถเพิ่มอำนาจการทำนายพฤติกรรมการยอมรับฯ จากที่จิตลักษณะ 5 ประการทำนายได้หมดทั้ง 3 ด้าน โดยเฉพาะด้านความตระหนักฯ และด้านการแสวงหาความรู้ แต่มีการสนับสนุนสมมติฐานนี้เพียงบางส่วน

จากการตรวจสอบสมมติฐานทั้ง 6 ข้อดังกล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานอย่างเด่นชัด 1 ข้อ คือ สมมติฐานข้อที่ 5 และสนับสนุนสมมติฐานเป็นบางส่วน ได้แก่ สมมติฐานที่ 1, 4 และ 6 ส่วนสมมติฐานอีก 2 ข้อที่ไม่ได้รับการสนับสนุนเลย คือสมมติฐานที่ 2 และ 3

ความสำคัญของความเชื่ออำนาจภายในตนที่มีต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู

ความเชื่ออำนาจภายในตน หมายถึง ความคาดหวังหรือการรับรู้โดยทั่วไปของบุคคลว่า ผลดีและผลเสียต่างๆที่ตนได้รับนั้นเป็นผลจากการกระทำของตน เช่น เชื่อว่าความสำเร็จ ความล้มเหลว การได้สิ่งที่ตนเองต้องการ หรือการสูญเสียผลประโยชน์ต่างๆ นั้น เกิดจากการกระทำของตน และตนสามารถจะทำนายผลที่เกิดขึ้นกับตนและสามารถควบคุมผลนั้นๆ ได้ ซึ่งตรงกันข้ามกับความเชื่ออำนาจภายนอกตน ซึ่งหมายถึง การรับรู้ของบุคคลว่า สิ่งต่างๆ ที่ตนได้รับนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การกระทำของตน แต่ขึ้นอยู่กับสาเหตุหรือปัจจัยภายนอกอื่นๆ เช่น อำนาจลึกลับ โชคชะตา พรหมลิขิต และบุคคลอื่นๆ (Rotter, 1966)

จากผลการวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่า ความเชื่ออำนาจภายในตนของครูกรุงเทพมหานคร เป็นจิตลักษณะที่สำคัญมากที่สุดประการหนึ่งในบรรดาจิตลักษณะที่นำมาศึกษา เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูในครั้งนี้ โดยพบว่าความเชื่ออำนาจภายในตนเป็นตัวทำนายที่สำคัญที่สุดของพฤติกรรมการยอมรับในทั้ง 3 ด้าน คือ ความตระหนักฯ การแสวงหาความ

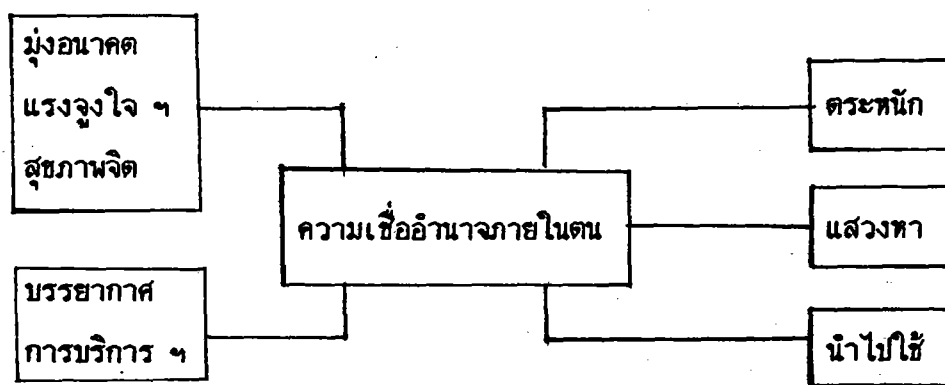
รู้ และการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ (ดูตาราง 29,30,31,32,33 และ 34) ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่สำคัญ 6 กลุ่ม คือ กลุ่มครูชาย ครูที่เพิ่งจบการศึกษา ครูที่มีระดับการศึกษาสูง ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ครูในเมือง และครูชานเมือง ความเชื่ออำนาจภายในตน จึงอาจเป็นสาเหตุสำคัญของพฤติกรรมที่ยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู ที่กล่าวเช่นนี้ก็เพราะจากงานวิจัยนี้พบสนับสนุนงานวิจัยของ คีคัตซ์ นีรุธวี (2532) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ศึกษาครู 405 คน ปรากฏว่า ครูที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงมีพฤติกรรมการทำงานสูงกว่าครูที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ และเมื่อพิจารณาความเชื่ออำนาจภายในตนร่วมกับจิตลักษณะด้านอื่นๆ คือ ความรู้สึกเกี่ยวกับการสนับสนุนจากสังคมและความภาคภูมิใจในตนเอง พบว่า ถ้าครูมีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง ในขณะที่จิตลักษณะด้านอื่นๆ ต่ำ ก็ยังเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการสอนและการอบรมจริยธรรมสูงกว่าครูลักษณะอื่น แต่ถ้าครูที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำในขณะที่มีจิตลักษณะอื่นๆ สูง ครูจะมีพฤติกรรมทั้งสองด้านต่ำ นอกจากนี้แล้ว ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมแสวงหาความรู้เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลของผู้ป่วยในโรงพยาบาล ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงเป็นผู้ที่แสวงหาความรู้เกี่ยวกับอาการของโรค วิธีการรักษาและความรู้เกี่ยวกับการใช้ยา และการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องขณะป่วยมากกว่าผู้ป่วยที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง (Seeman and Evans. 1962) แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงมักเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการทำงานและการแสวงหาความรู้ที่มีประโยชน์ต่อตนทางด้านอื่นๆ ด้วย

นอกจากนี้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านจิตลักษณะและสภาพภายในโรงเรียนทั้งสามด้าน (ดูตาราง 38) พบว่าความเชื่ออำนาจภายในตนมีความสัมพันธ์สูงอย่างชัดเจนกับสภาพทางสังคม คือ การบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างปฏิบัติ และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน และผลเช่นนี้พบในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยอีก 7 กลุ่ม คือกลุ่มครูหญิง ครูอายุมาก ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูในโรงเรียนชานเมือง และนอกจากนี้ยังพบว่าโดยทั่วไปแล้ว ครูที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง เป็นครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนมาก ได้รับการบริการ ๓ มาก โดยมีความเกี่ยวข้องกับการมีแบบอย่างที่ดีในโรงเรียนไม่มากนัก

นอกจากนี้แล้ว ยังพบว่าในโรงเรียนที่ครูได้รับการบริการและการส่งเสริมมาก มีแบบ

อย่าง ๓ มาก และมีบรรยากาศที่ดี ๓ มาก นอกจากจะส่งผลให้ครูมีความเชื่ออำนาจภายในตนเองแล้ว สภาพทางสังคมภายในโรงเรียนทั้ง 3 ประการดังกล่าวนี้ ยังเป็นตัวแปรที่สำคัญต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม ๓ ทั้ง 3 ด้านของครูด้วย โดยพบว่าครูที่รับรู้ว่าได้รับการบริการและส่งเสริมมาก มีบรรยากาศที่ดี ๓ มาก เป็นครูที่มีความตระหนัก ๓ แสวงหาความรู้ และนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงด้วย (ดูตาราง 12, 40 และ 62 ภาคผนวก ข.) ส่วนการมีแบบอย่าง ๓ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม ๓ ของครูทั้ง 3 ด้านอย่างเชื่อมั่นได้ .

ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนกับจิตลักษณะอื่น ๆ จากการวิจัยพบว่าโดยทั่วไปแล้ว ความเชื่ออำนาจภายในตนมีความสัมพันธ์กับจิตลักษณะด้านอื่น ๆ ค่อนข้างสูง คือสัมพันธ์กับการมุ่งอนาคต (ค่าอาร์ เท่ากับ .67) สัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (ค่าอาร์ เท่ากับ .48) สัมพันธ์กับสุขภาวะจิต (ค่าอาร์ เท่ากับ .43) และกับทัศนคติที่ดี ๓ (ค่าอาร์ เท่ากับ .32) และความสัมพันธ์ในทำนองเดียวกันนี้ยังพบในกลุ่มย่อยอีก 14 กลุ่ม ยกเว้นครูในกลุ่มอายุมาก ครูที่จบการศึกษามานาน และครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (ดูตาราง 36) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูส่วนใหญ่ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนสูง เป็นครูที่มีทัศนคติที่ดี ๓ มาก มุ่งอนาคตสูง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และมีสุขภาวะจิตดีด้วย เมื่อพิจารณาดูว่าในครูที่มีการมุ่งอนาคตสูง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และมีสุขภาวะจิตดี นอกจากจะมีความเชื่ออำนาจภายในตนสูงแล้ว ครูที่มีจิตลักษณะเหล่านี้สูง ยังเป็นครูที่มีความตระหนัก ๓ การแสวงหาความรู้และนำความรู้ไปใช้มากด้วย จากที่กล่าวมานี้สามารถสรุปผลของความสัมพันธ์ ได้ตามภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนของครู กับตัวแปรที่อาจจะ เป็นสาเหตุและผลในการวิจัยนี้

ลักษณะของครู และลักษณะของ โรงเรียนกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ

การอภิปรายผลในส่วนนี้เป็นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู เมื่อแบ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตามลักษณะของครู และลักษณะของโรงเรียน โดยพิจารณาว่าระหว่างกลุ่มย่อยต่างๆ กลุ่มใดบ้างที่มีความแตกต่างกันในพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการอย่างชัดเจน สำหรับตัวแปรที่นำมาใช้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่มย่อยต่างๆ นั้น จะแบ่งตามตัวแปรอิสระชั้นรอง 3 กลุ่ม คือ (1) ลักษณะทางชีวสังคมของครู ได้แก่ เพศ อายุ (2) ลักษณะทางอาชีพของครู ได้แก่ ระยะเวลาทำการสอน การศึกษาต่อ ระยะเวลาหลังจบการศึกษา และระดับการศึกษา (3) ลักษณะของโรงเรียน ได้แก่ ขนาดของโรงเรียนและที่ตั้งของโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะในการปฏิบัติต่อไป

ลักษณะของครู ตัวแปรด้านนี้ที่นำมาใช้แบ่งกลุ่มย่อยมี 2 ประการ คือ เพศ และอายุ ผลการวิจัยที่แตกต่างก็มีดังนี้

เพศของครู การวิจัยนี้แบ่งครูตามเพศจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ปรากฏว่า มีครูชายจำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 ครูหญิงจำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 ของครูทั้งหมดที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ในกลุ่มครูชายพบว่าครูที่มีความตระหนักรู้ต่ำ คือครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ ครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ในชานเมือง แต่ไม่พบลักษณะเช่นนี้ในกลุ่มครูหญิง สำหรับในกลุ่มครูหญิงนั้นพบว่าครูที่มีความตระหนักรู้ต่ำ คือครูที่อายุมาก มีบรรยากาศที่ดี ๓ น้อย ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก สอนอยู่ในเขตเมือง และมีทัศนคติที่ดี ๓ น้อย มุ่งอนาคตต่ำ ลักษณะเช่นนี้ไม่พบในกลุ่มครูชาย

ส่วนในด้านการแสวงหาความรู้นั้น ในกลุ่มครูชายพบว่าครูที่แสวงหาความรู้น้อย ได้แก่ครูที่อายุมากมีระดับการศึกษาต่ำ และมีจิตลักษณะด้านใดด้านหนึ่งต่ำใน 3 ด้าน ส่วนในกลุ่มครูหญิงนั้น ครูที่แสวงหาความรู้น้อยคือครูที่มีอายุมาก มีระดับการศึกษาต่ำ และมีบรรยากาศที่ดี ๓ น้อย พร้อมกัน และมีจิตลักษณะต่ำ 2 ใน 3 ด้าน ซึ่งลักษณะเหล่านี้ไม่พบในกลุ่มครูชาย

ด้านการนำความรู้ไปใช้ ในกลุ่มครูชายนั้น พบว่าครูที่มีการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติน้อย คือครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีบรรยากาศที่ดี ๓ น้อย และมีจิตลักษณะด้านใดด้านหนึ่งต่ำใน 3 ด้าน ส่วนในกลุ่มครูหญิง พบว่าครูที่นำความรู้ไปใช้ปฏิบัติต่ำ คือครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ในเขตชานเมือง และครูที่มีทัศนคติที่ดี ๓ น้อย มุ่งอนาคตต่ำ ซึ่งไม่พบลักษณะเช่นนี้ในกลุ่มครูชาย

นอกจากนี้แล้วยังพบว่า โดยทั่วไปแล้วครูชายมีพฤติกรรมการยอมรับ ๓ มากกว่าเพศหญิง ทั้ง 3 ด้าน

สรุปได้ว่า ครูชายที่มีจิตลักษณะด้านใดด้านหนึ่งต่ำใน 3 ด้าน เป็นครูที่มีปัญหาในการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ แต่ครูหญิงที่มีปัญหาในการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการมาก เมื่อมีจิตลักษณะ 2 ใน 3 ด้านต่ำ นอกจากนี้แล้ว ครูชาย ถึงแม้ว่าจะมีอายุน้อยหรือมีบรรยาภาศที่ดี ๓ มากก็ตาม ถ้ามีระดับการศึกษาต่ำ ก็จะมีพฤติกรรมการยอมรับ ๓ ทั้ง 3 ด้านต่ำ ส่วนครูหญิงนั้นถ้าเป็นครูที่มีอายุมาก ถึงแม้ว่าจะมีระดับการศึกษาสูงหรือมีบรรยาภาศที่ดี ๓ มาก ก็จะมีความตระหนัก ๓ และแสวงหาความรู้น้อย และครูชายที่สอนในโรงเรียนใหญ่ ชานเมือง มีความตระหนัก ๓ ต่ำ แต่ครูหญิงที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ไม่ว่าจะสอนอยู่ในโรงเรียนในเมืองหรือชานเมือง จะมีปัญหาในการยอมรับนวัตกรรม ๓ สองด้านหรืออย่างน้อยหนึ่งด้านเสมอ

อายุของครู การวิจัยนี้แบ่งครูตามอายุเป็น 2 ระดับ คือ ครูอายุน้อยคือครูที่อายุไม่เกิน 40 ปี ในกลุ่มตัวอย่างนี้มี 246 คน คิดเป็นร้อยละ 52.57 และครูอายุมาก คืออายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป มีจำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 47.43 ของครูในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผลการวิจัยมีดังนี้คือ

ในกลุ่มครูอายุน้อยนั้น พบว่า (1) ครูได้รับการบริการ ๓ น้อย มีความตระหนัก ๓ น้อยกว่าครูที่ได้รับการบริการ ๓ มาก (2) ครูที่มีจิตลักษณะด้านใดด้านหนึ่งต่ำใน 3 ด้าน มีการแสวงหาความรู้และนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติต่ำกว่าครูที่มีจิตลักษณะด้านใดด้านหนึ่งสูง (3) ครูหญิงที่มีแบบอย่าง ๓ น้อย มีการแสวงหาความรู้น้อยกว่าครูหญิงที่มีแบบอย่าง ๓ มาก (4) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมากและครูที่สอนอยู่ในเขตชานเมือง เป็นครูที่มีการแสวงหาความรู้และนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติต่ำกว่าครูที่ทำการสอนน้อย สอนอยู่ในโรงเรียนในเขตเมือง

ส่วนกลุ่มครูอายุมากนั้น พบว่า (1) ครูหญิงมีความตระหนัก ๓ น้อยกว่าครูชาย (2) ครูที่มีจิตลักษณะต่ำ 2 ใน 3 ด้านมีการแสวงหาความรู้ต่ำกว่าครูที่มีจิตลักษณะ 2 ใน 3 ด้านสูง (3) ครูที่มีจิตลักษณะ 3 ด้านต่ำพร้อมกัน มีการนำความรู้ไปใช้น้อยกว่าครูที่มีจิตลักษณะ 3 ด้านสูง ซึ่งลักษณะเหล่านี้ไม่พบในกลุ่มครูอายุน้อย และนอกจากนี้แล้วยังพบว่าครูอายุมาก มีพฤติกรรมการยอมรับ ๓ ทั้ง 3 ด้านน้อยกว่าครูอายุน้อย

สรุปได้ว่า ครูอายุน้อยที่มีปัญหาในการยอมรับ ๓ ด้าน ความตระหนัก ๓ คือครูที่ได้รับบริการ ๓ น้อย ส่วนครูที่มีปัญหาในการแสวงหาความรู้และนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ คือ

ครูที่มีจิตลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งต่ำในสามด้าน และครูที่สอนมานาน ในเขตชานเมือง แต่ในครูที่มีอายุมาก ครูที่มีปัญหาในการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมาก คือครูที่มีจิตลักษณะ 3 ด้านต่ำพร้อมกัน ครูหญิงมีความตระหนักต่ำ ๓ ครูที่มีจิตลักษณะ 2 ใน 3 ด้านต่ำ จะมีปัญหาในการแสวงหาความรู้มาก และที่สำคัญคือครูอายุมาก มีปัญหามากในการยอมรับนวัตกรรม ๓ ทั้ง 3 ด้าน

ลักษณะของครูกับการประกอบอาชีพ ในหัวข้อนี้จะกล่าวถึงผลการวิจัยที่แบ่งด้วย ลักษณะภูมิหลัง 4 กลุ่ม คือ ระยะเวลาทำการสอน การศึกษาต่อ ระยะเวลาหลังจากจบการศึกษา ระดับการศึกษา ซึ่งมีผลการวิจัยดังนี้

ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนต่างกัน การวิจัยนี้นำระยะเวลาทำการสอนเป็นตัวแปร แบ่งครูออกเป็นสองกลุ่ม คือ ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย คือครูที่เข้ารับราชการเป็นครูประจำการไม่เกิน 15 ปี มีจำนวน 243 คน คิดเป็นร้อยละ 51.91 และที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก คือครูที่มีระยะเวลาทำการสอนตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป มีจำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 48.08 ความแตกต่างจากผลการวิจัยของครูทั้งสองกลุ่มมีดังนี้

ในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย พบว่า (1) ครูอายุมาก มีความตระหนัก ๓ และแสวงหาความรู้น้อยกว่าอายุน้อย แต่ไม่พบความแตกต่าง เช่นนี้ในกลุ่มครูที่สอนมานาน (2) ครูหญิงที่มีแบบอย่างน้อย มีการแสวงหาความรู้ต่ำ แต่ไม่พบผล เช่นนี้ในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก

ในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก พบว่า (1) ครูหญิงมีความตระหนัก ๓ น้อยกว่าครูชาย แต่ไม่พบในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย (2) ครูที่มีทัศนคติที่ดี ๓ น้อย มุ่งอนาคตต่ำ แสวงหาความรู้ต่ำ แต่ไม่พบในครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย (3) ครูที่มีทัศนคติที่ดี ๓ น้อย มุ่งอนาคตต่ำ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ นำความรู้ไปใช้ปฏิบัติต่ำ แต่ไม่พบในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย

นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยยืนยันว่า จิตลักษณะทั้ง 3 ด้านนี้เมื่อร่วมกับจิตลักษณะอื่น ๆ ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม ๓ ทั้ง 3 ด้านสูงด้วย

สรุปได้ว่าในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อยนั้น ครูที่มีปัญหาในการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการมาก คือ ครูที่มีปัญหามากในการยอมรับ ๓ คือครูที่มีจิตลักษณะ 2 หรือ 3 ด้านต่ำ

ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ และ ได้ศึกษาต่อ ในการวิจัยนี้ได้แบ่งครูเป็นกลุ่มย่อยตามตัวแปรที่ได้ศึกษาต่อเพิ่มเติม เป็น 2 กลุ่ม คือ ครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อเพิ่มเติมขณะประจำทำการสอน ในกลุ่ม

ตัวอย่างนี้มีจำนวน 340 คน คิดเป็นร้อยละ 72.65 และครูที่ได้ศึกษาต่อเพิ่มเติม มีจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 27.35 ของครูในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผลการวิจัยมีดังนี้

ในกลุ่มครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ พบว่า (1) ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีบรรยากาศที่ดี ๓ น้อย เป็นครูที่มีความตระหนัก ๓ ต่ำ และแสวงหาความรู้ต่ำ แต่ไม่พบในกลุ่มครูที่ได้ศึกษาต่อ (2) ครูที่มีระยะเวลาการสอนมาก สอนอยู่ในชนบท มีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม ๓ ต่ำ ทั้ง 3 ด้าน แต่ไม่พบในครูที่ได้ศึกษาต่อ (3) ครูหญิง มีแบบอย่าง ๓ น้อย มีการแสวงหาความรู้ต่ำ ซึ่งไม่พบในกลุ่มครูที่ได้ศึกษาต่อ

ในกลุ่มครูที่ได้ศึกษาต่อ พบว่า มีผลความแตกต่างเพิ่มขึ้นจากในกลุ่มแรก จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมการยอมรับ ๓ ด้านความตระหนัก ๓ ตามจิตลักษณะ 3 ด้าน คือครูที่จิตลักษณะทั้ง 3 ด้านต่ำ มีความตระหนัก ๓ ต่ำ ซึ่งไม่พบในครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ และไม่พบในพฤติกรรมการยอมรับ ๓ ด้านอื่น ๆ และจากผลการศึกษาปริมาณการทำงาน เมื่อใช้จิตลักษณะเหล่านี้ร่วมกับจิตลักษณะด้านอื่น ๆ ปรากฏว่า การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นตัวทำนายที่สำคัญในลำดับแรก ๆ รองจากความเชื่ออำนาจภายในตน

สรุปได้ว่า ในกลุ่มครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ ครูที่มีปัญหาในการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ คือ ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก สอนอยู่ในเขตชนบท และครูที่มีปัญหาในการยอมรับนวัตกรรม ๓ มาก 2 ด้าน คือครูที่มีการศึกษาต่ำ และมีการรับรู้บรรยากาศที่ดี ๓ น้อย ส่วนในครูที่ได้ศึกษาต่อ นั้น ครูที่มีปัญหาในพฤติกรรมการยอมรับ ๓ ด้านความตระหนัก ๓ คือครูที่มีทัศนคติที่ดี ๓ น้อย มุ่งอนาคตต่ำ ด้านการแสวงหาความรู้ ครูที่มีจิตลักษณะ 2 ใน 3 ด้านต่ำ และด้านการนำความรู้ไปใช้ เป็นครูที่มีจิตลักษณะด้านใดด้านหนึ่งต่ำใน 3 ด้าน

ระยะเวลาหลังจบการศึกษา จากการแบ่งครูเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ระยะเวลาหลังจบการศึกษาเป็นเกณฑ์ ในการวิจัยนี้มีครูที่เพิ่งจบการศึกษา คือจบการศึกษามาไม่เกิน 19 ปี จำนวน 349 คน คิดเป็นร้อยละ 74.57 และจบการศึกษามานาน คือจบการศึกษามาตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 25.43 ของครูในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จากผลการวิจัยพบความแตกต่างของครูทั้ง 2 กลุ่มนี้ ดังนี้

ในกลุ่มครูที่เพิ่งจบการศึกษา พบว่า (1) ครูหญิง ครูที่ทำการสอนมานาน มีความตระหนัก ๓ และนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ น้อย ซึ่งไม่พบในครูที่จบการศึกษามานาน (2) ครูหญิงที่มีแบบอย่างน้อย แสวงหาความรู้ น้อย และครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ในชนบท แสวงหาความ

รู้บ่อยด้วย ซึ่งไม่พบในกลุ่มครูที่จบการศึกษามานาน (3) จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของ พฤติกรรมการยอมรับ ๙ ตามจิตลักษณะ 3 ด้าน พบว่า ครูที่มีทัศนคติที่ดี ๙ น้อย มุ่งอนาคตต่ำ แสวงหาความรู้และนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติบ่อย ไม่พบผลเช่นนี้ในกลุ่มครูที่จบการศึกษามานาน

ส่วนครูที่จบการศึกษามานาน พบว่า (1) ครูหญิงแสวงหาความรู้ต่ำ (2) ครูที่มี จิตลักษณะต่ำทั้งสามด้าน มีพฤติกรรมการยอมรับ ๙ ด้านการแสวงหาความรู้ต่ำ ซึ่งไม่พบในกลุ่ม ครูที่เพิ่งจบการศึกษา

สรุปได้ว่า ครูที่เพิ่งจบการศึกษา ครูที่มีปัญหาในการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการทั้ง 3 ด้าน คือ ครูหญิง ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมานาน ครูที่มีทัศนคติที่ดี ๙ น้อย และมุ่ง อนาคตต่ำพร้อมกัน ส่วนครูที่จบการศึกษามานาน ครูที่มีจิตลักษณะต่ำทั้ง 3 ด้านพร้อมกัน เป็น ครูที่มีปัญหาในการแสวงหาความรู้มาก

ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน เมื่อแบ่งครูตามระดับการศึกษาออกเป็นสองกลุ่ม ครูที่มี ระดับการศึกษาต่ำ คือครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าอนุปริญญา และระดับอนุปริญญา มีจำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 41.03 ครูที่มีระดับการศึกษาสูง คือครูที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 58.97 ของครูในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จากผลการวิจัย พบความแตกต่าง ดังนี้

ในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำ พบว่า (1) ครูหญิงมีแบบอย่าง ๙ น้อย แสวงหา ความรู้บ่อย ซึ่งไม่พบในครูที่มีระดับการศึกษาสูง (2) ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก นำความรู้ไปใช้ปฏิบัติบ่อย แต่ไม่พบผลเช่นนี้ในครูที่มีระดับการศึกษาสูง (3) ครูที่มีจิตลักษณะต่ำ 2 ใน 3 ด้าน เป็นครูที่แสวงหาความรู้บ่อย ไม่พบผลเช่นนี้ในครูที่มีระดับ การศึกษาสูง

ส่วนในกลุ่มครูที่มีระดับการศึกษาสูง พบว่า (1) ครูที่ได้รับการบริการ ๙ น้อย มีการ แสวงหาความรู้บ่อย ซึ่งไม่พบในครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (2) ส่วนตัวแปรและพฤติกรรม ๙ ด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

สรุปได้ว่า ในครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ ครูที่มีปัญหาในด้านการแสวงหาความรู้ คือ ครูหญิงมีแบบอย่างน้อย และครูที่มีจิตลักษณะต่ำ 2 ใน 3 ด้านส่วนครูที่มีปัญหามากในการนำ ความรู้ไปใช้ปฏิบัติคือ ครูที่สอนมานาน ในโรงเรียนขนาดเล็ก แต่ครูที่มีระดับการศึกษาสูง จะ แสวงหาความรู้บ่อย เมื่อได้รับการบริการ ๙ น้อย

ครูที่อยู่ในลักษณะของ โรงเรียนต่างกัน ผลการวิจัยในส่วนนี้แยกกล่าวตามกลุ่มย่อยของตัวแปรดังนี้คือ ขนาดของ โรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของ โรงเรียน

ครูใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน การอภิปรายผลในส่วนนี้แบ่งครู เป็นกลุ่มตามขนาดของโรงเรียน ได้ 3 กลุ่มคือ ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีนักเรียนไม่เกิน 400 คน มีครูในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 37.39 โรงเรียนขนาดกลาง คือโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 401-800 คน มีครูจำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 30.98 และโรงเรียนขนาดใหญ่ คือมีนักเรียนตั้งแต่ 801 คนขึ้นไป มีจำนวน ครู 148 คน คิดเป็นร้อยละ 31.63 ของครูที่ใช้ศึกษาทั้งหมด จากการวิจัยพบความแตกต่างดังนี้

(1) ในด้านความตระหนัก ๓ พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีบรรยากาศที่ดี ๓ น้อย มีความตระหนัก ๓ น้อย พบในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง แต่ไม่พบในโรงเรียนขนาดใหญ่ และครูหญิง ที่ได้รับการบริการ ๓ น้อย มีความตระหนัก ๓ น้อย พบในโรงเรียนขนาดเล็ก แต่ไม่พบในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ (2) ในด้านการแสวงหาความรู้ พบว่า ครูอายุมาก ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีการรับรู้บรรยากาศที่ดี ๓ น้อย มีการแสวงหาความรู้ต่ำ พบในโรงเรียนขนาดกลาง แต่ไม่พบในโรงเรียนขนาดเล็กและใหญ่ ครูหญิง ที่มีแบบอย่าง ๓ น้อย มีการแสวงหาความรู้น้อย พบในโรงเรียนขนาดกลาง แต่ไม่พบในโรงเรียนขนาดเล็กและใหญ่ (3) ด้านการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีบรรยากาศที่ดี ๓ น้อย นำความรู้ไปใช้ปฏิบัติน้อย พบในโรงเรียนขนาดกลาง แต่ไม่พบในโรงเรียนขนาดใหญ่และเล็ก ครูหญิง และครูที่ได้รับการบริการ ๓ น้อย มีการนำความรู้ไปใช้น้อย พบในครูโรงเรียนขนาดเล็กและใหญ่ แต่ไม่พบในครูโรงเรียนขนาดกลาง นอกจากนี้ยังพบว่า ครูที่มีทัศนคติที่ดี ๓ น้อย มุ่งอนาคตต่ำ มีการนำความรู้ไปใช้น้อย พบในครูโรงเรียนขนาดใหญ่ แต่ไม่พบในครูโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง

สรุปได้ว่า ครูที่มีปัญหาในการยอมรับนวัตกรรม ๓ ทั้ง 3 ด้าน คือ ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีบรรยากาศที่ดี ๓ น้อย โดยเฉพาะครูในโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนครูที่มีปัญหา มากด้านการนำความรู้ไปใช้ เพราะมีจิตลักษณะ 2 ประการต่ำ คือทัศนคติที่ดี ๓ และมุ่งอนาคตต่ำ โดยเฉพาะครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ และที่สำคัญครูในโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาในการแสวงหาความรู้ คือมีจิตลักษณะ 3 ด้านดังกล่าวต่ำ และโดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก ครูที่มีปัญหาด้านความตระหนัก ๓ น้อยนั้น คือครูหญิง ได้รับการบริการ ๓ น้อย แต่จิตลักษณะเหล่านี้

เมื่อร่วมกับจิตลักษณะอื่นๆ สามารถทำนายพฤติกรรมการยอมรับฯ ได้สูงทุกด้านในกลุ่มครูเหล่านี้
ครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีสภาพที่ตั้งต่างกัน การวิจัยนี้แบ่งครูตามลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือครูโรงเรียนในเมือง มีครูในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 46.36 และครูชานเมือง จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 53.64 ของครูทั้งหมดที่ใช้ศึกษา พบผลความแตกต่างดังนี้

กลุ่มครูในเมือง พบว่า (1) ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีบรรยากาศที่ดี ๓ น้อย มีการแสวงหาความรู้น้อย ซึ่งไม่พบในครูชานเมือง (2) ครูที่มีจิตลักษณะต่ำทั้ง 3 ด้าน มีการแสวงหาความรู้น้อย ไม่พบผลเช่นนี้จากกลุ่มครูชานเมือง

กลุ่มครูชานเมือง พบว่า (1) ครูหญิง ได้รับการบริการ ๓ น้อย และมีแบบอย่างน้อย จะมีความตระหนัก ๓ น้อย แต่ไม่พบผลเช่นนี้จากครูในเมือง (2) ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีบรรยากาศที่ดี ๓ น้อย นำความรู้ไปใช้น้อย ไม่พบผลจากครูในเมือง (3) ครูที่มีจิตลักษณะต่ำ 2 ใน 3 ด้าน จะมีการแสวงหาความรู้ และนำความรู้ไปใช้น้อย ซึ่งไม่พบจากกลุ่มครูในเมือง

สรุปได้ว่า ครูในเมืองมีปัญหาในการยอมรับนวัตกรรม ๓ มากเพียงหนึ่งด้าน คือการแสวงหาความรู้ โดยมีจิตลักษณะต่ำทั้ง 3 ด้านเป็นตัวแปรที่สำคัญ รองลงมาคือ ระดับการศึกษาต่ำ และมีบรรยากาศที่ดี ๓ น้อย ส่วนครูชานเมือง มีปัญหาการยอมรับนวัตกรรม ๓ 3 ด้าน คือ ความตระหนัก ๓ การแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ โดยมีปัญหาที่สำคัญด้านจิตลักษณะต่ำ 2 ใน 3 ด้าน รองลงมาคือระดับการศึกษาต่ำ กับมีบรรยากาศที่ดี ๓ น้อย ในส่วนของความตระหนัก ๓ ครูชานเมืองที่เป็นครูหญิง ได้รับการบริการ ๓ น้อย และมีแบบอย่าง ๓ น้อย มีปัญหามากที่สุด

จากผลการวิจัยที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่า (1) ครูที่มีความตระหนัก ๓ ต่ำ คือครูที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และครูที่จบการศึกษามานาน (2) ครูที่มีการแสวงหาความรู้ต่ำ คือ ครูที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ มีการมุ่งอนาคตต่ำ เป็นครูในโรงเรียนที่มีบรรยากาศที่ดี ๓ น้อย (3) ครูที่นำความรู้ไปใช้ปฏิบัติน้อย คือ ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ มีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ (4) ครูที่มีความตระหนักต่ำ คือ ครูที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ และกลุ่มครูที่ทำการสอนมานาน (5) ครูที่มีการแสวงหาความรู้และนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติต่ำ คือ ครูที่เป็นครูผู้หญิง ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และมีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ (6) ครูที่มี

พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการทั้ง 3 ด้าน คือ ครูที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนเองต่ำ มีบรรยากาศที่ดี ๗ น้อย และครูที่จบการศึกษามานาน

ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัยนี้

จากการพิจารณาผลของการวิจัยนี้และผลการวิจัยอื่นๆ มาเปรียบเทียบกัน ทำให้เห็นว่าการวิจัยนี้มีข้อดีและข้อจำกัดที่สำคัญที่ควรนำมากล่าวไว้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องนี้ต่อไป ในส่วนนี้จะขอแยกกล่าวข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัยนี้ สำหรับประเด็นซึ่งอาจกล่าวได้ว่า เป็นข้อดีของงานวิจัยนี้ ได้แก่

ประการที่หนึ่ง งานวิจัยนี้นำตัวแปรอิสระทั้งทางด้านสังคมและจิตลักษณะ มาสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมของวิชาการของครู ซึ่งจะทำให้เกิดการชัดเจนมากขึ้นกว่าที่ศึกษาเพียงด้านใดด้านหนึ่งเพียงด้านเดียว

ประการที่สอง งานวิจัยนี้ศึกษาพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมครอบคลุมทั้ง 3 ระดับ ได้แก่ ระดับจิตใจ คือความตระหนักๆ และระดับพฤติกรรมคือการแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ ซึ่งเป็นนวัตกรรมในรูปแบบใหม่ที่จำเป็นและสำคัญมากของครู ไม่ใช่เป็นการศึกษานวัตกรรมด้านวัตถุช่วยสอนหรือรูปแบบวิธีการสอนตามที่ได้ศึกษากันมามากแล้ว ทำให้ได้แนวคิดและวิธีการพัฒนาครูให้เหมาะสมกับความเจริญก้าวหน้าในด้านอื่นๆ ซึ่งยังไม่มีผู้ใดได้ศึกษามาก่อน

ประการที่สาม การวิจัยนี้สอวัดโดยเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบ และหาคุณภาพมาอย่างดีแล้วมีความเที่ยงตรง และมีความเชื่อมั่นอย่างเป็นที่ยอมรับได้ทางสถิติ และมีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติที่เชื่อถือได้ที่สำคัญถึง 3 ประการ คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้น และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ทำให้ผลการวิจัยสามารถเชื่อถือได้

ประการที่สี่ การวิจัยนี้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจากครูในโรงเรียนทุกขนาด และในทุกพื้นที่ ทั้งในเขตเมืองบ้านเมืองในกรุงเทพฯอย่างทั่วถึง ในครูทั้ง 2 เพศ ทุกระดับการศึกษา และทุกสภาพสังคม ทำให้มั่นใจได้ว่า ครูที่ตอบแบบสอบถามน่าจะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่แท้จริงของประชากรครูของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ประการที่ห้า ผลของการวิจัยนี้สามารถบอกถึงปัญหาและอุปสรรค ในการทำงานของครู

ได้ทั้งสภาพเชิงจิต เชิงพฤติกรรม และเชิงสังคม พร้อมกับชี้แนะแนวทางในการพัฒนาครูให้เหมาะสมและถูกต้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพมากขึ้น

ถึงแม้ว่างานวิจัยนี้ ผู้วิจัยพยายามกระทำให้ดีที่สุดมีประสิทธิผลมากที่สุด แต่ก็ยังมีข้อบกพร่องอยู่บางประการ ซึ่งผู้อ่านหรือผู้นำไปใช้ควรระวังไว้คือ

ประการที่หนึ่ง แม้ว่าจะงานวิจัยนี้ จะใช้ตัวแปรอิสระทั้งทางด้านชีวสังคม ภูมิหลัง และสภาพของโรงเรียน ทั้งตัวแปรหลัก และตัวแปรย่อยมาใช้ ซึ่งทำให้ได้รู้ว่าครูลักษณะใดบ้างที่มีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมฯ สูงหรือต่ำ แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมครบถ้วนบริบูรณ์ ทั้งนี้เพราะยังมีตัวแปรที่สำคัญอื่น ๆ ที่มีผลต่อการทำงานในโรงเรียนของครูอีกหลายประการที่งานวิจัยมิได้นำมาศึกษา เช่น สภาพความกดดันในการทำงานจากหัวหน้า ปัญหาทางครอบครัว สภาพปัญหาของนักเรียน สภาพเศรษฐกิจของครู ภาระหน้าที่ของครูในโรงเรียนนอกเหนือจากการสอน หรือกระทั่งสุขภาพทางกาย เช่น โรคประจำตัวต่างๆ ตลอดจนความยุ่งยากลำบากในการเดินทางมาทำงาน เป็นต้น ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้ครูมีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมฯ ต่างกันได้ทั้งนั้น

ประการที่สอง ในการวิจัยนี้ศึกษาพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการโดยการศึกษจากข้อมูลที่ได้รับจากครูผู้ตอบเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งอาจนำเอาผลจากการวิเคราะห์มาอภิปรายให้เห็นผลเด่นชัด แต่ยังไม่เพียงพอที่จะศึกษาพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม 3 ด้านของครูจากผู้เกี่ยวข้องกับครูด้วย เช่น คำรายงานจากเพื่อนร่วมงาน คำรายงานของนักเรียน หรือบริหารโรงเรียนด้วย จึงจะทำให้มองเห็นภาพรวมของครูในการยอมรับนวัตกรรมมากขึ้น

ประการที่สาม แม้ว่าการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาจากครูทั่วไปในทุกพื้นที่ที่ทำการสอน หรือตามคุณสมบัติดังกล่าวมาแล้วนั้น แต่การวิจัยนี้ศึกษาครูเพียงกลุ่มเดียว คือครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ถ้าจะให้ได้ภาพรวมที่ชัดเจนขึ้น ควรศึกษาครูในสังกัดอื่นๆ ด้วยที่ทำการสอนอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เช่น ครูโรงเรียนราษฎร์ ครูสังกัดการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อจะได้เปรียบเทียบผลให้ชัดเจนขึ้น

ประการที่สี่ การวิจัยนี้ได้แบ่งกลุ่มครูเป็นกลุ่มย่อยๆ หลายกลุ่ม แต่มีกลุ่มตัวอย่างเพียง 468 คน ทำให้กลุ่มย่อยบางกลุ่มมีจำนวนครูน้อย จึงทำให้ขาดประสิทธิภาพไปบ้าง ควรจะใช้กลุ่มตัวอย่างให้มากกว่านี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

เนื่องจากการวิจัยพฤติกรรมของครูตามการวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยแรกๆ ของเมืองไทย ข้อมูลบางประการยังมีไม่เพียงพอที่จะนำมาสนับสนุน และชี้ให้เห็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบหรือโครงสร้างของการวิจัย แต่อย่างไรก็ตามในธรรมชาติของการวิจัยที่สำคัญประการหนึ่งคืองานวิจัยต้องสามารถชี้ให้เห็นแนวทางของการวิจัย เพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ในเรื่องต่อไปนอกจากบอกผลการวิจัยที่พบใหม่แล้ว ที่จริงแล้วในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กล่าวให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องของตัวแปรต่างๆ มาพอสมควรจากบทต้นแล้ว ต่อไปนี้จะได้เสนอแนะแนวทางการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ โดยมีพื้นฐานมาจากสภาพต่างๆ หลายนานด้วยกัน คือ ประการแรก เสนอวิธีการวิจัยนี้มีความแตกต่างไปจากการวิจัยนี้ เพื่อแก้ข้อจำกัดในบางประการที่การวิจัยนี้มีอยู่ ประการที่สอง เป็นการเสนอแนะแนวทางการวิจัยเพื่อตอบปัญหาที่ยังไม่กระจ่างหรือไม่แจ่มชัดด้วยผลการวิจัยที่มีอยู่ ประการที่สาม เป็นการเสนอแนะแนวทางเพื่อตอบปัญหาอันเกิดจากความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัยนี้ เพื่อนำมาพัฒนาครูในด้านต่างๆ ต่อไป

การวิจัยสาเหตุและผลของพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู

(1) เนื่องจากการวิจัยนี้มีข้อจำกัดอยู่หลายประการ ในการวิจัยต่อไปจึงควรที่จะศึกษาพฤติกรรมในด้านนี้ของครู ในลักษณะของตัวแปรอิสระใหม่ที่อาจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู จากผลของการวิจัยนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงตัวแปรด้านสังคมบางชนิดที่มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับพฤติกรรมการยอมรับ ๔ แต่ก็ยังไม่เพียงพอที่จะอธิบายทำให้เกิดภาพรวมอย่างชัดเจนได้ทั้งหมด การวิจัยในครั้งต่อไปควรนำตัวแปรอิสระอื่นๆ มาใช้ศึกษาด้วย เช่น ตัวแปรในกลุ่มทัศนคติทางสังคมด้านต่างๆ เช่น ค่านิยม ๔ สภาพปัญหาของนักเรียน สภาพความกดดันภายในบ้านหรือภายในโรงเรียน ระดับเศรษฐกิจของครู เป็นต้น โดยศึกษาตามทฤษฎีของฟิชเบิน (เนพนธ์ สัมมา. 2523) กับตัวแปรตามพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม ๔ ทั้ง 3 ด้านของครูกรุงเทพมหานคร

(2) พบว่าจิตลักษณะบางตัว เช่น ความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการมุ่งอนาคต มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรม ๔ ด้านความตระหนัก ๔ การแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ แต่ไม่ทราบผลว่าเป็นสาเหตุของพฤติกรรมการยอมรับ ๔ หรือไม่ จึงควรทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนาจิตลักษณะเหล่านี้ในครูที่มีจิตลักษณะต่ำ

แล้วศึกษาดูว่าครูที่ได้รับการพัฒนาทางจิตลักษณะ เช่น ความเชื่ออำนาจภายในตนสูงจะมีพฤติกรรม การยอมรับ ๓ ด้านความตระหนัก ๓ การแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ มากกว่า ครูที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนต่ำ และไม่ได้รับการพัฒนาหรือไม่

(3) จากการวิจัยนี้พบว่า สภาพทางสังคมภายในโรงเรียนมีความเกี่ยวข้องกับความตระ-
หนัก ๓ การแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ แต่ไม่ทราบอย่างแน่ชัดว่าเป็นสาเหตุและ
ผลกันหรือไม่ ควรนำเอาครูในโรงเรียนที่มีพฤติกรรมยอมรับ ๓ ด้านทั้ง 3 ด้าน คือครูใน
โรงเรียนขนาดเล็กมาศึกษาโดยการพัฒนาสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน ด้านบรรยากาศที่ดี ๓
การบริการ ๓ และการมีแบบอย่าง เพื่อศึกษาดูว่า ครูในโรงเรียนที่พัฒนาตามลักษณะดังกล่าวจะ
มีความตระหนัก ๓ การแสวงหาความรู้ และนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูงกว่าครูในโรงเรียนประเภท
เดียวกันแต่ไม่ได้รับการพัฒนาหรือไม่

4. ควรทดลองพัฒนาสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน หรือพัฒนาการรับรู้สภาพทางสังคม
ภายในโรงเรียนทั้งสองด้าน คือ การบริการและการส่งเสริมทางวิชาการ กับบรรยากาศที่ดีทาง
สังคมภายในโรงเรียน เพื่อศึกษาว่าจะเป็นสาเหตุทำให้ความเชื่ออำนาจภายในตนตามสถานการณ์
ของครูจะสูงขึ้นกว่าครูที่ไม่ได้รับการพัฒนาสภาพทางสังคมภายในโรงเรียนดังกล่าวหรือไม่

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาปฏิบัติ

จากผลการวิจัยนี้ สามารถระบุได้ว่าครูกลุ่มใดบ้างที่ควรได้รับการช่วยเหลือ หรือปรับปรุง
หรือส่งเสริมในด้านพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ครูที่ควรได้รับการพัฒนาพฤติกรรมยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการทั้ง 3 ด้านเป็น
พิเศษคือ ครูหญิง ครูอายุมาก ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก
โดยผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูประถมศึกษาของกรุงเทพมหานครควรจะได้รับรู้ และ
นำไปพัฒนาครูได้ตรงเป้าประสงค์ กับทั้งแสวงหาวิธีป้องกันปัญหาด้านพฤติกรรมยอมรับ ๓ ทั้ง
3 ด้านในครูรุ่นต่อไป ด้วยวิธีการให้แบบอย่างของปฏิบัติ หรือการใช้สารชักจูง เช่น บทความ
คำพูดโดยผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ไปยังผู้รับ ทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติคล้อยตามหรือทำตามได้

2. ควรพัฒนาสภาพทางสังคมภายในโรงเรียน เพื่อให้ เกิดจิตลักษณะและพฤติกรรมที่น่า
ปรารถนา โดยพัฒนาบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน การบริการและการส่งเสริม และ

การมีแบบอย่าง ๓ ในครูโรงเรียนชานเมืองและโรงเรียนขนาดเล็ก

3. จากผลการวิจัยนี้พบว่า ครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และมุ่งอนาคตต่ำ เป็นผู้ที่มีการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการทั้งสามด้านต่ำ ดังนั้นจึงควรจัดให้มีการพัฒนาความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการมุ่งอนาคต ในครูที่มีจิตลักษณะ 3 ด้านนี้ต่ำ คือ ครูในโรงเรียนชานเมือง ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และครูที่จบการศึกษามานาน โดยการใช้ชุดฝึกอบรมทางจิตวิทยา เช่น ชุดฝึกอบรมด้านทัศนคติต่อการทำงานราชการ การมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ๓ ซึ่งเคยนำไปใช้ฝึกอบรมกับข้าราชการพลเรือน ของสำนักงาน ก.พ. และได้รับผลดีมาแล้ว (จินตนา บิลมาศ และคนอื่นๆ. 2529; บุญรับ ศักดิ์มณี. 2532) เพื่อกระตุ้นจิตลักษณะเหล่านี้โดยตรง และควรพัฒนาสภาพทางสังคมภายในโรงเรียนทั้ง 3 ด้าน เพื่อจรรโลงจิตลักษณะเหล่านี้หลังจากได้กระตุ้นมาแล้ว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ กัณเฑาะรักษา. การศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างความเชื่ออำนาจภายในภายนอก
เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยกับพฤติกรรมการปฏิบัติตนเพื่อดำรงไว้ซึ่งสภาวะสุขภาพในหญิง
ตั้งครรภ์. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527. อัดสำเนา.
กษมา สารสมุทร. ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถภาพด้านการสอนของครู
โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- กฤษณา ชำยยัง. ความคิดเห็นของครูใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพฯ
เกี่ยวกับงานด้านวิชาการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2531. อัดสำเนา.
- การศึกษา, สำนัก. รายงานสถิติการศึกษาปี 2530 ของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร.
กรุงเทพฯ : กองวิชาการ, 2531.
- _____. คู่มือครู กลุ่มเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-4. กรุงเทพฯ :
หน่วยศึกษานิเทศก์, 2530.
- _____. ข่าวการศึกษา 11(279):1 พฤศจิกายน 2532.
- คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา. การปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช,
2518.
- คณิต มานพวงศ์. ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับวิทยาการเกษตรแผนใหม่ของ
เกษตรกรเจ้าของสวนยาง หมู่ที่ 2 ตำบลนาบอน อำเภอทุ่งสง นครศรีธรรมราช.
วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2518. อัดสำเนา.
- คำทมาน คนโค. (นามแฝง) "พัฒนาครูเพื่อพัฒนาใคร," มติชน. 12(3980):9; 28 มกราคม
2532.
- จรรยา สุวรรณทัต. "สุขภาพจิตของครูถิ่นกันดาร ซึ่งสัมพันธ์กับปัญหาการสอนและทัศนคติที่มีต่อ
เด็ก," วิจัยและวัดผล'27. 4(4) : 32-43; มิถุนายน 2527.
- _____. "เยาวชนกับการมุ่งอนาคต," วารสารคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติว่าด้วยการ
ศึกษาฯ สหประชาชาติ. 17(4): 1-11; กรกฎาคม-สิงหาคม, 2528.

- จรรยา สุวรรณทัต และคนอื่นๆ. ความสำนึกของข้าราชการไทยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และวัฒนธรรม. รายงานการวิจัยฉบับที่ 27. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- จารึก ชุกติติกุล. การวิเคราะห์พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาของนักศึกษาครู และสิ่งกระตุ้นพฤติกรรม. วิทยานิพนธ์ กศ.ต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- จินตนา บิลมาศ และคนอื่นๆ. คุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ., 2529.
- จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. การยอมรับวิทยาการแผนใหม่ของเกษตรกรชาวมือง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.
- จิรา เจือศิริภักดี. ทัศนคติและการยอมรับการวางแผนครอบครัวศึกษาเฉพาะหญิงหลังคลอด และคู่สมรสในโรงพยาบาลเชียงใหม่. รายงานการวิจัย. เชียงใหม่ : คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2524. อัดสำเนา.
- ฉวีวรรณ กীরติกร. "นวัตกรรมทางการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา," วารสารการศึกษา แห่งชาติ 1(19):22-31; ตุลาคม-พฤศจิกายน 2527.
- เฉลิม รอดทสง. การศึกษาสมรรถภาพปัญหาและความต้องการของครูวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษา ระดับตำบล เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.
- เฉลียว บุรีภักดี และคนอื่นๆ. ลักษณะของครูที่ดี. เอกสารการนิเทศการศึกษา ฉบับที่ 187. กรุงเทพฯ : กรมการฝึกหัดครู, 2520.
- ชวลิต รวยอาจิน. พฤติกรรมการสอนของครูในโครงการและนอกโครงการทดลองของ สสวท. ด้านทักษะวิชาชีพ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518. อัดสำเนา.
- ชูชาติ บุญชู. การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูประถมศึกษา ในจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. "การวัดทัศนคติ," การวัดทัศนคติเพื่อทำนายนพฤติกรรม. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. คำบรรยายเรื่องผลงานวิจัยจริยธรรมของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์.

กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2524.

_____ . "การปลูกฝังลักษณะนิสัยสัมฤทธิ์ในเด็ก," ใน ทวีร์ศม์ ธนาคม พัฒนาการเด็ก.

352-361; สมาคมคหเศรษฐศาสตร์, 2524.

_____ . พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 : จิตวิทยาจริยธรรม และจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ :

ไทยวัฒนาพานิช, 2524.

_____ . ครูกับการปลูกฝังจริยธรรมแก่นักเรียน. จุลสารฉบับที่ 4. กรุงเทพฯ : สถาบัน

วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.

_____ . "ความสำเร็จในชีวิตในวัยก่อนเรียน," วารสารแนะแนว. 18(92) : 30-37;

เมษายน-พฤษภาคม 2527.

_____ . "เยาวชนกับสื่อมวลชน : แนวทางการวิจัย," วิจัยและวัดผล. 4(4) : 44-53;

มิถุนายน 2527 .

_____ . "การพัฒนาจิตใจของข้าราชการ : หลักและแนวปฏิบัติทางวิชาการ," วารสาร

ข้าราชการ. 30(2) : 21-31; กุมภาพันธ์ 2528.

_____ . "พฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษา," ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์.

3(3) : 65-89, 2530.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และบุญยิ่ง เจริญยิ่ง. "เจตนาคติของสตรีมีครรภ์ต่อการวางแผนครอบครัว

และบริบาลทารก," วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 5(3) : 1-18, 2518.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์. จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงานการ

วิจัยฉบับที่ 21. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

_____ . ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิต และจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น.

รายงานการวิจัยฉบับที่ 26. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และงามตา วนินทานนท์. ปัจจัยทางจิตวิทยาในเวที
เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูของมารดาไทย. รายงานการวิจัยฉบับที่ 32. กรุงเทพฯ :
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน, อรพินทร์ ชูชม และสุภาพร ลอยด์. "การส่งเสริมในครอบครัวกับรักการ
อ่านของนักเรียนวัยรุ่น," วารสารบรรณศาสตร์. 9(1):49-82; มกราคม 2529.
- ทองคุณ หงส์พันธ์. การวิจัยเพื่อจัดรูปแบบยุทธวิธี การฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาชุมชน.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2522. อัดสำเนา.
- ทวีป อภิลิทธิ. การศึกษาลักษณะและปริมาณการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร
วิทยาลัยครูที่เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี 17 แห่ง. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. อัดสำเนา.
- ธเรศ ชำเกิด. การประเมินผลการใช้หลักสูตร วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521 ของครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาในจังหวัดสระบุรี. ปริญญาานิพนธ์ วท.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.
- ธีรวัลย์ ศิลารัตน์. ความต้องการสันทนาการศึกษาของผู้บริหาร และอาจารย์คณะวิชาครุศาสตร์
ในวิทยาลัยครู. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร ,2522. อัดสำเนา.
- ธำรง บัวศรี. "นวัตกรรมทางการศึกษาในภูมิภาคเอเชีย," วารสารการศึกษาแห่งชาติ.
19(1): 44-52; ตุลาคม - พฤศจิกายน 2527.
- นพนธ์ ลัมมา. จิตลักษณะสำคัญที่เกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตร. ปริญญาานิพนธ์
กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, อัดสำเนา.
- น้อมศรี แดงทาญ. "ความยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครู และทัศนคติของครูที่มีต่อ
หลักสูตร," วารสารครุศาสตร์. ฉบับพิเศษ : 80-85; กรกฎาคม-สิงหาคม 2521.
- นาถ พันธุมนาวิน. ความแตกต่างระหว่างผู้นำทางการเกษตร และผู้นำที่มีผู้นำในเรื่องแรง-
จูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พฤติกรรมกล้าเสี่ยงและพฤติกรรมแพร่ขยาย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2518. อัดสำเนา.

- นาค พันธมนาวิน, วิลาวัลย์ อรรถภาคไพศาลย์ และพัชรี มนูญ์ทราชัย. "การยอมรับวิทยาการ
 แขนใหม่กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ความกล้าเสี่ยง และความวิตกกังวลของเกษตรกรผู้ปลูก
 ข้าวโพดในอำเภออมก๋อยเหล็ก จังหวัดสระบุรีและอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา,"
ข่าวสารเกษตรศาสตร์. 23(3) : 30-43; มิถุนายน-กรกฎาคม 2521.
- บุญทัศน์ ทนคำ. การศึกษาสมรรถภาพเกี่ยวกับการผลิตและการใช้ไส้คั่วคูปกรณ์ของครูผู้สอนใน
 โรงเรียนระดับประถมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2516.
 ปรินทิเนียนันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517.
 อัดสำเนา.
- บุญธรรม คำพอ. ความแตกต่างระหว่างผู้ยอมรับกับผู้ไม่ยอมรับวิทยาการเกษตรแขนงใหม่ : ศึกษา
 เฉพาะกรณีในเขตโครงการมูลนิธิบูรณะชนบท. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2520. อัดสำเนา.
- บุญดิษฐ์ ไวลู้ศึก. ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูประจำการและนักเรียนโรงเรียนประถม
 ศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- บุญรับ ศักดิ์มณี. การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ. ปรินทิเนียนันท์
 กศ.ศ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- ประสิทธิ์ กิจจนศิริ. ความเข้าใจในวิชาคณิตศาสตร์แขนงใหม่ของครูผู้สอนในชั้นประถมศึกษา.
 ปรินทิเนียนันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
 2520. อัดสำเนา.
- ปรีชา สะตะ. การศึกษาเปรียบเทียบฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรในโครงการ
 ชลประทานหนองหลาย ตอนบน อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. ปรินทิเนียนันท์ กศ.ม.
 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- ผดุง มิละโสกะ. การศึกษาสถานภาพของครูวิทยาศาสตร์ และการใช้ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์
 ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ แผนกวิทยาศาสตร์ ของโรงเรียนในจังหวัด
 พระนครศรีอยุธยา ปี พ.ศ. 2513. ปรินทิเนียนันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย
 วิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.

- พงษ์ศักดิ์ อังกลิทธิ. "ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการยอมรับสิ่งปฏิบัติใหม่ในการดำเนินการเกษตรที่สูง ของชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง จังหวัดเชียงใหม่," ข่าวสารเกษตรศาสตร์. 18(6) : 83 - 97; ธันวาคม 2526 - มกราคม 2527.
- พรศรี ทองสมจิต. พฤติกรรมทางการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.
- นิมพวรรณ ณ พัทลุง. การศึกษาสถานภาพและปัญหาในการสอนชีววิทยา ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญแผนกวิทยาศาสตร์ของครูในโรงเรียน จังหวัดภาคใต้ ปีการศึกษา 2513. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514. อัดสำเนา.
- พิสนัย กระแสอินทร์. ปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับการปลูกพืชหมุนเวียนของเกษตรกร จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2518. อัดสำเนา.
- เพิ่มเกียรติ ช่มวัฒนา. ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครต่อรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา ปีการศึกษา 2520. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- ไพโรจน์ ราชพรหมินทร์. การยอมรับเทคนิคใหม่ทางการเกษตรของชาวเขาเผ่ามั่ว ในอำเภอห่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- ภาวดี คิริบุรี. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้นวัตกรรมทางการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครูในกลุ่มนครหลวง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- มณู ปิยาวรานนท์. ปัญหาและอุปสรรคในการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจำปีการศึกษา 2512. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.

- รัตนา ประเสริฐสุข. การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยของนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- วรชัย เขาวาฬ. ยุทธวิธีในการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์การเกษตร. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. อัดสำเนา.
- วรรณวิไล นวลสวัสดิ์. ปัญหาการสอนวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามแนว สสวท. ของครูโรงเรียนราษฎร์ ในเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. อัดสำเนา.
- วรรณมา จารุทัศน์. การศึกษาเปรียบเทียบ การดำรงชีวิตของครอบครัวที่ใช้เทคนิคใหม่ในการทำนา กับครอบครัวที่ทำนาแบบดั้งเดิมในเขตตำบลเสม็ด และตำบลตะกรบ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.
- วัลภา ผิวทน. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจภายใน-ภายนอกกับ สุขภาพอนามัย การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคติดต่อ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม กับการให้ความร่วมมือของมารดาในการนำเด็กวัยก่อนเรียนมารับวัคซีนคุ้มกันโรค. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527. อัดสำเนา.
- วิชากร, กรม. การศึกษานวัตกรรมการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2524.
- วิเชียร รักการ. การวิจัยเปรียบเทียบ จิตลักษณะของนิสิต และนิสิตอาสาสมัคร : การศึกษาเฉพาะกรณี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522. อัดสำเนา.
- วิรุฒม์ ศิริสวัสดิบุตร. ความทันสมัยกับการย้ายถิ่นเข้าสู่เมืองหลวงของชาวชนบทไทย. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- วิโรจน์ มุกกันท์. ปัญหาการสอนพลศึกษาในโรงเรียนเทศบาลของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. อัดสำเนา.

- ศักดิ์ชัย นิรัฐทวี. ความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครู ลังกัตกรุงเทพมหานคร.
 ปรินญาณินทร์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532.
 อัดสำเนา.
- ศักดิ์สิทธิ์ ชัดติยาสุวรรณ. ตัวบ่งชี้ความแตกต่างในการปฏิบัติของครูตามแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
ศึกษา พุทธศักราช 2521. ปรินญาณินทร์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- สมาน พูแสง. สมรรถภาพในการปฏิบัติงานของครูที่เข้ารับการอบรมตามโครงการอบรม และ
บุคคลทางการศึกษาประจำการในวิทยาลัยครูเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- สมจิต ชิวปรีชา. "ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษา,"
ประชาศึกษา 36(4) : 28-32; มกราคม 2529.
- สมศักดิ์ กระจายกลิ่น. ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับและปฏิเสธ การนำ ดี.ดี.ที เพื่อควบคุมยุง
พาหะนำเชื้อมาลาเรีย. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.
 อัดสำเนา.
- สวัสดิ์ สุวรรณอักษร. "บทนำ," สารพัฒนาหลักสูตร. 14:1; พฤศจิกายน 2525.
- สหัส นิลพันธ์. ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยอมรับ การใช้บนมาร์ล เพื่อปรับปรุง
ดินเปรี้ยวของเกษตรกรในตำบลศรีชะกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก.
 วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2519. อัดสำเนา.
- สุกานดา ภัณฑิตยารักษ์. ทัศนคติของนักศึกษายาบาลต่อการปฏิบัติงานอนามัยชุมชนในชนบท.
 วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.
- สุทธศรี ศรี. การสำรวจความต้องการสื่อการสอนของครูประถมศึกษาในจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี
และสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
 อัดสำเนา.
- สุภาณี สันธิรัตน์; ศิริณา จามรมาน และทิพย์วัลย์ สุรินยา. "ปัจจัยทางจิตวิทยาที่มีผลต่อการรับ
 นวัตกรรมทางด้านเกษตรกรรมของชาวไทยภูเขา," วิทยาสารเกษตรศาสตร์ สาขา
สังคมศาสตร์ 7(2) : 75-85; กรกฎาคม-ธันวาคม 2529.

- สุวรรณา เอี่ยมสุขวัฒน์. การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.
- สุวิทย์ แก้วเกษ. งานบริหารการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.
ปริญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2517. อัดสำเนา.
- เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. "ปัญหาของครูนวัตกรรมการศึกษา : ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดต่อ
อาชีพครู กับแบบของพฤติกรรม," การวิจัยทางการศึกษา. 8 : 3-11; มิถุนายน
2521.
- เสาวคนธ์ สุดสวัสดิ์. "การย้ายถิ่น และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม," ข่าวสารเกษตรศาสตร์.
28(1) : 47-58; กุมภาพันธ์-มีนาคม 2526.
- เอนก นิคมภัคดี. การศึกษาปัจจัยที่ทำให้ครอบครัวมีเศรษฐกิจแตกต่างกันในนิคมสร้างตนเอง
อำเภอโพนพิสัย จังหวัดหนองคาย. ปริญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- อุดม นวลดี. ปัญหาและความต้องการของครูที่มีต่อการดำเนินงานด้านการส่งเสริมครูประจำการ
ของผู้บริหารการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. ปริญยานิพนธ์
กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2524. อัดสำเนา.
- อุษา ข้าประยูร. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรนุทศิศกราช 2521 ในกลุ่มสร้างเสริม
ประสบการณ์ชีวิตของครูประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.
ปริญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2524. อัดสำเนา.
- เอื้อจิตต์ ล้อบุรณะ. การสำรวจนวัตกรรมการศึกษาในคณะวิทยาศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยใน
ประเทศไทย. ปริญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2519. อัดสำเนา.

- Atkinson, John W. Introduction to Motivation. New York : D. Van Nostrand Company, 1964.
- Bender, John Edward. "Morale of Elementary School Teachers," Dissertation Abstracts International. 33 : 3984-A; 1973.
- Bergeth, Robert L. "An Experimental Study of Teacher Morale in Selected School of North Dakota," Dissertation Abstracts International. 31 : 6293-A; 1971.
- Bhanthumnavin, Nath. and Other. The Study of the Farmers' Attitude Towards the Soybean Cultivation Extension. Research Report No. 1. Bangkok : Agriculture Extension and Training office, Kasetsart University, 1975.
- Chattopadhyay, S.N. and Udi Pareek. "Prediction of Multi-Practice Adopt Behavior From some Psychological Variable," Rural Sociology. 32(4) : 324-333; 1967.
- Clark, Ernestine Hart. "An Analysis of Occupational Stress Factors as Perceived by Public School Teachers," Dissertation Abstracts International. 40(10) : 4224-A; 1981.
- Cohen, J. Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences. New York : Academic Press. 1977.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd. ed., New York : Harper & Row, Publishers, Inc., 1970.
- Davids, Anthony. and Anita Negrin Peventi. "Time Orientation and Interpersonal of Emotionally Disturbed and Normal Children," Journal of Abnormal and Social Psychology. 57(3) : 299-305; 1958.
- Ebnet, Duane Michael. "The Influence of Traditional Values and Beliefs on Family Planning Decision in Thailand," Dissertation Abstracts International. 38(10) : 6343-A; 1978.
- Eraut, Michael. "Promoting Innovation in Teacher and Learning : Problem, Processes and Institutional Mechanisms," Higher Education. 4 : 13-26; December, 1975.
- Fiedler, Fred E. A Theory of Leadership Effectiveness. New York : McGraw-Hill Book Company, 1967.
- Gartrell, John W., E.A. Wilkening and H.A. Presser. "Curvilinear and Line Models Relating Status and Innovative Behavior : A Reassessment," Rural Sociology. 38(4) : 391-411; 1973.

- Atkinson, John W. Introduction to Motivation. New York : D. Van Nostrand Company, 1964.
- Bender, John Edward. "Morale of Elementary School Teachers," Dissertation Abstracts International. 33 : 3984-A; 1973.
- Bergeth, Robert L. "An Experimental Study of Teacher Morale in Selected School of North Dakota," Dissertation Abstracts International. 31 : 6293-A; 1971.
- Bhanthumnavin, Nath. and Other. The Study of the Farmers' Attitude Towards the Soybean Cultivation Extension. Research Report No. 1. Bangkok : Agriculture Extension and Training office, Kasetsart University, 1975.
- Chattopadhyay, S.N. and Udi Pareek. "Prediction of Multi-Practice Adopt Behavior From some Psychological Variable," Rural Sociology. 32(4) : 324-333; 1967.
- Clark, Ernestine Hart. "An Analysis of Occupational Stress Factors as Perceived by Public School Teachers," Dissertation Abstracts International. 40(10) : 4224-A; 1981.
- Cohen, J. Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences. New York : Academic Press. 1977.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd. ed., New York : Harper & Row, Publishers, Inc., 1970.
- Dauids, Anthony. and Anita Negrin Peventi. "Time Orientation and Interpersonal of Emotionally Disturbed and Normal Children," Journal of Abnormal and Social Psychology. 57(3) : 299-305; 1958.
- Ebnet, Duane Michael. "The Influence of Traditional Values and Beliefs on Family Planning Decision in Thailand," Dissertation Abstracts International. 38(10) : 6343-A; 1978.
- Eraut, Michael. "Promoting Innovation in Teacher and Learning : Problem, Processes and Institutional Mechanisms," Higher Education. 4 : 13-26 December, 1975.
- Fiedler, Fred E. A Theory of Leadership Effectiveness. New York : McGraw-Hill Book Company, 1967.
- Gartrell, John W., E.A. Wilkening and H.A. Presser. "Curvilinear and Line Models Relating Status and Innovative Behavior : A Reassessment," Rural Sociology. 38(4) : 391-411; 1973.

- Gierszewski, Susan Abbott. "The Relationship of Weight Loss, Locus of Control, and Social Support," Nursing Research. 32(1) : 40-44; 1983.
- Gomon, Audrey. "Systems Communication Patterns : An Institution's Response to an Innovation," Dissertation Abstracts International. 35(7) : 4250-A; January, 1975.
- Green, H.B. and R.H. Knapp. "Time Judgment, Aesthetic Preference and Need for Achievement." Journal of Abnormal and Social Psychology. 58 : 140-142; 1959.
- Gross, Neal., Joseph B. Giacquinta and Marilgn Bernstein. Implementing Organizational Innovations. New York : Harper and Row, 1971.
- Halpin, Andrew W. Theory and Research in Administration. New York : Washington University, The Macmillan Company, 1966.
- Hedge, William D. and Mary Ann MacDougall. "An Investigation of the Status of Science Education in Selected Public Elementary School of Verginia," Science Education. 48 : 59-64; February 1964.
- Hemimberg, Laura K. "The Measurement of Future Time Perspective," Dissertation Abstracts. 24 (4) : 1685-1687; October, 1963.
- Hines, George H. "Achievement Motivation, Occupations, and Labor Turnover in New Zealand," Journal of Applied Psychology. 58 (3) : 313-317; 1973.
- Kahl, Joseph A. The Measurement of Modernism : A Study of Values in Brazil and Mexico. Austin : University of Texas Press, 1968.
- Kastenbaum, Robert. "The Dimension of Future Time Perspective : An Experimental Analysis," The Journal of General Psychology. 65:203-218; 1961.
- Katkovsky, W., V.C. Crandall, and S. Good. "Pavental Antecedents of Children's Belief in Internal-Extenal Control of Reinforcement in Intellectual Achievement Situations," Child Development. 38 : 765-776; 1967.
- Kerlinger, Fred N. and Elazar J. Pedhazur. Multiple Regression in Behaviors Research. New York : Holt, Rinenart and Winston, Inc., 1973.
- Kivlin, Joseph E. "Differential Perceptions of Innovations and Rate of Adoption," Rural Sociology. 32(1):78-91; 1967.

- Klonglan, G.E., and E.W. Coward Jr. "The Concept of Symbolic Adoption : A Suggested Interpretation," Rural Sociology. 35(6) : 77-83; 1970.
- Krech, David. and Richard S. Cretchfield. The Theory and Problems of Social Psychology. Bombay-NewDelhi : TATA McGraw-Hill Publishing Co, PVT.LTD, 1948.
- Krech, David., Richard S. Crutchfield and Egeton L. Ballachey. Individual in Society : A Textbook of Social Psychology. New York : McGraw - Hill Book Company, Inc., 1962.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan "Determining Samplesize for Research Activities," Educational and Psychological Measurement. 30 (3): 607-609, 886-887; Autumn, 1970.
- Lowlor, James Crosby. "Selected Characteristics of Innovators and Their Relationship to Social Studies Teachers' Adoption of New Curriculum Materials," Dissertaion Abstracts International. 38(10) : 5887-A; 1978.
- McClelland, David C. The Achieving Society. New York : D. Van Nostrand Company, Inc., 1961.
- McClelland, David C. and Other. The Achievement Motive. New York : Applenton-Gentury Croffs, Inc., 1953.
- McClelland, David C. and David G. Winter, Motivating Economic Achievement. New York : A Free Press Daperback The Macmillan Company, 1971.
- McClelland, David C. "The Impulse to Modernization", in Myron Weiner (ed.). Modernizatinn The Dynamic of Growth. New York : Basic book, Inc, 1966.
- McGuire, W.J. "Personality and Susceptibility to Social in Fluense," in B.F. Borgotta and W.W. Lambert.ed. Handbook of Personality Theory and Research. Chicago : Rand McNally, 1968.
- _____. "The Nature of Attitudes and Attitude Change," in Gardner Lindzey and Elliot Aronson (ed.). The Handbook of Social Psychology. Addison-Wesley Publishing Company, Inc, 1969.
- McDonald, A.P. Jr. "Internal-External Locus of Control and the Practice of Birth Control," Psychological Reports. 27 : 206; 1970.
- Mead, Robert D. "Future Time Perspective of College Students in America and India," The Journal of Social Psychology. 83 : 175-182; 1971.

- Miles, Matthew B. Innovation in Education. New York : Bureau of Publications Teacher College Columbia University, 1964.
- Mischel, Walter. "Process in Delay of Gratification," Advances in Experimental Social Psychology. Academic Press. 7 : 249-292; 1974.
- _____. "Theory and Research on the Antecedents of Self-Imposed Delay of Reward," in Brender A. Maher (ed.). Progressive Experimental Personality Research. Vol. 3. New York : Academic Press, Inc., 1966.
- Moulik, T.K. and others. "Predictive Values of Some Factors Adoption of Nitrogenous Fertilizers by North Indian Farmers," Rural Sociology. 31 : 467-477; 1966.
- Myers, J. L. Fundamentals of Experimental Design. Boston : Allyn and Becon, 1972.
- Orgren, James. "Does Curriculum Adoption Change Teaching Behavior," The Science Teacher. 6(7) : 25-30 ; September, 1974.
- Pampel, Jr. Fred. and J.C. Van Es. "Environmental Quality and Issues of Adoption Research," Rural Sociology. 42 (1) : 57-71; 1977.
- Peak, Helen and William Morrison "The Acceptance of Information into Attitude Structure," The Journal of Abnormal and Social Psychology. 57(2):127-135; 1958.
- Presser, H.A. "Measuring Innovativeness rather than Adoption," Rural Sociology. 34(4) : 510-527; 1969.
- Prociuk, Terry T. and Lawrence J. Breen "Internal-External Locus of Control and Information - Seeking In A College Academic Situation," The Journal of Social Psychology. 101; 309-310; 1977.
- Purdy, Leslie Noble. "A Case Study of Acceptance and Rejection of Innovation by Faculty in a Community College," Dissertation Abstracts International. 34 (11): 7006-A; May, 1974.
- Ramsey, Charles E., Robert A Polson and George Spencer. "Values and the Adoption of Practices," Rural Sociology. 24 : 35-47; 1959.
- Robinson, Charles L. "Future Time Perspective in Non-Incarcerated Juvenile Delinquents," Dissertation Abstracts International. 32(2) : 1225-B; August, 1971.

- Rogers, Everett M. "Mass Media Exposure and Modernization Among Columbian Peasants," The Public Opinion Quarterly. 29(4) : 614-625; 1965-1966.
- _____. "Personality Correlates of The Adoption of Technological Practices," Rural Sociology. 22 : 267-268; 1957.
- _____. "Categorizing the Adopters of Agricultural Practices," Rural Sociology. 23 (1-4) : 345-354; 1958.
- _____. Diffusion of Innovations. New York: The Free Press of Glencoe A. Division of the Macmillan Company, 1962.
- _____. Modernization among Peasants : The Impact of Communication. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1969.
- Rogers, Everett M. "Values and Attitudes of Subsistence Farmers Toward Subculture of Peasantry," in Wharton (ed.) Subsistence Agriculture and Economic Development. Chicago : Atdine Publishing Co., 1969.
- Rogers, Everett M. and Floyd F. Shoemaker. Communication of Innovation. Second Edition. New York : The Free Press, A Division of Maemillan Publishing Co., Inc., 1971.
- Rotter, Julian B. "Generalized Expectancies for Internal Versus External Control of Reinforcement," Psychological Monographs. 80 (1 whole no. 609) : 1-28; 1966.
- Salvi, Pratap Vithal. "Characterlistics of Low Income Farmers in South Central New York State with Special Reference to Incentives and Dissincentive for Adoption of Agricultural Innovations," Dissertation Abstracts International. 52(10) : 5525-A;1972.
- Seeman, M. and J.W. Evans. "Alienation and Leaming in Hospital Setting," American Sociological Review. 27 : 772-783; 1962.
- Stanfield, J. David. and Gordon C. Whiting, "Economic Strata and Opportunity Structure on Determinants of Innovativeness and Productivity in Rural Brazil," Rural Sociology. 37 (3) : 401-415; 1972.
- Srinita, R. and O. Hemasilpin. "A Study of Changes in Knowledge, Attitudes and Practices Concerning Family Planning of Women in the North Eeastern and Southern Rural Communities," Research Report. Bangkok : Kasetsart University. 1974.
- Strickland, Benjamin F. "A Study of Factor Affecting Administrative Unit of North California," Dissertation Abstracts International. 23 (12) : 4598-A-4599-A;1963.

- Strickland, Bonnie R. "Internal-External Control of Reinforcement," in T. Blass (d.) Personality Variables in Social Behavior. John Wiley and Sons, 1977.
- Teahan, John E. "Future Time Perspective, Optimism, and Academic Achievement," The Journal of Abnormal and Social Psychology. 57 (3) : 379-380; 1958.
- Thornton, George C. "Differential Effects of Career Planning on Internals and Externals," Personal Psychology. 31 (3) : 471-476; 1978.
- Weidner, Edward W. and Robert H. Maier "Creating and Encouraging an Innovative Academic Environment in Higher Education," Higher Education. 4 : 69-76; December, 1975.
- Wohlwill Joachim F. "The Age Variable in Psychological Research," Psychological Review. 77(1) : 49-64; 1970.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

โรงเรียนวัดลาดพร้าว สำนักงานเขตลาดพร้าว

2 มีนาคม 2533

เรียน อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามที่เคารพ

ข้าพเจ้า นายวิชัย เอียดบัว เป็นนิสิตในระดับปริญญาโทโทโท และเพื่อความสมบูรณ์ในปริญญาที่ศึกษา ข้าพเจ้าได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" ข้าพเจ้ามีความจำเป็นต้องรบกวนเวลาอันมีค่าของท่านในการตอบแบบสอบถามนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านได้ให้ข้อมูลตามที่เป็นจริง ทั้งนี้เพราะข้อมูลที่ได้จากท่านจะช่วยให้วิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้ามีความสมบูรณ์ มีประโยชน์ยิ่งขึ้น และอาจนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาครูของกรุงเทพมหานครได้บ้างในโอกาสต่อไป ข้อมูลที่ท่านตอบในแบบสอบถามนี้ ข้าพเจ้าจะเก็บไว้เป็นความลับที่สุด ดังนั้นการตอบแบบสอบถามของท่านครั้งนี้จะไม่ส่งผลร้ายต่อท่านผู้ตอบทั้งทางด้านชีวิตส่วนตัวและหน้าที่การงานของท่านอย่างแน่นอน

ขออวยพรให้ท่านจงประสบกับความสุข ความสำเร็จ มีความก้าวหน้าทั้งในชีวิตส่วนตัวและการประกอบอาชีพครู

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

นายวิชัย เอียดบัว

แบบสอบถามฉบับที่ 1

เรื่อง ลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลังและลักษณะของโรงเรียน

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลังและลักษณะของโรงเรียนของครูประถมศึกษา ขอให้ท่านตอบโดยเติมข้อความลงในช่องว่าง หรือทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ข้าพเจ้าเพศ ชาย หญิง
2. ข้าพเจ้าอายุ.....ปี
3. ระยะเวลาทำการสอนของข้าพเจ้ารวมทั้งสิ้น.....ปี
4. ข้าพเจ้าจบการศึกษาสูงสุด เมื่อ พ.ศ..... คือระดับ
 ต่ำกว่าอนุปริญญา อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท
5. ขณะที่ข้าพเจ้าเป็นครูประจำการสอน ข้าพเจ้า
 ไม่ได้ศึกษาต่อเพิ่มเติม
 ศึกษาต่อเพิ่มเติม ในระดับ
 อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท
6. โรงเรียนที่ข้าพเจ้าทำการสอน มีนักเรียนประมาณ.....คน
 มีครูประมาณ.....คน
7. โรงเรียนที่ข้าพเจ้าทำการสอน ตั้งอยู่ในชุมชน
 เขตเมืองที่แออัดมาก เขตเมืองที่แออัดปานกลาง
 เขตเมืองที่แออัดน้อย เขตชานเมือง

.....

8. งานที่ทำอยู่ในปัจจุบันเพิ่มความเข้มแข็งและความสามัคคีในหน่วยงานของข้าพเจ้า
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9. งานที่ทำอยู่ในปัจจุบันไม่เหมาะสมกับข้าพเจ้า
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10. เมื่อเปรียบเทียบกับงานของข้าราชการอื่นๆ งานของครูเป็นงานที่คนทั่วไปเห็นความสำคัญน้อย
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
11. ถ้ามีโอกาสเลือก ข้าพเจ้าต้องการเปลี่ยนไปทำงานอื่นที่ไม่ใช่งานสอน
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
12. การกระทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์เป็นเรื่องยากเกินกว่าครูในยุคปัจจุบันจะปฏิบัติได้
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
13. เนื่องจากปัญหาด้านเศรษฐกิจ ถ้ามีโอกาสหารายได้พิเศษข้าพเจ้าต้องทำ แม้จะกินเวลา
ราชการไปบ้าง
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
14. ข้าพเจ้าเห็นว่าเมื่อครูพบนักเรียนที่ประพฤติผิดไม่ว่าในสถานที่ใดก็ตาม ควรหาโอกาส
ตักเตือนแก้ไขทันที
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
15. ถ้าข้าพเจ้ามีความรู้ความสามารถมากกว่านี้ ข้าพเจ้าคงจะไม่เป็นครู
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
16. ข้าพเจ้าจะแนะนำให้ลูกหลานเลือกอาชีพอย่างเดียวกับข้าพเจ้า
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

17. ข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่นที่จะทำงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

18. ข้าพเจ้ารู้สึกท้อถอยที่จะทำหน้าที่ครูให้ครบถ้วน

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

19. อาชีพครูเป็นอาชีพที่น่าจะได้รับความนิยมนจากชนรุ่นหลังมาก

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

20. เมื่อเป็นครูมากขึ้น ข้าพเจ้าจึงทราบว่าข้าพเจ้าเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

.....

แบบสอบถามฉบับที่ 3

เรื่อง เหตุการณ์ในชีวิตการทำงานของข้าพเจ้า

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามนี้จะมีจุดมุ่งหมายที่จะสำรวจเหตุการณ์ในชีวิตการทำงานของข้าราชการ ขอให้ท่านอ่านข้อความและพิจารณาข้อความอย่างละเอียด เมื่ออ่านคำถามแล้ว โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่มีข้อความตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวเท่านั้น

1. ข้าพเจ้าไม่ทราบผลที่ข้าพเจ้าจะได้รับจากการที่ข้าพเจ้าช่วยรักษาผลประโยชน์ของหน่วยงานหรือทำชื่อเสียงให้หน่วยงาน

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. ข้าพเจ้ามีความตั้งใจและพยายามทำงานอย่างเต็มความสามารถ แต่ข้าพเจ้าไม่อาจบอกได้ว่าวิถีชีวิตราชการของข้าพเจ้าจะเป็นอย่างไร

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. ในที่ทำงานของข้าพเจ้า คนที่ได้เงินเดือนขึ้น 2 ขั้นนั้น เพื่อนร่วมงานมักมองไม่เห็นว่าได้ทำความดีความชอบให้ราชการในแง่ใด

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. บ่อยครั้งเมื่อข้าพเจ้าส่งผลงานที่ข้าพเจ้าใช้ความพยายามอย่างมากในการจัดทำแก่ผู้บังคับบัญชา แต่ผู้บังคับบัญชาเพียงแต่รับไว้เท่านั้น

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. ขณะนี้ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการทำงานราชการให้ผลไม่คุ้มค่า

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. ครูที่มาจากครอบครัวที่มีชาติตระกูล มักจะได้รับพิจารณาเลื่อนขั้นตำรงตำแหน่งสำคัญเสมอๆ

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. การเล่นพวกเล่นพรรคและระบบอุปถัมภ์ยังมีอยู่มากในวงราชการที่ข้าพเจ้าเกี่ยวข้อง
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
8. มีครูบางคนในที่ทำงานของข้าพเจ้ามาสายเป็นประจำ ลาป่วย ลากิจ บ่อยครั้งมาก แต่
ก็ได้รับการพิจารณาเลื่อนเงินเดือน 2 ชั้น
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9. ในหลายกรณี ผู้ที่ได้รับความดีความชอบเป็นพิเศษในหน่วยงานของข้าพเจ้านั้น มีใช้คนที่
ข้าพเจ้าเห็นว่า เป็นคนที่ทำงานดีและมีนิสัยดี
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10. บางครั้งข้าพเจ้าทำผิดเพียงเล็กน้อย แต่ถูกตำหนิจากผู้บังคับบัญชาอย่างรุนแรง
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
11. มีบ่อยครั้งที่ข้อเสนอแนะของคนๆหนึ่งมักเป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชา ทั้งๆที่ข้าพเจ้า
มองไม่เห็นความเหมาะสมเลย
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
12. คนโปรดของเจ้านายมักไม่ถูกลงโทษอย่างรุนแรง ถึงแม้จะทำความผิดร้ายแรงอันมีผล
เสียหายต่อราชการมาก
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
13. ข้าพเจ้ามีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการทำงานเป็นอย่างดี แต่ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าจะ
ได้รับการพิจารณาความดีความชอบเพราะสาเหตุนี้
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
14. ข้าพเจ้าไม่กระตือรือร้นในการทำงาน เพราะไม่แน่ใจว่าผู้บังคับบัญชาจะใช้ความตั้งใจ
ทำงานและผลงานเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. ถ้าผู้บังคับบัญชาไม่ชอบข้าพเจ้า ก็เป็นสิ่งที่ยากมากที่จะทำให้ท่านกลับมาชอบข้าพเจ้าได้

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

.....

8. การทำความชั่วในที่ลับตาคนนั้น ทำได้ง่ายกว่าในที่แจ้ง
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9. ข้าพเจ้าจะระมัดระวังในการทำงานเฉพาะเมื่อคนอื่นมาคอยจ้องจับผิด
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10. การทำความดีไม่ควรหวังผลตอบแทนจากผู้อื่น
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
11. ข้าพเจ้ามักจะทำงานไม่เสร็จทันเวลาที่กำหนดไว้
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
12. การวางแผนล่วงหน้าเป็นการกระทำที่ไร้ประโยชน์ เพราะมักจะไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
13. สิ่งตอบแทนที่ดีที่สุดในการทำงาน คือ เงิน และ/หรือตำแหน่ง
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
14. ถ้าข้าพเจ้าเห็นของที่ยอยากได้มากและราคาแพงมาก ข้าพเจ้าจะตัดสินใจซื้อทันทีและยอมอดหลังจากนั้น
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
15. ข้าพเจ้าคิดว่าไม่มีประโยชน์อะไรเลยที่จะต้องไปวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคตมาก
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
16. ถ้าข้าพเจ้าอยากได้สิ่งใด แต่ต้องรอคอย ข้าพเจ้าจะหมดความอดทนหรือทนไม่ได้
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
17. ข้าพเจ้าพยายามใช้เงินอย่างประหยัดเพื่อให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายตลอดเดือน
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

18. ข้าพเจ้าคิดว่าถึงเวลาแล้วที่เราควรมีการรณรงค์กันในเรื่องการใช้ทรัพยากรของชาติ เพื่อให้มีเหลือถึงเยาวชนรุ่นต่อไป

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

19. ในการประชุม ถ้ามีการพูดกันในสิ่งที่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย ข้าพเจ้าจะคัดค้านทันที โดยไม่สนใจว่าขณะนั้นเป็นจังหวะที่เหมาะสมหรือไม่

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

20. ข้าพเจ้าคิดว่าคนเราควรหาความสุขใส่ตัวให้มากที่สุด ในขณะที่ เพราะอนาคตเป็นสิ่งไม่แน่นอน

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

.....

แบบสอบถามฉบับที่ 5

เรื่อง ความรู้สึกเกี่ยวกับสภาพการทำงาน

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจสภาพการทำงานของครูประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยและพัฒนา จึงขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบวัดนี้โดยทำเครื่องหมาย / ในส่วนที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด และเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นกับท่านบ่อยครั้งเพียงใด แบบสอบถามนี้มี 20 ข้อ แต่ละข้อมีคำถาม 2 ตอน โปรดตอบให้ครบทุกข้อและทุกตอนด้วย

1. ข้าพเจ้าจะอารมณ์เสียมากที่ต้องทำงานร่วมกับเพื่อนร่วมงานที่ไม่มีความรับผิดชอบ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
	เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย	

2. ข้าพเจ้าจะรู้สึกหมดกำลังใจในการทำงาน เมื่อมีการเล่นพรรคเล่นพวกกัน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
	เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย	

3. ข้าพเจ้าจะรู้สึกไร้ค่าอย่างมากถ้าต้องทำงานกับเพื่อนร่วมงานที่ขาดความสามารถในการทำงาน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
	เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย	

4. ข้าพเจ้าจะรู้สึกเครียดมาก เมื่อมีคนในที่ทำงานของข้าพเจ้าขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ติดต่อกัน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย		

5. ข้าพเจ้าจะรู้สึกรำคาญมากถ้าที่ทำงานคับแคบและไม่สะอาด

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย		

6. ข้าพเจ้ารู้สึกหงุดหงิดมากที่ได้รับเงินเดือนน้อย

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย		

7. ข้าพเจ้ารู้สึกเครียดมาก ถ้าสถานที่ทำงานไม่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย		

8. ข้าพเจ้าจะรู้สึกกลัวมาก ถ้าต้องทำงานที่เสี่ยงกับการทำผิดกฎระเบียบ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย		

9. ข้าพเจ้าจะรู้สึกกังวลมาก เมื่อต้องทำงานที่เสี่ยงกับความล้มเหลว

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
	เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย	

10. ข้าพเจ้าจะหมดกำลังใจ เมื่อผู้บังคับบัญชาไม่มีความยุติธรรมในการทำงาน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
	เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย	

11. ข้าพเจ้าจะรู้สึกกลุ้มใจมาก เมื่อผู้บังคับบัญชาไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของลูกน้อง

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
	เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย	

12. ข้าพเจ้าจะกลุ้มใจมากเมื่อเพื่อนครูในโรงเรียนของข้าพเจ้าทำงานร่วมกันไม่ได้

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
	เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย	

13. ข้าพเจ้ารู้สึกหนักใจมากเมื่อเพื่อนครูในโรงเรียนต่อต้านการเปลี่ยนแปลงการทำงานหรือการนำสิ่งใหม่มาปฏิบัติ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
	เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย	

14. ข้าพเจ้าจะรู้สึกกลุ้มใจมากเมื่อเข้ากับผู้บังคับบัญชาไม่ได้

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
	เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย	

15. ข้าพเจ้ารู้สึกวิตกกังวลมากถ้าผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าขาดความสามารถในการทำงาน

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
	เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย	

16. ข้าพเจ้าจะรู้สึกวิตกกังวลมากเมื่อผู้บังคับบัญชาคอยจ้องจับผิด

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
	เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย	

17. เมื่อมีความจำเป็นประเมินผลงานของผู้อื่น ข้าพเจ้าจะรู้สึกลำบากใจมาก

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
	เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย	

18. ข้าพเจ้าจะรู้สึกกังวลมากเสมอ เมื่อต้องทำงานที่ตัวเองไม่ถนัด

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
.....
	เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย	

19. เมื่อข้าพเจ้ามีงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นๆ ข้าพเจ้าจะรู้สึกหนักใจมาก

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปีปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
	
	เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย	

20. ข้าพเจ้ารู้สึกเครียดมากเมื่อมีงานล้นมือ

.....
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงเลย
ในปีปัจจุบันเหตุการณ์เช่นนี้เกิดกับข้าพเจ้า					
	
	เสมอ	เกิดบ่อย	เกิดน้อย	ไม่เกิดเลย	

.....

แบบสอบถามชุดที่ 6
เรื่อง ความมุ่งมั่นในการทำงาน

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามชุดนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะสำรวจความคิดของท่านเกี่ยวกับความมุ่งมั่นในการทำงาน ขอให้ท่านพิจารณาข้อความเหล่านี้ว่าตรงกับความคิดของท่านเพียงใด แล้วเลือกทำเครื่องหมาย / ลงใน เหนือข้อความนั้นเพียงแห่งเดียว คำถามมี 20 ข้อ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ ขอขอบคุณ

1. ข้าพเจ้ามักไม่ชอบการทำงาน

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

2. เพื่อนๆ คิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนขยัน

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

3. เพื่อนๆ คิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนทำงานหนัก

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

4. ข้าพเจ้าคิดว่าการเตรียมตัวอย่างเต็มที่เพื่อที่จะทำงานสำคัญๆ นั้น เป็นสิ่งจำเป็น

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

5. เมื่อทำงานใดๆ ข้าพเจ้าจะทุ่มเทความพยายามให้กับงานนั้น

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

6. เมื่อยังเรียนหนังสืออยู่นั้น ข้าพเจ้าให้ความสนใจกับการเรียนมากอยู่เสมอ

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้ามักจะทำงานมากกว่าที่ได้ตั้งใจเอาไว้

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

17. ข้าพเจ้ายกย่องคนที่ได้เต้าไปสู่ตำแหน่งสูงในชีวิตได้

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

18. ข้าพเจ้ามักจะมึนงานต้องทำอยู่ตลอดเวลา

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

19. ข้าพเจ้าสามารถทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งได้ติดต่อกันเป็นเวลานานโดยไม่เบื่อหน่าย

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

20. เมื่อเริ่มต้นทำสิ่งใด ข้าพเจ้าจะพยายามทำงานกระทั่งสำเร็จ

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

.....

แบบสอบถามชุดที่ 7

เรื่อง ความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะทราบเกี่ยวกับความรู้ลึกของครูด้านความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ใหม่ ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ตรงกับความรู้ที่เป็นจริงของท่าน กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ข้าพเจ้าคิดว่าความรู้เรื่องสุขภาพจิตไม่มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติการสอนของครูประถมศึกษา

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
2. ถ้าครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้การเสริมแรงแก่นักเรียน ในขณะที่เรียนแล้ว
 ข้าพเจ้าคิดว่าจะทำให้ให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
3. ข้าพเจ้าคิดว่าครูประถมศึกษาไม่จำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เรื่องโรคเอดส์มาสอนนักเรียน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
4. ข้าพเจ้าคิดว่าความรู้เรื่องการทำรางวัลและการลงโทษนักเรียนที่เหมาะสมมีประโยชน์
 มากต่อครูในการพัฒนาจริยธรรมของนักเรียน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
5. ข้าพเจ้าคิดว่า ถ้าครูขาดความรู้ความเข้าใจที่จะสอนให้นักเรียน คิดเป็น ทำเป็น และ
 แก้ปัญหาเป็น แล้วจะมีผลเสียต่อการเรียนรู้ของนักเรียนมาก

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
6. ข้าพเจ้าคิดว่าความรู้เรื่องการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และการเมืองของประเทศไม่มี
 ประโยชน์ต่อการสอนของครูประถมศึกษา

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้าคิดว่าความรู้ใหม่เกี่ยวกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนไม่มีประโยชน์สำหรับผู้สอน
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
8. ข้าพเจ้าคิดว่าความรู้เรื่องสารเคมีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาอย่างมาก
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9. ข้าพเจ้าคิดว่าผลการวิจัยทางการศึกษาไม่มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่การสอนของครูประถมศึกษามากนัก
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10. ข้าพเจ้าคิดว่าครูประถมศึกษาจำเป็นต้องอ่านข่าวสารความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ของต่างประเทศด้วย
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
11. ข้าพเจ้าคิดว่าความรู้เกี่ยวกับการแนะแนวนักเรียนนั้นไม่มีประโยชน์ต่อครูประจำชั้นและครูประจำวิชา
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
12. ข้าพเจ้าคิดว่าความรู้ความเข้าใจเรื่องจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมการเรียนรู้ไม่มีความจำเป็นต่อการสอนของครูประถมศึกษา
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
13. ข้าพเจ้าคิดว่าถ้าครูขาดความรู้ในเรื่องของกระบวนการวัดและประเมินผลการศึกษาแล้วจะทำให้ประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของนักเรียนน้อยลง
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

14. ข้าพเจ้าคิดว่าความรู้เรื่องการจัดทำเอกสารประกอบการสอนประจำวิชาไม่มีประโยชน์
ต่อครูประถมศึกษาเพราะมีแผนการสอนและคู่มือครูอยู่แล้ว

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. ถ้าครูขาดความรู้เรื่องหลักการเรียนเพื่อรอบรู้ (Mastery Learning) แล้ว ข้าพเจ้า
คิดว่าจะทำให้การเรียนการสอนขาดประสิทธิผล

.....

จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

.....

แบบสอบถามชุดที่ 8
เรื่อง การแสวงหาความรู้ของครู

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะทราบเกี่ยวกับการแสวงหาความรู้ของครูประเภท
ศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ขอให้ท่านอ่านข้อความ แล้วพิจารณาทำเครื่องหมาย /
ลงในช่องที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของท่าน กรุณาตอบให้ครบทุกข้อด้วย

1. ข้าพเจ้าได้อ่านเรื่องราวทางวิชาการจาก วารสารประชาศึกษา
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
2. ข้าพเจ้าได้ศึกษาหาความรู้ จากวารสารพัฒนาหลักสูตร เป็นประจำ
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
3. ข้าพเจ้าไม่เคยอ่านข้อเขียนหรือเรื่องราวในวารสารการศึกษา กทม.
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
4. ข้าพเจ้าได้อ่านบทความทางวิชาการ จากหนังสือพิมพ์รายวันอยู่เสมอ
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
5. ข้าพเจ้าไม่เคยอ่านข่าวต่างประเทศ จากหนังสือพิมพ์รายวันหรือสิ่งตีพิมพ์ อื่นๆ
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
6. ข้าพเจ้าไม่ได้ติดตามหรืออ่านข่าวสารการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจจากหนังสือพิมพ์
รายวันหรือสิ่งตีพิมพ์อื่นๆ
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
7. ข้าพเจ้าไม่เคยอ่านรายงานผลการวิจัยทางการศึกษา
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

8. ในปัจจุบัน ข้าพเจ้าไม่ได้อ่านตำราเกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนการสอน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9. ข้าพเจ้าไม่ได้รับการอบรมสัมมนาการสอนในวิชาที่ข้าพเจ้าทำการสอน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10. ข้าพเจ้าไม่ได้เข้าอบรมสัมมนาวิชาการทางด้านวิชาชีพอื่นๆ ในขณะที่ประกอบอาชีพครู

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
11. ข้าพเจ้าได้รับฟังการวิเคราะห์หรือการสรุปข่าวจากโทรทัศน์

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
12. ข้าพเจ้าได้ไปศึกษาดูงานด้านการพัฒนาการเรียนการสอนจากโรงเรียนหรือจากสถาบันอื่นๆ

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
13. ข้าพเจ้าไม่เคยสอบถามหรือปรึกษาเกี่ยวกับความรู้ทางวิชาการกับศึกษานิเทศก์

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
14. ข้าพเจ้าได้ไปชมนิทรรศการทางการศึกษาที่สถาบันต่างๆจัดขึ้น

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
15. ข้าพเจ้าไม่เคยอ่านข้อความหรือเรื่องราวที่มีประโยชน์ทางวิชาการจากนิตยสารต่างๆ

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
-

แบบสอบถามชุดที่ 9
เรื่อง การนำความรู้มาใช้ปฏิบัติ

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามฉบับนี้ มีความประสงค์ที่จะทราบเกี่ยวกับพฤติกรรมการนำความรู้ใหม่มาใช้ปฏิบัติในการทำงานการสอนของครูประถมศึกษา ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน กรุณาตอบให้ครบทุกข้อด้วย

1. ข้าพเจ้าไม่เคยนำความรู้จากการอ่านตำราทางวิชาการมาสนทนากับเพื่อนครูในโรงเรียน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
2. ข้าพเจ้านำความรู้ใหม่ ๆ จากการอ่านรายงานการวิจัยต่าง ๆ มาสนทนากับเพื่อนครูในโรงเรียน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
3. ข้าพเจ้าใช้ความรู้หรือข้อมูลจากหนังสือพิมพ์รายวันมาเป็นเนื้อหาในการสอน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
4. ข้าพเจ้าไม่เคยใช้เรื่องราวหรือข่าวสารจากโทรทัศน์มาใช้เป็นเนื้อหาในการสอน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
5. ข้าพเจ้านำความรู้หรือข้อมูลต่างๆ จากหนังสือพิมพ์รายวันมาใช้ยกตัวอย่างในการสอน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
6. ข้าพเจ้าไม่เคยนำข่าวสารความรู้จากสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ มาจัดนิทรรศการให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. ข้าพเจ้านำความรู้ใหม่ๆ เรื่องการให้การเสริมแรงแก่นักเรียน ในขณะที่เรียน มาใช้สนทนากับเพื่อนครูในโรงเรียนเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
8. ข้าพเจ้าให้นักเรียนค้นคว้าหาข่าวสารความรู้ที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน จากหนังสือพิมพ์รายวันมารายงานหรือเล่าให้เพื่อนฟัง
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9. ข้าพเจ้าไม่เคยนำความรู้ที่ได้เข้าร่วมอบรมสัมมนาทางวิชาการมาใช้สนทนากับเพื่อนครูในโรงเรียน
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10. ข้าพเจ้าได้รวบรวมข่าวสาร ความรู้จากสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ มาจัดทำเป็นเอกสารประกอบการสอน
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
11. ข้าพเจ้านำข่าวสารความรู้จากโทรทัศน์มาใช้ยกตัวอย่างในการสอน
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
12. ข้าพเจ้านำเนื้อหาความรู้จากการไปฟังการบรรยายหรือการอภิปรายทางวิชาการ มาสนทนากับเพื่อนครูในโรงเรียน
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
13. ข้าพเจ้าให้นักเรียนทำบันทึกข่าวสารความรู้จากการฟังข่าวสารความรู้จากโทรทัศน์หรือวิทยุกระจายเสียงมารายงานหรือเล่าให้เพื่อนฟัง
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
14. ข้าพเจ้าได้นำข้อมูลที่ เป็นประโยชน์จากนิตยสารมาใช้เป็นเนื้อหาในการสอน
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. ข้าพเจ้าไม่เคยใช้ข้อมูลหรือเนื้อหาจากสิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ มาใช้นำเข้าสู่บทเรียนหรือสรุป
บทเรียน

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

.....

แบบสอบถามชุดที่ 10

เรื่อง การบริการและการส่งเสริมในโรงเรียน

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะทราบเกี่ยวกับการได้รับการบริการและการส่งเสริมในโรงเรียนของครูประถมศึกษา ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของท่าน กรุณาตอบให้ครบทุกข้อด้วย

1. โรงเรียนของข้าพเจ้าไม่ได้จัดหาผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน
มาบริการแก่ครู
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
2. โรงเรียนของข้าพเจ้าได้เปิดโอกาสให้ครูในโรงเรียนเสนอสิ่งซื้อสิ่งตีพิมพ์ต่างๆตามที่
ครูต้องการ
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
3. โรงเรียนของข้าพเจ้าได้มีการเวียนเรื่องราวให้ครูได้ทราบ เมื่อมีสิ่งตีพิมพ์ใหม่ๆเข้ามา
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
4. ห้องสมุดโรงเรียนของข้าพเจ้าได้จัดให้มีที่อ่านหนังสือสำหรับครู
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
5. โรงเรียนของข้าพเจ้าไม่มีป้ายสำหรับเสนอข่าวสารทางวิชาการบริการแก่ครู
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
6. ผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าได้เวียนเรื่องราวให้ครูได้ทราบ เมื่อมีการจัดอบรมสัมมนา
ทางวิชาการในที่ต่างๆ
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

7. เมื่อมีการอภิปรายหรือการบรรยายทางวิชาการที่สถาบันอื่นๆจัดขึ้น ผู้บริหารโรงเรียน
ของข้าพเจ้าจะแจ้งให้ครูทราบ
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
8. ผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าไม่ได้ส่งครูไปชมนิทรรศการทางวิชาการ ที่สถาบันอื่นๆจัดขึ้น
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9. ผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าได้ส่งครูไปศึกษาดูงานในสถาบันอื่นๆ
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10. ผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าได้ส่งครูไปฟังการสัมมนาทางวิชาการในสถานที่ต่างๆ
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
11. ผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าได้จัดงบประมาณเพื่อการจัดซื้อสิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการไว้
ในท้องสมุด
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
12. ผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าไม่เคยจัดนำวิทยากรมาบรรยายทางวิชาการให้ครูใน
โรงเรียนฟัง
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
13. ผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าไม่ได้ส่งครูไปเข้าร่วมฝึกอบรมทางวิชาการที่หน่วยงาน
อื่นๆจัดขึ้น
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
14. ผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าได้จัดซื้อวารสารทางวิชาการต่างๆมาไว้ในท้องสมุดเพื่อ
บริการให้ทีกับครู
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. ผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าไม่ได้จัดงบประมาณไว้สำหรับการไปทัศนศึกษาของครู

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
16. ผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าได้จัดงบประมาณไว้สำหรับส่งครูไปฟังการสัมมนาทาง
 วิชาการ

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
17. ผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าได้จัดงบประมาณสำหรับจัดทำจุลสารเผยแพร่ทางวิชาการ
 แก่ครู

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
18. ผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าไม่ได้จัดงบประมาณไว้สำหรับครูไปศึกษาดูงาน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
19. ผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าได้นำวิธีการสัมมนากลุ่มย่อยมาใช้ปรับปรุงการทำงานของครู

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
20. ผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าได้จัดให้มีการจัดนิทรรศการทางวิชาการขึ้นในโรงเรียน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

.....

แบบสอบถามชุดที่ 11

เรื่อง การได้แบบอย่างจากการปฏิบัติของผู้อื่น

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะสำรวจเกี่ยวกับการได้แบบอย่างจากการปฏิบัติของผู้อื่นในการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของท่าน กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ข้าพเจ้าเห็นเพื่อนครูในโรงเรียนได้ประโยชน์จากการอ่านหนังสือพิมพ์ ข้าพเจ้าจึงได้อ่านด้วย

.....

 1. 2. 3. 4. 5. 6.
 1. 2. 3. 4. 5. 6.
 1. 2. 3. 4. 5. 6.
 1. 2. 3. 4. 5. 6.
 1. 2. 3. 4. 5. 6.

2. ข้าพเจ้าได้พบเห็นเพื่อนครูในโรงเรียนอ่านเอกสารทางวิชาการ ทำให้ข้าพเจ้านำมาอ่านบ้าง

.....

 1. 2. 3. 4. 5. 6.
 1. 2. 3. 4. 5. 6.
 1. 2. 3. 4. 5. 6.

3. ข้าพเจ้าเห็นเพื่อนครูในโรงเรียนอ่านสารคดีที่น่าสนใจในนิตยสาร

.....

 1. 2. 3. 4. 5. 6.
 1. 2. 3. 4. 5. 6.
 1. 2. 3. 4. 5. 6.

4. ข้าพเจ้าพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าไม่ได้นำผลของการเข้าฝึกอบรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์

.....

 1. 2. 3. 4. 5. 6.
 1. 2. 3. 4. 5. 6.
 1. 2. 3. 4. 5. 6.

5. ข้าพเจ้าได้เห็นเพื่อนครูในโรงเรียนนำเรื่องราวจากสิ่งตีพิมพ์มาเป็นหัวข้อในการสนทนา
 ข้าพเจ้าจึงได้นำเรื่องราวจากสิ่งตีพิมพ์มาใช้เป็นหัวข้อในการสนทนาด้วย

.....

 1. 2. 3. 4. 5. 6.
 1. 2. 3. 4. 5. 6.
 1. 2. 3. 4. 5. 6.

6. ข้าพเจ้าเห็นว่า เพื่อนครูในโรงเรียนที่ไปเข้าร่วมอบรมมาแล้ว ไม่ประสบผลสำเร็จ
 ข้าพเจ้าจึงไม่ไปอบรม

.....

 1. 2. 3. 4. 5. 6.
 1. 2. 3. 4. 5. 6.
 1. 2. 3. 4. 5. 6.

7. ถ้าผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้า นำเอาเรื่องราวในสิ่งตีพิมพ์มาใช้เป็นหัวข้อในการสนทนา ข้าพเจ้าจะปฏิบัติด้วยเช่นกัน
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
8. ข้าพเจ้าไม่เคยพบเห็นผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าไปชมนิทรรศการทางวิชาการในที่ใดๆ แล้วนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
9. ข้าพเจ้าไม่เคยพบเห็นเพื่อนครูในโรงเรียน นำเรื่องราวจากสิ่งตีพิมพ์ที่มีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนมาเป็นหัวข้อในการสนทนา
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
10. ข้าพเจ้าพบว่า การเข้ารับฝึกอบรมของผู้บริหารโรงเรียนมีประโยชน์ต่อการทำงาน
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
11. ข้าพเจ้าไม่พบว่าผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าอ่านสารคดีที่น่าสนใจในนิตยสารใดๆ
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
12. ข้าพเจ้าได้พบเห็นผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าไปชมนิทรรศการทางวิชาการแล้วนำมาเผยแพร่ ข้าพเจ้าจึงได้หาโอกาสไปชมนิทรรศการด้วย
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
13. ข้าพเจ้าไม่พบว่าผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้านำเอาเรื่องราวที่เป็นประโยชน์จากสิ่งตีพิมพ์ มาเป็นหัวข้อในการสนทนา
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
14. ถ้าข้าพเจ้าพบว่าผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าอ่านนิตยสารแล้วมีประโยชน์ ข้าพเจ้าจะสนใจที่จะอ่านนิตยสารด้วย
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

15. ข้าพเจ้าได้พบว่าเพื่อนครูในโรงเรียนของข้าพเจ้าที่เข้ารับการฝึกอบรมมาแล้วสามารถปฏิบัติการสอนได้ดี ข้าพเจ้าจึงสมัครไปอบรมด้วย
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
16. ข้าพเจ้าไม่เคยพบเห็นครูในโรงเรียนอ่านนิตยสารที่มีคุณค่าต่อการเรียนการสอน
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
17. ถ้าข้าพเจ้าพบเห็นผู้บริหารโรงเรียนอ่านตำราทางวิชาการบ่อยๆ ข้าพเจ้าจึงนำตำราทางวิชาการไปอ่านบ้าง
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
18. ข้าพเจ้าเห็นเพื่อครูในดวงเรียนไปชมนิทรรศการทางวิชาการ ข้าพเจ้าจึงได้หาโอกาสไปชมด้วย
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
19. ข้าพเจ้าไม่พบว่าผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้าเป็นแบบอย่างในการอ่านตำราทางวิชาการ
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
20. ข้าพเจ้าได้เห็นแบบอย่างการอ่านเอกสารทางวิชาการจากผู้บริหารโรงเรียน ข้าพเจ้าจึงได้นำไปอ่านบ้าง
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
-

แบบสอบถามฉบับที่ 12

เรื่อง บรรยากาศทางสังคมในโรงเรียน

คำแนะนำในการตอบ

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะทราบเกี่ยวกับลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้บริหารโรงเรียน และระหว่างครูกับเพื่อนครูในโรงเรียนด้วยกัน ขอให้ท่านอ่านข้อความแล้วพิจารณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงของท่าน กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

1. ผู้บริหารโรงเรียนได้มอบหมายงานสำคัญ ๆ ให้ข้าพเจ้ารับผิดชอบไปดำเนินการ

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
2. ผู้บริหารโรงเรียนมีความเป็นกันเองกับข้าพเจ้าในการทำงาน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
3. ผู้บริหารโรงเรียนกับข้าพเจ้ามีความใกล้ชิดสนิทสนมในการทำงาน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
4. ข้าพเจ้ากับครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนสามารถมอบหมายทำงานแทนกันได้

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
5. ครูในโรงเรียนของข้าพเจ้ามีความขัดแย้งและแบ่งพรรคแบ่งพวกกันในการทำงาน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
6. ผู้บริหารโรงเรียนกับข้าพเจ้ามีความขัดแย้งกันในการทำงาน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย
7. ผู้บริหารโรงเรียนกับข้าพเจ้าได้ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

18. ผู้บริหาร โรงเรียน ไม่นับสนนส่ง เสริมแก่ข้าพเจ้าในการทำงานในโรงเรียน

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

19. ข้าพเจ้ากับครูส่วนใหญ่ในโรงเรียนไม่ค่อยจะได้สนทนาและปรึกษาหารือกันในการทำ
งานในโรงเรียน

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

20. ผู้บริหารโรงเรียนของข้าพเจ้ากับข้าพเจ้าได้มี การปรึกษาหารือและแลกเปลี่ยนความ
คิดเห็นกันในการทำงานในโรงเรียน

.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเลย

.....

ภาคผนวก ข.

ตาราง 1 จำแนกจำนวนครูตามเพศ กับลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังต่างๆ พร้อมกัน

ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง	เพศ			
	ชาย		หญิง	
	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
<u>อายุ</u>				
20-29 ปี	35	14.8	25	10.8
30-39 ปี	97	41.1	87	37.5
40-49 ปี	75	31.8	78	33.6
50-59 ปี	29	12.3	42	18.1
รวม	236	100.0	232	100.0
<u>ระดับการศึกษา</u>				
ต่ำกว่าอนุปริญญา	22	9.3	39	16.8
อนุปริญญา	68	28.8	63	27.2
ปริญญาตรี	142	60.2	118	50.9
ปริญญาโท	4	1.7	12	5.2
รวม	236	100.0	232	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง	เพศ			
	ชาย		หญิง	
	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
ระยะเวลาทำการสอน				
1-5 ปี	27	11.4	24	10.4
6-10 ปี	58	24.7	40	17.3
11-15 ปี	48	20.3	46	19.8
16-20 ปี	43	18.2	43	18.5
21-25 ปี	38	16.1	46	19.8
26-30 ปี	22	9.3	32	13.8
31-35 ปี	-	-	1	0.4
รวม	236	100.0	232	100.0
จำนวนปีหลังจบการศึกษา				
1-5 ปี	30	12.7	41	17.7
6-10 ปี	105	44.5	69	29.7
11-15 ปี	31	13.1	30	12.9
16-20 ปี	28	11.9	28	12.1
21-25 ปี	31	13.1	47	20.3
26-30 ปี	11	4.7	16	6.9
31-35 ปี	-	-	1	0.4
รวม	236	100.0	232	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง	เพศ			
	ชาย		หญิง	
	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
การศึกษาต่อเพิ่มเติม				
ไม่ได้ศึกษาต่อ	170	72.0	170	73.3
ได้ศึกษาต่อ	66	28.0	62	26.7
รวม	236	100.0	232	100.0
ขนาดของ โรงเรียน				
เล็ก	76	32.2	99	42.7
กลาง	78	33.1	67	28.9
ใหญ่	82	34.7	66	28.4
รวม	236	100.0	232	100.0
ลักษณะที่ตั้งของ โรงเรียน				
เมืองแออัดมาก	43	18.2	44	19.0
เมืองแออัดปานกลาง	39	16.5	25	10.8
เมืองแออัดน้อย	30	12.7	36	15.5
ชานเมือง	124	52.6	127	54.7
รวม	236	100.0	232	100.0

ตาราง 2 จำนวนบุตร ตามอายุ กับลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลังต่างๆ พร้อมกัน

ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง	อายุ				
	20-29 ปี	30-39 ปี	40-49 ปี	50-59 ปี	
	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน
<u>ระดับการศึกษา</u>					
ต่ำกว่าอนุปริญญา	-	1	35	16.3	35
อนุปริญญา	33	27	46	30.1	25
ปริญญาตรี	27	143	79	51.7	11
ปริญญาโท	-	13	3	1.9	-
รวม	60	184	153	100.0	71
<u>ระยะเวลาทำการศึกษา</u>					
1-5 ปี	45	6	-	-	-
6-10 ปี	15	83	-	-	-
11-15 ปี	-	83	10	6.5	1
16-20 ปี	-	12	70	45.8	4
21-25 ปี	-	-	62	40.5	22
26-30 ปี	-	-	11	7.2	43
31-35 ปี	-	-	-	-	1
รวม	60	184	153	100.0	71

ตาราง 2 (ต่อ)

	อายุ							
	20-29ปี	30-39ปี	40-49ปี	50-59ปี				
ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน			
จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์			
<u>จำนวนมีหลังจบการศึกษา</u>								
1-5 ปี	25	41.7	28	15.2	18	11.8	-	-
6-10 ปี	35	58.3	99	53.8	29	18.9	11	15.5
11-15 ปี	-	-	48	26.1	12	7.8	1	1.4
16-20 ปี	-	-	9	4.9	46	30.1	1	1.4
21-25 ปี	-	-	-	-	47	30.7	31	43.7
26-30 ปี	-	-	-	-	1	0.7	26	36.6
31-35 ปี	-	-	-	-	-	-	1	1.4
รวม	60	100.0	184	100.0	153	100.0	71	100.0
<u>การศึกษาต่อเพิ่มเติม</u>								
ไม่ได้ศึกษาต่อ	59	98.3	124	67.4	96	62.7	61	85.9
ได้ศึกษาต่อ	1	1.7	60	32.6	57	37.3	10	14.1
รวม	60	100.0	184	100.0	153	100.0	71	100.0
<u>ขนาดของโรงเรียน</u>								
เล็ก	19	31.7	71	38.6	58	37.9	27	38.0
กลาง	20	33.3	61	33.2	45	29.4	19	26.8
ใหญ่	21	35.0	52	28.2	50	32.7	25	35.2
รวม	60	100.0	184	100.0	153	100.0	71	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง	อายุ			
	20-29ปี จำนวน เปอร์เซ็นต์ จำนวน	30-39ปี จำนวน เปอร์เซ็นต์ จำนวน	40-49ปี จำนวน เปอร์เซ็นต์ จำนวน	50-59ปี จำนวน เปอร์เซ็นต์ จำนวน
<u>ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน</u>				
เมืองแออัดมาก	13 21.7 33 17.2 24 15.7 17 23.9			
เมืองแออัดปานกลาง	5 8.3 24 13.1 22 14.4 13 19.3			
เมืองแออัดน้อย	7 11.7 28 15.2 23 15.0 8 11.3			
ชานเมือง	35 58.3 99 53.8 84 54.9 33 46.5			
รวม	60 100.0 184 100.0 153 100.0 71 100.0			

ตาราง 3 จำนวนจำนวนครู ตามระดับการศึกษาและลักษณะภูมิหลัง พร้อมกัน

ลักษณะภูมิหลังของครู	ระดับการศึกษา					
	ต่ำกว่าอนุปริญญา	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาโท	ปริญญาโท
	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
<u>ระยะเวลาทำการสอน</u>						
1-5 ปี	-	-	27	20.6	24	9.2
6-10 ปี	-	-	22	16.8	74	28.5
11-15 ปี	3	4.9	13	9.9	67	25.7
16-20 ปี	11	18.1	21	16.1	53	20.4
21-25 ปี	21	34.4	34	25.9	27	10.4
26-30 ปี	25	41.0	14	10.7	15	5.8
31-35 ปี	1	1.6	-	-	-	-
รวม	61	100.0	131	100.0	260	100.0
<u>จำนวนปีหลังจบการศึกษา</u>						
1-5 ปี	-	-	9	6.9	55	21.1
6-10 ปี	2	3.3	42	32.1	125	48.1
11-15 ปี	4	6.6	7	5.3	51	19.6
16-20 ปี	33	54.1	23	17.5	28	10.8
21-25 ปี	21	34.4	44	33.6	1	0.4
26-30 ปี	1	1.6	6	4.6	-	-
31-35 ปี	-	-	-	-	-	-
รวม	61	100.0	131	100.0	260	100.0

ตาราง 3 (ต่อ)

ขนาดของโรงเรียน	ระดับการศึกษา			
	ต่ำกว่าอนุปริญา จำนวน	อนุปริญา จำนวน	ปริญาตรี จำนวน	ปริญาโท จำนวน
เล็ก	19	48	106	2
กลาง	22	36	80	7
ใหญ่	20	47	74	7
รวม	61	131	260	16
	31.1	36.6	40.8	12.4
	36.1	27.5	30.8	43.8
	32.8	35.9	28.4	43.8
	100.0	100.0	100.0	100.0
ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน				
เมืองแอ๊ดมาก	7	24	49	7
เมืองแอ๊ดปานกลาง	8	19	36	1
เมืองแอ๊ดน้อย	11	10	42	3
ชานเมือง	35	78	133	5
รวม	61	131	260	16
	11.5	18.3	18.8	43.7
	13.1	14.5	13.8	6.3
	18.0	7.6	16.2	18.7
	57.4	59.6	51.2	31.3
	100.0	100.0	100.0	100.0

ตาราง 4 จำแนกจำนวนครูตามขนาดของ โรงเรียนและลักษณะภูมิหลังต่างๆ พร้อมกัน

ลักษณะภูมิหลังของครู	ขนาดของ โรงเรียน					
	เล็ก		กลาง		ใหญ่	
	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
ระยะเวลาทำการสอน						
1-5 ปี	18	10.3	18	12.4	15	10.1
6-10 ปี	38	21.7	29	20.0	31	20.9
11-15 ปี	32	18.3	32	22.1	30	20.3
16-20 ปี	37	21.1	23	15.8	25	17.6
21-25 ปี	28	16.0	31	21.4	25	16.9
26-30 ปี	22	12.6	12	8.3	20	13.5
31-35 ปี	-	-	-	-	1	0.7
รวม	175	100.0	145	100.0	148	100.0
จำนวนปีหลังจบการศึกษา						
1-5 ปี	32	18.3	22	15.2	17	11.5
6-10 ปี	61	34.9	6	42.1	52	35.1
11-15 ปี	20	11.4	19	13.1	22	14.9
16-20 ปี	21	12.0	11	7.6	24	16.2
21-25 ปี	30	17.1	25	17.2	23	15.5
26-30 ปี	11	6.3	7	4.8	9	6.1
31-35 ปี	-	-	-	-	1	0.7
รวม	175	100.0	145	100.0	148	100.0

ตาราง 4 (ต่อ)

ลักษณะภูมิหลังของครู	ขนาดของโรงเรียน					
	เล็ก		กลาง		ใหญ่	
	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์
<u>การศึกษาต่อเพิ่มเติม</u>						
ไม่ได้ศึกษาต่อ	129	73.7	98	67.6	113	76.4
ได้ศึกษาต่อ	49	26.3	47	32.4	35	23.6
รวม	175	100.0	145	100.0	148	100.0
<u>ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน</u>						
เมืองแออัดมาก	25	14.3	25	17.2	37	25.0
เมืองแออัดปานกลาง	17	9.7	24	16.6	23	15.5
เมืองแออัดน้อย	18	10.3	22	15.2	26	17.6
ชานเมือง	115	65.7	74	51.0	62	41.9
รวม	175	100.0	145	100.0	148	100.0

ตาราง 5 จำแนกจำนวนครู ตามลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนและลักษณะภูมิหลังต่างๆ พร้อมกัน

ลักษณะภูมิหลังของครู	ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน							
	เมืองแออัดมาก	เมืองแออัดปานกลาง	เมืองแออัดน้อย	ชานเมือง	จำนวน	เปอร์เซ็นต์		
จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	จำนวน	เปอร์เซ็นต์	
<u>ระยะเวลาทำการสอน</u>								
1-5 ปี	9	10.4	4	6.3	4	6.2	34	13.5
6-10 ปี	17	19.5	14	21.9	16	24.2	51	20.3
11-15 ปี	23	26.4	9	14.0	16	24.2	46	18.2
16-20 ปี	15	17.2	9	14.0	9	13.6	53	21.1
21-25 ปี	15	17.2	14	21.9	16	24.2	39	15.6
26-30 ปี	7	8.1	14	21.9	5	7.6	28	11.2
31-35 ปี	1	1.2	-	-	-	-	-	-
รวม	87	100.0	64	100.0	66	100.0	251	100.0
<u>จำนวนปีหลังจบการศึกษา</u>								
1-5 ปี	11	12.7	5	7.8	11	16.7	44	17.5
6-10 ปี	34	39.1	26	40.6	22	33.3	92	96.7
11-15 ปี	13	14.9	11	17.2	7	10.6	30	12.0
16-20 ปี	11	12.7	5	7.8	10	15.1	30	12.0
21-25 ปี	13	14.9	14	21.9	11	16.7	40	15.9
26-30 ปี	4	4.6	3	4.7	5	7.6	15	5.9
31-35 ปี	1	1.1	-	-	-	-	-	-
รวม	87	100.0	64	100.0	66	100.0	251	100.0

ตาราง 6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญ
ของความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา และบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียน
พร้อมกันในกลุ่มรวม

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(12)	(22)
ระดับการศึกษา บรรยากาศดี					61.55	61.81	70.38
ต่ำ	น้อย	(11)	134	60.38	1.17	1.43	10.00*
สูง	น้อย	(21)	104	61.55	-	0.26	8.83*
ต่ำ	มาก	(12)	58	61.81		-	8.57*
สูง	มาก	(22)	172	70.38			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญ
ของความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามอายุ และบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียนพร้อมกัน
ในกลุ่มครูหญิง

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(11)	(22)	(12)
อายุ	บรรยากาศดี				60.97	61.28	70.92
มาก	น้อย	(21)	79	58.56	2.41	2.72	12.36*
น้อย	น้อย	(11)	46	60.97	-	0.31	9.95*
มาก	มาก	(22)	39	61.28		-	9.64*
น้อย	มาก	(12)	68	70.92			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญ
 ของความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา และบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียน
 ร่วมกันในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(11)	(12)
ระดับการศึกษา	บรรยากาศดี				59.00	63.27	69.76
สูง	น้อย	(21)	6	54.83	4.17	8.44*	14.93*
สูง	มาก	(22)	5	59.00	-	4.27	10.76*
ต่ำ	น้อย	(11)	59	63.27		-	6.49*
ต่ำ	มาก	(12)	173	69.76			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญ ของความรู้ของครูเมื่อพิจารณาตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีของสังคมภายในโรงเรียน แยกกันจากครู 11 กลุ่ม

กลุ่มเปรียบเทียบ	อายุ		ระดับการศึกษา		บรรยากาศที่ดี	
	น้อย	มาก	ต่ำ	สูง	น้อย	มาก
เพศชาย	68.28 (8.01)	62.75 (6.38)	61.88 (6.15)	68.28 (7.58)	62.55 (6.70)	69.00 (6.57)
เพศหญิง	66.91 (8.38)	59.46 (6.35)	- -	- -	59.40 (6.35)	66.90 (8.38)
ระยะเวลาทำการสอนน้อย	68.11 (8.10)	56.72 (8.00)	62.49 (7.64)	69.46 (7.93)	62.85 (5.70)	71.10 (7.37)
ระยะเวลาทำการสอนมาก	- -	- -	59.95 (4.86)	62.70 (7.66)	59.40 (6.10)	63.75 (7.29)
ไม่ได้ศึกษาต่อ	66.31 (8.33)	59.55 (5.54)	- -	- -	60.45 (6.18)	66.75 (8.33)
ได้ศึกษาต่อ	71.68 (6.29)	64.35 (7.49)	- -	- -	62.55 (6.41)	70.95 (7.16)
โรงเรียนขนาดเล็ก	67.23 (8.52)	61.32 (6.05)	60.59 (6.46)	66.75 (7.95)	60.15 (8.09)	67.50 (8.52)
โรงเรียนขนาดกลาง	66.41 (8.01)	60.59 (6.25)	61.46 (5.57)	65.19 (8.82)	61.05 (6.35)	70.20 (8.10)
โรงเรียนขนาดใหญ่	66.45 (7.36)	60.60 (6.56)	- -	- -	61.35 (7.02)	66.90 (7.75)

ตาราง 9 (ต่อ)

กลุ่มเปรียบเทียบ	อายุ		ระดับการศึกษา		บรรยาภาคที่ดีๆ	
	น้อย	มาก	ต่ำ	สูง	น้อย	มาก
โรงเรียนในเมือง	69.15 (8.21)	60.62 (6.90)	60.72 (6.55)	67.49 (8.85)	60.90 (7.10)	68.85 (8.94)
โรงเรียนชานเมือง	66.39 (8.00)	61.34 (6.24)	60.87 (5.71)	66.63 (8.07)	60.90 (5.81)	67.65 (7.08)

() = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของการรู้
 เมื่อพิจารณาตามเพศ การให้บริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติของครูในกลุ่มชนเมือง

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(211)	(212)	(111)	(222)	(112)	(122)	(121)	
เพศ การบริการและการมีแบบ												
การส่งเสริม		อย่าง		60.94	63.50	64.11	66.17	66.25	67.00	70.76		
หญิง	มาก	น้อย	(221)	13	60.92	0.02	2.58	3.19	5.25*	5.33*	6.08*	9.84*
หญิง	น้อย	น้อย	(211)	71	60.94	-	2.56	3.17*	5.23*	5.31*	6.06*	9.82*
หญิง	น้อย	มาก	(212)	20	63.50	-	0.61	2.67	2.75	3.50	7.26*	
ชาย	น้อย	น้อย	(111)	59	64.11	-	2.06	2.14	2.89	6.65*		
หญิง	มาก	มาก	(222)	23	66.17	-	0.08	0.83	4.59*			
ชาย	มาก	มาก	(122)	32	66.25	-	0.75	4.51				
ชาย	น้อย	มาก	(112)	20	67.00	-	3.76					
ชาย	มาก	น้อย	(121)	13	70.76	-						

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้
เมื่อพิจารณาตามเพศ การได้รับการบริการและการส่งเสริมพร้อมกับของครูในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(11)	(22)	(12)
เพศ	การได้รับการบริการและการส่งเสริม				66.34	66.56	67.07
หญิง	น้อย	(21)	67	60.73	5.61*	5.83*	6.34*
ชาย	น้อย	(11)	38	66.34	-	0.22	0.73
หญิง	มาก	(22)	32	66.56		-	0.51
ชาย	มาก	(12)	38	67.07			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญ ของความรู้ของครูเมื่อพิจารณาตามเพศ การได้รับบริการและการส่งเสริมการมีแบบอย่างปฏิบัติ แยกจากกันจากครู 15 กลุ่ม

กลุ่มเปรียบเทียบ	เพศ		การบริการฯ		มีแบบอย่าง	
	ชาย	หญิง	น้อย	มาก	น้อย	มาก
อายุน้อย	-	-	67.05	69.55	-	-
	-	-	(8.22)	(6.91)	-	-
อายุมาก	62.75	59.46	-	-	-	-
	(6.38)	(6.35)	-	-	-	-
ระยะเวลาทำการสอนน้อย	-	-	66.92	69.61	-	-
	-	-	(8.67)	(6.99)	-	-
ระยะเวลาทำการสอนมาก	62.80	59.75	61.80	63.61	-	-
	(6.45)	(5.98)	(6.79)	(6.10)	-	-
เพิ่งจบการศึกษา	67.16	64.85	66.14	68.15	-	-
	(7.92)	(8.80)	(8.60)	(7.11)	-	-
จบการศึกษามานาน	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
การศึกษาต่ำ	61.88	59.86	-	-	-	-
	(6.51)	(5.47)	-	-	-	-
การศึกษาสูง	68.82	65.68	65.68	68.22	-	-
	(7.58)	(9.19)	(9.13)	(7.70)	-	-
ไม่ได้ศึกษาต่อ	65.00	61.47	62.07	64.81	-	-
	(8.08)	(7.40)	(7.64)	(8.08)	-	-

ตาราง 12 (ต่อ)

กลุ่มเปรียบเทียบ	เพศ		การบริการฯ		มีแบบอย่าง	
	ชาย	หญิง	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ได้ศึกษาต่อ	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
โรงเรียนขนาดเล็ก	66.71	62.61	62.76	66.84	-	-
	(7.73)	(7.75)	(7.79)	(7.68)	-	-
โรงเรียนขนาดกลาง	-	-	61.41	65.14	-	-
	-	-	(8.02)	(7.12)	-	-
โรงเรียนขนาดใหญ่	64.42	62.47	62.07	65.01	-	-
	(7.62)	(6.28)	(8.48)	(7.18)	-	-
โรงเรียนในเมือง	-	-	63.23	66.15	-	-
	-	-	(9.69)	(7.85)	-	-
โรงเรียนชานเมือง	65.83	62.29	-	-	-	-
	(7.57)	(7.34)	-	-	-	-

() = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญ
ของความรู้ เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาทำการสอน และที่ตั้งของ โรงเรียนพร้อมกันของครูใน
กลุ่มรวม

		(21)	(12)	(11)			
ระยะเวลาทำการสอน	กลุ่มเปรียบเทียบ ที่ตั้งของโรงเรียน	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย			
		48.79	66.26	69.15			
มาก	ชานเมือง	(22)	120	46.94	1.85	19.32*	22.21*
มาก	ในเมือง	(21)	105	48.79	-	17.47*	20.36*
น้อย	ชานเมือง	(12)	131	66.26	-	-	2.89*
น้อย	ในเมือง	(11)	112	69.15	-	-	-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญ
ของความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาทำการสอน และที่ตั้งของโรงเรียนพร้อมกัน
ในกลุ่มครูหญิง

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(12)	(11)
ระยะเวลาทำการสอน ที่ตั้งของ โรงเรียน					60.32	64.56	66.25
มาก	ในเมือง	(21)	56	59.82	0.50	4.74*	6.43*
มาก	ชานเมือง	(22)	34	60.32	-	4.24*	5.93*
น้อย	ชานเมือง	(12)	32	64.56		-	1.69
น้อย	ในเมือง	(11)	43	66.25			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญ
ของความรู้ เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาทำการสอน และที่ตั้งของ โรงเรียนพร้อมกันของครูใน
กลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาต่อ

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(12)	(11)
ระยะเวลาทำการสอน	ที่ตั้งของโรงเรียน				60.45	64.96	67.67
มาก	ชานเมือง	(21)	68	58.73	1.72	6.23*	8.94*
มาก	ชานเมือง	(22)	87	60.45	-	4.51*	7.22*
น้อย	ชานเมือง	(12)	101	64.96		-	2.71*
น้อย	ในเมือง	(11)	84	67.67			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญ
 ของความรู้ เมื่อพิจารณาตามขนาดของ โรงเรียน และที่ตั้งของ โรงเรียนพร้อมกันของครูใน
 กลุ่มครูชาย

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(11)	(21)	(12)
ขนาดของโรงเรียน	ที่ตั้งของโรงเรียน						
					64.76	65.28	67.66
ใหญ่	ชานเมือง	(22)	36	63.30	1.46	1.98	4.36*
เล็ก	ในเมือง	(11)	25	64.76	-	0.52	2.50
ใหญ่	ในเมือง	(21)	46	65.28		-	2.38
เล็ก	ชานเมือง	(12)	51	67.66			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญ
ของความรู้ เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน และที่ตั้งของโรงเรียนพร้อมกันของครูใน
กลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำ

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(12)	(21)
ขนาดของโรงเรียน	ที่ตั้งของโรงเรียน						
					60.60	61.87	62.40
เล็ก	ในเมือง	(11)	19	57.36	3.24*	4.51*	5.04*
ใหญ่	ชานเมือง	(22)	35	60.60	-	1.27	1.80
เล็ก	ชานเมือง	(12)	48	61.87		-	0.53
ใหญ่	ในเมือง	(21)	32	63.40			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญ ของความรู้ของครูเมื่อพิจารณาตามระยะเวลาทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน แยกกันจากครู 10 กลุ่ม

กลุ่มเปรียบเทียบ	เวลาทำการสอน		ขนาดของโรงเรียน		ที่ตั้งของโรงเรียน	
	น้อย	มาก	เล็ก	ใหญ่	ในเมือง	ชานเมือง
เพศชาย	68.03	62.27	-	-	-	-
	(7.92)	(6.02)	-	-	-	-
เพศหญิง	65.53	60.01	-	-	-	-
	(8.73)	(5.86)	-	-	-	-
อายุน้อย	67.34	56.55	-	-	67.73	64.68
	(8.19)	(4.77)	-	-	(7.60)	(8.31)
อายุมาก	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
เพิ่งจบการศึกษา	66.96	61.56	-	-	-	-
	(8.34)	(6.86)	-	-	-	-
จบการศึกษามานาน	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
การศึกษาต่ำ	62.68	60.22	-	-	-	-
	(7.28)	(5.16)	-	-	-	-
การศึกษาสูง	68.43	62.00	-	-	-	-
	(8.23)	(6.89)	-	-	-	-

ตาราง 18 (ต่อ)

กลุ่มเปรียบเทียบ	เวลาทำการสอน		ขนาดของโรงเรียน		ที่ตั้งของโรงเรียน	
	น้อย	มาก	เล็ก	ใหญ่	ในเมือง	ชานเมือง
ไม่ได้ศึกษาต่อ	65.79	59.98	-	-	-	-
	(8.50)	(5.48)	-	-	-	-
ได้ศึกษาต่อ	71.08	63.00	-	-	-	-
	(6.36)	(6.59)	-	-	-	-

() = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 19 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนความตระหนักรู้ถึงประโยชน์ และความสำคัญของการเรียนรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจในสังคมที่พร้อมกันของครูในกลุ่มในเมือง

		(211)	(121)	(112)	(212)	(221)	(122)	(222)			
กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส จำนวนคน ค่าเฉลี่ย									
ทัศนคติที่ดี		การมุ่งอนาคต แรงจูงใจ									
น้อย	ต่ำ	(111)	53	58.67	0.59	2.20	2.45	6.75*	11.66*	11.80*	13.92*
มาก	ต่ำ	(211)	30	59.26	-	1.61	1.86	6.16*	11.07*	11.21*	13.33*
น้อย	สูง	(121)	8	60.87	-	0.25	4.55	9.46*	9.60*	11.72*	
น้อย	ต่ำ	(112)	16	61.12	-	-	4.30	9.21*	9.35*	11.47*	
มาก	ต่ำ	(212)	19	65.42	-	-	-	4.91*	5.05*	7.17*	
มาก	สูง	(221)	15	70.33	-	-	-	-	0.14	2.26	
น้อย	สูง	(122)	17	70.47	-	-	-	-	-	2.12	
มาก	สูง	(222)	59	72.59	-	-	-	-	-	-	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 20 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญ
ของความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู และการมุ่งอนาคต
พร้อมกันในกลุ่มครูหญิง

กลุ่มเปรียบเทียบ		ทัศนคติที่ดี	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(12)	(22)
ทัศนคติที่ดี	มุ่งอนาคต				60.83	64.38	70.93
น้อย	ต่ำ	(11)	79	58.11	2.72*	6.27*	12.82*
มาก	ต่ำ	(21)	59	60.83	-	3.55*	10.10*
น้อย	สูง	(12)	31	64.38	-	-	6.59*
มาก	สูง	(22)	63	70.93	-	-	-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญ
ของความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู และการมุ่งอนาคต
พร้อมกัน ในกลุ่มที่จบการศึกษามานาน

กลุ่มเปรียบเทียบ		ทัศนคติที่ดี	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(21)	(12)
ทัศนคติที่ดี	มุ่งอนาคต				59.25	60.13	66.22
น้อย	ต่ำ	(11)	79	58.11	2.72*	6.27*	12.82*
มาก	สูง	(21)	59	60.83	-	3.55*	10.10*
มาก	ต่ำ	(12)	31	64.38		-	6.59*
น้อย	สูง	(22)	63	70.93			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 22 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญ
ของความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู และการมุ่งอนาคต
พร้อมกันในกลุ่มที่ได้ศึกษาต่อ

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(12)	(22)
ทัศนคติที่ดี	มุ่งอนาคต						
					64.12	66.10	73.70
น้อย	ต่ำ	(11)	31	61.61	2.51	4.49*	12.09*
มาก	สูง	(21)	24	64.12	-	1.98	9.58*
น้อย	สูง	(12)	19	66.10		-	7.60*
มาก	ต่ำ	(22)	54	73.70			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 23 ค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักถึงประโยชน์ และความสำคัญของความรู้
เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
แยกกันจากครู 17 กลุ่ม

กลุ่มเปรียบเทียบ	ทัศนคติที่ดี		มุ่งอนาคต		แรงจูงใจ	
	น้อย	มาก	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง
เพศชาย	63.30 (7.64)	68.06 (7.32)	61.66 (5.93)	69.56 (7.43)	65.77 (8.16)	71.03 (6.61)
เพศหญิง	59.88 (7.07)	66.04 (8.24)	59.27 (6.17)	68.77 (7.76)	65.40 (7.99)	70.13 (7.29)
อายุน้อย	64.26 (8.24)	69.93 (7.36)	61.45 (7.04)	70.80 (6.85)	59.82 (7.18)	63.93 (6.12)
อายุมาก	59.41 (6.14)	62.91 (6.56)	59.78 (5.63)	64.62 (7.74)	61.12 (6.30)	67.25 (7.76)
ระยะเวลาทำการสอนน้อย	64.04 (8.70)	70.00 (7.33)	61.26 (7.51)	70.94 (6.82)	68.79 (7.91)	71.52 (6.42)
ระยะเวลาทำการสอนมาก	59.63 (5.78)	62.95 (6.59)	59.87 (5.33)	64.66 (7.62)	61.75 (6.39)	67.21 (7.78)
เพิ่งจบการศึกษา	62.35 (8.07)	69.10 (7.42)	61.00 (6.82)	69.96 (7.39)	66.62 (8.29)	71.12 (6.70)
จบการศึกษามานาน	-	-	59.32 (4.88)	62.23 (5.43)	58.81 (5.80)	63.70 (6.27)
การศึกษาต่ำ	-	-	59.50 (4.80)	64.85 (7.60)	62.94 (6.66)	66.14 (8.05)

ตาราง 23 (ต่อ)

กลุ่มเปรียบเทียบ	ทัศนคติที่ดี		มุ่งอนาคต		แรงจูงใจ	
	น้อย	มาก	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง
การศึกษาสูง	62.92 (8.38)	69.92 (7.27)	61.50 (7.56)	70.41 (7.12)	66.79 (8.36)	71.62 (6.24)
ไม่ได้ศึกษาต่อ	61.80 (7.69)	65.38 (7.61)	59.67 (5.94)	67.97 (7.79)	64.46 (8.53)	69.41 (7.01)
ได้ศึกษาต่อ	63.32 (6.80)	70.75 (7.06)	62.70 (6.44)	71.72 (6.46)	68.15 (6.29)	73.17 (6.05)
โรงเรียนขนาดเล็ก	61.92 (7.23)	66.56 (8.01)	60.38 (6.07)	68.44 (7.66)	64.59 (7.86)	70.18 (6.96)
โรงเรียนขนาดกลาง	60.94 (6.90)	67.26 (7.38)	60.29 (6.11)	68.92 (7.30)	59.12 (5.52)	64.08 (6.35)
โรงเรียนขนาดใหญ่	61.05 (7.19)	67.46 (7.40)	60.30 (6.06)	69.40 (7.42)	67.13 (8.50)	70.12 (6.92)
โรงเรียนในเมือง	61.41 (7.51)	67.78 (8.58)	60.24 (6.44)	70.72 (7.57)	67.04 (8.69)	71.84 (6.88)
โรงเรียนชานเมือง	61.73 (7.59)	66.36 (6.99)	60.42 (5.94)	67.98 (7.36)	64.76 (7.59)	69.53 (6.77)

() = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 24 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตาม อายุ และระดับการศึกษาพร้อมกันในกลุ่มรวม

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(12)	(22)
อายุ	ระดับการศึกษา				50.01	50.06	58.97
มาก	ต่ำ	(21)	131	45.83	4.18*	4.23*	13.14*
มาก	สูง	(22)	61	50.01	-	0.05	8.96*
น้อย	ต่ำ	(11)	91	50.06		-	8.91*
น้อย	สูง	(12)	185	58.97			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 25 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตาม
ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนพร้อมกันในกลุ่มรวม

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(12)	(22)
ระดับการศึกษา	บรรยากาศดี				47.18	51.58	58.72
ต่ำ	น้อย	(11)	134	47.14	0.04	4.44*	11.58*
ต่ำ	มาก	(12)	58	47.18	-	4.40*	11.54*
สูง	น้อย	(21)	58	51.58		-	7.14*
สูง	มาก	(22)	172	58.72			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ทำงานสัมฤทธิ์ในโรงเรียนพร้อมกันในกลุ่มครูหญิง

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส จำนวนคน ค่าเฉลี่ย		(211)	(112)	(221)	(111)	(121)	(222)	(122)	
อายุ	ระดับการศึกษา	บรรยากาศดี		45.16	47.75	48.41	49.87	51.36	51.68	61.16	
มาก	ต่ำ	มาก (212)	23	44.47	0.69	3.28	3.94*	5.40*	6.89*	7.21*	16.69*
มาก	ต่ำ	น้อย (211)	55	45.16	-	2.59	3.25*	4.71*	6.20*	6.52*	16.00*
น้อย	ต่ำ	มาก (112)	8	47.75	-	0.66	2.12	3.61	3.93	13.41*	
มาก	สูง	น้อย (221)	24	48.41	-	1.46	2.95	3.27	12.75*		
น้อย	ต่ำ	น้อย (111)	16	49.87	-	1.49	1.81	11.29*			
น้อย	สูง	น้อย (121)	30	51.36	-	0.32	9.80*				
มาก	สูง	มาก (222)	16	51.68	-	9.48*					
น้อย	สูง	มาก (122)	60	61.16	-						

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่มีทางสังคมภายในโรงเรียนพร้อมกันในกลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง

		(212)	(221)	(112)	(111)	(222)	(121)	(122)			
กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย							
อายุ	ระดับการศึกษา	บรรยากาศดี									
มาก	ต่ำ	น้อย (211)	33	46.84	1.60	2.16	3.41	3.63*	4.36*	11.71*	16.64*
มาก	ต่ำ	มาก (212)	9	48.44	-	0.56	1.81	2.03	2.76	10.11*	15.04*
มาก	สูง	น้อย (221)	17	49.00	-	-	1.25	1.47	2.20	9.55*	14.48*
น้อย	ต่ำ	มาก (112)	4	50.25	-	-	-	0.22	0.95	8.30*	13.23*
น้อย	ต่ำ	น้อย (111)	21	50.47	-	-	-	0.73	0.73	8.08*	13.01*
มาก	สูง	มาก (222)	15	51.20	-	-	-	-	-	7.35*	12.28*
น้อย	สูง	น้อย (121)	20	58.55	-	-	-	-	-	-	4.93*
น้อย	สูง	มาก (122)	29	63.48	-	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 28 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู
เมื่อนิยามตามระดับการศึกษา และบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียนพร้อมกัน
ในกลุ่มครูหญิง

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(11)	(21)	(22)
ระดับการศึกษา	บรรยากาศดี				46.22	50.05	56.17
ต่ำ	มาก	(12)	31	45.32	0.90	4.73*	10.85*
ต่ำ	น้อย	(11)	71	46.22	-	3.83*	9.95*
สูง	น้อย	(21)	54	50.05		-	6.12*
สูง	มาก	(22)	76	56.17			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู
เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา และบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียนพร้อมกัน
ในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(11)	(21)	(22)
ระดับการศึกษา		บรรยากาศดี			46.18	49.32	56.81
ต่ำ	มาก	(12)	29	45.75	0.43	3.57*	11.06*
ต่ำ	น้อย	(11)	38	46.18	-	3.14*	10.63*
สูง	น้อย	(21)	37	49.32		-	7.49*
สูง	มาก	(22)	71	56.81			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 30 การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู
เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาและบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียน พร้อมกัน
ในกลุ่มครูโรงเรียนในเมือง

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(11)	(21)	(22)
ระดับการศึกษา	บรรยากาศดี				48.12	53.56	59.78
ต่ำ	มาก	(12)	23	47.91	0.21	5.65*	11.87*
ต่ำ	น้อย	(11)	56	48.12	-	5.44*	11.66*
สูง	น้อย	(21)	48	53.56		-	6.22*
สูง	มาก	(22)	90	59.78			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 31 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู
เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา และบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียนพร้อมกัน
ในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(11)	(21)	(22)
ระดับการศึกษา	บรรยากาศดี				45.85	47.70	53.10
ต่ำ	มาก	(12)	40	45.55	0.30	2.15	7.55*
ต่ำ	น้อย	(11)	87	45.85	-	1.85	7.25*
สูง	น้อย	(21)	48	47.70		-	5.40*
สูง	มาก	(22)	50	53.10			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 32 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู
เมื่อนิยามตามระดับการศึกษา และบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียนพร้อมกัน
ในกลุ่มครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(12)	(22)
ระดับการศึกษา	บรรยากาศดี				60.68	61.81	69.94
ต่ำ	น้อย	(11)	133	60.37	3.01	1.44	9.57*
สูง	น้อย	(21)	58	60.68	-	1.13	9.29*
ต่ำ	มาก	(12)	58	61.81		-	8.13*
สูง	มาก	(22)	91	69.94			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 33 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามอายุ ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน แยกกันจากครู 11 กลุ่ม

กลุ่มเปรียบเทียบ	อายุ		ระดับการศึกษา		บรรยากาศที่ดี	
	น้อย	มาก	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง
เพศชาย	57.34 (7.30)	48.69 (6.91)	48.53 (5.80)	56.61 (8.15)	50.40 (6.55)	56.40 (8.15)
เพศหญิง	56.06 (8.81)	46.57 (6.17)	45.95 (5.47)	55.38 (8.94)	47.85 (6.84)	55.20 (8.71)
ระยะเวลาทำการสอนน้อย	57.09 (7.99)	47.09 (6.02)	49.90 (6.68)	59.10 (7.23)	52.50 (6.10)	59.70 (6.72)
ระยะเวลาทำการสอนมาก	- -	- -	45.75 (4.66)	50.45 (7.91)	46.50 (5.28)	49.80 (7.93)
ไม่ได้ศึกษาต่อ	55.29 (7.84)	46.18 (4.80)	47.16 (5.77)	56.23 (7.63)	48.60 (6.66)	54.45 (7.21)
ได้ศึกษาต่อ	61.18 (7.02)	50.77 (8.78)	- -	- -	51.30 (7.62)	58.35 (9.13)
โรงเรียนขนาดเล็ก	54.89 (8.26)	46.97 (6.60)	46.00 (5.29)	54.25 (8.55)	47.70 (6.60)	53.55 (6.74)
โรงเรียนขนาดกลาง	57.90 (8.46)	47.40 (6.06)	47.10 (6.20)	50.45 (8.59)	48.45 (5.35)	57.90 (7.41)
โรงเรียนขนาดใหญ่	57.75 (8.41)	48.45 (5.97)	48.45 (6.10)	57.00 (8.53)	50.70 (7.14)	57.70 (7.70)

ตาราง 33 (ต่อ)

กลุ่มเปรียบเทียบ	อายุ		ระดับการศึกษา		บรรยาภาคที่ตีพิมพ์	
	น้อย	มาก	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง
โรงเรียนในเมือง	59.45 (7.37)	48.47 (6.75)	48.06 (6.03)	57.60 (8.49)	50.17 (7.39)	57.30 (7.34)
โรงเรียนชานเมือง	54.49 (7.91)	46.75 (6.38)	46.53 (5.50)	54.44 (8.32)	47.85 (5.99)	54.30 (7.45)

() = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 34 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู
เมื่อพิจารณาตามเพศ และการมีแบบอย่างของการปฏิบัติพร้อมกันของครูในกลุ่มรวม

		(11)	(12)	(22)			
เพศ	กลุ่มเปรียบเทียบ การมีแบบอย่าง	รหัสนี้	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย			
		53.49	53.56	54.70			
หญิง	น้อย	(21)	133	48.65	4.84*	4.91*	6.05*
ชาย	น้อย	(11)	113	53.49	-	0.07	1.21
ชาย	มาก	(12)	123	53.56	-	-	1.44
หญิง	มาก	(22)	99	54.70	-	-	-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 35 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนความการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามเพศ การได้รับ
บริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติของครูในกลุ่มชุมชนเมือง

		(221)	(212)	(111)	(112)	(122)	(121)	(222)				
กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส จำนวนคน ค่าเฉลี่ย										
เพศ	การบริการและส่งเสริม	การมีแบบอย่าง										
หญิง	น้อย	น้อย	(211)	71	45.80	1.43	4.80*	5.99*	7.40*	8.07*	10.81*	11.33*
หญิง	มาก	น้อย	(221)	13	47.23	-	3.37	4.56*	5.97*	6.64*	9.38*	9.90*
หญิง	น้อย	มาก	(212)	20	50.60	-	-	1.19	2.60	3.27	6.01*	6.53*
ชาย	น้อย	น้อย	(111)	59	51.79	-	-	-	1.41	2.08	4.82*	5.34*
ชาย	น้อย	มาก	(112)	20	53.20	-	-	-	-	0.67	3.41	4.13
ชาย	มาก	มาก	(122)	32	53.87	-	-	-	-	-	2.74	3.26
ชาย	มาก	น้อย	(121)	13	56.61	-	-	-	-	-	-	0.52
หญิง	มาก	มาก	(222)	23	57.13	-	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 36 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู
เมื่อพิจารณาตามเพศ และการมีแบบอย่างของการปฏิบัติร่วมกันของครูที่มีการศึกษาด้า

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(22)	(11)
เพศ	การมีแบบอย่าง						
					47.91	48.10	49.19
หญิง	น้อย	(21)	72	54.05	2.86*	3.05*	4.14*
ชาย	มาก	(12)	46	47.91	-	0.19	1.28
หญิง	มาก	(22)	30	48.10		-	1.09
ชาย	น้อย	(11)	44	49.19			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 37 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู
เมื่อพิจารณาตามเพศ และการมีแบบอย่างของการปฏิบัติพร้อมกันของครูในกลุ่มที่ไม่ได้ศึกษาต่อ

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(12)	(11)
เพศ	การมีแบบอย่าง				52.25	52.61	53.21
หญิง	น้อย	(21)	106	47.63	4.62*	4.98*	5.58*
หญิง	มาก	(22)	64	52.25	-	0.36	0.96
ชาย	มาก	(12)	88	52.61		-	0.60
ชาย	น้อย	(11)	82	53.21			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 38 การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู
เมื่อพิจารณาตามเพศ และการมีแบบอย่างของการปฏิบัติพร้อมกันของครูในกลุ่ม โรงเรียนขนาดกลาง

					(11)	(12)	(22)
กลุ่มเปรียบเทียบ	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย				
เพศ	การมีแบบอย่าง				52.81	53.02	56.72
หญิง	น้อย	(21)	33	49.78	3.03	3.22	6.94*
ชาย	น้อย	(11)	33	52.81	-	0.21	3.91
ชาย	มาก	(12)	49	53.02		-	3.70
หญิง	มาก	(22)	33	56.72			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 39 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู
เมื่อพิจารณาตามการได้รับบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติร่วมกัน
ของครูในกลุ่มที่ได้ศึกษาต่อ

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(12)	(21)
การบริการและส่งเสริม	การมีแบบอย่าง				57.42	58.21	59.21
น้อย	น้อย	(11)	44	51.68	5.74*	6.53*	7.53*
มาก	มาก	(22)	56	57.42	-	0.79	1.79
น้อย	มาก	(12)	14	58.21		-	1.00
มาก	น้อย	(21)	14	59.21			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 40 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามเพศ การได้รับ
บริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างปฏิบัติ แยกจากกันจากครู 15 กลุ่ม

กลุ่มเปรียบเทียบ	เพศ		การบริการฯ		มีแบบอย่าง	
	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
อายุน้อย	-	-	54.36	59.13	-	-
	-	-	(7.93)	(7.45)	-	-
อายุมาก	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
ระยะเวลาทำการสอนน้อย	57.01	56.20	-	-	-	-
	(7.50)	(8.92)	-	-	-	-
ระยะเวลาทำการสอนมาก	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
เพิ่งจบการศึกษา	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
จบการศึกษามานาน	47.24	44.94	-	-	-	-
	(5.06)	(4.25)	-	-	-	-
การศึกษาต่ำ	48.53	45.95	-	-	-	-
	(5.80)	(5.47)	-	-	-	-
การศึกษาสูง	-	-	53.95	57.78	-	-
	-	-	(8.63)	(8.09)	-	-
ไม่ได้ศึกษาต่อ	52.90	49.37	49.69	53.09	-	-
	(7.95)	(7.73)	(7.74)	(8.34)	-	-

ตาราง 40 (ต่อ)

กลุ่มเปรียบเทียบ	เพศ		การบริการฯ		มีแบบอย่าง	
	น้อย	มาก	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ได้ศึกษาต่อ	-	-	-	-	-	-
โรงเรียนขนาดเล็ก	53.27 (7.48)	49.41 (8.59)	48.56 (7.70)	54.88 (8.20)	-	-
โรงเรียนขนาดกลาง	-	-	-	-	-	-
โรงเรียนขนาดใหญ่	52.95 (8.22)	53.41 (9.11)	52.28 (7.52)	53.89 (9.40)	-	-
โรงเรียนในเมือง	-	-	-	-	-	-
โรงเรียนชานเมือง	53.06 (7.89)	48.75 (7.95)	49.31 (7.63)	54.17 (8.40)	48.52 (7.53)	55.23 (8.04)

() = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 41 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู
เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาทำการสอน และที่ตั้งของ โรงเรียนพร้อมกันของครูในกลุ่มรวม

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(12)	(11)
ระยะเวลาทำการสอน	ที่ตั้งของโรงเรียน						
					48.79	54.49	69.16
มาก	ชานเมือง	(22)	120	46.94	1.85	7.55*	12.22*
มาก	ในเมือง	(21)	105	48.79	-	5.70*	10.37*
น้อย	ชานเมือง	(12)	131	54.49		-	4.67*
น้อย	ในเมือง	(11)	112	59.16			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 42 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู
เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาทำการสอน และที่ตั้งของ โรงเรียนพร้อมกันของครูในกลุ่มครูหญิง

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(22)	(11)	(12)
ระยะเวลาทำการสอน		ที่ตั้งของโรงเรียน					
มาก	ชานเมือง	(21)	56	45.92	3.25*	8.03*	11.67*
มาก	ในเมือง	(22)	34	49.17	-	4.78*	8.42*
น้อย	ในเมือง	(11)	43	53.95		-	3.64*
น้อย	ชานเมือง	(12)	32	57.59			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 43 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามระยะเวลาการสอน
ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียน แยกกันจากครู 10 กลุ่ม

กลุ่มเปรียบเทียบ	เวลาทำการสอน		ขนาดของโรงเรียน		ที่ตั้งของโรงเรียน	
	น้อย	มาก	เล็ก	ใหญ่	ในเมือง	ชานเมือง
เพศชาย	56.69	48.64	-	-	55.48	52.19
	(7.55)	(6.12)	-	-	(7.96)	(7.63)
เพศหญิง	55.50	46.76	-	-	59.47	52.67
	(9.48)	(6.57)	-	-	(7.96)	(8.63)
อายุน้อย	56.58	48.88	-	-	60.28	54.40
	(8.37)	(6.35)	-	-	(7.80)	(8.23)
อายุมาก	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
เพิ่งจบการศึกษา	56.15	49.18	-	-	56.77	52.82
	(8.51)	(7.38)	-	-	(9.13)	(8.15)
จบการศึกษามานาน	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
การศึกษาต่ำ	49.31	46.16	-	-	51.65	48.95
	(7.05)	(4.92)	-	-	(7.30)	(6.20)
การศึกษาสูง	58.65	49.75	-	-	57.42	52.13
	(7.55)	(7.49)	-	-	(8.37)	(8.01)

ตาราง 43 (ต่อ)

กลุ่มเปรียบเทียบ	เวลาทำการสอน		ขนาดของโรงเรียน		ที่ตั้งของโรงเรียน	
	น้อย	มาก	เล็ก	ใหญ่	ในเมือง	ชานเมือง
ไม่ได้ศึกษาต่อ	54.82	46.64	-	-	53.83	49.86
	(8.19)	(4.94)	-	-	(8.67)	(6.75)
ได้ศึกษาต่อ	61.23	50.29	-	-	-	-
	(7.72)	(8.49)	-	-	-	-

() = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 44 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติ
ที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู และการมุ่งอนาคตพร้อมกันในกลุ่มรวม

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(12)	(22)
ทัศนคติที่ดี	มุ่งอนาคต				48.11	53.12	59.71
น้อย	ต่ำ	(11)	149	47.65	0.46	5.47*	12.06*
มาก	ต่ำ	(21)	100	48.11	-	5.01*	11.60*
น้อย	สูง	(12)	71	53.12		-	6.59*
มาก	สูง	(22)	148	59.71			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 45 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามการมุ่ง
อนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พร้อมกันในกลุ่มรวม

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(21)	(22)
ทัศนคติที่ดี	แรงจูงใจ				48.47	53.24	59.29
ต่ำ	ต่ำ	(11)	170	47.41	1.06	5.83*	11.88*
ต่ำ	สูง	(12)	79	48.74	-	4.50*	10.55*
สูง	ต่ำ	(21)	62	53.24		-	6.05*
สูง	สูง	(22)	157	59.29			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 46 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติต่อการประกอบอาชีพ
อาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกันของครูในกลุ่มที่จบการศึกษามานาน

		(222)	(212)	(211)	(221)	(112)	(111)	(122)			
ทัศนคติที่ใฝ่		กลุ่มเปรียบเทียบ รหัส จำนวนคน ค่าเฉลี่ย									
ทัศนคติที่ใฝ่		การมุ่งอนาคต แรงจูงใจ									
น้อย	สูง	ต่ำ (121)	4	40.25	3.75	4.44	5.08*	5.17*	5.59*	6.65*	11.15*
มาก	สูง	(222)	5	44.00	-	0.69	1.33	1.42	1.58	2.90	7.40*
มาก	ต่ำ	(212)	13	44.69	-	-	0.64	0.73	1.15	2.21	6.71*
มาก	ต่ำ	(211)	30	45.33	-	-	-	0.09	0.51	1.57	6.07*
มาก	สูง	(221)	7	45.42	-	-	-	0.42	1.48	5.98*	
น้อย	ต่ำ	(112)	13	45.84	-	-	-	-	1.06	5.56*	
น้อย	ต่ำ	(111)	42	46.90	-	-	-	-	-	4.50*	
น้อย	สูง	(122)	5	51.40	-	-	-	-	-	-	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 47 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนผลการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ต้องการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจไม่สัมพันธ์ร่วมกันของครูในกลุ่มโรงเรียนในเมือง

		(211)	(111)	(112)	(212)	(122)	(221)	(222)				
กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย								
ทัศนคติที่ดี		การมุ่งอนาคต	แรงจูงใจ									
น้อย	สูง	ต่ำ	(121)	8	47.97	0.29	1.22	2.13	2.28	11.95*	11.99*	14.01*
มาก	ต่ำ	ต่ำ	(211)	30	48.16	-	0.93	1.84	1.99	11.66*	11.70*	13.72*
น้อย	ต่ำ	ต่ำ	(111)	53	49.09	-	-	0.91	1.06	10.73*	10.77*	12.79*
น้อย	ต่ำ	สูง	(112)	16	50.00	-	-	0.15	0.15	9.82*	9.86*	11.88*
มาก	ต่ำ	สูง	(212)	19	50.15	-	-	-	-	9.67*	9.71*	11.73*
น้อย	สูง	สูง	(122)	17	59.82	-	-	-	-	0.04	0.04	2.06
มาก	สูง	ต่ำ	(221)	15	59.86	-	-	-	-	-	-	2.02
มาก	สูง	สูง	(222)	59	61.88	-	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 48 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติ
ที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู และการมุ่งอนาคตพร้อมกันของครูในกลุ่มที่ได้ศึกษาต่อ

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(12)	(22)
ทัศนคติที่ดี	มุ่งอนาคต						
					51.33	52.10	62.90
น้อย	ต่ำ	(11)	31	48.87	2.46	3.23	14.03*
มาก	ต่ำ	(21)	24	51.33	-	0.77	11.57*
น้อย	สูง	(12)	19	52.10		-	10.80*
มาก	สูง	(22)	54	62.90			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 49 การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติ
ที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู และการมุ่งอนาคตพร้อมกันของครูในกลุ่มที่มีอายุมาก

กลุ่มเปรียบเทียบ		ทัศนคติที่ดี	ทัศนคติที่ต่ำ	ทัศนคติที่ดี	ทัศนคติที่ต่ำ	(21)	(11)	(22)
ทัศนคติที่ดี	ทัศนคติที่ต่ำ	ทัศนคติที่ดี	ทัศนคติที่ต่ำ	ทัศนคติที่ดี	ทัศนคติที่ต่ำ			
น้อย	สูง	มาก	น้อย	มาก	น้อย	46.68	46.94	53.21
น้อย	สูง	มาก	น้อย	มาก	น้อย	45.08	1.60	1.86
มาก	ต่ำ	มาก	น้อย	มาก	น้อย	46.68	-	0.26
น้อย	ต่ำ	มาก	น้อย	มาก	น้อย	46.94	-	6.27*
มาก	สูง	มาก	น้อย	มาก	น้อย	53.21	-	-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 50 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติ
ที่ต่อการประกอบอาชีพครู และการมุ่งอนาคตพร้อมกันของครูในกลุ่ม โรงเรียนขนาดกลาง

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(12)	(22)
ทัศนคติที่ดี	มุ่งอนาคต						
					51.31	54.82	62.70
น้อย	ต่ำ	(11)	65	48.66	2.65	6.16*	14.04*
มาก	ต่ำ	(21)	29	51.31	-	3.51	11.39*
น้อย	สูง	(12)	23	54.82		-	7.88*
มาก	สูง	(22)	31	62.70			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 51 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติ
 ที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู และการมุ่งอนาคตพร้อมกันของครูในกลุ่ม โรงเรียนขนาดใหญ่

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(12)	(22)
ทัศนคติที่ดี	มุ่งอนาคต						
					51.06	54.46	62.36
น้อย	ต่ำ	(11)	65	48.76	2.30	5.70*	13.60*
มาก	ต่ำ	(21)	29	51.06	-	3.40	11.30*
น้อย	สูง	(12)	23	54.46		-	7.90*
มาก	สูง	(22)	31	62.36			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 52 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติ
ที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู และการมุ่งอนาคตพร้อมกันของครูในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำ

กลุ่มเปรียบเทียบ		ทัศนคติที่ดี	มุ่งอนาคต	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(11)	(12)	(22)
ทัศนคติที่ดี	มุ่งอนาคต						46.62	48.90	51.96
มาก	ต่ำ	(21)	60	45.28	1.34	3.62*	6.68*		
น้อย	ต่ำ	(11)	85	46.62	-	2.28	5.34*		
น้อย	สูง	(12)	22	48.90	-	3.06*			
มาก	สูง	(22)	25	51.96	-				

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 53 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติ
ที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พร้อมกันของครูในกลุ่มที่ได้ศึกษาต่อ

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(21)	(22)
ทัศนคติที่ดี	แรงจูงใจ				54.63	56.64	60.62
น้อย	ต่ำ	(11)	31	47.32	7.31*	9.32*	13.30*
น้อย	สูง	(12)	19	54.63	-	2.01	5.99*
มาก	ต่ำ	(21)	25	56.64		-	3.98*
มาก	สูง	(22)	53	60.62			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 54 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตาม
การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกันของครูในกลุ่มที่มีอายุมาก

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(11)	(12)	(22)
มุ่งอนาคต	แรงจูงใจ						
					46.64	47.34	53.03
สูง	ต่ำ	(21)	24	45.33	1.31	2.01	7.70*
ต่ำ	ต่ำ	(11)	120	46.64	-	0.70	6.39*
ต่ำ	สูง	(12)	46	47.34		-	5.69*
สูง	สูง	(22)	32	53.03			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 55 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตาม
การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พร้อมกันของครูในกลุ่มที่จบการศึกษามานาน

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(11)	(22)
มุ่งอนาคต	แรงจูงใจ						
					45.26	46.25	47.70
สูง	ต่ำ	(21)	11	43.54	1.72	2.71	4.16*
ต่ำ	สูง	(12)	26	45.26	-	0.99	2.44
ต่ำ	ต่ำ	(11)	72	46.25		-	1.45
สูง	สูง	(22)	10	47.70			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 56 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตาม
การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พร้อมกันของครูในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำ

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(11)	(21)	(22)
มุ่งอนาคต	แรงจูงใจ						
					46.17	48.47	51.92
ต่ำ	สูง	(12)	41	45.80	0.37	2.67	6.12*
ต่ำ	ต่ำ	(11)	104	46.17	-	2.30	5.75*
สูง	ต่ำ	(21)	19	48.47		-	3.45*
สูง	สูง	(22)	28	51.92			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 57 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการแสวงหาความรู้ของครู เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ดีต่อ
การประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แยกกันจากครู 17 กลุ่ม

กลุ่มเปรียบเทียบ	ทัศนคติที่ดี		มุ่งอนาคต		แรงจูงใจ	
	น้อย	มาก	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง
เพศชาย	50.12 (7.37)	56.49 (7.99)	48.54 (6.19)	57.96 (7.43)	54.25 (8.60)	59.40 (6.42)
เพศหญิง	48.69 (6.95)	53.53 (9.88)	47.26 (5.91)	57.07 (9.42)	51.92 (9.30)	59.14 (8.70)
อายุน้อย	52.88 (7.64)	59.35 (7.42)	49.83 (6.42)	60.27 (6.32)	58.23 (6.59)	60.89 (6.13)
อายุมาก	-	-	46.83 (5.63)	49.83 (8.57)	45.33 (5.87)	53.03 (8.86)
ระยะเวลาทำการสอนน้อย	52.55 (7.90)	59.41 (7.14)	49.72 (6.52)	60.30 (6.41)	57.85 (7.32)	60.96 (6.00)
ระยะเวลาทำการสอนมาก	-	-	46.87 (5.59)	50.36 (8.60)	-	-
เนื้องบการศึกษา	50.56 (7.52)	57.87 (8.09)	49.03 (6.69)	58.85 (7.46)	55.33 (8.23)	60.08 (6.80)
จบการศึกษามานาน	-	-	-	-	-	-
การศึกษาต่ำ	-	-	46.06 (4.27)	50.53 (8.07)	-	-

ตาราง 57 (ต่อ)

กลุ่มเปรียบเทียบ	ทัศนคติที่ดี		มุ่งอนาคต		แรงจูงใจ	
	น้อย	มาก	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง
การศึกษาสูง	51.61 (8.12)	59.09 (7.43)	50.29 (7.24)	59.50 (7.32)	55.34 (8.06)	60.89 (6.53)
ไม่ได้ศึกษาต่อ	49.21 (6.94)	53.05 (8.59)	47.23 (5.31)	56.32 (8.11)	52.00 (8.90)	58.06 (7.09)
ได้ศึกษาต่อ	51.10 (8.00)	59.34 (8.65)	49.94 (7.87)	60.09 (8.27)	55.85 (8.59)	61.69 (7.69)
โรงเรียนขนาดเล็ก	47.70 (6.81)	57.07 (8.70)	46.63 (5.47)	55.59 (8.60)	50.44 (8.48)	57.91 (7.66)
โรงเรียนขนาดกลาง	50.27 (7.01)	57.20 (9.33)	49.47 (6.06)	59.35 (8.39)	-	-
โรงเรียนขนาดใหญ่	50.51 (7.05)	56.98 (9.25)	49.50 (6.50)	59.38 (8.22)	-	-
โรงเรียนในเมือง	- -	- -	49.15 (6.60)	60.09 (7.67)	55.69 (9.73)	61.42 (6.43)
โรงเรียนชานเมือง	48.17 (6.92)	53.61 (8.49)	46.64 (5.28)	55.50 (8.32)	51.79 (8.18)	57.29 (7.83)

() = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 58 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู
เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาและบรรยากาศทางสังคมภายในโรงเรียนพร้อมกัน
ในกลุ่มรวม

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(12)	(21)	(22)
ระดับการศึกษา	บรรยากาศดี				61.03	61.86	70.03
ต่ำ	น้อย	(11)	134	59.14	1.89	2.72*	10.89*
ต่ำ	มาก	(12)	58	61.03	-	0.33	8.50*
สูง	น้อย	(21)	104	61.86		-	8.17*
สูง	มาก	(22)	172	70.03			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 59 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู
เมื่อพิจารณาตามอายุ และระดับการศึกษาพร้อมกันในกลุ่มครูที่ไม่ได้ศึกษาต่อ

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(11)	(12)
อายุ	ระดับการศึกษา						
					58.67	62.48	68.78
มาก	ต่ำ	(22)	24	57.91	0.76	4.57*	10.87*
มาก	สูง	(21)	131	58.67	-	3.81*	10.11*
น้อย	ต่ำ	(11)	60	62.48		-	6.30*
น้อย	สูง	(12)	125	68.78			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 60 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู เมื่อพิจารณาตามอายุ
ระดับการศึกษา และบรรยากาศที่ดีของสังคมภายในโรงเรียน แยกกันจากครู 11 กลุ่ม

กลุ่มเปรียบเทียบ	อายุ		ระดับการศึกษา		บรรยากาศที่ดี	
	น้อย	มาก	ต่ำ	สูง	น้อย	มาก
เพศชาย	68.35 (7.77)	61.36 (7.94)	60.71 (7.29)	68.08 (8.08)	61.80 (7.07)	68.40 (7.62)
เพศหญิง	66.34 (8.80)	59.38 (6.98)	59.12 (6.44)	65.68 (9.07)	58.95 (6.26)	67.20 (7.35)
ระยะเวลาทำการสอนน้อย	67.95 (8.11)	54.63 (6.05)	61.84 (7.86)	69.36 (7.80)	62.85 (7.54)	70.65 (7.68)
ระยะเวลาทำการสอนมาก	-	-	58.85 (6.11)	62.58 (8.37)	58.35 (6.45)	63.60 (6.97)
ไม่ได้ศึกษาต่อ	66.74 (8.28)	58.56 (6.30)	59.87 (6.90)	67.03 (8.64)	60.15 (7.11)	66.75 (7.24)
ได้ศึกษาต่อ	69.49 (8.10)	64.35 (8.45)	-	-	61.05 (7.33)	70.05 (7.23)
โรงเรียนขนาดเล็ก	66.63 (8.65)	60.66 (6.29)	59.35 (5.75)	66.50 (8.25)	60.01 (6.40)	66.75 (7.29)
โรงเรียนขนาดกลาง	69.06 (8.41)	60.09 (7.93)	60.90 (7.78)	68.55 (8.77)	60.90 (7.84)	66.74 (7.56)
โรงเรียนขนาดใหญ่	66.60 (8.75)	59.40 (7.92)	59.55 (7.77)	65.85 (9.06)	50.30 (7.34)	67.35 (7.50)

ตาราง 60 (ต่อ)

กลุ่มเปรียบเทียบ	อายุ		ระดับการศึกษา		บรรยาภาคที่ดีๆ	
	น้อย	มาก	สูง	ต่ำ	น้อย	มาก
โรงเรียนในเมือง	69.49	60.10	60.10	67.72	60.57	68.21
	(8.29)	(7.91)	(7.53)	(9.18)	(7.64)	(7.00)
โรงเรียนชานเมือง	65.69	60.49	59.70	66.18	60.60	66.30
	(7.95)	(7.12)	(6.42)	(8.00)	(7.18)	(7.43)

() = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 61 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตามเพศ การให้บริการ และการส่งเสริม การมีแบบอย่างของการปฏิบัติของครูในกลุ่มสถานเมือง

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(211)	(212)	(111)	(222)	(122)	(112)	(121)	
เพศ	การบริการและ การส่งเสริม	การมีแบบ อย่าง			60.46	61.70	63.72	65.09	66.00	66.45	67.84	
หญิง	น้อย	น้อย	(211)	71	60.40	0.06	-1.30	3.32*	4.69*	5.60*	6.05*	7.44*
หญิง	มาก	น้อย	(221)	13	60.46	-	1.24	3.26	4.63	5.54*	5.99*	7.38*
หญิง	น้อย	มาก	(212)	20	61.70	-	2.02	3.39	4.30	4.75	6.14*	
ชาย	น้อย	น้อย	(111)	59	63.72	-	-	1.37	2.28	2.73	4.12	
หญิง	มาก	มาก	(122)	32	65.09	-	-	-	0.91	1.36	2.75	
หญิง	มาก	มาก	(222)	23	66.00	-	-	-	-	0.45	1.84	
ชาย	น้อย	มาก	(112)	20	66.45	-	-	-	-	-	1.39	
ชาย	มาก	น้อย	(121)	13	67.84	-	-	-	-	-	-	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 62 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู เมื่อพิจารณาตามเพศ การได้รับบริการและการส่งเสริม การมีแบบอย่างปฏิบัติ แยกจากกันจากครู 15 กลุ่ม

กลุ่มเปรียบเทียบ	เพศ		การบริการฯ		มีแบบอย่าง	
	ชาย	หญิง	น้อย	มาก	น้อย	มาก
อายุน้อย	-	-	-	-	-	-
อายุมาก	-	-	-	-	-	-
ระยะเวลาทำการสอนน้อย	-	-	-	-	-	-
ระยะเวลาทำการสอนมาก	-	-	-	-	-	-
เพิ่งจบการศึกษา	-	-	-	-	-	-
จบการศึกษามานาน	-	-	-	-	-	-
การศึกษาต่ำ	-	-	-	-	-	-
การศึกษาสูง	68.08 (8.08)	65.68 (9.07)	-	-	-	-
ไม่ได้ศึกษาต่อ	64.45 (8.61)	61.56 (8.12)	62.01 (8.52)	64.36 (8.26)	-	-

ตาราง 62 (ต่อ)

กลุ่มเปรียบเทียบ	เพศ		การบริการฯ		มีแบบอย่าง	
	ชาย	หญิง	น้อย	มาก	น้อย	มาก
ได้ศึกษาต่อ	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
โรงเรียนขนาดเล็ก	65.98	62.07	61.81	66.70	-	-
	(7.68)	(8.14)	(7.58)	(8.16)	-	-
โรงเรียนขนาดกลาง	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
โรงเรียนขนาดใหญ่	63.70	62.55	62.68	63.59	-	-
	(9.50)	(8.74)	(10.07)	(8.34)	-	-
โรงเรียนในเมือง	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
โรงเรียนชานเมือง	64.49	61.62	-	-	-	-
	(8.19)	(7.47)	-	-	-	-

() = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 63 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตาม
ระยะเวลาทำการสอน และที่ตั้งของ โรงเรียนพร้อมกันของครูในกลุ่มรวม

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย		(22)	(12)	(11)
ระยะเวลาทำการสอน	ที่ตั้งของโรงเรียน					60.62	65.69	69.29
มาก	ในเมือง	(21)	105	60.31	0.31		5.38*	8.98*
มาก	ชานเมือง	(22)	120	60.62	-		5.07*	8.67*
น้อย	ชานเมือง	(12)	131	65.69			-	3.60*
น้อย	ในเมือง	(11)	112	69.29				-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 64 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตาม
ระยะเวลาทำการสอน และขนาดของโรงเรียนพร้อมกันของครูในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำ

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(11)	(21)	(12)
ระยะเวลาทำการสอน	ขนาดของโรงเรียน						
					58.61	59.63	62.30
มาก	ใหญ่	(22)	41	57.70	0.91	1.93	4.60*
น้อย	เล็ก	(11)	18	58.61	-	1.02	3.69
มาก	เล็ก	(21)	49	59.63		-	2.67
น้อย	ใหญ่	(12)	26	62.30			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 65 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตาม
ระยะเวลาทำการสอน และที่ตั้งของ โรงเรียนพร้อมกันของครูในกลุ่มครูหญิง

					(21)	(11)	(12)
กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย			
ระยะเวลาทำการสอน	ที่ตั้งของโรงเรียน				59.96	64.81	65.18
มาก	ชานเมือง	(22)	34	59.44	0.52	5.37*	5.74*
มาก	ในเมือง	(21)	51	59.96	-	4.85*	5.22*
น้อย	ในเมือง	(11)	43	64.81		-	0.37
น้อย	ชานเมือง	(12)	32	65.18			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 66 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู เมื่อพิจารณาตามระยะเวลา
 ทำการสอน ขนาดของโรงเรียน และลักษณะที่ตั้งของ โรงเรียน แยกกันจากครู 10 กลุ่ม

กลุ่มเปรียบเทียบ	เวลาทำการสอน		ขนาดของโรงเรียน		ที่ตั้งของโรงเรียน	
	น้อย	มาก	เล็ก	ใหญ่	ในเมือง	ชานเมือง
เพศชาย	67.80	60.84	-	-	-	-
	(8.24)	(7.50)	-	-	-	-
เพศหญิง	64.97	59.76	-	-	64.28	60.85
	(9.04)	(6.60)	-	-	(10.24)	(6.50)
อายุน้อย	67.09	58.33	-	-	67.42	52.50
	(8.42)	(5.43)	-	-	(8.18)	(8.71)
อายุมาก	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
เพิ่งจบการศึกษา	66.53	61.46	-	-	67.26	63.77
	(8.73)	(7.42)	-	-	(9.50)	(8.10)
จบการศึกษามานาน	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
การศึกษาต่ำ	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
การศึกษาสูง	68.60	62.15	-	-	-	-
	(8.02)	(7.64)	-	-	-	-

ตาราง 66 (ต่อ)

กลุ่มเปรียบเทียบ	เวลาทำการสอน		ขนาดของ โรงเรียน		ที่ตั้งของ โรงเรียน	
	น้อย	มาก	เล็ก	ใหญ่	ในเมือง	ชานเมือง
ไม่ได้ศึกษาต่อ	65.90	58.85	-	-	-	-
	(8.72)	(6.04)	-	-	-	-
ได้ศึกษาต่อ	68.82	63.51	-	-	-	-
	(8.37)	(8.05)	-	-	-	-

() = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตาราง 67 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนผลการความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจ ได้สัมพันธ์ร่วมกันของครูในกลุ่มรวม

		(211)	(112)	(121)	(212)	(221)	(122)	(222)			
กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส จำนวนคน ค่าเฉลี่ย									
ทัศนคติที่ดี		การมุ่งอนาคต แรงจูงใจ									
น้อย	ต่ำ	(111)	111	57.15	3.15*	4.20*	4.35*	5.85*	9.90*	10.20*	15.30*
มาก	ต่ำ	(211)	59	60.30	-	1.05	1.20	2.70	6.75*	7.05*	12.15*
น้อย	ต่ำ	(112)	38	61.35	-	0.15	2.65	6.70*	6.00*	6.00*	11.10*
น้อย	สูง	(121)	25	61.50	-	-	1.50	5.55*	5.85*	5.85*	10.95*
มาก	ต่ำ	(212)	41	63.00	-	-	4.05*	4.35*	4.35*	4.35*	9.45*
มาก	สูง	(221)	37	67.05	-	-	-	0.30	0.30	0.30	5.40*
น้อย	สูง	(122)	46	67.35	-	-	-	-	-	-	5.10*
มาก	สูง	(222)	111	72.45	-	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญระดับ .05

ตาราง 68 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตาม
ทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู และการมุ่งอนาคตพร้อมกันของครูในกลุ่มรวม

กลุ่มเปรียบเทียบ		ทัศนคติที่ดี	มุ่งอนาคต	รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(12)	(22)
ทัศนคติที่ดี	มุ่งอนาคต						61.44	65.28	71.12
น้อย	ต่ำ	(11)	149	58.18	3.26*	7.10*	12.94*		
มาก	ต่ำ	(21)	100	61.44	-	3.84*	9.68*		
น้อย	สูง	(12)	71	65.28	-	5.84*			
มาก	สูง	(22)	148	71.12			-		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 69 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ของคะแนนการแสวงหาความรู้ เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ร่วมกับของครูในกลุ่มที่มีอายุมาก

		(211)	(111)	(112)	(212)	(122)	(221)	(222)			
กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส จำนวนคน ค่าเฉลี่ย									
ทัศนคติที่ดี		การมุ่งอนาคต	แรงจูงใจ	48.16	49.09	50.00	50.15	59.82	59.86	61.83	
น้อย	ต่ำ	(111)	77	56.05	2.52	4.39*	5.29*	6.05*	6.60*	7.15*	14.54*
น้อย	สูง	(121)	14	58.57	-	1.87	2.77	3.53	4.08	4.63	12.02*
มาก	สูง	(211)	43	60.44	-	0.90	1.66	2.21	2.76	10.15*	
มาก	ต่ำ	(212)	26	61.34	-	0.76	1.31	1.86	1.86	9.25*	
มาก	สูง	(221)	10	62.10	-	0.55	1.10	1.10	1.10	8.49*	
น้อย	ต่ำ	(112)	20	62.65	-	-	-	0.55	-	7.94*	
น้อย	สูง	(122)	10	63.30	-	-	-	-	-	7.39*	
มาก	สูง	(222)	22	70.59	-	-	-	-	-	-	

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 70 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ เมื่อพิจารณาตาม
ทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์พร้อมกันของครูในกลุ่มครูชานเมือง

กลุ่มเปรียบเทียบ		รหัส	จำนวนคน	ค่าเฉลี่ย	(21)	(22)	(12)
ทัศนคติที่ดี	แรงจูงใจ				60.37	60.83	61.88
น้อย	ต่ำ	(11)	75	56.10	4.27*	4.73*	5.78*
มาก	ต่ำ	(21)	51	60.37	-	0.46	1.51
มาก	สูง	(22)	51	60.83		-	1.05
น้อย	สูง	(12)	74	61.88			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตาราง 71 ค่าเฉลี่ยของคะแนนการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติของครู เมื่อพิจารณาตามทัศนคติที่ดีต่อ
การประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แยกกันจากครู 17 กลุ่ม

กลุ่มเปรียบเทียบ	ทัศนคติที่ดี		มุ่งอนาคต		แรงจูงใจ	
	น้อย	มาก	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง
เพศชาย	61.94 (8.33)	68.18 (7.69)	60.39 (6.96)	69.60 (7.47)	65.37 (8.41)	71.25 (6.40)
เพศหญิง	59.00 (7.64)	66.22 (8.07)	58.76 (6.37)	68.72 (8.13)	64.18 (8.76)	70.55 (7.15)
อายุน้อย	63.47 (8.44)	67.72 (8.07)	60.85 (6.60)	70.76 (7.00)	67.89 (7.96)	71.64 (6.46)
อายุมาก	58.02 (6.96)	63.04 (7.21)	58.81 (6.63)	64.75 (8.18)	60.04 (7.14)	68.28 (7.13)
ระยะเวลาทำการสอนน้อย	63.30 (8.57)	70.08 (7.26)	60.65 (6.78)	70.89 (7.50)	68.08 (8.49)	71.65 (6.43)
ระยะเวลาทำการสอนมาก	58.20 (6.96)	63.17 (7.02)	- -	- -	60.92 (6.84)	68.21 (7.20)
เนื้องบการศึกษา	61.60 (8.15)	69.12 (7.70)	60.21 (6.82)	69.99 (7.60)	65.94 (8.98)	71.40 (6.52)
จบการศึกษามานาน	57.73 (7.39)	60.52 (4.24)	58.38 (6.32)	62.00 (5.20)	59.81 (2.31)	64.40 (6.48)
การศึกษาต่ำ	58.36 (7.24)	61.76 (5.91)	58.31 (5.93)	64.65 (7.45)	62.26 (6.87)	66.28 (7.51)

ตาราง 71 (ต่อ)

กลุ่มเปรียบเทียบ	ทัศนคติที่ดี		มุ่งอนาคต		แรงจูงใจ	
	น้อย	มาก	ต่ำ	สูง	ต่ำ	สูง
การศึกษาสูง	62.47 (8.41)	70.06 (7.34)	61.28 (6.86)	70.47 (7.38)	66.00 (8.99)	71.96 (6.11)
ไม่ได้ศึกษาต่อ	59.94 (8.11)	66.07 (7.72)	59.04 (6.41)	68.28 (8.03)	64.09 (9.06)	69.98 (6.93)
ได้ศึกษาต่อ	62.28 (7.93)	69.70 (7.84)	61.09 (7.39)	71.10 (6.86)	66.45 (7.21)	72.86 (5.89)
โรงเรียนขนาดเล็ก	60.50 (7.06)	66.65 (8.00)	59.17 (5.94)	68.42 (7.44)	64.77 (7.71)	70.06 (6.76)
โรงเรียนขนาดกลาง	60.09 (8.22)	67.28 (8.17)	59.50 (7.35)	69.11 (8.08)	65.35 (8.51)	70.42 (7.60)
โรงเรียนขนาดใหญ่	60.80 (8.38)	67.65 (8.30)	59.37 (7.36)	69.66 (8.24)	66.40 (9.14)	70.83 (7.67)
โรงเรียนในเมือง	60.23 (8.46)	68.55 (8.38)	59.48 (7.09)	71.46 (7.34)	65.73 (9.40)	73.19 (5.61)
โรงเรียนชนเมือง	60.65 (7.87)	65.90 (7.25)	59.50 (6.30)	67.38 (7.63)	64.33 (8.03)	68.85 (7.02)

() = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ภาคผนวก ค.

ภาคผนวก ค.

ตาราง 1 รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ทดลองเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ

ชื่อโรงเรียน	สำนักงานเขต	ขนาดโรงเรียน	จำนวนครู
1. ฤทธิยะวรรณาลัย	บางเขน	ใหญ่	20 คน
2. ชุมทางตลิ่งชัน	ตลิ่งชัน	เล็ก	10 คน
3. วัดบางโพธิ์มาวาส	บางซื่อ	กลาง	10 คน
4. สามเสนนอก	ห้วยขวาง	ใหญ่	20 คน
5. วัดราชบูรณะ	พระนคร	เล็ก	10 คน
6. จินดาบารัง	ลาดพร้าว	กลาง	10 คน
7. สุเหร่าคลองจั่น	บางกะปิ	เล็ก	10 คน
8. วัดเสมียนนารี	จตุจักร	ใหญ่	10 คน
9. ประชานุกูล	บางเขน	เล็ก	10 คน
		รวม	110 คน

ตาราง 2 รายชื่อโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ชื่อโรงเรียน	สำนักงานเขต	ขนาดโรงเรียน	ที่ตั้ง
1. วัดเบญจมบพิตร	ดุสิต	ใหญ่	ในเมือง
2. วัดประสาระปิอธรรม	ดุสิต	กลาง	ในเมือง
3. วัดช่องนนทรี	ยานนาวา	ใหญ่	ในเมือง
4. วัดธาตุทอง	คลองเตย	ใหญ่	ในเมือง
5. สุขเหว่าสามอิน	คลองเตย	กลาง	ในเมือง
6. วัดประยุรวงศ์	ธนบุรี	เล็ก	ในเมือง
7. วัดบุคคโล	ธนบุรี	กลาง	ในเมือง
8. วัดโงนิงาโชตินาราม	บางคอแหลม	ใหญ่	ในเมือง
9. วัดจันทร์ใน	บางคอแหลม	เล็ก	ในเมือง
10. วัดดวงแข	ปทุมวัน	กลาง	ในเมือง
11. วัดชัยมงคล	ปทุมวัน	เล็ก	ในเมือง
12. วัดทองเพลง	คลองสาน	ใหญ่	ในเมือง
13. วัดสุวรรณ	คลองสาน	ใหญ่	ในเมือง
14. วัดประดู่พิมพลี	บางกอกใหญ่	กลาง	ในเมือง
15. วัดตีตวัด	บางกอกใหญ่	เล็ก	ในเมือง
16. วัดเทพาการ	บางพลัด	เล็ก	ในเมือง
17. วัดดุสิตาราม	บางพลัด	กลาง	ในเมือง
18. กิ่งเพชร	ราชเทวี	ใหญ่	ในเมือง
19. วัดลาดปลาเค้า	ลาดพร้าว	ใหญ่	ชานเมือง
20. คลองทรงกระเทียม	ลาดพร้าว	เล็ก	ชานเมือง
21. เสนานิคม	จตุจักร	ใหญ่	ชานเมือง
22. บ้านลาดพร้าว	จตุจักร	กลาง	ชานเมือง

ตาราง 2 (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	สำนักงานเขต	ขนาดโรงเรียน	ที่ตั้ง
23. วัดบำรุงริน	ลาดกระบัง	เล็ก	ชานเมือง
24. วัดราชโกษา	ลาดกระบัง	เล็ก	ชานเมือง
25. วัดชุมทอง	ลาดกระบัง	เล็ก	ชานเมือง
26. วัดปากบึง	ลาดกระบัง	เล็ก	ชานเมือง
27. บางจาก	พระโขนง	ใหญ่	ชานเมือง
28. วัดธรรมมงคล	พระโขนง	กลาง	ชานเมือง
29. วัดทุ่งครุ	ราษฎร์บูรณะ	ใหญ่	ชานเมือง
30. วัดบางปะกอก	ราษฎร์บูรณะ	ใหญ่	ชานเมือง
31. คลองรางจาก	ราษฎร์บูรณะ	เล็ก	ชานเมือง
32. วัดบำเพ็ญเหนือ	มีนบุรี	กลาง	ชานเมือง
33. บึงขวาง	มีนบุรี	เล็ก	ชานเมือง
34. วัดคูบอน	มีนบุรี	กลาง	ชานเมือง
35. มีนบุรี	มีนบุรี	ใหญ่	ชานเมือง
36. วัดแสนสุข	มีนบุรี	เล็ก	ชานเมือง
37. บ้านนายเหรียญ	บางขุนเทียน	เล็ก	ชานเมือง
38. บ้านนายสี	บางขุนเทียน	เล็ก	ชานเมือง
39. วัดบางกระดี	บางขุนเทียน	กลาง	ชานเมือง
40. วัดหัวกระบือ	บางขุนเทียน	เล็ก	ชานเมือง
41. วัดกำแพง	บางขุนเทียน	ใหญ่	ชานเมือง
42. ภัคดีนครเศรษฐี	หนองจอก	กลาง	ชานเมือง
43. หนองจอกพิทยาสวัสดิ์	หนองจอก	เล็ก	ชานเมือง
44. สุขเหว่าใหม่	หนองจอก	เล็ก	ชานเมือง
45. บ้านเจียรดับ	หนองจอก	เล็ก	ชานเมือง
46. วัดราษฎร์บำรุง	หนองจอก	เล็ก	ชานเมือง

ตาราง 2 (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	สำนักงานเขต	ขนาดโรงเรียน	ที่ตั้ง
47. คลองสอง	หนองจอก	เล็ก	ชานเมือง
48. ลำผักชี	หนองจอก	เล็ก	ชานเมือง
49. วัดนิมมานรดี	ภาษีเจริญ	ใหญ่	ชานเมือง
50. วัดบุณยประดิษฐ์	ภาษีเจริญ	กลาง	ชานเมือง
51. วัดโคกนอน	ภาษีเจริญ	กลาง	ชานเมือง
52. บางไผ่	ภาษีเจริญ	เล็ก	ชานเมือง
53. วัดสี่ชมพู	หนองจอก	เล็ก	ชานเมือง
54. เทนวิทยา	ลาดพร้าว	กลาง	ชานเมือง

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นายวิชัย เอียดบัว
 เกิดวันที่ 31 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2493
 สถานที่เกิด หมู่ 2 ตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 38/206 หมู่ 11 ถนนลาดปลาเค้า แขวงลาดพร้าว
 เขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร 10230
 สถานที่ทำงานปัจจุบัน โรงเรียนวัดลาดพร้าว สำนักงานเขตลาดพร้าว
 กรุงเทพมหานคร 10230

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2509 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนเบญจมราชูทิศ อำเภอเมือง
 จังหวัดนครศรีธรรมราช
- พ.ศ. 2511 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา จากฝึกหัดครูนครศรีธรรมราช
- พ.ศ. 2518 กศ.บ. (วิชาเอกชีววิทยา วิชาโทเคมี) จาก มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน
- พ.ศ. 2534 วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) จาก มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการ
ของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
วิชัย เอียดบัว

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
มีนาคม 2534

การวิจัยนี้ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะจิตสังคมกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูประถมศึกษาสังกัด กรุงเทพมหานคร โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 4 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง เพื่อศึกษาความแตกต่างของปริมาณพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู เมื่อจำแนกครูตามลักษณะทางชีวสังคมและภูมิหลัง ประการที่สอง เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสภาพทางสังคมภายในโรงเรียนกับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู ประการที่สาม เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจิตลักษณะบางประการ กับพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู ประการที่สี่ เพื่อศึกษาปริมาณการดำเนินงานร่วมกันของจิตลักษณะบางประการ และสภาพทางสังคมภายในโรงเรียนต่อพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ สุ่มเลือกมาจากครูสายงานผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จากเขตชั้นใน 10 เขต และเขตชานเมือง 9 เขต รวม 19 เขต จำนวนครูในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 468 คน ครูชายจำนวน 236 คน ครูหญิง 232 คน (คิดเป็นร้อยละ 50.4 % และ 49.6 % ครูอายุน้อย (ต่ำกว่า 40 ปี) จำนวน 246 คน อายุมากจำนวน 236 คน (คิดเป็น 52.57 % และ 47.43 % ตามลำดับ) ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 192 คน ระดับตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 276 คน (คิดเป็น 41 % และ 59 %) ครูจากโรงเรียนขนาดเล็ก คือมีนักเรียนไม่เกิน 400 คน จำนวน 175 คน โรงเรียนขนาดกลาง คือโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 401 คน ถึง 800 คน จำนวน 145 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ คือโรงเรียนที่มีนักเรียน 801 คนขึ้นไป จำนวน 148 คน (คิดเป็น 37.40 %, 31.0 % และ 31.60 % ตามลำดับ) นอกจากนี้แล้ว ครูในกลุ่มตัวอย่าง จากที่ทำการสอนในเมืองจำนวน 217 คน ครูที่สอนในชานเมือง จำนวน 251 คน (คิดเป็น 46.37 % และ 53.63 % ตามลำดับ)

ตัวแปรที่นำมาศึกษาครั้งนี้มี 5 กลุ่ม คือ (1) พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครู ได้แก่ ความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ การแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติ ตัวแปรในกลุ่มนี้ได้โดยใช้แบบวัดที่ประกอบด้วยประโยค ที่มีมาตร 6 หน่วย มีจำนวนฉบับละ 15 ข้อ (2) จิตลักษณะของครู 5 ด้าน ได้แก่ ทักษะที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต ความเชื่ออำนาจภายในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และสุขภาพจิต จิตลักษณะเหล่านี้วัดได้โดยใช้แบบวัดที่เป็นประโยค มีมาตร 6 หน่วยประกอบ มีจำนวนฉบับละ

20 ข้อ (3) ลักษณะทางชีวสังคม และภูมิหลัง เช่น เพศ อายุ และระดับการศึกษา ตัดได้โดยแบบวัดที่ให้ครูผู้ตอบเลือกตอบหรือเติมคำในช่องว่างที่กำหนดให้ (4) สภาพทางสังคมภายในโรงเรียน ได้แก่ การบริการและการส่งเสริมการมีแบบอย่างของการปฏิบัติ และบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน วัดได้โดยแบบวัดที่มีประโยชน์ประกอบด้วยมาตร 6 หน่วย มีจำนวนฉบับละ 20 ข้อ (5) ลักษณะของโรงเรียนคือขนาดของโรงเรียน ได้แก่โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ และลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนได้แก่โรงเรียนในเมือง และโรงเรียนชานเมือง วัดได้โดยให้ครูผู้ตอบ เลือกคำตอบหรือเติมข้อความลงในช่องว่างในแบบสอบถามที่กำหนดให้

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ได้กระทำหลายวิธี (1) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบแฟคตอเรียลสามทาง (2) การวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณแบบเป็นชั้น (3) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อใช้ทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ 6 ข้อ การวิเคราะห์ผลทั้งหมดนี้ได้กระทำทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม ภูมิหลัง และลักษณะของโรงเรียนของครูผู้ตอบ ซึ่งสามารถส่งผลให้การเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ระหว่างครูกลุ่มย่อยต่างๆ และการอภิปรายผลการวิจัยได้ชัดเจนขึ้น

ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

ประการที่หนึ่ง พบว่า ครูที่มีพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการทั้ง 3 ด้าน คือ ความตระหนัก ๓ การแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติมาก ได้แก่ ครูชาย ครูอายุน้อย ครูที่มีระดับการศึกษาสูง และครูที่มีระยะเวลาทำการสอนน้อย

ประการที่สอง พบว่า ครูที่มีความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ การแสวงหาความรู้และนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูง พบในครูที่มีบรรยากาศที่ดี ๓ มาก ได้รับบริการ ๓ มาก และมีแบบอย่างของการปฏิบัติมาก ผลดังกล่าวพบอย่างชัดเจนทั้งในกลุ่มรวม และโดยเฉพาะในกลุ่มครูโรงเรียนขนาดเล็ก และครูชานเมือง

ประการที่สาม จากการวิจัยนี้พบว่า จิตลักษณะ 3 ด้าน คือทัศนคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพครู การมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีปริมาณการทํานายพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการทั้ง 3 ด้านในครูที่มีสุขภาพจิตดีมากกว่าในครูที่มีสุขภาพจิตดีน้อย และครูที่มีสุขภาพจิตดีมากพบในโรงเรียนที่มีสภาพทางสังคมภายในโรงเรียนทั้งสามด้านสูง คือ การบริการ ๓ การมีแบบอย่าง ๓ และมีบรรยากาศที่ดี ๓ มาก ผลนี้พบชัดเจนในครูหญิง ครูใน

โรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนชานเมือง นอกจากนั้นยังพบว่า ครูที่มีบรรยาการที่ดีทางสังคม ภายในโรงเรียนมาก มีสุขภาพจิตดีมาก พบในครูทั่วไปทุกประเภท ยกเว้นครูที่จบการศึกษามานาน และครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ประการสุดท้าย ในการวิจัยพบว่า ชุดตัวทำนายรวมที่ประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ตัว และลักษณะทางสังคมในโรงเรียน 3 ตัว รวม 8 ตัว สามารถทำนายองค์ประกอบทั้ง 3 ของพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูได้มากกว่าชุดจิตลักษณะ หรือชุดลักษณะทางสังคมในโรงเรียนตามลำพัง ผลเช่นนี้พบอย่างชัดเจนในครูที่ทำการสอนมานานกว่า 19 ปีขึ้นไป

เนื่องจากการวิจัยพบว่า จิตลักษณะและสภาพทางสังคมภายในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูอย่างเด่นชัด ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงมีข้อเสนอแนะที่สำคัญ 4 ประการ คือ ประการแรก ในการวิจัยพบว่า ครูหญิง ครูอายุมาก ครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ และครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก เป็นกลุ่มครูที่มีปัญหาด้านความตระหนักถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ การแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ ดังนั้นผู้บริหารทุกระดับควรที่จะให้ความสนใจประเภทนี้เป็นพิเศษ ประการที่สอง จากการวิจัยพบว่า ครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมาก ถ้าจะเป็นผู้ที่มีความตระหนัก ๓ การแสวงหาความรู้ และนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติสูง จะต้องมียุทธลักษณะบางประการสูง โดยเฉพาะจะต้องมีความเชื่ออำนาจภายในตนเอง และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง และยังคงต้องมีสภาพทางสังคมภายในโรงเรียนสูงด้วย และจะต้องอยู่ในโรงเรียนมีบรรยาการที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียนมากด้วย จึงจะมีพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมสูงได้ ในกลุ่มครูที่มีระยะเวลาทำการสอนมากที่ได้วิจัยพบว่า มีพฤติกรรมกรรมการยอมรับ ๓ ทั้ง 3 ด้านต่ำกว่าครูประเภทอื่นๆ แต่ครูประเภทนี้ถ้าจะมีพฤติกรรมกรรมการยอมรับนวัตกรรมสูงได้ ควรจะมีการพัฒนาจิตลักษณะ 2 ด้านของครูที่สอนมานานกว่า 19 ปี คือ ความเชื่ออำนาจภายในตนเอง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับทั้งต้องมีการพัฒนาการรับรู้สภาพทางสังคมภายในโรงเรียนให้สูงขึ้นด้วย ประการที่สาม จากการวิจัยพบว่า สภาพทางสังคมภายในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับความตระหนัก ๓ และการแสวงหาความรู้ในกลุ่มครูโรงเรียนขนาดเล็ก จึงควรจะได้มีการพัฒนาสภาพทางสังคมภายในโรงเรียนขนาดเล็ก ด้านบรรยาการที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน การบริการและการส่งเสริม และการมีแบบอย่างของการปฏิบัติ ประการที่สี่ จากการวิจัยพบว่า จิตลักษณะที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมกรรมการยอมรับ ๓ ด้านความตระหนัก ๓ และการแสวงหาความรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง คือ ความเชื่ออำนาจภายในตนเอง

และการมุ่งอนาคต จึงเสนอแนะให้มีการพัฒนาจิตลักษณะ 2 ด้าน คือ ความเชื่ออำนาจภายในตน และการมุ่งอนาคตของครูในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดกลาง เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูในโรงเรียนทั้งสองขนาดดังกล่าว โดยการฝึกการอบรมครูเหล่านี้ด้วยวิธีการทางจิตวิทยาและพฤติกรรมโดยตรง และควรที่จะเร่งพัฒนาสภาพทางสังคมภายในโรงเรียนด้านบรรยากาศที่ดีทางสังคมภายในโรงเรียน และการบริการและการส่งเสริมทางวิชาการด้วย

PSYCHOSOCIAL CORRELATES OF ACADEMICALLY INNOVATIVE BEHAVIOR OF PRIMARY
SCHOOL TEACHERS UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

AN ABSTRACT

BY

WICHAI IEDBUAR

A Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master
of Science degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University

March 1991

It was intended in this study to examine the relationships among psychosocial and academically adoptive behavior of primary school teachers under the Bangkok Metropolitan Administration. There were four main objectives ; (1) to compare and contrast the amount of academically adoptive behavior of teachers when classified by their biosocial characteristics and background, (2) to investigate the relationships between the social conditions in the schools and academically adoptive behavior, (3) to investigate the relationships among the psychological characteristics and academically adoptive behavior, and (4) to compare the predictive powers of these psychological characteristics and social conditions in the schools on academically adoptive behavior of the teachers.

The sample used in this study consisted of 468 primary school teachers, randomly selected from ten inner districts and nine suburban districts of Bangkok Metropolis, with the total of 54 schools. The teachers were classified according to the following variables : sex (236 males and 232 females, 50.40 % and 49.60 %) age (246 younger than 40 years old, 52.57 %) level of education (192 teachers with less than Bachelor degree and 276 teachers with Bachelor degree, 41.00 % and 59.00 %) school size (175 small schools, 145 medium schools and 148 large schools, 37.40 %, 31.00 % and 31.60 %), school location (217 inner districts and 251 in suburban, 46.37 % and 53.63 %)

In this study there were five sets of variables : (1) teachers' academically adoptive behavior composed of 3 components, namely, awareness of the usefulness of new knowledge, seeking new knowledge and using new knowledge in teaching. These variables were

measured by 15 items tests accompanied by six units rating scales (2) the five psychological characteristics were Belief in Internal Locus of Control of Reinforcement, Future Orientation, Attitudes Towards the Teaching Profession, Achievement Motivation, and Mental Health. These variables were measured by 20 items tests with six units rating scales (3) teachers' biosocial characteristics including sex, age, educational level, etc. These variables were assessed by the respondents selecting the answers and filling in the blanks. (4) social conditions in the schools consisted of 3 aspects namely, favorable school atmosphere, academic services and support, and modelling of innovative behavior of superiors and peers. These variables were measured by 20 items tests with six units rating scales, and (5) schools characteristics including school size (small size, medium size and large size) and schools location (inner district and suburban district) These variables were assessed by respondents selecting the answers and filling in the blanks.

The statistics used in analyzing these data were the Analysis of Variance with 3 way Factorial Design, Stepwise Multiple Regression Analysis and Pearson's Correlation Coefficients.

There were four major groups of findings in this study. The first was that the teachers who scored highly on the 3 components of academically adoptive behavior which were awareness of the usefulness of new knowledge, seeking new knowledge and using new knowledge in teaching were mainly male teachers, younger teachers, highly educated teachers, teachers in schools with highly favorable school atmosphere and relatively new teachers.

Secondly, it was found that the teachers who were high on

awareness of the usefulness of new knowledge, seeking new knowledge and using new knowledge, were teachers in schools with highly favorable school atmosphere, high academic services and support were reported, teacher with higher Belief in Internal Locus of Control of Reinforcement, higher future orientation and higher achievement motivation. These findings were found in the total sample and were even more evident in teachers in small schools and teachers in suburban schools.

Thirdly, it was found that the three psychological characteristics (attitudes towards the teaching profession, future orientation and achievement motivation) showed higher predictive power of academically adoptive behavior in teachers with good mental health than in teachers with poor mental health. In addition it was found that the teachers with good mental health were working at schools with highly favorable social conditions (highly favorable school atmosphere, high academically service and support and high modelling of innovative behavior of superiors and peers). Such findings were more evident in female teachers, teachers in small schools and in suburban schools. Furthermore, it was found that the teachers who were working in schools with highly favorable group atmosphere showed better mental health than their counterparts. This relationship was found in most teachers under studied except teachers with low education and teachers who graduated for a longer period of time.

Finally, it was found that the main group of predictors which consisted of both the 5 psychological characteristics and the 3 reported social conditions in the schools together showed higher

predictive power of the innovative behavior than either the psychological or the social sets of predictors alone. This result was highly evident in the teachers with longer period of teaching employment.

Since this study showed that the psychological characteristics and the perceived social conditions in the schools were highly related to the academically adoptive behavior of the teachers, therefore four recommendations were given, (1) more attention should be given the following types of teachers : female teachers, older teachers, less educated teachers, and longer working teachers (2) These longer working teachers who were found to show the lowest innovative behavior should receive an opportunity to develop their Belief in Internal Locus of Control of Reinforcement at work and achievement motivation. They also should be assigned to schools with good working atmosphere, good services and support and also good modelling of innovative behavior. (3) In small schools (less than 400 students) the three social conditions should be heightend. (4) In medium and small schools, the teachers should be stimulated to develop their Belief in Internal Locus of Control of Reinforcement (state characteristic) and future orientation by receiving some psychological trainings as well as heightening the favorable academic atmosphere, service and support in such schools.